

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM
Dossier I

12-11-1960 24-10-1966

MAP 2.

www.MinisterieVanPropaganda.org

1966

Richard Russell (Dem., Georgia): "Het Westen heeft in Viet-Nam sinds de gevechten daar begonnen zijn iedere denkbare fout gemaakt. Maar op dit ogenblik is er geen uitweg. Wij zijn nauw bij de zaak betrokken en worden dat steeds meer. Wij kunnen daar nu niet weggaan zonder ons woord te breken en dat zou het ergste van alles zijn."

John Stennis (Dem., Miss.): "Er bestaat in de Senaat veel steun voor een standhouden in Viet-nam. Er zijn er ook zeer velen, die het betreuren, dat wij daar zijn. Maar wij zijn er. Onze vlag is erbij betrokken. Onze jongens zijn erbij betrokken. Wij moeten hen steunen. Wij zouden nog veel ernstiger moeilijkheden in Azië en in de gehele wereld uitlokken, wanneer wij een precedent zouden scheppen door ons er uit te laten gooien. Ik betreur het dat wij daar zijn. Ik betreur de mate waarin wij daar betrokken zijn, in het bijzonder omdat wij de enigen zijn. Ik geloof niet, dat wij dit alleen voor onbepaalde tijd kunnen voortzetten. Ik blijf geloven, dat anderen ons in Viet-nam zullen helpen. Wij kunnen dit niet volhouden."

Frank Moss (Dem., Utah): "Ik ben bezorgd omdat ik niet weet wat het uiteindelijke resultaat zal zijn. Mijn probleem is hetzelfde als dat van vele anderen. Wanneer mij gevraagd wordt wat er gedaan moet worden weet ik geen antwoord."

Albert Gore (Dem., Tennessee): "Wij zien onszelf nu verwickeld in een oorlog die een analyse in traditionele militaire termen onmogelijk maakt, in een oorlog die zoals hij nu gevoerd wordt weinig zin heeft, in een oorlog waarin wij een geringe kans hebben om te overwinnen en zo ja, ten koste van veel meer dan de vrucht van de overwinning zou zijn, in een oorlog die de vijand voegzaam is, gevoerd op een plaats en onder omstandigheden die geen enkele militair die bij zijn verstand is uit zou kiezen, in een oorlog die dreigt een confrontatie van de grote machten te worden en die kan leiden tot een nucleaire slachting. Ik ben er zeker van dat de President het gevaar dat de U.S. zouden vastraken in een sandeloze oorlog in Azië en zo de S.U. vrij spel zouden geven voor hun machinaties in Latijns-Amerika, het gebied rond de Middellandse Zee, in Europa en misschien elders, nauwkeurig bestudeerd heeft. Wij zijn de broek die in de communistische wereld ontstaan is aan het helen. Wij moeten eerder in andere zaken verwickeld raken dan in meer. Niemand stelt voor dat wij met de staart tussen de benen moeten wegrennen. Het is een kwestie van prioriteiten."

Bourke Hickenlooper (Rep., Iowa): "Wij zijn in drijfzand terechtgekomen en daar moeten wij uit. De Senaat steunt bepaald algemeen - prakties unaniem - een krachtig handhaven van deze situatie in Viet-nam. Er bestaat verschil tussen goedkeuring en steun. Met vele acties en zaken kan ik niet inspeunen. Mischien doen wij enigszins afbreuk aan onze zaak door de voortdurende en herhaalde verklaringen dat wij op een vergelijk uit zijn - wat ook zo is. Maar ik ben bang, dat wij de indruk maken als zouden wij ons in een wanhopige situatie bevinden en dat maakt hun houding eerder harder dan zachter."

Strom Thurmond (Rep., S.C.): "Als wij doorgaan met een 'Non-Win' politiek zoals wij al in vrijwel al onze conflicten met de communisten sinds de 2e W.O. gevoerd hebben, dan kunnen wij er even goed nu weg gaan dan op later uit-geonderhandeld' te worden, wat uit zou kunnen lopen op een overgave en het verlies van veel jonge Amerikaanse levens. Ik geloof nog steeds, evenals generaal MacArthur deed, dat er geen substitoot voor de overwinning bestaat."

George Aiken (Rep., Vermont): "De Senaat is er nu meer toe geneigd de regering de verantwoordelijkheid op zich te laten nemen om op de meest voordelige manier uit deze warboel te komen. Er bestaat een tendens om inzake Viet-Nam minder advies te geven. Er waren er die vonden dat wij er uit moesten gaan, in alle opzichten, en er waren er die vonden dat wij het tegen iedereen moesten opnemen. Ik geloof dat beide meningen verzwakt zijn. Wij kunnen het ons niet veroorloven uit Viet-nam te verdwijnen. Velen van ons zijn van mening, dat onderhandelingen zeer wenselijk zijn en hopelijk vormen de V.N. een instelling die zich effectief met de situatie bezig kunnen houden."

De leider van de Democraten M. Mansfield (Montana): "Ik ken niemand in de Senaat die hier gelukkig mee is. Als zij geen alternatieven weten, zien zij geen andere oplossing dan dat de President de verantwoordelijkheid op zich neemt. Het is niet gemakkelijk geweest - en dat zal het niet zijn. Het kan niet spoedig geregeld worden, omdat het niet kan."

George Smathers (Dem., Florida): "Wij zoeken daar helemaal geen roem. Het is niet de vraag hoe wij daar gekomen zijn en waarom. Wij zijn er. De vraag is, wat moeten wij doen."

Fred Harris (Dem., Okl.): "Wij kunnen niet voorspellen dat wij in Vietnam de juiste resultaten zullen bereiken, maar wij stellen ons onze acties als juist voor. Ik weet dat dit de enige koers is die wij kunnen volgen. Niemand is er werkelijk gelukkig mee. De gebeurtenissen leiden ons en niemand wordt graag door gebeurtenissen geleid. Binnen de grenzen van de mogelijkheden doet President Johnson zijn best om de gebeurtenissen te leiden. Er kan niets anders gedaan worden dan dat wat de President doet."

Russell Long (Dem., Louis.): "Het Congres zal de President steunen en hem geven wat hij vraagt. Wij hebben geen keus. Er heerst algemeen de overtuiging dat wij stand moeten houden."

Clinton Anderson (Dem., N.M.): "Het algemene gevoel van de Senaat is niet zozeer verontrusting dan wel onzekerheid. Wij willen allemaal de President steunen en wij zullen allemaal de President steunen maar wij zien niet veel vooruitgang. Waar eindigt dit? Wij weten het niet. Dat is verontrustend en wat benauwend."

Edmund Muskie (Dem., Maine): "Ik heb geen enkel alternatief dat ik beschouw als meer realistisch en meer effectief voor dat wat de President nu doet. Het spel proberen te spelen terwijl men over zijn rug naar zijn kaarten kijkt, zonder die te zien, is moeilijk. Op het eerste gezicht is het idee zich terug te trekken voor mij onaanvaardbaar. Ik voel mij niet bepaald gelukkig met Viet-Nam - maar ik ben niet bepaald opstandig. Het idee van het adequate antwoord maakt de mensen bezorgd. Zij zouden liever een duidelijke weg zien om het doel te bereiken. Zelf zie ik niet in hoe de President verder kan gaan op de weg naar vrede als hij geen enkele aanwijzing heeft dat de vijand daar ontvankelijk voor is."

Stephen Young (Dem., O.): "Er bestaat werkelijk geen enkele regering in Zuid Viet-Nam en er zijn teveel kortzichtige militairisten die nu de overhand hebben. Wij zitten daar in de val."

Joe Clark (Dem., Penns.): "Ik geloof niet dat je je post kunt verlaten en weglopen. Ik denk dat wanneer je de positie van de President bekijkt, dan betekent zijn laatste opvoering dat hij voor de rest van het jaar sotto voce gaat spelen. Dat is weer een teken van zijn politieke genialiteit."

John Pastore (Dem., R.I.): "De vraag of wij daarheen hadden moeten gaan is in de eerste plaats onderwerp van debat. Over de situatie waarmee wij nu geconfronteerd worden valt niet te debatteren. Wij hebben een belofte gedaan. Onze mannen zijn in de strijd verwickeld. De regering heeft met de steun van het Congres deze politiek bedreven. Het is voor ons het beste haar ondubbelzinnig te steunen. Over 't geheel genomen steunt de grote meerderheid van de Senaat - met zeer, zeer weinig uitzonderingen - de President."

Gale McGee (Dem., Wyo.): "Op het ogenblik ontmoeten wij in Viet-Nam een verholde vorm van de internationale communistiese agressie die bekend staat als de grootste blijvende bedreiging van de wereldvrede. Deze verraderlijke agressie, bekend als "Nationale Bevrijdingsoorlogen", neemt in Viet-Nam de proef op de son. Als hij slaagt kan dit alleen tot verdere agressie elders leiden. Maar als hij mislukt kunnen wij hopen dat de agressie voor altijd uitgebannen is."

Overgenomen uit "Time" van 13 augustus 1965.

1966

N.B. Deze tekst mag niet zonder toestemming van de ASVA worden gepubliceerd.

WAAROM ONDERHANDELEN IN VIETNAM?

door Phillipe Devillers
Hoogleraar aan het Instituut d'Études
Politiques te Parijs.

(Een artikel te verschijnen in het novembernummer van het tijdschrift "Croissance des jeunes nations")

Vanaf 7 april - datum van de toespraak van President Johnson in Baltimore - tot aan de laatste week van augustus, is er in de Verenigde Staten vaak sprake geweest van "onderhandelingen" over de kwestie Vietnam.

Sinds eind augustus hoort men daar steeds minder over. Sinds de veldslag van Chu Lai (18 - 20 augustus) is er bij de Amerikanen de overtuiging gegroeid dat zij de "Viet Cong" kunnen verslaan als zij naar voldoende middelen in de strijd werpen, en de onbarmhartige bombardementen die sinds twee maanden de plattelandsbevolking van Zuid-Vietnam te verduren hebben, maken inderdaad het leven steeds moeilijker voor de strijdkrachten van het Nationale Bevrijdings Front.

Voor de Amerikaanse strategen, of het nu die van het Pentagon zijn of die van Saigon, is de vraag nu: als de zaken zo goed gaan, waarom onderhandelen, en vooral waarom nu onderhandelen? Toch is het antwoord van de "diplomaten" in Washington, in New York of in Parijs nog steeds: de Verenigde Staten zijn nog steeds bereid te onderhandelen, maar de bombardementen en de operaties zullen doorgaan totdat de tegenstander begrepen heeft dat hij niet kan winnen en dat hij er verstandiger aan doet aan de conferentietafel te gaan zitten, vóórdat hij helemaal verslagen is.

In werkelijkheid lijkt het er op of de Verenigde Staten, door Ho Chi Minh op 12 augustus opgeroepen om tastbare bewijzen te geven van hun wil om te onderhandelen, proberen zich er aan te onttrekken om tijd te winnen, in de hoop om in enkele weken, in enkele maanden..... of zelfs zoals sommigen zeggen) in enkele jaren, op betere voorwaarden te kunnen onderhandelen.

Dit rapport heeft ten doel om, naar aanleiding van de conversaties die ik gehad heb met officiële Amerikaanse en Noord-Vietnamese functionarissen enkele fundamentele aspecten van het probleem naar voren te brengen, en de moeilijkheden die zich opstapelen en de ontwikkeling van een dialoog in de weg staan.

De huidige politiek van de Verenigde Staten in Vietnam berust op een postulaat of een schema dat de familie Ngô (Dien, Nhu en in het bijzonder Mgr. Thu) en de reactionaire of liever gezegd fascistisch getinte groep die haar omringde, hen heeft doen "slikken" (1).

Of dit postulaat juist is of niet (ze is het niet) daar hoeft niet over gediscussieerd te worden. Belangrijk is dat de "Vietnamese lobby" er in geslaagd is de Regering en het grootste gedeelte van de Amerikaanse publieke opinie op te sluiten in een geestelijke dwangbuis waaruit zij zich niet kan bevrijden.

Erger nog, de Amerikanen die verantwoordelijk zijn voor de leiding schijnen de inlichtingen en zelfs de feiten alleen maar te accepteren wanneer die in overeenstemming zijn met de heersende ideologie en met deze geestelijk dwangbuis waarvan ze zich niet durven ontdoen. In feite is de ideologie van de Amerikaanse leiders niet minder strak dan die van de communistische leiders. Zij is alleen anders gekleurd.

Het probleem dat, sinds het begin van dit jaar, de hele wereld bezig houdt is de volgende: hoe, door onderhandelingen, dit conflict op te lossen, dat, vanuit Vietnam zich kan uitbreiden naar China en dat tot een wereldoorlog kan leiden? Wat zouden de gegevens kunnen zijn voor een eventuele onderhandeling, op de dag dat de systematische bombardementen op het Noorden zouden ophouden, die, sinds het voorjaar, de pogingen tot onderhandelingen over het Vietnamese probleem, tot mislukking hebben gedoemd. (2)

Op 7 april, in Baltimore, heeft President Johnson gedacht "onvoorwaardelijke" onderhandelingen te kunnen aanbieden, wanneer en waar ook. Ongetwijfeld dacht hij (een beetje naïef) dat men, van beide kanten, het onderhandelen op redelijke basis zou overwegen, nadat de Verenigde Staten nu hun tegenstander zouden hebben bewezen dat zij zich niet uit Vietnam zouden laten verjagen. Toen hij sprak over een "Zuid-Vietnam, onafhankelijk en neutraal, zonder buitenlandse bases en bondgenoten", een terugkeer naar de principes van Genève, maakte de president ongetwijfeld een grote stap voorwaarts. Het officiële doel van de Verenigde Staten verschilde niet veel meer van dat wat Hanoi kon aanvaarden, waar op 8 april, de regeringsleider, de heer Pham Van Dong, uiteenzette, in vier punten, op welke grondslagen Noord-Vietnam zou aanvaarden naar een nieuwe conferentie van het type van die van Genève te gaan. Het vergelijken van deze twee programma's deed reeds de vraag oprijzen: is het waard om door te gaan met vechten voor zulke kleine verschillen.

Wat verwachtte men van Hanoi? En verwacht Washington vandaag werkelijk door bombardementen Hanoi naar de conferentietafel te leiden?

Hanoi heeft sinds lange tijd doen weten dat het principe van een conferentie van het type van Genève zou aanvaarden als de V.S. zouden aanvaarden te onderhandelen op basis van de vier punten van de Heer Dong. De 12de augustus nog, heeft president Hô Chi Minh doen weten dat om een discussie te beginnen het nodig zou zijn dat de V.S. "tastbare bewijzen geven" dat ze de vier punten als discussie (3) basis aanvaarden (interview met de heer Devillers, le Monde van 14 augustus) Welnu op dit punt heeft Washington zich tot nu toe zo vaag mogelijk gehouden door zich er toe te beperken te zeggen dat de tegenvoorstellen "onderzocht" zouden worden. Men heeft zich er met recht in vele kringen over kunnen verbazen dat de V.S. niet duidelijk te kennen hebben gegeven wat zij dachten over voorwaarden die gesteld werden voor een onderhandeling waarvan ze zeiden dat ze hen wensten.

Men kan dus niet volhouden, zoals men dat in Washington doet, dat Hanoi onderhandelingen weigert. Hanoi weigert eenvoudig (zijn woordvoerders zeggen dat heel duidelijk) toe te geven aan wat het chantage noemt en zonder voorwaarden naar de conferentietafel te gaan zoals een gemartelde gevangene die men bloedend en wel naar het hoofd van een sinistere politie brengt. Sinds april zijn de voorwaarden waarop Hanoi zou aanvaarden naar de conferentietafel te gaan bekend, president Johnson en zijn raadgevers kennen ze uitstekend, maar de vice-presidenten van de conferentie van Genève (Groot-Brittannië en de U.S.S.R.) zijn er nog niet in geslaagd van de V.S. die toch zo simpele verzekeringen te krijgen die tot het bijeenroepen van de conferentie zouden leiden.

3

Noch de verklaringen van Johnson op de 28ste juli, noch die van senator Mansfield de 1ste september zijn de antwoorden die men verwacht had.

In werkelijkheid zou men zich juist over die onderhandelingen vragen moeten stellen. Wat willen Hanoi en Washington precies? Hoe paradoxaal het ook nog lijken, ze zeggen beide hetzelfde te willen: de vrijheid van Zuid-Vietnam. Deze hangt echter essentieel van de V.S. af, een buitenlandse macht, en daarbij ook nog van het Bevrijdings Front, een binnenlandse macht. Het is niet verbazend dat iedereen het woord "vrijheid" dus op verschillende wijze en zelfs lijnrecht tegengesteld interpreteert.

Voor de Amerikanen gaat het er om te bereiken dat Zuid-Vietnam "met rust gelaten" wordt door zijn buurman Noord-Vietnam waarvan "de agressie" zoals Washington zegt, moet ophouden. Als dat resultaat bereikt is zeggen de Amerikaanse leiders, zal alles onmiddellijk in orde komen omdat het dappere volk van Vietnam, die zo sympathieke boeren en arbeiders, wanneer ze bevrijd zullen zijn van de "terreur" van de communisten en hun vrienden, zonder enige twijfel voor een vrij en democratisch regime zullen kiezen waaraan de V.S. royaal hulp zullen verlenen. De stabiliteit van dit regime zal verzekerd worden door gewapende "nationale" krachten die op hun beurt op verschillende wijze ondersteund en geholpen kunnen worden. Men zou kunnen overwogen aan de Vietcong leden, die berouw hebben en hun wapens zullen zaloveren op grote schaal amnestie te verlenen, zodat zij in staat worden gesteld op waardige wijze weer aan de nationale gemeenschap deel te nemen.

Het doel van de Amerikanen, zoals dat uit de talrijke gesprekken die ik deze zomer mocht hebben, naar voren komt is een "democratisch" en "neutraal" Zuid-Vietnam tot stand te brengen waarin echter de "volkswil" van te voren zo "georiënteerd" zou zijn dat men de gewenste oplossing zou verkrijgen. Een hoge functionaris van het State Department aan wie wij 22 augustus j.l. vroegen of de regering der V.S. het resultaat van vrije verkiezingen die de overwinning aan het Nationaal Bevrijdings Front zou geven, zou accepteren, antwoordde letterlijk:

"Uw vraag is niet realistisch, als de verkiezingen werkelijk vrij zijn kunnen de communisten de overwinning niet geven betekent dat de verkiezingen niet werkelijk vrij zijn en we zullen het resultaat dan niet erkennen."

Men zou de propoganda van Peking, die zegt dat zij, die "naïef" aan de "vredezame overgang van het kapitalisme naar het socialisme" geloven niet beter kunnen rechtvaardigen.

Zo zeggen de V.S. dat we onderhandelingen wensen en de mogelijkheid daartoe zoeken. Wat zij er in werkelijkheid van verwachten is eenvoudig eenstilstaan in de voortdurend groeiende kracht van het gewapend verzet dat de meest dynamische en de meeste moedige elementen van het Zuid-Vietnamese volk verzameld. Misschien wenst Washington ook een steekt het vuren. (De Amerikanen aanvaarden nu in principe dat afgevaardigden van het Bevrijdings Front eventueel met de afgevaardigden van het Bevrijdings Front eventueel met de afgevaardigden van Hanoi naar de conferentie komen omdat deze tot doel heeft dat Hanoi de Vietcong kaders terug roept die per definitie allen uit het Noorden komen). Samenvattend kunnen wij zeggen dat de Amerikanen van de regering van Hanoi gedaan willen krijgen het Front "los te laten" (in de steek te laten), waarvan het volgens hun de "patroon" is. Men haalt dan graag Griekenland aan en men zegt: "Kijk naar Tito heeft Markos toch ook los gelaten ....."

Als men zou veronderstellen (wat erg onwaarschijnlijk is) dat in een willekeurige onderhandeling dat Washington deze "agressie-stop" zou verkrijgen dan zou zich het probleem voordoen van de democratische "reconstructie" van het Zuiden. Men speelt soms in Washington met de eventuele mogelijkheid van een "coalitie regering", hoewel op het Pentagon bij Mac Namarra deze mogelijkheid met kracht van de hand wordt gewezen. Maar zelfs bij degene die als liberaal de mogelijkheid van een "coalitie regering" stellen gaat dat niet verder dan het suggereren om in de regering van Saigon enige niet communistische elementen van het Front op te nemen, en (dat is het toppunt van vernedeling) te overwegen het Front toe te laten als een wettig erkende gewone politieke partij. Dan zou het wel nodig zijn, dat de vijandelijkheden volledig gestopt waren en dat de uit het Noorden "geïnfiltreerde" strijders al dan niet de weg hadden ingeslagen.

De vorming van een nieuwe democratische regering in Saigon wordt in elk geval door de Amerikanen niet als een urgent probleem gezien. ("Het is oorlog" zegt men en met een handbeweging wuift men zelfs het idee dat belangrijke verkiezingen plaats zouden kunnen vinden, weg, zelfs in het beperkte kader van de bebouwde kom van Saigon-Cholon. Zij zouden echter de mogelijkheid beiden andere stemmen te laten horen dan die der generaals die naar zijn zeggen hoog spel spelen in de strijd om de macht. Op dezelfde wijze en in naam van militaire noodzakelijkheid wordt elke suggestie verworpen om in Zuid-Vietnam een minimum aan persvrijheid te geven die ons tenminste in staat zou stellen te weten te komen hoe de bevolking op bepaalde orientaties reageert. De stilte die opgelegd is door Dien en zijn opvolgers is wat dat betreft erg gemakkelijk en maakt elke vervelende discussie met vrije Vietnamezen onmogelijk. Men "beschermt" en men "verdiedigt" een volk dat men vooral verbiedt zich te uiten.

Op dit moment is het voor Amerikaanse kringen in Saigon (die de tactische zorgen van president Johnson niet delen) geenszins het moment om te onderhandelen: de zaken hebben militair gezien een goede wending genomen zegt men en men moet er van profiteren om langzamerhand het platteland weer in handen te krijgen om er de Corps-structuren te herstellen en er de basis te leggen voor een "werkelijke democratie".

Deze herstructurering zou minstens twee of drie jaar vragen, zei een der eerste personen die verantwoordelijk is voor de Vietnamese politiek der V.S., mij op de 26ste augustus te New York. Aan deze taak schijnt de speciale politieke raadgever van ambassadeur Cabot Lodge, luchtmacht generaal Lansdale zich tegenwoordig te wijden. Het gaat er om uit het Vietnamese landelijke patroon de communistische cellen te elimineren, en op het platteland met alle middelen het gezag van de regering te herstellen.

Maar van welke regering? Dat van generaal Ky? Het is het drama van Amerika dat het na elf jaar ervaring niet begrepen heeft dat de sleutel van oorlog en vrede in Vietnam is, om in Saigon een regering te hebben (of niet), een regering die door de bevolking bewonderd en geacht wordt. Het is het drama van Amerika dat er vandaag geen echt Vietnamese politieke krachten meer zijn om zich aan de zijde der V.S. te stellen, en om een al was het een nog maar zo'n klein gedeelte van de volksmassa's achter zich te krijgen. Alle krachten die zo nu en dan ten tonele gevoerd worden zijn geïnfiltreerd door C.I.A.-agenten of werken door hen betaald en het zijn vaak dezelfde mensen die nadat ze betaald geweest zijn door Franse "kolonialisten" nu betaald worden door Amerikaanse diensten die in elk geval veel beter betalen. Als Washington onvermoed herhaalt dat het Bevrijdings Front een werktuig is van Lao Dong (de communistische partij van Hanoi) kan het antwoorden dat het zólf tenminste Vietnamees is terwijl de C.I.A. achter de ruggen van zijn agenten in Saigon niets anders is dan de Inlichtingen Dienst van de Regering in de V.S.

Indien de aktuele politieke instelling van de "hawks" (de fanaten) van Washington inderdaad zo is als wij lie hier boven beschreven hebben en indien dat de resultaten zijn die Washington hoopt te verkrijgen uit onderhandelingen dan zal men zich geenszins verbazen over de weigering van Hanoi of van het Front om een dergelijke weg op te gaan. Hoogstens kan men zich afvragen wat ze er bij te verliezen zouden hebben, vooral indien de onderhandelingen openbaar zouden zijn.

De verklaringen die officiële woordvoerders van Hanoi geven zijn zowel logisch als belangrijk. Ze geven in de eerste plaats de discrepantie aan tussen de vreedzame uitlatingen die president Johnson zich tot het Vietnamese volk en de daden die zij "terroristisch" noemen, nl. die welke de gewapende krachten der V.S. ontketend hebben tegen de bevolking van Vietnam: bombardementen die in steeds grotere getale en zonder enig onderscheid plaats vinden, die praktisch alle leven op grote oppervlakten vernietigen, dorpsbranden, schaamteloze behandelingen van gevangenen en verdachten (de Voice of America heeft echter in september instructie gekregen om in zijn propaganda de gruwelijkheden van de Vietcong bekend te maken). Hieruit blijkt, zeggen zij, duidelijk de wil om door macht een capitulatie op te leggen aan een volk dat iets dergelijks uit het oogpunt van een zelfs niet in overweging kan nemen.

In het centrum van het hele probleem staat het Zuiden. Voor Hanoi, zo zei me in juli een van zijn vertegenwoordigers in Europa "kan er over bepaalde dingen onderhandeld worden en over andere niet. Voor ons Vietnamese kan er evenmin over de eenheid van ons land onderhandeld worden als over hun onafhankelijkheid. Het is niet mogelijk een discussie te aanvaarden op basis van een verdeling van Vietnam" Het is een feit: de Vietnamese communisten die sinds 1925 de enige konsekwente en serieuze nationalist zijn hebben de verdeling van 1954 slechts als een "voorlopig middel" aanvaard en tegenover de publieke opinie die fundamenteel nationalistisch blijft, kunnen ze slechts onderhandelen op basis van de eindverklaring van de Conferentie van Genève. Zeker ze kunnen jarenlang een werkelijke autonomie van het Zuiden erkennen (4) en er in toestemmen dat het Zuiden met het Noorden onderhandelt op voet van gelijkheid over de eenwording die op vreedzame wijze moet geschieden, maar dat is een zuiver Vietnamese zaak. De interventie van de V.S. in het probleem van de vietnamese eenwording is volgens de mensen van Hanoi even ontoelaatbaar als een interventie van Engeland geweest zou zijn aan de kant van de zuidelijke staten in de Amerikaanse burgeroorlog. Daarom moeten de Amerikanen volgens de akkoorden van Genève hun troepen, hun adviseurs en hun wapens uit Zuid-Vietnam terugtrekken, hun basis ontmantelen en de Zuid-Vietnamezen, als Vietnamezen een volledige vrijheid van handelen toekennen.

Maar is het vertrek van de Amerikaanse troepen een voorwaarde die aan elke regeling vooraf moet gaan? Dit is zoals men weet een der meest controversiële punten van deze hele zaak. Het ziet er naar uit - ondanks vele onduidelijkheden - dat Hanoi dit terugtrekken niet als een voorwaarde ziet die aan elke discussie vooraf moet gaan. Het tegendeel zal ook niet realistisch zijn. Het Front zegt integendeel herhaaldelijk dat "elke discussie vergeefs zou zijn zolang de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam blijven". Maar het is gebleken (in juli) dat Noord-Vietnam een discussie zou aanvaarden op de uitdrukkelijke voorwaarde dat de terugtrekking van de Amerikaanse troepen van de onderhandelingen besloten en in principe aanvaard zou zijn en dat allen het uitstel van de evacuatie het onderwerp der onderhandelingen zou kunnen zijn.

In elk geval is het Noorden van mening (en zijn argumentatie berust op droevige ervaringen) dat het niet mogelijk is te geloven aan een loyale uitvoering van een eventueel akkoord zolang de Amerikaanse troepen in het land zouden blijven want de troebele elementen, de "provocateurs" zouden dankzij de steun die zij zeker zouden vinden, in het geheim, bij de Amerikaanse diensten de akkoorden kunnen saboteren en alles weer op losse schroeven zetten.

En men haalt het voorbeeld aan van 1946 (toen de "provocateurs", met steun van de franse troepen in Haiphong en in Hanoi de lont in het kruit hebben kunnen steken).

Op de zelfde manier verklaren de mensen van Hanoi waarom "de zaken van het Zuiden geregeld moeten worden door de mensen uit het Zuiden zelf, zonder buitenlandse bemoeiingen, in overeenstemming met het programma van het Nationaal Bevrijdings Front". Wat heeft het programma van het Front toch voor afschrikwekkends voor de Amerikanen?", zei tot mij Le Duc Tho, voorzitter van de delegatie van de Lao Dong op doortocht in Parijs. Hij vat het samen in vier woorden: Vrede, Onafhankelijkheid, Neutraliteit en Democratie. In naam waarvan wijge, de Amerikanen dat af.

Tegen het Amerikaanse bezwaar volgens het welk het onmogelijks het Front te beschouwen als de "authentieke vertegenwoordiger van het Zuidvietnamese volk", en nog minder om het een beslissende stem toe te kennen, brengen de woordvoerders van Hanoi in dat het het verlangen van de Amerikanen om door middel van Marionetten in Saigon te regeren verraadt." Hierbij, zeggen zij, gaan we ook weer van onze ervaring uit". Wat zijn de andere "krachten" in Zuid-Vietnam? Wat vertegenwoordigen zij? Vele zijn van goede wille maar zwak. Vele lopen aan de hand van de Amerikanen; praktisch geen enkele heeft ervaring met het geven van politieke leiding aan de massa's en aan de gewapende strijd, en alleen het Front heeft met kracht en doorzettingsvermogen de strijd voor de onafhankelijkheid geleid. Als het Front geen beslissende stem in de regering zou hebben, zouden de andere krachten snel voor corruptie van een ons bekende kant bezwijken, en we zouden opnieuw, zoals in Laos, zoals in Santo Domingo een staatsgreep krijgen die de democratie opnieuw zou verjagen en dan zou de visieuze cirkel van de onderdrukking weer beginnen. Geloof ons, wij kennen de imperialisten beter dan J. Slechts als het Front een beslissende stem in de regering krijgt zal een duurzame vrede verkregen kunnen worden en de onafhankelijkheid van een werkelijk stabiel land." Men ziet dus, dat ook al spreken de Amerikanen en de Vietnamezen soms dezelfde woorden enog een lange weg afgelegd moet worden om al het wantrouwen te doen verdwijnen en de voorwaarde tot een vreedzame regeling vast te stellen, hoewel de theoretische stellingen van beide partijen niet zo ver van elkaar verwijderd schijnen te zijn.

China, zegt men, is de enige die Hanoi vandaag verhindert te onderhandelen. China is zeker van mening dat de V.S. duidelijke agressie gepleegd hebben in Vietnam en dat onderhandelen met een agressor zolang hij nog niet "gestraft" is, er op neer komt een premie op agressie te stellen. "(Dat is de stelling die de V.S. gedurende de hele Koreaanse oorlog verdedigd hebben). Maar Peking is ook van mening dat deze zaak essentieel de Vietnamezen aangaat en dat het aan hen is te beslissen of het werkelijk in hun belang is te onderhandelen of niet. Te Hanoi deelt een ongetwijfeld sterke groep het Chinese standpunt en is van oordeel dat men niet met de agressor moet onderhandelen voordat hij zich op zijn aanvankelijke stellingen heeft teruggetrokken. Deze groep zou echter zo realistisch moeten zijn in te denken dat er, omdat een militaire overwinning op de V.S. onmogelijk is, voorwaarden geschapen moeten worden voor de Amerikanen om zich terug te trekken, iets dat duidelijk gewenst wordt door een groot deel van de Amerikaanse Publieke opinie. De V.S. zullen nooit toegeven dat ze verslagen zijn in Vietnam en ze kunnen ook niet verlagen worden, maar een politieke en militaire impasse kan hen er misschien eens toe brengen het zelfbeschikkingsrecht van het Zuiden te accepteren, wat naar het schijnt het enige punt is waarover de twee tegenstanders eens zijn.

De twee uitspraken die ons in staat stellen te besluiten tot deze eensgezindheid zijn de volgende: "de zaken van Zuid-Vietnam moeten geregeld worden door haar eigen volk, zonder interventie van buiten" (Pham Van Dong) en "het volk van Zuid-Vietnam moet vrij zijn zijn

eigen weg te kiezen en geen enkele regering, geen enkel regime moet haar met geweld opgelegd worden" (Johnson en Rusk).

Eist het zelfbeschikkingsrecht van het Vietnamese volk absoluut een internationale conferentie, onderhandelingen Washington-Hanoi of een "ronde tafel conferentie van de Zuid-Vietnamese partijen". Men zou gedetailleerd over de verschillende procedures die mogelijk zijn kunnen discussiëren. Het stop zetten van de bombardementen op het Noorden, een geleidelijke vermindering van de militaire operaties zou er reeds toe bijdragen een gunstig klimaat te scheppen. Maar wat moet er daarna gebeuren? Langs welke weg zou men praktisch dichter bij zelfbeschikking kunnen komen?

Er zijn verschillende formules gebruikt in de loop der laatste jaren met name in Algerije en zeer onlangs in Santo Domingo. Als men er over nadenkt komt men er toe zich af te vragen of de formule van een voorlopige uitvoerende macht, die door beide partijen aanvaard wordt en die slechts belast is met de voorbereiding van de zelfbeschikking, in Zuid-Vietnam niet even bruikbaar zou zijn als in Algerije of in de Dominicaanse Republiek.

Het schijnt dat alle bijgedachten die men zowel in Washington als in Hanoi heeft, de uiteindelijke beslissing moeilijk de vorm zal kunnen aannemen van verkiezingen waaraan een ontelbaar aantal stromannen zou deelnemen, en die daardoor steeds betwist zouden worden. Er zou eerst een referendum moeten worden georganiseerd voorafgaand aan elke andere beslissing. Waar zou het betrekking op moeten hebben anders dan op het essentiële probleem? Het zolk van Zuid-Vietnam zou zich er vrijelijk over moeten uitspreken welke van de drie volgende oplossingen het refereert:

- A. onmiddellijke eenwording met het Noorden.
- B. volledige onafhankelijkheid en vrijehdi bij de keuze van bondgenoten.
- C. politieke en administratieve onafhankelijkheid, diplomatieke en militaire neutraliteit, samenwerking met het Noorden.

Een dergelijk referendum zou eens en voor altijd alle dubbelzinnigheid oplossen waar de oorlog in Vietnam uit kon voortkomen en zich kon ontwikkelen. (5). Men zou dan eindelijk weten wat het volk van Zuid-Vietnam in feite wil. Het probleem zou echter dat van de stemvrijheid zijn, eerder dan van de verkiezingsuitslag. Maar het zou ontmoedigend zijn als de tegenstanders en hun bondgenoten zelfs niet meer in staat waren een betrouwbare gemengde organisatie op poten te zetten.

Men zou deze analyse kunnen betwisten, over dit voorstel kunnen discussiëren, eindeloos kunnen redetwisten over voor en tegen van de politiek van Washington, Hanoi, Peking of Moskou. Niettemin is het voor redelijk denkende mensen onmogelijk om onbarmhartige verwoesting van Noord-Vietnam, waarvan wij nu getuige zijn, rustig door te laten gaan, en aan beide kanten zoveel haat en leed te laten accumulren. Er moet een menselijke uitweg worden gevonden en deze uitweg kan slechts politiek zijn. En de beslissing moet tenslotte aan het Zuid-Vietnamese volk zijn en niet aan de generaals of aan de politieke commissarissen.

Het wantrouwen, we kunnen het niet verhelen, is algemeen. Voor de Amerikanen vertegenwoordigt de Vietcong niet het Zuid-Vietnamese volk (6), maar is hij slechts een schepping van de communistische partij van Vietnam, die, voor de strategen in Washington, niets anders is dan een instrument van de Chinese communistische partij. In feite gelooft Washington in Vietnam, China via een tussenpersoon te bestrijden; de Amerikanen willen China duidelijk maken dat de "bevrijdingsoorlogen" voortaan op een echec zullen uitlopen. De Amerikanen hebben Vietnam gekozen als proefterrein om dit duidelijk te maken.

Men wil in Washington niet toegeven dat een Vietnamese communist in de eerste plaats Vietnamees is, en dat de politiek van Hanoi door een diepgeworteld nationalisme wordt geïnspireerd. Het is waar dat het onvoorstelbaar moeilijk is de vooroordelen die zo diep bij de Amerikanen geworteld zijn, te overwinnen.

Van de zijde van Hanoi is het wantrouwen niet minder. Men is ervan overtuigd dat de Verenigde Staten voor altijd Zuid-Vietnam willen beheersen, en er de militaire bases willen behouden die hun de volledige heerschappij ter zee en in de lucht in Zuid-Oost Azië verzekeren, en van waaruit China zonodig zou kunnen worden aangevallen. Zowel bij de anticommunisten als bij de "neutralisten" in Saigon heerst op het ogenblik trouwens algemeen de overtuiging dat de Amerikanen de enorme bases aan de kust van Annam niet hebben aangelegd om ze volgend jaar te ontruimen: Can Ranh en Da Nang zijn nieuwe Okinawa's, Guams, of Pearl Harbors. Ten slotte betwijfelen velen het vermogen, en zelfs de wens, van de Amerikaanse regering, die gedurende elf jaar bij zijn zuid-Vietnamese bondgenoten nooit een democratisering van het regime heeft kunnen bewerkstelligen, om Saigon een voor de tegenpartij politiek aanvaardbare oplossing op te leggen. Het is niet duidelijk wat in de tegenwoordige omstandigheden deze vergiftigde sfeer van wantrouwen zou kunnen verbeteren.

Maar de nacht kan niet altijd voortduren. Voor men het punt van overeenstemming kan vinden, van waaruit men tot een vrede zonder vernedering zou kunnen komen, moet men zich eerst bewust worden van de nog te doorlopen stadia. Eerst moeten beide strijdende partijen trachten de tegenstander te begrijpen, en hem niet systematisch als een karkatuur afschilderen en zijn beweegredenen en bedoelingen verdraaien. Ongetwijfeld is op het ogenblik niemand werkelijk oprecht, maar er zijn onbetwistbare mogelijkheden tot overeenstemming te onderzoeken, die niet worden onderzocht omdat men zowel in Washington als Hanoi weigert bepaalde stappen te doen.

Op gevaar af beide zijden tegen me in het harnas te jagen, citeer ik van de voorwaarden die volgens mij vereist zijn voor vrede, de twee volgende:

- a. Het zou wenselijk zijn dat Washington ophoudt te betogen dat de agressie uit het noorden het enig probleem is. Het werkelijke probleem behelst de vorming van een werkelijk Vietnamese regering in Saigon, die de wezenlijke verlangens van het volk van het zuiden weerspiegelt. Het bombarderen van het noorden levert zelfs niet het begin van een oplossing van dat probleem en maakt de "vredesvoorstellen" van Washington volledig verdacht.
- b. Het zou wenselijk zijn dat het Bevrijdings Front zich beter bewust wordt van de realiteit, van de waarde van de tijd en ook van de krachtsverhoudingen. Geloof het dat het voor onbepaalde tijd (en met welk nut?) een vurige jeugd en kostbare kadavers in een bloedbad kan storten, tegen een superieure en koelbloedige moordende militaire kracht, terwijl het onder het voorwendsel dat "met de Amerikanen toch niet te praten valt", niet probeert politieke aanknopingspunten te zoeken en diplomatieke manoeuvres uit te voeren die tenminste de verdienste zouden hebben levens te sparen en de tegenpartij te ontmaskeren. Zal het nog lang doorgaan zoals het al zo ernstig heeft gedaan, met het onderschatten van de kracht en de vasthoudendheid der Amerikanen? In 1940, in 1945 en in 1950 hebben de zuidelijke communistische leiders reeds blijk gegeven van hoogmoed, lichtzinnigheid en avonturisme. Het Vietnamese volk heeft zijn fouten duur betaald. Er zijn omstandigheden waarin alleen overgangsformules overeenkomen met de juiste marxistische lijn.

De tijd voor onderhandelen schijnt helaas nog ver verwijderd. De geesten zijn er nog niet rijp, maar aan de bezorgde toeschouwers waartoe wij behoren, die Paus Paulus VI bij de V.N. de mensheid hoorden toerepen: "Nooit meer oorlog", dringt zich één fundamentele vraag op die elke dag urgenter wordt: hoe lang nog zullen volkeren, die een moreel bewustzijn en gevoel voor menselijkheid bezitten, toelaten dat de Goliath van onze tijd ongestraft met bommen,

raketten en napalm een zo waardig volk verplettert, een volk dat nu al meer dan twintig jaar datgene vraagt dat anderen bij toeval zeer snel hebben verkregen: onafhankelijkheid, eenheid en vrede.

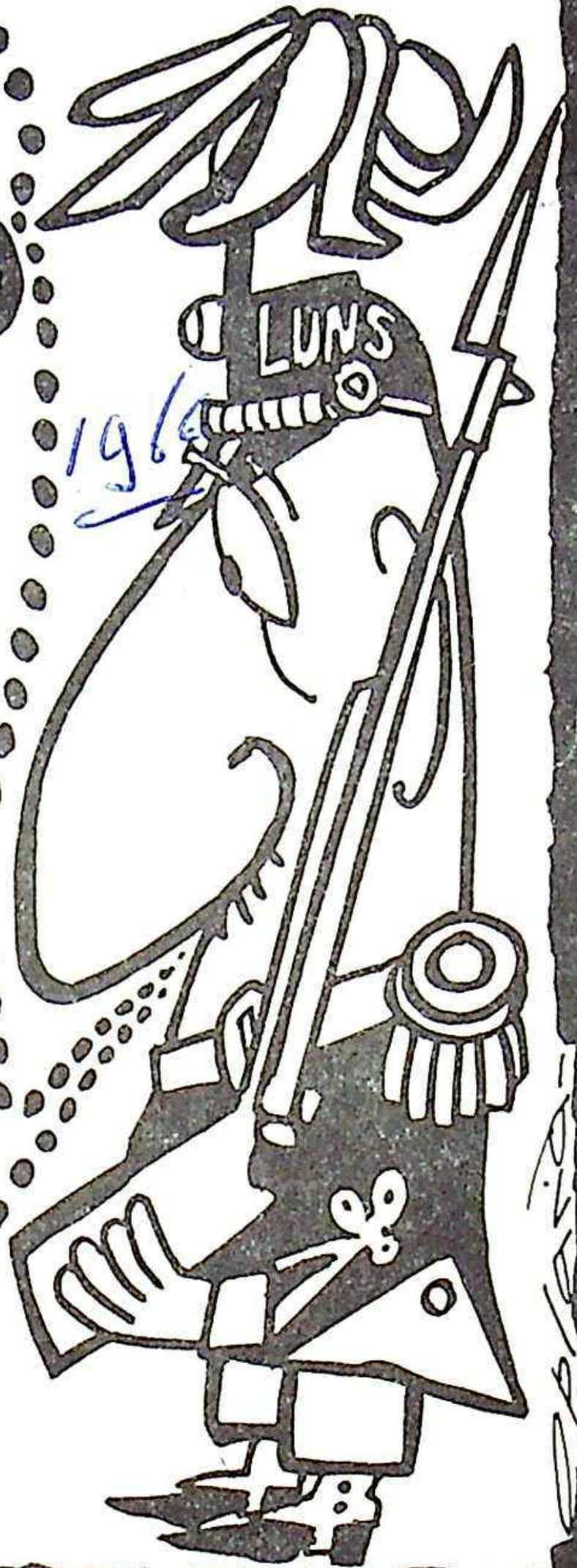
23 oktober 1965.

- 1) Het maandelijks Amerikaanse tijdschrift Ramperts (no. juli 1965) heeft een bewonderenswaardige beschrijving gegeven van het werk verricht door de Vietnamese lobby" in de Verenigde Staten.
- 2) Deze bombardementen hebben inderdand de zaken eerder enorm gecompliceerd dan vereenvoudigd. Volgens de Amerikanen was het doel van deze bombardementen om "het moreel van de Zuid-Vietnamezen op te heuren" en "de Noord-Vietnamezen naar de conferentietafel te brengen" (sic). Het was een werkwaardige miskennis van de psychologie van de Vietnamees, die in dit opzicht enige overeenkomst vertoont met die van de Engelsen. De bombardementsvluchten hebben in feite, zoals men dat kon verwachten, onmiddellijk een verstrakking van het Noord-Vietnamese publieke standpunt teweeg gebracht, net zo als een vredes aanbod van Hitler tijdens de "blitz", de wil van Chruchill en het Engelse volk om te strijden tot de overwinning, hebben versterkt in plaats van verslept.
- 3) Interview met Philippe Devillers (Le Monde 14)
- 4) Hô Chi Minh heeft mij verzekerd (interview van 12 augustus) dat de RDVN (Noord-Vietnam) bereid was een neutraal en autonoom Zuid-Vietnam te aanvaarden zolang het Zuid-Vietnamese volk dat wenste.
- 5) Twee keer, in 1964 en in 1956 werd het volk van Zuid-Vietnam de mogelijkheid om te stemmen onthouden, mogelijkheden waarin toch expliciet werd voorzien door het Frans-Vietnamese modus vivendi van 14 september 1946 en de akkoorden van Genève van 20 juli 1954.
- 6) Vertegenwoordigen de militaire of burgerlijke junta's van Saigon meer? en zijn zij enigermate populair of democratisch?

VIET.
NAM?

VIET.
NIKS

!

Uitgave: Jongerenkomitee voor Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam.
Postbus 2056 Amsterdam.

Ik eis van de nederlandse regering dat zij zich distantieert van de Amerikaanse oorlogspolitiek in Vietnam en opkomt voor de onafhankelijkheid van het vietnamese volk.

Aan de Minister van
Buitenlandse Zaken

Plein 23

Den Haag

afz. naam:.....
adres:.....
woonplaats:.....

It is difficult to say how many lives have been lost in this war over the last 20 years. However, according to published figures casualties during recent years are :

VIETNAMESE CASUALTIES

In a paper published in August, 1965, Marcus Raskin, of Institute for Policy Studies, Washington, D.C., and Bernard Fall, of Howard University, Washington, D.C., estimated 250,000 Vietnamese deaths in two-and-a-half years. **NEW YORK TIMES** in October, 1964, estimated 80,000 dead since 1961.

U.S. CASUALTIES

Official reports say that until 16 April 1966: killed troops 3,047; non-combatants 640; wounded 15,866.

Money urgently required to make this leaflet available to every American serviceman. Further copies available 55s. per thousand. Cheques to War Resisters' International, 88 Park Avenue, Enfield, Middlesex, England. Cables: No-frontier. Phone: LAB 3977.

Goodwin Press Ltd. (T.U.) 135, Fonthill Road, Finsbury Park N.4.

To American soldiers in Europe

1966

You could not have been in Europe long without discovering how widespread is criticism of the American war in Vietnam; and you may have discovered how false is much of the information in the American press and from the American government.

We are asking you to consider what action you can take to end this war. We know that you are in an extremely difficult position and that it is easy for us to talk. We only ask you, after weighing up all the possible consequences, to consider what you can do.

During the Algerian war thousands of young French conscripts demonstrated against the war and helped in some measure to end it. They demonstrated openly in the streets, and some even sat down in front of the trains taking them to Marseilles for embarkation. Some deserted rather than take part in what they considered an unjust war; others voluntarily gave themselves up and went to prison as conscientious objectors. Will you consider :

- (1) Making clear your objection to the Vietnam war by petitioning and writing letters to superior officers, President Johnson, senators, congressmen, etc.

(2) Staging protests within the barracks or taking part in public demonstrations.

(3) Holding a token walk-out of the barracks or some other action of this kind.

(4) Deserting, either singly or in groups. This action would have very serious consequences, such as the imprisonment of those involved. We do not ask you to undertake it lightly without considering exactly what might happen. But we hope you will consider it. It could have a powerful effect in building up pressure against the war.

(5) Registering as a conscientious objector. Did you know that American law provides for conscientious objection to the war? That even men in the army can get out if they firmly maintain their views? That at least 300 men

have received discharges because they can no longer honestly support war?

Your action could help to end a terrible war and save Vietnamese and American lives. It is quite wrong to suppose that only "communists" are against the American policy in Vietnam. Many religious and other organisations have opposed it. The War Resisters' International, which publishes this leaflet, has opposed all wars since 1921; many of its members have been imprisoned for their beliefs and have taken action against both Soviet and Western military policies.

The Nuremberg Judgment places on you the duty to decide whether a war is right or wrong.

Every day innocent lives are being lost in Vietnam. Will you consider taking some action that could help to end this bloodshed? Any of the following organisations will be pleased to give you advice and help:

WAR RESISTERS' INTERNATIONAL
88 Park Avenue, Enfield, Middlesex, England

PEACE PLEDGE UNION
6 Endsleigh Street, London, W.C.1, England

COMMITTEE OF 100
13 Goodwin Street, London, N.4, England

PEACE NEWS
5 Caledonian Road, N.1, England

VERBAND DER KRIEGSDIENSTVERWEIGERER
Buchrainweg 161, 605 Offenbach/Main 4, Germany

INTERNATIONALE DER KRIEGSDIENSTGEGNER
Bornstrasse 6/11, Hamburg 13, Germany

ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE
Post Box 385, Amsterdam, Netherlands

MOVIMENTO NONVIOLENTO PER LA PACE
Casella postale 201, Perugia, Italy

WAR RESISTERS' LEAGUE
Room 1025, 5 Beekman Street, New York 38, N.Y., U.S.A.

VIETNAM

32 million inhabitants
(15.7 in the South, 16.5 in the North)

70-80% Buddhists, 7% Catholics

Both parts are underdeveloped, predominantly agricultural, with a low average life expectancy — in the South no more than 35 years; a rapidly growing population — 2.8% per year.

THE WAR

1947 The war starts (Indo-Chinese War) — resistance against foreign occupation

1949 French compelled to proclaim Vietnam an independent state under Bao Dai

1954 Dien Bien Phu Battle. The Geneva Conference — the Agreement demands general election before 1956, prohibition of introduction of foreign troops and arms, etc.

1955 Bao Dai deposed and Diem becomes President

1960 National Liberation Front comes into being

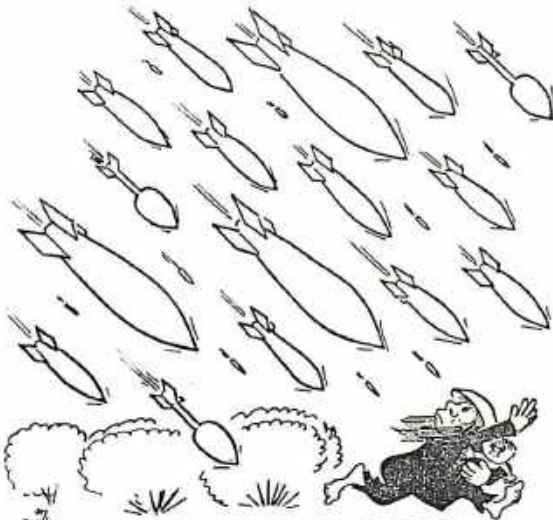
1963 Buddhist opposition to Diem's regime and its fall

1964 Gulf of Tonkin incident

1965 America starts regular bombing of North Vietnam

1966 Internal opposition against the war increases.

please turn over

"We are a very peculiar people. We should be proud of what we are doing there, in applying an unlimited military power in pursuit of a limited political objective."

— Secretary of State R. McNamara

66

VIETNAM

2 miljoen doden

**wij
zijn allen
medeplichtig**

Vredesactie in de LBJ-stijl

Men heeft zich in Washington nu een duidelijker beeld kunnen vormen van de doelstellingen en de oorsprong van president Johnsons vredesoffensief inzake Vietnam. Het is een schoolvoorbeeld van de persoonlijke, diplomatieke stijl van Johnson. Het recept voor dit product merk LBJ, schijnt als volgt te zijn. Neem een internationale situatie goed gerijpt en gekruid met enig gevaar. Overrijp voor een akkoord zelfs. Verzamel de mening van Uw adviseurs; rafel ze uiteen, schift ze nauwkeurig en voeg er van tijd tot tijd wat algemene opinie uit binnen- en buitenland bij. Plaats ze voorzichtig in aparte pannetjes en laat ze daar rustig in zitten, terwijl U ze test op smaak, afmeting en kleur. Draai vervolgens plotseling het gas hoger onder het pannetje van Uw uiteindelijke keuze.

Uit de thans aanwezige gegevens valt af te leiden, dat het vredesoffensief van Johnson geheel op eigen initiatief is ingezet. Het was geen onmiddellijk gevolg van een aanwijzing uit het vijandelijke kamp, dat men daar uiteindelijk tot onderhandelen bereid was, maar een gevolg van een aantal factoren. Een daarvan was, dat een snelle opvoering van het Amerikaanse oorlogspotentieel in Vietnam een eventuele uitbreiding van de troepenmacht door de tegenstander tot gevolg zou hebben. Dit zou waarschijnlijk leiden tot een voortdurende schaakmat op hoger niveau, waarmee niet alleen veel meer troepen, materiaal en geld gemoeid zouden zijn, maar ook een veel groter aantal doden en gewonden.

Als de andere partij zou weigeren te onderhandelen, bleven er voor de Verenigde Staten slechts twee mogelijkheden over. Zij zouden hun troepen kunnen terugtrekken, hetgeen zij van de hand wijzen, of zij zouden nog meer troepen, materiaal en geld in Vietnam kunnen pompen, met het vooruitzicht, dat ook dit alleen maar tot een schaakmat zou leiden.

De tijd moet daarom rijp geleke hebben voor een grootscheepse poging om de andere partij aan de conferentietafel te brengen. Er waren nog andere factoren, die tot dit streven hebben bijgedragen. Door de publiciteit, die men aan een aantal vredespeilingen had gegeven, was de publieke opinie tot de overtuiging gekomen, dat Hanoi inderdaad tot onderhandelingen bereid was. Het initiatief tot deze beweerdde vredespeilingen lag nooit bij Hanoi, maar steek bij derden. Washington stond uiterst sceptisch ten opzichte van hun op-

rechtheid. Niettemin was er een atmosfeer ontstaan waarin het van belang bleek duidelijker dan ooit aan te tonen, dat de Amerikanen oprecht onderhandelingswensten en dat hun ernst was met hun ernst was met

door
**RICHARD
SCOTT**

hun pogingen die te bevorderen. Dit noodzaak werd nog eens duidelijk onderstreept door de krachtige oproep tot vrede van onder meer Oe Thant en Paulus in de Kersttijd.

Al enige tijd was er, zowel door bevriende buitenlandse regeringen als door een klein deel van de eigen bevolking druk op de president uitge-

Noord-Vietnam te staken gedurende een periode, die lang genoeg zou zijn om de bereidheid van Hanoi tot vrede te kunnen peilen. Men was de menir toegegaan, dat de eerste pauze in de bombardementen in mei niet alleen kort geweest was, maar ook was aar geboden in een krenkend ultimatum. Terug op zijn ranch in Texas pignigde de president zijn hersens over dit alles. Hij was heel tevreden over de resultaten van een druk bezette week, rijk aan persoonlijke diplomatie, die hij zojuist had afgesloten. Hij had premier Wilson, president Ayoel Khan en dr. Erhard ontvangen. Kort na Kerstmis schijnt Johnson besloten te hebben zich persoonlijk in te zetten bij de pogingen een wapenstilstand in Vietnam te bereiken.

Na zijn plannen te hebben uitgewerkt, handelde hij met een hem typerende energie en grondigheid. De eerste stappen voor het vredesoffensief merk-LBJ werden genomen in een telefonische actie. McNamara was vertrokken voor een korte ski-vakantie tijdens de kerstdagen in Colorado. Hij werd van zijn vakantie teruggeroepen naar de Texas-ranch, die hij op 27 december bereikte. Rusk kreeg op de avond van de 27ste een telefoontje in Washington. Hij riep onmiddellijk een vergadering van hoge regeringsfunctionarissen bijeen. Bundy zat in Washington juist aan een feestdiner aan en werd tweemaal voor een gesprek met de president aan de telefoon geroepen voordat hij zich naar de conferentie van Rusk op het State Department begaf. Goldberg was op de avond voor Kerstmis begonnen aan een vakantie op de Bahama's, maar ook hij werd teruggeroepen.

Vanuit de ranch in Texas werd meegedeeld, dat een wereldomvattend diplomatiek offensief zou worden ondernomen om de regeringen en volkeren van de hele wereld ervan te overtuigen, dat het Amerika's oprechte wens was door onderhandelingen een einde te maken aan de strijd in Vietnam en de Vietnamezen alle gelegenheid te geven eenzelfde verlangen kenbaar te maken. Speciale gezanten werden belast met de opdracht deze boodschap van de president aan de hierbij het meest betrokken regeringen door te geven. De andere regeringen werden door de Amerikaanse ambassades op de hoogte gesteld.

President Johnson probeert door een diplomatiek offensief de vooruitzichten op onderhandelingen beter te maken. Hij ziet geen nut in geheimhouding. Hij schijnt integendeel van mening te zijn, dat het dramatiseren van de actie en het drukken van een persoonlijk stempel er op het effect ervan alleen maar zou kunnen vergroten.

Het geheel maakt een nogal opzichtig indruk, hetgeen mogelijk een gevolg is van de Texaanse afkomst van de president. Hij treedt in internationale aangelegenheden net zo op als in zijn privé-zaken. Hij doet alles op een wijze, die hij het meest voor de hand liggend vindt. Aan de oprechtheid van zijn vredesoffensief hoeft men echter niet te twijfelen.

(Richard Scott is correspondent in Washington van het Britse dagblad „The Guardian”).

MEINING

Reis van Sjelepin kan leiden tot vrede in Vietnam

MOSKOU, 6 jan. (AFP, Renter, UPI) — De vredesinitiatieven rond de oorlog in Vietnam komen deze week misschien in een nieuwe, belangrijke fase, nu een delegatie van vooraanstaande Russische leiders in Hanoi is aangekomen voor overleg met de Noordvietnamese regering. De delegatie, die onder leiding staat van Alexander Sjelepin, lid van het presidium van de Russische communistische partij, vertrok vanmorgen uit Moskou.

Algemeen wordt aangenomen dat Sjelepin zijn uiterste best zal doen om het regime in Hanoi in het ideologische geschil binnen de communistische wereld aan de zijde van de Sovjet-Unie zal brengen. Indien hij daarin zou slagen, en de invloed van Peking op Hanoi afneemt, mag worden verwacht dat Ho Tsji Minh en de zijnen een minder onwrikbaar standpunt zullen aannemen ten aanzien van de Amerikaanse vredesinitiatieven dan zij in het verleden hebben gedaan.

Aanvankelijk dacht men in het Westen dat de missie van Sjelepin was bedoeld om Hanoi over te halen tot vredesonderhandelingen, maar gezien recente Russische uitlatingen en de felle Chinese kritiek op de Russische „slapheid” in het Vietnamese conflict, acht men dat thans minder waarschijnlijk. Verwacht wordt dat de Russen bereid zijn de militaire hulp aan Noord-Vietnam uit te breiden, indien de Amerikaanse bombardementen op Noordvietnamees gebied worden hervat. In dit verband is het veeggend dat generaal Vladimir To-

loebko, plaatsvervangend opperbevelhebber van de Russische raketstrijdkrachten, in de delegatie van Sjelepin is opgenomen.

De „New York Times” schrijft vandaag naar aanleiding van Sjelepins missie niettemin, dat westelijke diplomaten reeds lang de indruk hebben, dat de Russen onderhandelingen over het Vietnamese conflict wensen, omdat voortzetting van de oorlog alleen maar kan leiden tot uitbreiding van het machtsgebied e.g. de invloedssfeer van China.

Ondanks het in het openbaar uitgesproken „harde” Russische standpunt, aldus het blad, zijn er wel degelijk aanwijzingen, dat Sjelepins bezoek aan Hanoi onderhandelingen mogelijk kan maken. Noord-Vietnam is in toenemende mate afhankelijk geworden van Russische economische, militaire en financiële hulp, die China niet kan leveren.

PARIJS — President De Gaulle heeft president Johnson een persoonlijke boodschap over het Vietnamese vraagstuk gestuurd. Over de inhoud ervan is niets bekendgemaakt.

Leef nu en betaal nu

SAIGON, februari.

(Van een correspondent)

Het maakt zich al op de luchthaven van je meester, dat gevoel dat het niet echt kan zijn. Monsterachtig militaire apparatuur, dikbuikige transportvliegtuigen, venijnig uitzierende jagers met koppen als die van haaien. Grote helikopters stijgen op en landen met een grote regelmaat en in een beangstigende hoeveelheid. Toch vinden de glanzende, witte passagiersvliegtuigen merkwaardigerwijs op de luchthaven nog genoeg ruimte om te vliegen en te landen en om een bonte stoet nieuwelingen aan land te zetten in de warboel van Vietnam.

De Vietnamese miniatuur-stewardsessen, net grote poppen, trippelen over het platform. Hun paarsblauwe uniformen doen weldadig aan tegen de grauwe, onheilspellende achtergrond van gewapend militair machtsvertoon. Tegenover het busstation besproeit een tuinman een grasperkje; een jeugdige binnenkomende passagier met twee tennisrackets in de hand wandelt het busstation binnen, voorafgegaan door een Amerikaanse, die gebukt gaat onder het gewicht van een tas vol golfclubs.

Op de weg naar Saigon treft men een langzaam voortkruipende file aan. Een handelskaravaan, afgewisseld met grote legertrucks met voorraden, jeeps met rokende militairen en jeeps vol kleine Vietnamese modelsoldaatjes, gekleed in gestreepte jungledress, zodat ze er als vreedzame tijgers uitzien. Men ziet blauwe en gele taxi's, motorfietsen, gemotoriseerde rickshaws, fietsen, scooters, paard-en-wagens. Alles hobbelt bumper aan bumper de chaos van Saigon tegemoet.

Dichtbij de stad passeert men de villa's, die eens de Franse ambtenaren van het gouvernement en de planters huisvestten. Villa's, die nu hun elegance en trots verloren hebben, veelal omgeven door hagen stroomdraad, hetgeen er op wijst, dat de Amerikanen nu de bewoners zijn. En dan op stelten langs de oevers van de traag stromende, modderige rivier de houten hutten die als woning dienst doen en verderop de hulzenblokken, die eens in het zonlicht geschitterd moeten hebben, maar thans een ver gevorderde staat van verval vertonen. Dat is de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon.

BROEIERIC

In de stad hangt een vochtige en broeierige hitte tussen de huizen. „Wacht maar tot maart en april” zeggen de oude Vietnamese, „dan zul je weten, wat hitte wil zeggen.” Je sigaretten en papieren geld blijven aan je vingers kleven. Meubelen en beddegoed worden bij iedere aanraking vochtig en of het nu dag of nacht is, je blijft transpireren. De opperste verwarring, die er in het centrum van de stad heerst, stimuleert het gevoel, dat het allemaal geen werkelijkheid kan zijn. Ook hier weer de militaire voertuigen, de geüniformeerde mannen, de uiterlijke tekenen van een oorlog. Zij banen zich een weg door een ogenschijnlijk welverande, zelfs bloeiende stad, waarvan de inwoners opgaan in hun zaken en de kunst verstaan van geld verdienen.

Overal zijn winkels, kraampjes en kooplieden — elegante zaken, die een Franse sfeer behouden hebben. Hier winkelen de zeer gesoigneerd uitzien- de Vietnamese vrouwen, die de so dal-kleding dragen — een gewaad met een hoge kraag, dat tot de enkels reikt met een splitsing vanaf de heup, zodat het van onderen veel weg heeft van een zijden pyjama-

broek. Met grote aandacht bekijken ze vooral de sieraden, de zijde en de parfums.

De stalletjes langs de kant van de driebaansboulevard liggen vol met leren portefeuilles, tassen en riemen, zonnebrillen, goedkope sieraden, sigaretten en dergelijke. Tussen de goedkope overhemden vindt men flesjes Amerikaanse whisky. Blikjes legervoedsel staan opgestapeld naast bosjes kunstbloemen. Een kleurrijke verzameling mensen verdringt zich op de trottoirs.

Overal ziet men Amerikanen, in uniform, in T-shirts of in sportshirts. Amerikanen, die in Saigon werken, Amerikanen, die hun activiteiten in de oorlogscetra van Vietnam onderbroken hebben, Amerikaanse burgers, die tractoren besturen, onderwijst op scholen geven, in de dorpen bronnen aanleggen, huizen bouwen en landingsterreinen aanleggen, die geld en medicijnen uittelen en die in het maatschappelijke verkeer van Vietnam zijn opgenomen.

SERENE VROUWEN

De vrouwen in Vietnam vormen een hoofdstuk op zichzelf. Hoe klein ze ook mogen zijn en hoe lief ze er ook mogen uitzien, men leest de standvastigheid van hun karakter van hun gezichten af en het is duidelijk, dat mevrouw Nhu in Vietnam geen zeldzaam verschijnsel was. De Amerikaanse man valt door zijn lengte tussen de Vietnamese, die allen klein van stuk zijn, onmiddellijk op. Maar dat geldt ook voor de Vietnamese vrouw, of ze nu langs de straten wandelt met opgeheven hoofd, serene, vol gratie en trots, gekleed in haar zijden gewaad — of in lompen gekleed voortstompt onder het gewicht van een juk met twee manden fruit, teilen wasgoed of emmers puin. De vrouwen in Vietnam, zegt men, spelen thuis de baas. Nu de bloem van Saigons mannelijke bevolking van huis is voor de strijd tegen de communisten, domineren de vrouwen ook in het stadsbeeld.

In de straten, waar zij poppen, apen, vogeltjes-in-kooitjes, kamerplanten, gerookte vis, koffiebonen, tweede hands kleren en andere artikelen verkopen, houden oude vrouwen met een perkamenten, zwaar met rimpels doorgroefde huid en ver uitstekende jukbeenderen de handel scherp in de gaten. Voor de bars staan de meisjes tegen de deurposten geleund, misschien meer om de duisternis en de rook even te ontvluchten dan buitenlanders naar binnen te lokken. Vreemdelingen, die verlangen naar wat afleiding na weken spanning en zenuwslopende operaties aan de fronten.

Het aantal barmeisjes in Saigon moet buitengewoon groot zijn. Per bar zijn er wel 20 in actie. Ze schenken de drank en praten met elkaar. Hun harde hoge stemmen herhalen ontelbare malen per dag de gebruikelijke Engelse zinnestelsels, waarbij ze er niet zonder succes in slagen het Amerikaanse accent te imiteren. Ze komen met papier en ballpoints aandragen om een spelletje boter, kaas en eieren te spelen of dragen de speelkaarten aan voor een partijtje poker of rummy. „Als jij verliest, bestel je een drankje voor mij... Verlies ik, dan betaal ik jouw bestelling” heet het dan altijd. Hun „drankje” een beetje thee, kost de klant vijf gulden. De bestelling voor de klant — bier — kost het meisje niet meer dan zestig cent. Als de klant wint, gooit het meisje de kaarten of het potlood boos op tafel en roept dan uit: „Je speelt vals”.

INFLATIE

De handelaren in Saigon doen goede zaken. Nog nooit is in de geschiedenis van de stad de koopkracht zo snel gestegen en is er in korte tijd zoveel verdiend. De Amerikaanse militairen zijn milde

kopers. Zij hebben de gewoonte veel en dure cadeaus naar huis te sturen. In Saigon worden die duur betaald. De spiraal van de inflatie beweegt zich beangstigend snel in opwaartse richting. De prijs, die de visselaars op straat betalen voor dollars en ponden stijgt met de dag. In een poging een einde te maken aan de zwarte markt in valuta, voerden de Amerikanen een waardebonsysteem in, dat in alle Amerikaanse winkels van kracht is. Degenen, die nu nog worden gesnapt op het bezit van dollars, worden voor de krijgsraad gedaagd.

De Vietnamezen zijn overigens even belust op die waardebonsen als op buitenlandse valuta. Dankzij die bonnen kunnen zij namelijk militairen voor hen goederen uit de opslagplaatsen van het leger laten aankopen. Naarmate de dollar schaarser geworden is, is de prijs van de munt onhoog gegaan. Algemeen wordt aangenomen, dat de dollars via de Vietcong hun weg naar Hanoi en Peking vinden.

De Vietnamese regering doet alle mogelijke moeite om een einde aan de zwarte markt te maken. Op het ogenblik bevinden zich vijf politieagenten in de gevangenis. Hun wacht terechtstelling in verband met hun aandeel in de zwarte handel, zo wordt beweerd. Desondanks kan men op het ogenblik in de achterbuurten van Saigon alle gewenste uitrustingsstukken van de Amerikaanse militairen kopen.

STEEKPENNINGEN

De zwarte markt strekt zich ook uit tot de hotelkamers. Er is een tijd geweest, zo zeggen de oude Vietnamezen, dat je de receptionist maar een bankbiljet in zijn handen behoefde te stoppen om een kamer te krijgen. Meer niet. „Ik neem geen steekpenningen aan” zei hij dan verontwaardigd. „maar mr. X gaf me dit, toen hij vertrok — een erg attente man.” De receptionist haalde daarop een fotofoetel te voorschijn. Men moet tegenwoordig wel met een t.v.-foetel komen aandragen om op die manier succes te hebben. Natuurlijk zijn er nog wel kamers te krijgen, maar men moet wel heel vroeg in de ochtend beginnen met zijn pogingen er een te reserveren. Menige verlofganger heeft zijn eerste vakantiedag in Saigon moeten besteden aan het speuren naar een gelegenheid tot overnachten.

Airconditioning is op de kamers ver te zoeken. Eenpersoonskamers zijn er ook niet. De hotelier zal U echter vriendelijk toelachen en zeggen, dat U toch de dubbele prijs moet betalen, want U kunt gerust een „introduction” meenemen. Zelfs wanneer men met het betalen van de dubbele

Zwarte handel tiert welig in Saigon

prijs instemt, zal hij voor bedtijd nog de gelegenheid te baat nemen om bij U aan te komen met een hartver- scheurend verhaal over een dodelijk vermoede soldaat, die dringend een bed nodig heeft. En dus is alleen slapen op een tweepersoonskamer in Saigon een zeldzame luxe.

VERRASSING

Niets verwondert je in Saigon. Zelfs niet de plotselinge verschijning in je kamer van een niet meer al te jeugdige vrouw, die op een mysterieuze wijze door de afgesloten deur naar binnen sluipst, zoals mij eens tijdens het siesta-urtje overkwam. Ze kwam op mijn bed af, terwijl ze met haar tong bewegingen maakte als een slang, die klaar is haar slachtoffer een dodelijke beet toe te brengen. Ze aanvaardde haar gewelddadige verwijdering uit de kamer met een hysterisch gegiechel.

DREIGENDE VIETCONG

DE AMERIKANEN hebben ook de afgelopen week gevoelige tikken in Vietnam gekregen. In de hoofdstad Saigon is het nog lang rumoerig gebleven en met name in de Chinese wijk Cholon heeft de Vietcong lang standgehouden. Het zwaartepunt van de strijd is nu verplaatst naar het noorden, om en nabij de gedemilitariseerde zone, waar Vietcong en Noordvietnamezen aan een groot offensief bezig zijn. De voorpost Lang Vei is gevallen, waardoor de infiltratieroute via Laos geheel in handen van de Noordvietnamezen is, Khe Sanh, waar vijfduizend Amerikanen zich verdedigen, wordt voortdurend bedreigd. Het Amerikaanse prestige heeft een geduchte klap gekregen en de geloofwaardigheid van de Amerikanen in Vietnam en in Washington is beneden het nulpunt gedaald.

Hanoi's drijfveren

DE VIETCONG, gesteund door Noordvietnamese troepen, heeft zijn offensief in Zuid-Vietnam onverminderd voortgezet en daarbij de afgelopen week opnieuw bewezen het initiatief volledig in handen te hebben. Moge al uit door de Amerikanen verstrekte cijfers de indruk worden gewekt dat de verliezen aan mensenslevens bij hun tegenstander aanzienlijk groter zijn dan in eigen geleederten, het is aan de andere kant zonneklaar dat deze tactisch veruit de meerdere is en in staat de Zuidvietnamezen en hun geallieerden steeds weer voor verrassingen te plaatsen. Een van de voorbeelden daarvan is het onverwacht inzetten van tanks bij de strijd om de belangrijke post Khe Sanh, dicht bij de Laotisch-grens en de zogenaamde gedemilitariseerde zone.

Het lijkt de moeite waard om naast de militaire successen van de nationalistenaalisten te signaleren hoe Hanoi zich voortdurend moeite blijft geven deze politiek relif te verlenen. Daarbij gaat het ervan uit dat de Vietcong en het Nationale bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam (N.L.F.) uiteindelijk voldoende vaste voet in Zuid-Vietnam zullen verkrijgen om de aftocht van de Amerikanen en de Zuidvietnamese „marionettenregering” te verzekeren.

Op een te Moskou gehouden personferentie heeft de vertegenwoordiger van het N.L.F. in Rusland, Dang Quang Minh, deze week gezegd dat de vrede in Vietnam hersteld zou kunnen worden, wanneer de Amerikanen, gevolg gevend aan het politieke programma van het front, Vietnam zouden verlaten en de Vietnamezen over hun eigen toekomst zouden laten beschikken.

Tot zover beheldden zijn verklaringen niet bepaald iets nieuws. Maar hij voegde eraan toe — en was dit slechts een frase, speciaal voor Russische oren? — dat het bevrijdingsfront, daarbij de positie van Hanoi steunend, een einde wilde aan de gevechten en voorts de onafhankelijkheid, neutraliteit, soevereiniteit en territoriale integriteit van Vietnam verzekerd wilde zien. Vietnam, zo verklaarde Minh, wilde met alle landen op grondslag van de vreedzame coëxistentie samenleven, zich niet bij enig blok aansluiten, geen steunpunten aan vreemde landen toestaan en technische en wetenschappelijke steun van alle landen accepteren zonder zich te binden.

Mag men uit deze mededelingen opmaken dat het doel van het N.L.F. er uiteindelijk op gericht is de Vietnamsese onafhankelijkheid te verzekeren door een positie in te nemen tussen de Sowjetunie en China enerzijds — niet anders dan het geval is met een land als Roemenië terwijl het anderzijds bereid is, teneinde deze onafhankelijkheid te waarborgen, de steun van „alle landen” — dus ook van Amerika — te aanvaarden?

rikaanse of andere westerse persbureaus. Als men zou betwijfelen of die Aziatische communistische antwoorden wel eerlijk worden weergegeven, moet men eens kennis nemen van een onverdachte bron als Peking Review.

Als de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Dean Rusk, zegt dat Washington „geen positief en hoopgevend antwoord“ ontving op de talrijke aanbiedingen tot een gesprek, kan men in het Chinese tijdschrift lezen waarop zijn constatering gebaseerd is. Het gelijk van Rusk geeft ons allerminst reden tot voldoening.

Maar als wij de communistische beschouwingen doorworstelen, gaan wij wel iets meer begrijpen van een der redenen voor de hervatting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam, hoe die harde beslissing ons ook met zorg en angst vervult. In de pauze van zeventendertig dagen, gepaard gaande met een grootscheeps Amerikaans diplomatiek vredesoffensief, hebben Peking, Hanoi en de Vietcong slechts gereageerd met oorlogszuchtige verklaringen en smalende opmerkingen over de inspanningen van de Verenigde Staten om tot een gesprek te komen.

De standpunten van de twee partijen in de kwestie-Vietnam zijn respectievelijk geformuleerd in de veertien punten van Washington en de vier punten van Hanoi. De Amerikaanse regering heeft zich in het zesde punt van haar verklaring bereid verklaard over de vier punten van Hanoi te onderhandelen, maar de Noordvietnamese regering weigert ieder gesprek over de veertien Amerikaanse punten. Die veertien punten worden betiteld als „een nieuwe demonstratie van de gangster-logica van het Amerikaanse imperialisme“, en zij zouden onthullend zijn voor de „hypocrisie van Johnsons regering“. Het is, volgens Peking Review, een „waardeloos en monumentaal stuk humbug“. Het Chinese Volksdagblad zegt bovendien dat de veertien punten van de V.S. en de vier punten van de Democratische Republiek Vietnam (Noord-Vietnam) „elkaar even slecht verdragen als vuur en water“. In de punten drie en vier

van de Amerikaanse verklaring wordt gezegd, dat de V.S. bereid zijn tot onvoorwaardelijke onderhandelingen. In de punten zeven en acht zegt Washington, dat het geen bases in Zuidoost-Azië wenst en dat het zijn troepen niet in Zuid-Vietnam wil handhaven nadat de vrede verzekerd is. In het eerste punt van de verklaring van Hanoi wordt geëist: „De Amerikaanse regering moet al haar troepen, militair personeel en wapens uit Zuid-Vietnam terugtrekken en al haar militaire bases ontmantelen.“ Daarover valt volgens Washington dus te onderhandelen. Maar de andere partij stelt zich tot nog toe op het standpunt, dat eventuele onderhandelingen vooral gegaan moeten worden door het terugtrekken der Amerikaanse strijdkrachten. „Onderhandelingen vóór terugtrekking betekent onderhandelingen zonder terugtrekking“, zo luidt een kop boven een artikel in Peking Review.

Het is duidelijk, dat hierop slechts geantwoord kan worden, dat terugtrekking vóór onderhandelingen die onderhandelingen overbodig zou maken, omdat Zuid-Vietnam dan bij voorbaat aan de communisten zou zijn uitgeleverd. Dit is de kern van de zaak, en uit de houding van

Hanoi en Peking op dit punt blijkt hoe weinig uitzicht er is op een gesprek.

Het wantrouwen en de haat van de Aziatische communisten kan men illustreren met de volgende citaten uit de twee jongste nummers van Peking Review:

„Onlangs heeft de Amerikaanse regering een grootscheeps bedriegelijke vredescampagne georganiseerd, gepaard gaande met de truc van „opschorting van de luchtaanvalen“.

(Uit een verklaring van het Noordvietnamese ministerie van Buitenlandse Zaken).

„De Amerikaanse Imperialisten hebben een vredes-rookgordijn gelegd om hun wilde avontuurlijke politiek aan het oog te onttrekken“.

(Verklaring van het communistische Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront, de politieke afdeling van de Vietcong).

„Door hun misdaden hebben de Amerikaanse agressors in Zuid-Vietnam zich barbaarser getoond dan Hitlers Nazi's. Zij hebben zich als wilden gedragen in hun „zulveringscampagne“.

(Artikel in Peking Review van 21 januari, geïllustreerd met een spotprent, waarop Johnson in de spiegel kijkt en daar het gezicht van Hitler ziet).

„Het Zuidvietnamese volk zal nooit de wapens neerleggen zolang de Amerikaanse plunderaars nog in het land zijn“.

(Verklaring van het Nationale Bevrijdingsfront).

Tenslotte is in een hoofdartikel van het Chinese Volksdagblad van 19 januari president Johnsons boodschap aan het Congres over de toestand van het land een „onbeschaamde oproep tot oorlog“ genoemd. Johnson zou niet rusten „tot heel Zuid-Vietnam een kolonie van het Amerikaanse imperialisme is geworden“.

In Peking Review wordt niet alleen Johnson aangevallen, maar ook diens „handelsreiziger“: de Britse premier Wilson.

De politieke kloof tussen Washington enerzijds en Peking en Hanoi anderzijds is groter dan die welke in het na-oorlogse Stalinistische tijdperk tussen Amerika en de Sovjet-Unie bestond. Nu is het zelfs niet eens meer een koude oorlog.

U BRONKHORST

ingen op een wonderlijke manier vermengd zijn. De vroegere hoofdredacteur van de Times, Wickham Steed, heeft eens de journalistieke stelregel gelanceerd: „Facts are sacred, comment is free“. Voor de Chinese en Noordvietnamese commentatoren geldt kennelijk alleen het tweede deel van die regel. Hun commentaren zijn vrijmoedig genoeg, maar de feiten zijn hun niet heilig. Als zij bijvoorbeeld op Amerikaanse regeringsverklaringen ingaan, kan men herhaaldelijk constateren, dat zij de feiten verwingen om ze aan te passen bij hun vooropgezette meningen.

Ontstellend is echter vooral de toon waarin de artikelen zijn gesteld. Uit al die stukken spreekt namelijk niet alleen een diep wantrouwen, maar vooral ook een felle haat, die gericht is tegen de Amerikaanse re-

HERENHUIS
Te koop
Herten - Roermond
Zaken en Huizen

WONINGRUIL
Woningruil

R.K. assistentie van de huisvrouw
Kunneke koken. Meer interne hulp aanwezig. Gezellige en goede keuken. Aannem. mevr. C. van der Meer. (0880) 25034.
Gezond te Nijmegen, voor intern, in gezin met enkele opgroeiende kinderen en ervaren.

VAKANTIE AAN ZEE
Vak verblijf op camping te Renesse, gel. vlak bij zee, duinte en strand. Sla-caravans, voll. inger. voor 5, 6 of 7 pers. ook met afz. slaap. Nog vrij voor 2 juli en na 6 aug. Hemel-vaartdag en Pinksteren of andere weekends in mei en juni.
Telefoon (04195) 290, b.z.f. 205.

Betekkingen aangeboden
aan de erkende boekhandelaars
aan de erkende advertentiebureaus
bijkantoren en agentschappen
aan ons Hoofdkantoor, aan onze
Opgeven kunnen worden gedaan
omhoogte
Plaatsing geschiedt à 40 cent per

ZOMERHUIJES
Lage Vuursche (Baam), juli
omgeving, voor van alle
voor vakantie in zeer bosrijke
Druenen, Bosschebaan 5,
Kastanjelaan 9, Groenekan
(Utrecht).

BUNGALOW
Te huur, een 5 pers.
met alle comfort. Erleven
onder nummer 56899.

omroepers
omroepers

ZOMERHUIJES
Comp. Inger, w. en k. er
water, 4 pers. vrij voor 11
juni en na 23 juli en na 6 aug.
vrij voor 2 juli en na 13 aug.
Folder op aanv. Bondsdu-
salowpark „De Kweek“.
Dorpsstraat 2, Henswoude
(U.), tel. (08387) 375

BUNGALOW
Te huur Zuid-Spanje, 85 km
van Malaga en Granada
met alle comfort. Erleven
onder nummer 56899.

omroepers
omroepers

ZOMERHUIJES
Comp. Inger, w. en k. er
water, 4 pers. vrij voor 11
juni en na 23 juli en na 6 aug.
vrij voor 2 juli en na 13 aug.
Folder op aanv. Bondsdu-
salowpark „De Kweek“.
Dorpsstraat 2, Henswoude
(U.), tel. (08387) 375

BUNGALOW
Te huur Zuid-Spanje, 85 km
van Malaga en Granada
met alle comfort. Erleven
onder nummer 56899.

omroepers
omroepers

ZOMERHUIJES
Comp. Inger, w. en k. er
water, 4 pers. vrij voor 11
juni en na 23 juli en na 6 aug.
vrij voor 2 juli en na 13 aug.
Folder op aanv. Bondsdu-
salowpark „De Kweek“.
Dorpsstraat 2, Henswoude
(U.), tel. (08387) 375

BUNGALOW
Te huur Zuid-Spanje, 85 km
van Malaga en Granada
met alle comfort. Erleven
onder nummer 56899.

omroepers
omroepers

ZOMERHUIJES
Comp. Inger, w. en k. er
water, 4 pers. vrij voor 11
juni en na 23 juli en na 6 aug.
vrij voor 2 juli en na 13 aug.
Folder op aanv. Bondsdu-
salowpark „De Kweek“.
Dorpsstraat 2, Henswoude
(U.), tel. (08387) 375

BUNGALOW
Te huur Zuid-Spanje, 85 km
van Malaga en Granada
met alle comfort. Erleven
onder nummer 56899.

omroepers
omroepers

Franse journalist op mars met de guerrilla's:

„Heel Vietnam be

IN VIETCONG-GEBIED, februari

OP de grafsteenvormige wegwijzer stond 155 kilometer — ongeveer halverwege Saigon en Dalat — toen mijn taxi terecht kwam in een verkeersopstopping. De weg naar Dalat loopt omhoog door groene dekens van rijstvelden in de Mekong-delta naar de met oerwoud overdekte hoogvlakte, beschilderd met het goud van de wilde mimosa en het opzichtige roze van de hibiscus. Hij loopt voorbij kegelvormige koffiestruiken, grijs bespikkelde rubberbomen, rijpend suikerriet en rivieren waar het wemelt van vissers. Langs deze slagader naar het noorden ploetert de door Amerika en de Zuidvietnamese regering verzamelde militaire macht voort om de communistische guerrillastrijders van de Vietcong te vernietigen. Tanks, pantservoertuigen op rupsbanden, personeelsvoertuigen werpen wolken stof op als zij voorbij denderen in de richting van de D-zone, een bolwerk van de Vietcong in het oerwoud, waartegen geregeld acties worden ondernomen.

Onzichtbare greep op platteland

IK stapte uit mijn taxi om mijn benen te strekken. Een jonge Vietnaams, eveneens opgehouden door de verkeersopstopping, vroeg mij of ik Amerikaan was. „Ik ben Fransman.”

blijven om te zien hoe zij leefden, maar op de een of andere wijze liep het anders af: na een levendige conversatie van ongeveer 10 minuten kondigde mijn chauffeur aan, dat ik maar 50 piasters moest betalen. De Vietcong dacht blijkbaar dat ik af wilde dingen. Zij begonnen ook ongeduldig te worden, omdat ik de rij ophield. Ik betaalde derhalve mijn belasting, kreeg een ontvangstbewijs en reed weg. Mijn chauffeur vertelde dat zij zouden teruggaan naar zone-D wanneer zij klaar waren met het innen van belastingen en dat zij nog een tocht van 50 kilometer voor de boeg hadden.

Precies twee kilometer verder passeerden wij een post van de Zuidvietnamese milizie langs de weg. De

wegversperring van de Vietcong die dagelijks aantoonde dat de regering machteloos is.”

„Natuurlijk,” antwoordde het provinciehoofd, „maar u weet net zo goed als ik dat, als wij hen aanvalen, waarschijnlijk burgers zullen worden gedood en dat zij daarna de weg zullen vernielen zodat u hem niet langer kunt gebruiken. Laat ze daar maar blijven. Zo blijft de weg tenminste open en met hun belastingheffing maken zij zich gehaat bij de bevolking.”

De wegversperring was de eerste glimp die ik opving van de eigenaardige schemerwereld van de Vietcong tijdens een tocht van een maand door het centrale bergland ten noorden van Saigon. Met hun oerwoud-regering en oerwoud-leger, hun onzichtbare greep op grote gebieden van het platteland, hun vermogen om de boerenbevolking te gebruiken als een wapen, machtiger dan bommen en machinegeweren, en hun verbazingwekkende volharding en opofferingsgezindheid zijn de guerrillastrijders van de Vietcong waarschijnlijk de taaieste en veerkrachtigste vijand waartegen Amerikaanse troepen ooit hebben gestreden.

Betwist

IK leerde geen vertrouwen te hebben in de stafkaarten die Zuid-Vietnam verdeelt in zones waar regeringstroepen het voor het zeggen hebben, gebieden waar de Vietcong de scepter zwaait en een smalle strook daartussen, die „betwist gebied” wordt genoemd. Het is juist om het hele land te betwisten.

SANCHE DE GRAMONT zag – als Fransman – kans een reis te maken door Vietcong-gebied waar geen enkele Amerikaanse verslaggever zou kunnen doordringen. Hoewel vertegenwoordigers van het nationale bevrijdingsfront, de politieke tak van de Vietcong, hem een vrijgeleide weigerden te geven voor gebieden die in handen van de communisten zijn, besloot Sanche de Gramont toch te gaan. De Gramont heeft vroeger deel uitgemaakt van de redactie van het Amerikaanse dagblad „The New York Herald Tribune”. In 1961 won hij een Pulitzerprijs. De Gramont is onder andere schrijver van „Secret War”, een boek over internationale spionage. Na zijn terugkeer in Amerika schreef hij deze reportage over zijn ervaringen te midden van de Vietcong.

twist gebied

Johnson en Ky op elkaar afgestemd

(Van een correspondent)

WASHINGTON, februari

OP de conferentie van Honolulu hebben de Zuidvietnamese regeringsleiders president Johnson duidelijk gemaakt, dat zij hoe dan ook vasthouden aan hun wens, niet in vredesonderhandelingen te worden gedwongen of zelfs in een vrede, voordat zij in Zuid-Vietnam zelf politiek en sociaal sterker zijn geworden en beter kunnen wedijveren met de Vietcong.

De Zuidvietnamese premier Ngoeyen Cao Ky heeft benadrukt, dat het „noodzakelijk is de communisten te tonen, dat we niet gaan onderhandelen vanuit een positie van zwakte. Dat zou voor ons neerkomen op zelfmoord”. De Zuidvietnamese regeringsleiders zijn van mening, dat een groots opgezet programma tot verbetering van de landbouw van Zuid-Vietnam, waarover zoveel gesproken is op de conferentie niet enkel de militaire overwinning helpt bevorderen, maar ook de politieke voordelen van zo een overwinning opdrijft. Met een verbetering van de economie van het land hoopt premier Ky meer politieke steun te krijgen voor zijn regering en de Vietcong haar hoogste troef uit handen te spelen. Daarom wilde Ky ook van president Johnson de verzekering, dat Amerika nimmer de Vietcong zal erkennen.

Fundament

HET streven van Ky naar een sterker politiek fundament voor zijn regering toont aan, dat ook de Zuidvietnamese leiders niet meer volledig afwijzend staan tegenover vredesonderhandelingen. Dat is ook de overtuiging van president Johnson, die van de conferentie is teruggekeerd met het geloof, dat tussen Saigon en Washington geen storende meningsverschillen meer bestaan over de vredesopgaven.

Johnson heeft op de conferentie laten weten, dat Amerika in Vietnam een beperkte oorlog voert voor beperkte doeleinden. Washington is niet van plan de Noordvietnamese steden Hanoi en Haifong te bombarderen en het meent, dat met een beperkte en weloverwogen oorlog 't gevaar wordt vermeden, dat China wordt uitgedaagd tot ingrijpen. Johnsons doel is eerder de Vietcong de vruchten van de „agressie” te ontzeggen dan haar een volledige nederlaag toe te brengen. Washington wenst niet meer te bereiken dan een eervolle terugtocht van de communisten, van het slagveld. Het staat sterk afwijzend tegenover een coalitie-regering in Zuid-Vietnam met communisten, omdat het, naast andere redenen, weinig vertrouwen heeft in de overlevingskans van de anti-communistische elementen in zo'n coalitie.

In de Verenigde Naties heeft Amerika met zijn plotselinge acties voor een debat over Vietnam in de Veiligheidsraad de indruk gewekt, dat het bereid is tot een compromis met de vijand om zo snel mogelijk zich uit Vietnam terug te trekken. Maar door

zer ik. „Dat is goed,” antwoordde hij, „want de Vietcong vindt zich 300 meter verder. Elke dag werpen zij op deze plaats een wegversperring op.”

Dit was het eerste werkelijk eenzame stuk weg. Aan weerszijden groeide lang olifantengras. Dorpelingen en soldaten waren nergens te bekennen. Toen het verkeer zich weer in beweging zette, reden wij verder tot ik, voorbij de eerste bocht, een erg jonge man met een grillig klein hoofd, gewikkeld in een tropenhelm, opmerkte. Hij gebarde met zijn hand te stoppen. Ik haalde mijn camera te voorschijn, maar hij richtte zijn geweer op mijn maag en ik borg mijn toestel weg.

Vijftig meter verder onder een rieten afdakje langs de weg trof ik de belastingniner aan. Hij zat achter een tafel waarop een ronde tas lag die uitpilde van de bankbiljetten van 500 piaster en een boek met ontvangstbewijzen voor de betaling van belasting op rijst. Hij was in de twintig, had een prettig uiterlijk met een keurige snor en droeg een blauw shirt, kaki broek en een pistool op zijn heup. Hij werd geflankeerd door twee lijfwachten. Een was groot en tandeloos, ongeveer 40 jaar. Zijn gezicht was vreselijk gekerfd als door granaatsplinters en hij ging gekleed in de traditionele zwarte pyjama van de guerrilla-strijder. De ander had kleine konijnachtige ogen en droeg een kaki uniform dat ongeveer zes maten te groot was voor zijn broze figuur. De kleine prikte mij met zijn geweer naar de tafel, waar de chauffeurs van bussen en vrachtauto's in de rij stonden om wegenbelasting aan de Vietcong te betalen. Ongeveer 20 guerrillastrijders lagen in stelling langs weerszijden van de weg, gedeeltelijk aan het oog onttrokken door het olifantengras. Andere guerrillastrijders controleerden de auto's op hun lading, want elke auto wordt getaxeerd op de waarde van zijn vracht en rubberplanters verbergen vloeibaar rubber meestal onder pompoezen en bananen.

Driftig

BEHALVE enkele planters en missionarissen maakt geen enkele niet-Vietnaames gebruik van de weg anders dan in militaire konvooien. De belastingontvanger vroeg mijn chauffeur wie ik was en het woord dat hij het meest gebruikte was „MY”, wat „Amerikaan” betekent, waarop mijn chauffeur driftig antwoordde „Phap”, wat Fransman betekent. Ik haalde een stukje papier te voorschijn waarop een Vietnamese vriend had geschreven: „Toi Ky Gia Phap. Toi Myon Thao Luan Voi Ong. Toi La Ban Than Qua Ong”, hetgeen betekent: „Ik ben Frans journalist. Ik zou graag met u praten. Uw welwillendheid zal op prijs worden gesteld.”

Dit maakte niet veel indruk en niemand van de Vietcong kon Frans spreken. De meesten waren rond de twintig. Uit het verschil in bewapening en uniform viel op te maken dat zij niet behoorden tot een onderdeel van de hoofdmacht maar tot de regionale guerrillastrijders. De belastingontvanger wilde dat ik een tol van 2000 piasters (ongeveer 40 gulden) betaalde. Ik vroeg mijn chauffeur uit te leggen dat ik bij hen wilde

milittietroepen bewaakten de post zoals een parkeerbaas zijn terrein bewaakt. Zij waren blootvoets (de Vietcong droeg sandalen gemaakt van oude banden of voddën). Hun wapens waren nergens te zien en zij speelden kaart en lazen stripverhalen.

IN DE SCHEMERWERELD VAN DE VIETCONG

Toen wij in Dalat waren aangekomen, ging ik op zoek naar een jonge Vietnamese thee- en koffieplanter die ik tijdens de verkeersopstopping ontmoet had. Hij zei dat de Vietcong al vier maanden bijna dagelijks de versperring had aangebracht. Eens was de weg zó zwaar beschadigd dat er geen doorkomen meer aan was. (De Vietcong hield de weg in onbruikbare toestand zodat de legertrucks hen niet te pakken konden krijgen.) De planter zei tegen de belastingontvanger van de Vietcong: „Je laat ons nu wel tol betalen maar onze wagens kunnen er niet door. Waarom herstel je de weg niet?”

Machteloos

WIJ zijn de financiële en economische afdeling” antwoordde de belastingontvanger. „Voor herstel van wegen moet u zich vervoegen bij de afdeling publieke werken en mijnopruimingsdienst.” Woedend ging de planter naar het provinciehoofd in Dalat en zei: „U moet iets doen aan die

twiste zone. Want elke partij kan de ander in het hart treffen.

De Amerikaanse strijdkrachten kunnen aanvallen doen op schuilplaatsen van de Vietcong waarin geen tegenstander ooit gedurende 20 jaar van wisselende oorlogvoering is doorge-

drongen en als gevolg van de bombardementen is de absolute veiligheid in gebieden van de Vietcong verleden tijd geworden. De Vietcong kan daarentegen Amerikaanse bases overvallen en

vliegtuigen op de grond vernietigen. Zij kan de bewaakte verblijven van Amerikaanse militairen in het centrum van Saigon aanvallen en zij kan, als zij dat wil, armzalig beschermde steden zoals Kontoem aanvallen, dat vorig jaar zomer bij wijze van voorzorgsmaatregel gedeeltelijk werd geëvacueerd.

Sedert het einde van de moesson in de herfst van vorig jaar is het karakter van de oorlog veranderd. Tot dusver hadden Zuidvietnamezen en Amerikanen uitsluitend te maken met verrassende guerrilla-aanvallen, die lastig, maar zelden of nooit catastrofaal waren. Nu vechten naar schatting eveneens 15.000 à 20.000 geregelde Noordvietnamese troepen in regimentsverband tegen de beter bewaarde, vanuit de lucht gesteunde, tegenstanders.

De communistische verliezen zijn zó hoog dat 'n rapport van de Noordvietnamese inlichtingendienst onlangs vaststelde dat de Noordvietnamese regimenten hun bressen moesten opvullen met plaatselijke guerrillaformaties.

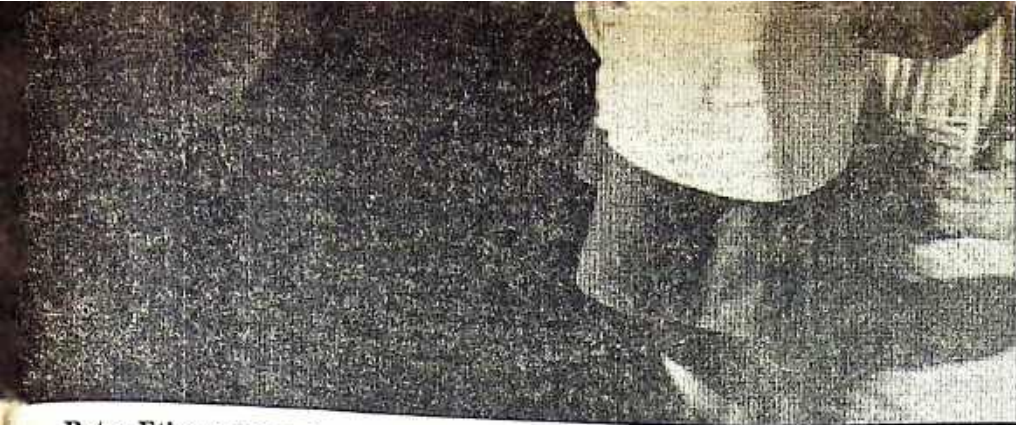
Een gevangen genomen Noordvietnamese officier verklaarde: „Onze tac-

tiek is gewijzigd. Den wij een uitroep we betrokken in oorlog. Na een aanval niet meer terug te komen als een lokaal doel als een lokale versterkingen te vernieuwen toe. We fase van de bewaard positie vastgehouden voornaamste doel is de communisten ring is het toebrengen aan Amerikaanse gebeurt in de handen er tenslotte krijgen.

Dergelijke bloeden uitgevochten me en Tsoepong plaats innemen militaire woorden Zuid-Vietnam de strijd voort, met over de landelijke

Guerrillastrijders van de Vietcong doorkruisen een rietveld.

Pater Etienne Blanc in gesprek met enkele Montagnards

voor kort voer-
oorlog; nu zijn
n vernietigings-
trekken we ons
gebruiken het
or de vijand om
en. Dan slaan we
in een nieuwe
oorlog, waarin
n worden". Het
deze nieuwe fa-
sche oorlogvoe-
n van hoge ver-
se troepen. Dit
dat de Amerika-
oeg van zullen

gebied is de Vietcong nog altijd onbe-
twist meester.

In een land dat zo verzwakt en ver-
scheurd is door inwendige twisten als
Zuid-Vietnam, bestaan geen werkelijk
grote politieke partijen. De enige uit-
zondering wordt gevormd door de
Vietcong die naar schatting beschikt
over een kader van 300.000 fervente
partijgenoten, bestaande uit guerrilla's,
politieke voormannen en militante
burgers. De Vietcong is in feite de
enige machtige politieke formatie in
Zuid-Vietnam.

De Vietcong en haar politieke dekmantel, het Nationale Bevrijdings-
front, houden de schijn op dat zij een
nationalistische, niet-communistische
beweging vormen. In werkelijkheid
wordt de oorlog geleid door het Cen-
trale Bureau van Zuid-Vietnam in Ha-
noi, de hoofdstad van Noord-Vietnam.
Uit documenten, op krijgsvangsten
gevonden, is gebleken dat dit bureau
aangeduid wordt als C-1000 of kort-
weg R. Aan het hoofd van het Bevrij-
dingsfront staat een advocaat ge-
naamd Nguyen Huu Tho, een kleur-
loze figuur met weinig rechtstreekse
invloed. Opdrachten voor militaire
operaties en politieke beslissingen kom-
men uit Hanoi. De Amerikaanse in-
lichtingendienst heeft minstens twee
Noordvietnamese generaals in Zuid-
Vietnam geïdentificeerd. Deze milita-
iren uit 't noorden hebben een vas-
tere greep op het leven van veel Zuid-
vietnamezen dan de regering in Sai-
gon. Ondanks het grote aandeel van
Noord-Vietnam in de oorlogvoering
zou het verkeerd zijn de rol van tal-
loze Zuidvietnamezen in alle fasen
van door de Vietcong ontwikkelde ac-
tiviteiten te onderschatten.

Verspeeld

VANUIT Dalat ging ik naar de cen-
trale hooglanden voor 'n bezoek aan
enkele Franse missionarissen, die met
hun bekeerlingen onder de Montag-
nards in dorpen wonen zuidoostelijk
van Pleikoe. Deze Montagnards
(bergbewoners) hebben weinig ge-
meen met de Zuidvietnamezen. De
missionarissen verblijven in deze
streek bij de gratie van de Vietcong
die het gebied beheerst. De Vietcong
beschikt over alle middelen om deze
geestelijken te verdrijven, onder meer
door hun te verzoeken propaganda-
pamfletten voor hen te dragen. Stemt
de geestelijke hierin toe, dan heeft hij
zich tegenover de andere partij ge-
compromitteerd. Weigert hij, dan kan
hij beter zo spoedig mogelijk vertrek-
ken.

In de aangrenzende streek werden
twee missionarissen vermoord omdat
zij bleven nadat zij de gunst van de

Vietcong verspeeld hadden. De mees-
te missionarissen hebben dit deel van
het land verlaten. Zij volgden de be-
volking naar vluchtelingenkampen,
nadat hun dorpen ontruimd waren
wegens het gevaar van bombardemen-
ten of de noodzaak van militaire ope-
raties. Slechts een half dozijn baar-
dige, geharde veteranen is gebleven.
Het zijn mannen die meestal hun toeg
verwisselen voor werkkleding. Zij
spreken vloeiend Vietnamees en drie
of vier Montagnard-dialecten. Zij heb-
ben de geleidelijke machtsovername
door de Vietcong meegemaakt.

Primitief

PATER ETIENNE BLANC (45)
is een forse man met een kaal
hoofd. Hij heeft zes jaar doorgebracht
in zijn dorp van 1500 Montagnards
van de stam Rhadé. Dit zijn primi-
tieve mensen, die de pas aanvaarde
leerstellingen van de katholieke Kerk
vermengen met hun oude eredienst
waarin vuur, water en rijst een grote
rol spelen (tijdens de oogsttijd was-
sen zij zich niet voordat de laatste
korf rijst binnengehaald is). De pe-
per-en-zoutbaard van pater Blanc,
zijn pijp en zijn kleine Citroën zijn in
deze provincie overal bekend. Met
trots vertelt hij dat hij op een mor-
gen door Vietcong-strijders werd te-
gegehouden, een halve meter voor-
dat hij over een in de weg verborgen
mijn zou rijden. De Vietcong-soldaat
die de mijn gelegd had was een be-
kende uit 'n naburig dorp. Hij maak-
te de mijn onschadelijk zodat pater
Blanc verder kon rijden.

Pater Blanc weet dat er in zijn
dorp sympathisanten zijn met de
Vietcong die propaganda voeren
en die inlichtingen doorgeven
over de gedragingen van de
missionaris. Naar zijn gevoelen
staat het gros van de dorps-
bewoners onverschillig tegenover
de Vietcong, hoewel zij zich niet
kunnen veroorloven dit openlijk
te laten blijken. De Vietcong is
de enige werkelijke macht in
deze streek. Een dorpeling drukte
dit als volgt uit: „We zijn als
rijststengels. We buigen mee met
de richting van de wind”.

(Wordt vervolgd)

• COPYRIGHT: de Volkskrant

lussen Johnson en Ky is gebleken
heeft Amerika nu in de UNO de achter-
docht gewekt, dat het in Honolulu
zijn eigen vredesactie heeft onder-
mijnd.

Koers

VOOR zover het zich nu laat aan-
zien, is de regering-Johnson een
koers ingeslagen, die geen snelle mili-
taire of politieke oplossing in Vietnam
belooft en ook geen aftocht. Er zijn
aanwijzingen, dat Washington voelt
dat het in diplomatiek opzicht niet
meer terug kan, maar dat er ook geen
winst zit in het risico van een gro-
te uitbreiding van de oorlog. Het
heeft geen belang bij een vredesge-
sprek, waarin het er louter om
gaat, het gezicht van Amerika te
redden. Het heeft ook geen ver-
trouwen in een uitbreiding van de
oorlog om tijd te winnen. Deze poli-
tiek biedt alleen maar uitzicht op een
lange uitputtingsoorlog — zeer lang
zelfs in de berekeningen van het wat
nu wordt genoemd de „nieuwe werke-
lijkheidszin” van het Amerikaanse mi-
nisterie van defensie. Tegelijkertijd
laat het verwachtingen open voor ont-
wikkelingsprogramma's die Zuid-Viet-
nam de sociale en politieke verbeter-
ingen moeten brengen, maar waarvan
niemand snelle resultaten durft te ver-
wachten. Men kan deze politiek van
president Johnson eerder een houding
noemen dan een beleid, omdat niemand
kan beweren in staat te zijn ver voor-
uit te zien in de toestand van Viet-
nam of voorspellingen te wagen over
Johnsons wekelijks wisselende besluit-
ten.

(Advertentie)

Gemaakt van zuiver scheerwol.
Soepel en veerkrachtig.
Het Wolmerk geeft U de garantie!

zuiver scheerwol

Overval door op het dorp van pater B

„Niets met China

DOOR

Sanche de Gramont

IN VIETCONG-GEBIED, febr.

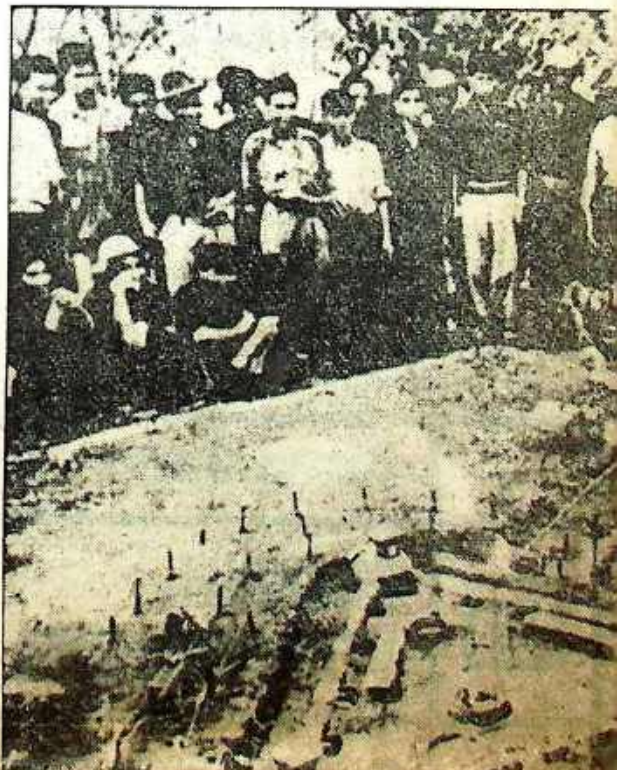
DE enige Amerikanen die deze Montagnards van de stam Rhadé ooit hebben gezien, zijn adviseurs van de speciale strijdkrachten op patrouille. Een nietig detachement militietroepen is de enige verdediging die het dorp kan opbrengen. Maar de Vietcong komen regelmatig op bezoek om te bewijzen dat zij de streek onder controle hebben en ongestraft kunnen gaan en staan waar zij willen. Zij kwamen op de derde avond van mijn bezoek.

Het was een regenachtige avond en twee andere missionarissen van naburige dorpen waren overgekomen voor hun wekelijkse spelletje belote (een Frans kaartspel) met pater Blanc. Eén van hen had enkele blikken fondue (geklutste eieren met kaas) gekregen die wij boven een kerosine-brander verwarmden en met brood opaten. De regen kletterde tegen het pannendak van pater Blancs woning (het enige van dakpannen voorziene huis in het dorp, want de Montagnards wonen in paalwoningen met rieten daken). Eén van de missionarissen zei: „Dit is goed weer voor de Vietcong.“

Executies zonder

het hem als missionaris niet was toegestaan zich in politiek te mengen.

Tegen die tijd waren ongeveer 1000 dorpsbewoners opgetrommeld en wij werden naar buiten geleid om in de regen te luisteren naar het politieke onderricht. Er was een tweede Kan

guerrilla's

lanc

te maken”

dorpelingen verwacht dat zij hun „revolutionaire plicht” volbrengen.

De Vietcong schenkt bijzondere aandacht aan de vrouwen-formaties die het „knotten-leger” genoemd worden; een langharig leger dat deze weelde in knotten op het hoofd draagt. Deze vrouwen doen verbindingdiensten, zij leiden betogingen tegen de regering en soms worden zij als guerrillastrijders opgeleid. Een brildragende, 45 jaar oude vrouw, Nguyen Thi Dinh, is plaatsvervangend opperbevelhebber van het Bevrijdingsfront. Bij duizenden strijdbare Vietnamese vrouwen is zij bekend als „de derde zuster”. In geval van verzet tegen de machtsovername door de Vietcong worden strafmaatregelen genomen.

Een dorpeling liet zich tegenover vrienden ontvallen dat hij de propagandabiljetten van de Vietcong als toiletpapier beschouwde. De volgende dag werd hij met opengescheurde buik voor zijn hut gevonden. De Vietcong is in staat het ongelof aan eigen onoverwinnelijkheid te doen indringen. Na de grote Vietcong-overwinning bij Ap Bac in 1963, waarbij een aantal Amerikaanse helikopters werd neergehaald, kwamen vier guerrilla-soldaten met een draagbaar een dorp binnen. Op de baar lag, onder een zeil verborgen, een zwaar voorwerp. Nadat zich een groep nieuwsgierige dorpelingen rond de draagbaar verzameld had, zei een van de soldaten: „Kom niet dichterbij. On-

Kennedy's opzet

WASHINGTON, februari
HET kernprobleem in de wat verwarrende discussies tussen de regering Johnson en senator Robert Kennedy is de vraag: wie zal er aan de macht zijn in Saigon, wanneer de verkiezingen ooit zullen worden gehouden? Want los van alle gepraat over een internationaal toezicht op de verkiezingen in Zuid-Vietnam staat het feit dat de mannen, die het bestuursapparaat in dat land beheersen, vermoedelijk de verkiezingsresultaten kunnen krijgen die ze willen hebben.

Dit probleem is welbekend aan iedereen die betrokken is bij het dispuut. Zoals een functionaris het stelt: „In dat deel van de wereld komt het er niet op aan, of je verkiezingen houdt, maar wie ze in elkaar zet.” Dat was een cynische opmerking, maar waarschijnlijk komt zij nader tot de kern van alle manoeuvres dan het merendeel van het zachtvaardige gepraat over „zelfbeschikking”. De communisten willen verkiezingen, als hun partij de regering in Saigon bemant. De huidige anti-communistische regering wil verkiezingen, als haar partij aan de macht is, maar geen van beide wil ze, als de ander in het zadel zit.

Wat senator Kennedy aanvankelijk zei was, dat het toelaten van de communisten „tot de regeringsverantwoordelijkheid (in Saigon) de kern is van de hoop op een oplossing door onderhandelingen”. Later vulde hij aan, dat hij er de voorkeur aan zou geven, de communisten niet in de regering te hebben, maar dat hij voelde dat de andere politiek, namelijk een grotere oorlog, slechter was.

door

JAMES RESTON

politicus medewerker van
 „The New York Times”

LATER sprak hij over een coalitieregering van het type dat in Laos aan de macht is, een regering met communisten, die in Saigon zou moeten worden gevormd voor de verkiezingen, maar uiteindelijk kwam hij toch tot de conclusie, dat de kwestie van de opnemng van communisten in een voorlopige coalitieregering voor de verkiezingen aan de conferentietafel zou moeten worden beslist. Dat is natuurlijk heel wat anders dan zijn eerste voorstel, dat de communisten regeringsverantwoordelijkheid zouden moeten krijgen en zijn suggestie dat een coalitieregering met communisten en anti-communisten het doel zou moeten zijn van de Amerikaanse politiek.

Het probleem van een coalitie overlaten aan een vredesconferentie waar de huidige Zuidvietnamese regering aan deelneemt, is hetzelfde als de verzekering geven, dat er nooit een coalitie zal komen, want verscheidene leden van de huidige regering in Saigon hebben eens deel uitgemaakt van een coalitieregering in Hanoi, totdat de Noordvietnamese communisten hen eruit hebben gegooid en het is niet waarschijnlijk dat zij erg enthousiast zullen zijn over een nieuwe poging. Senator Kennedy wil, dat de Vietcong

genade

NIET lang na middernacht begon pater Blanc Duitse herder te blaffen, maar wij dachten dat hij blafte vanwege de regen. Enkele minuten later klonk er een salvo schoten gevolgd door geschreeuw dichtbij de kapel. „Het zijn de Viets”, zei pater Blanc tegen mij. „Zij zullen hierheen komen. Zeg niets. Als zij vragen stellen, zeggen we dat je een bezoeker uit Frankrijk bent.”

Aangezien ik een baard had en aangezien de missionarissen bepaald niet als geestelijken gekleed gingen, viel ik niet bijzonder uit de toon. Toen hoorden wij het gedempte geluid van voetstappen op de natte trap van het huis en vijf guerrillastrijders van de Vietcong stormden naar binnen. (Buiten bevonden zich naar schatting nog dertig.)

De leider droeg een doorweekte baret en een gespikkeld parachutistenjack. Om zijn mouw zat een gele armband met twee rode letters KB. Later hoorde ik dat hij een „Kan Bo” was, lid van het politieke kader. Hij was klein, in de dertig en sprak met een gorgelende stem op een autoritaire manier. De missionarissen herkennen onmiddellijk zijn Noordvietnamese accent. Hij droeg een pistool in een holster van canvas met de letters U.S. er zwart opgedrukt. De anderen droegen tropenhoeden met waterdichte nylonkappes er over, kaki uniformen en sandalen. Om hun ransels zaten worstvormige, met rijst gevulde klerenrollen en aan hun koppelriemen hingen allerhande voorwerpen — kroezen, messen, gereedschappen en busjes kinine.

Niemand was gewond toen de Vietcong het dorp binnendrong, want na hun eerste salvo waren de tien man van de milizie aan de andere kant van het dorp voorzichtig in het oerwoud verdwenen. De „Kan Bo” scheen verbaasd ons viëren aan te treffen en hij vroeg naar pater Blanc. Hij kende de priester niet van gezicht, maar het kader had een bevelschrift voor hem, ondertekend door het Nationale Bevrijdingsfront. Daarin stond dat pater Blanc moest helpen de dorpingen op te trommelen voor een lesje in politieke scholing, te geven door de Vietcong. De Kan Bo besloot terwille van ons een speciaal lesje indoctrinatie te geven, terwijl de dorpingen bijeen werden gebracht rond de bron van het dorp.

Kan Bo

DE Vietcong-aanvoerder hield (zoals ik later hoorde) de standaardredevoering over de strijd van de Zuidvietnamezen tegen de Amerikaanse imperialisten ter bevrijding van hun land. Hij vroeg vervolgens pater Blanc wat hij dacht over „Amerikaanse agressie”. Pater Blanc antwoordde. Dit antwoord scheen de Kan Bo tevreden te stellen en hij vervolgde zijn rede: „In Frankrijk vochten jullie tegen Hitler, jullie bouwden een verzetsbeweging op in de Tweede Wereldoorlog en jullie hielden je verborgen in de bossen en versloegen de barbaren die jullie volk onderdrukten. Wij doen hier hetzelfde. Wij willen jullie steun voor onze actie.” Pater Blanc antwoordde dat

— hij was klaarblijkelijk een Montagnard — en werd geflankeerd door ongeveer 30 gewapende mannen die zich in een kring om de dorpingen verspreidden. De Montagnard Kan Bo, die werd beschoten door één van de kerosine lampen van de missionarissen, zwaaide met een modern geweer en vuurde toen verscheidene keren in de lucht en zei: „Dat hebben onze Chinese vrienden ons gestuurd om Amerikaanse vliegtuigen neer te schieten. U ziet, wij zijn niet bang voor de Amerikanen. Zij bevinden zich slechts enkele kilometers verder maar dat weerhoudt ons niet hier te komen.”

Hierna volgde een preek van een half uur waarin hij speelde op de drang tot afscheiding van de Montagnards en hun afkeer van Vietnamezen. De Kan Bo beloofde dat de Montagnards, wanneer de Vietcong de overwinning zou hebben behaald, een onafhankelijke enclave in de centrale

Een instructeur van de Vietcong geeft met behulp van de beste methode

hoofd naar voren stapte, de Vietcong een of andere beschuldiging tegen hem zou verzinnen, hem ter plaatse zou berechten of voor „herscholing” zou wegvoeren of erger. De Kan Bo vroeg pater Blanc: „Wie is pater Blanc?”

„Weet ik niet”, antwoordde hij. „Goed, vertel deze dorpingen dat zij van nu af aan met ons moeten samenwerken.”

„Ik heb geen orders te geven”, zei pater Blanc.

De Kan Bo zei dat de mannen die werden verdacht van wapenbezit zouden worden weggevoerd om een herscholing te ondergaan. De gezinnen van de man begonnen te jammeren en te pleiten en toen de Vietcong om ongeveer drie uur 's ochtends vertrok, volgden verscheidene vrouwen tot de rand van het oerwoud, hun mannen naroevend.

Vóór het vertrek had de Kan Bo zijn mannen bevel gegeven miniatuur aanplakbiljetten vast te spijkeren aan de wanden van de twee grootste kamers van het huis van pater Blanc. In purperrode letters stond erop geschreven: „Het Vietnamese volk steunt onze strijd om ons land te bevrijden en het noorden te beschermen tegen Amerikaanse agressie.” Toen ik later op de morgen afscheid nam van pater Blanc merkte hij op: „Ik kan die aanplakbiljetten beter laten hangen. Je kunt nooit weten wanneer zij terugkomen.”

Ik trok noordwaarts naar een vluchtelingenkamp nabij Kontoem, waar ik een andere missionaris ontmoette, pater Léon Dujon, die zes maanden de gevangene van de Vietcong was geweest. Pater Dujon (46) — vuur schietende ogen, knerpande

stem, in zijn opzicht dan geestelijke — jaar in de centrale februari 1965 kwam zijn dorp Daksoe ten noorden van gaan u naar een gen tot Daksoe zullen wij u vrij

De Vietcong wilding van pater Dujonigheid. Elke dag ondervraagd door litleke agitators die spraken met „de” vroegen naar zijn zijn godsdienstige dies en zijn leven dervraging was r maar de volharding de de overtuiging niemand immuun indoctrinatie. De dat zij communis het noorden werd krijgen niets van ze.

„En China dan?” „Wij willen niet met China. Als de men zullen wij t onze laatste dru Dujon werd gev verklaring te on schreef: „Ik ben eik land heeft het dedigen.”

Pater Dujon ra van de voorbereid aanval op Daksoe werd een model o gemaakt die dage deerd. Elke gudeerde nauwgezet aanval. Daarna oefeningen met s post, zodat elke m kon verrichten e stappen kende t keldraadversperri

IN DE SCHEMERWERELD VAN DE VIETCONG

hooglanden zouden krijgen. Tegen het einde schreeuwde hij een leuze die betekent „Gooi de Amerikanen eruit” en hij vroeg de dorpingen dit te herhalen. De dorpingen voldeden weifelend aan zijn wens.

Dreiging

VERVOLGENS legde de Kan Bo een dreigende klank in zijn stem, toen hij zei dat dorpingen die in het bezit waren van geweren, deze aan hem moesten afstaan. Hij las van een lijst een half dozijn namen van dorpingen voor en vroeg ieder waar zijn geweer was. Allen ontkenen in het bezit van wapens te zijn en de Vietcong had er in werkelijkheid ook geen enkel in hun hutten kunnen vinden. De Kan Bo vroeg vervolgens naar het dorpshef, maar niemand antwoordde.

Iedereen besepte dat, als het dorps-

Inwoners van door de Vietcong bezette dorpen prikken puntige bamboestokken in de grond om mogelijke landingsplaatsen van helikopters ongeschikt te maken.

van een model op schaal van de post Daksoet
aanvallen aan.

meer militair
missionneert al 15
hoogvlakte. In fe-
Vietcong naar
60 kilometer
en zei: „Wij
plaats bren-
veroverd. Daarna

echter maar één
zijn onderda-
erd hij urenlang
vermoerbare po-
nem beleefd aan-
broeder” en
zijn jeugd,
eping, zijn stu-
Vietnam. De on-
op de man af,
heid weerspiegel-
de Kan Bo dat
voor politieke
tators ontken-
waren en door
gesteund. „Wij
noorden”, zeiden

maken hebben
hinezen hier ko-
ze vechten tot
bloed.” Pater
een politieke
tekenen en hij
en oorlog, maar
zichzelf te ver-

onder de indruk
gen die aan de
vooraf gingen. Er
schaal van de post
ang werd bestu-
strijder bestu-
in aandeel in de
den wekenlang
aanvallen op de
perfect zijn taak
zells het aantal
de rijen prik-

grond om

grond om

Tientallen keren werd de aanval op Daksoet doorgenomen, terwijl toeschouwers op schalen roffelden om het geluid van het gevecht na te bootsen. Toen Daksoet vorig jaar augustus werd aangevallen, viel het in minder dan een half uur. Enkele dagen later werd pater Dujon naar de rand van het woud geleid en vrijgelaten.

De voortreffelijke organisatie die tot de val van Daksoet leidde is misschien de grootste kracht van de Vietcong. Zij hebben geen briljante strategen zoals Mao Tse Toeng van de Lange Mars, die Tsjang Kai Sjek buiten gevecht stelde door hem een vernietigende nederlaag in China toe te brengen.

Kooplieden

MAAR de Vietcong-eenheden maken hun tekort aan strategisch inzicht en leiders goed door een zedige zintuig voor organisatie. Hun systeem dat gevolgd wordt bij het geleidelijk overmeesteren van een dorp is hiervan een sprekend voorbeeld.

Ze beginnen als kooplieden die van deur naar deur gaan. Een kleine Vietcong-groep onder leiding van politiek geschoold kader knoopt beleefd gesprekken aan met dorpingen: „Wij vertegenwoordigen het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam. We zijn gekomen om jullie een bezoek te brengen. Jullie hoeven niet bevreesd te zijn. Ga zitten, dan maken we een gezellig praatje.”

Deze verkooppraat is er op gericht de vrijwillige steun van dorpingen te verwerven. „Wie zich bij ons aansluit kan rekenen op een leidende positie en zijn gezin zal met bijzonder ontzag bejegend worden. Jullie zullen een goed leven hebben en het land zal jullie nooit vergeten. Zodra de Amerikanen verdreven zijn zullen jullie even rijk worden als de mensen in Noord-Vietnam. De Amerikanen zijn onbeschofte reukers, zij kennen geen fatsoen tegenover vrouwen en zij betalen niet voor hun ritjes in riksja's.” De woordvoerders leggen ook sterk de nadruk op het tijdelijke karakter van het verblijf van de Amerikanen. „De Amerikaanse bases aan de kust staan gelijk met de zandhoppen die krabben opwerpen langs de kust bij Nhatrang.”

Dorpingen die zich niet laten inlijven moeten bamboe-vaalkuilen maken, schuttersputten graven voor de guerrilla's of trommels vervaardigen om het geluid van overvliegende luidspreker-machines te overstemmen. Zodra de greep van de Vietcong sterker wordt, moeten alle dorpingen zich laten inlijven in één van de zes bevrijdingsformaties: voor vrouwen, landbouwers, jongeren, studenten, arbeiders en intellectuelen, hoofdzakelijk onderwijzers en artsen. Via deze organisaties is elke vorm van hulp beschikbaar. Trouwpartijen en begravenissen worden door de groep die hiervoor in aanmerking komt georganiseerd; boeren worden geholpen bij de oogst en de Vietcong is tenslotte in staat volledig toezicht uit te oefenen over het leven van de dorpingen.

In ruil voor de weldaden die zij op deze wijze ontvangen wordt van de

waarmee we de Amerikanen bij Ap Bac verstoegen.” Zij verlieten het dorp zonder het „wapen” te laten zien. De dorpingen waren er echter van overtuigd dat de Vietcong over 'n dodelijk middel beschikte om de Amerikanen in zee te drijven.

Doeltreffend

DE Vietcong laat er evenmin twijfel over bestaan dat haar methode van bestraffing doeltreffender is dan aan regeringszijde. Strijdkrachten van de regering doen in het wilde weg arrestaties op vage verdenkingen, omdat zij in het dorp over geen enkel controlemiddel beschikten. De Vietcong heeft echter overal agenten die het mogelijk maken bepaalde beschuldigingen te doen. Zij zeggen bijvoorbeeld: „Waarom gaat je vrouw zo dikwijls naar de markt? Wie spreekt ze daar?” Wanneer het een ernstige aanklacht geldt wordt het „proces” in het openbaar gevoerd. De dorpingen, gestimuleerd door een Vietcong-groep, worden uitgenodigd de op de borst van de beklagde gespelde beschuldigingen te bevestigen. Een dorping beschreef zo'n rechtzitting als volgt: „De zoons kwamen de terechtstelling van hun vaders met applaus begroeten; onder de menigte bevonden zich Vietcongs die schreeuwden: „dood ze, dood ze, geen genade!”

„In één geval had een dorping een speciale grief tegen een slachtoffer, dat geweigerd had hem rijst te lenen”. Soms worden de slachtoffers voor de ogen van de dorpingen gemarteld, waarbij het gebruik is scherpe bamboestokken in de mond van de veroordeelde te steken om hem het schreeuwen te beletten.

(Wordt vervolgd)

• Copyright: de Volkskrant

I in de Volkskrant van 19 februari

tionale Bevrijdingsfront, als een „onafhankelijke eenheid” aan een vredesconferentie deel zullen nemen. President Johnson wil de Vietcong daar enkel zien als een politieke en militaire marionet van Noord-Vietnam. Maar toen eenmaal alle uitleg over de standpunten inzake Vietnam was gegeven, waren vele andere meningsverschillen tussen Johnson en Kennedy verdwenen.

OVER het kernpunt — wie bestuurt Saigon tijdens de verkiezingen? — is de opvatting van de senator van zijn eerste uitspraak tot zijn laatste meer veranderd dan hij zal willen toegeven. Aanvankelijk beweerde hij dat met het oog op alle gevaren van een grotere oorlog met de communisten het beter was hen in de regering te brengen dan tegen hen te vechten. Maar uiteindelijk vond hij, dat hij geen voorstander was van een deelneming van de Vietcong en het Nationale Bevrijdingsfront aan de regering vóór de verkiezingen, maar dat hij wenste dat dat zou moeten worden beslist op de vredesconferentie. Zodoende bleek de perschef van het Witte Huis, Bill Moyers, zeer tevreden. „Als senator Kennedy niet heeft voorgesteld, een coalitieregering met communistische deelneming te vormen vóór de verkiezingen”, zei hij, „dan is er geen meningsverschil. Nodig in deze situatie is een schikking voor „onvoorwaardelijke onderhandelingen” tussen de senator en de mensen, die zijn redevoreringen opstellen. Want er is een enorm verschil in het kernprobleem van de verkiezingen tussen het bepleiten van een coalitieregering en het uitstellen daarvan, totdat een vredesconferentie daarover heeft beslist.

Misschien is het eindresultaat van alle herrie wel dat de senator de aanzienlijke invloed van zijn achternaam leek in te zetten tegen de onderhandelingspositie van de president en dat dit hem, ook al heeft hij het later weer veranderd, toch waarschijnlijk wel zal helpen aan stemmen in New York en van teleurgestelde liberalen en intellectuelen elders.

(Advertentie)

Un
Grand
Vieux
Supérieur
per hele fles
10.05

De 'meester' brandy
met de franse ambiance

Le Maire

Jules Le Maire & Fils. Amsterdam / Jersey

„WE KUNNEN HIER VEEL GOEDS DOEN”

Amerika zoekt vertrouwen der Zuidvietnamezen

(Van een correspondent)

SAIGON, februari.

De bevolking in het dorp begint te leren, dat zij zich in geval van ernstige moeilijkheden tot de mariniers kan wenden. Zo zag de Amerikaanse compagniescommandant het begin van een kleine overwinning die van andere aard is dan de normale successen in deze strijd niet uitgedrukt in de grootte van het bezette gebied of in het aantal gedode gevangenen, maar in het feit, dat enkele eenvoudige dorpsbewoners aarzelend begonnen hem en zijn mannen te vertrouwen.

Gedurende vier weken had zijn compagnie patrouilletochten gemaakt in een groep van zes versterkte gehuchten bekendstaand onder de naam Cam Ne op ongeveer tien kilometer van de Amerikaanse luchtmachtbasis in Da Nang. Cam Ne is de afgelopen twaalf jaar vast in handen van de Vietcong geweest. De dorpsbewoners zijn terdege door communistische theorieën geïndoctrineerd, het dorp was georganiseerd in verscheidene bevrijdings-eenheden, de jongemannen sloten zich aan bij de Vietcong-eenheden, terwijl de oudere mannen werden getraind als guerrillastrijders of werden ingezet ter verdediging van het dorp.

Vorig jaar juni trachtten de mariniers het dorp in te nemen. Na felle gevechten slaagden zij hier ook in. Na inname van het dorp bleek dat ieder huis zijn eigen schuilplaats had, terwijl in het dichte struikgewas en de bananenboom-bosjes, die de kleine bamboehuizen omringden, loopgraven en wapenopslagplaatsen waren aangelegd. De mariniers doodden en verwonden een aantal verdedigers en enkele huizen werden tijdens de gevechten in brand geschoten. De Vietcong vluchtte en de mariniers verlieten het dorp. Maar in het soort oorlog, dat hier gevoerd wordt, betekende dit geen overwinning.

Een maand later keerden de mariniers naar Cam Ne terug. Men stuitte ditmaal niet op georganiseerde tegenstand, maar de communistische leuzen hingen boven de dorpsweggetjes en de oude mensen, de vrouwen en de kinderen sloegen het binnentrekken van de Amerikanen onder somber stilzwijgen gade. Het was duidelijk dat in elk geval 's nachts de Vietcong de zaak nog stevig in handen had. „De eerste dag begonnen we de loopgraven dicht te gooien”, zei de kapitein. „Wij trachtten de dorpelingen over te halen ons te helpen, maar slechts één of twee deden dit. De vol-

terde dat Freud's werk slechts dor-
Genootschap te Boedapest consta-
zaak voor de politie! Het Medisch
schappelijke vergadering; zij zijn een
geen onderwerp voor een weten-
theorieën (de Sexualtheorie) zijn
de vuist op tafel en riep uit: „Deze
Hamburg sloeg prof. Weygandt met
rologen en psychiaters in 1910 te
Op een congres van Duitse neu-
lijk in de oren.

gestort klinken ons nu ongeloo-
die over zijn hoofd werden uit-
werden. De schimp en smaa-
beschaaide wereld geaccepteer-
gen, alvorens ze door de gehel-
zijn tijdgenoten werden ontvan-
den van Sigmund Freud doo-
te herinneren hoe de denkbee-
Het kan geen kwaad ons een

Er is een nieuw dorpshoofd be-
noemd. Op een nacht begon de Viet-
cong plotseling op het dorp te vuren.
De kapitein van de mariniers maakte
via een tolk door een luidspreker aan
de dorpsbewoners en de aanvallers
bekend, dat de Vietcong moordenaars
waren, die schoten op hulpeloze dor-
pelingen. Hij nodigde de Vietcong uit
de Amerikaanse stellingen aan te val-
len. Het vuren werd gestaakt en de
groep verdween.

Op deze wijze worden dag en nacht
de mythen, die al jarenlang door radio
Hanoi de dorpelingen worden inge-
voerd, dat de Amerikanen aarzen
om de dorpsbewoners te vertrouwen.
Er is een nieuw dorpshoofd be-
noemd. Op een nacht begon de Viet-
cong plotseling op het dorp te vuren.
De kapitein van de mariniers maakte
via een tolk door een luidspreker aan
de dorpsbewoners en de aanvallers
bekend, dat de Vietcong moordenaars
waren, die schoten op hulpeloze dor-
pelingen. Hij nodigde de Vietcong uit
de Amerikaanse stellingen aan te val-
len. Het vuren werd gestaakt en de
groep verdween.

Het Nederlandse theater schijnt
de stripfase geduld werd.
en dans geëlimineerd werden maar
keerd met Hamburg, waar hymne
op het bordje niet uit. Net omge-
mog, en gooid er ook de hymne
castagnetten het valse gebit van
stripfase van het Ijk verboden,
maar stond de dans toe met als
In Engeland heeft de censor de
Ijkschouwing gaat het vreemd toe.
doen het geld in de kist. Bij de
moeder zeten ze in de kast en
bank beroofd hebben. De gestorven
maakt waarin twee jongelieden een
Hij heeft nu een nieuw stuk ge-
„Lief zijn voor Sjoeme” van Orton.
1558 en 1603, dus stukken als
stukken onder Elizabeth I, tussen
brunt in de mond zijn, als de
zo kras van handeling, net zo
zijn. Ik bedoel die stukken, die net
bethaanse stukken die in de mode
zo druk met de nieuwe Eliza-
meer. Zij zijn in Hannover met
Snob van Sternheim, en nog veel
Ihr wollt van Shakespeare, Der
Der Tallisman van Nestoy, Was
Wolfe und Schafe van Ostrowsky,
ti, Ein de Partie van Beckelt,
Herr Puntila und sein Knecht Mat-
Ibsen's Rosmerholm, Brecht's
het repertoire van het toneel:
In de pauze keek ik zo eens naar

dingrijkheid bezitten.
den moet men veel talent en vin-
en om dat in de Barbier te vermij-
zonder dat het grasjassessij werd
Hijke nicuwe grasjes toegevoegd,
had aan alle oude vondsten ette-
Walter Gondolf en Tiggeles's regie
rompend interessant decor van
De Figaro speelde in een over-
als verontschuldigting achteraan.
in Pitzner's Paestrina” kwam er
mond open viel van verbazing. „En
het bataljon heeft zich in dit gebied
ook bezig gehouden met het verhogen
van de levensstandaard van de bewo-
ners. Vluchtelingen kwamen van de
overzijde van de rivier en dankzij de
bemoedienis van de dorpshoofden wer-
den voor hen huizen gebouwd en
markten gehouden, terwijl de mari-
niers werden aangespoord de goede-
ren die de vluchtelingen aanboden te
kopen. De medische teams van de
mariniers zijn de laatste tijd onophor-
delijk aan het werk geweest.

Op het bataljons-hoofdkwartier
heeft de arts van de geneeskundige
dienst in een tent een kinderspital
ingericht. Twee hospitaalsoldaten hou-
den toezicht op de kinderen, die voort-
durende aandacht nodig hebben. Zij
zijn de laatste tijd onophoudelijk
aan het werk geweest.

...de ons geholpen hadden kregen meer dan de overigen. De volgende dag begonnen meer mensen ons te helpen".

Hierna arriveerde de arts van de geneeskundige dienst van het bataljon, vergezeld van zijn assistenten, in het dorp. In het begin brachten slechts enkele families hun kinderen naar de medische post, die de groep had ingericht. Zij verkeerden allen in een slechte staat van gezondheid, veroorzaakt door longontsteking en huidziekten. Later kwamen er steeds meer voor behandeling en tegenwoordig is er waarschijnlijk niemand in Cam Ne, die geneeskundige hulp zou weigeren. Een peloton van het Zuidvietnamese leger voegde zich bij de mariniers. De soldaten schenen verbaasd over hetgeen de Amerikanen voor de dorpelingen deden, maar de compagniescommandant van de mariniers zette ze in bij de distributie van voedsel en kleding.

Maar de werkelijke doorbraak kwam bij de kinderen. Eerst slaarden zij zwijgend naar de soldaten en gingen niet in op pogingen hun vriendschap te winnen. De mannen gaven hun snoepgoed en koekjes. Het spelgoed voor hen: binnen enkele dagen lachten zij de soldaten vriendelijk toe en riepen „OK". Nu zwamen zelfs oude, gebogen vrouwtjes beedeerd naar de soldaten.

In de afgelopen maand heeft de compagnie vier keer leden van de Vietcong in het dorp gesignaleerd. Twee leden zijn gedood en twee gevangengenomen. Een van hen droeg drie lagen kleding over elkaar — zwarte pyjama, uniform en burgerkleding. Een burgerpacifiatieteam bevindt zich momenteel in het dorp om met de dorpelingen te praten, uit te vin-

...Vietcong onoverwinnelijk is, vernietigd. Toch kan men nog niet zeggen, dat Cam Ne gepacificeerd is. Het is nog een van die „schemer"-dorpen,

Medische hulp en speelgoed

maar naarmate de inwoners zich veilig gaan voelen en zij bemerken, dat hun wordt toegestaan hun velden in vrede te bebouwen, zullen ze niet erg geneigd zijn de benden van de Vietcong terug te laten keren, die immers verdere gevechten en doden met zich meebrengen.

An het noordelijke einde van het gebied, dat de mariniers te bewaken hebben, ligt een groep dorpen waar de atmosfeer heel anders is. De kinderen rennen zwaaiend en schreeuwend naar buiten bij elke wagen die voorbijkomt, de boeren zwaaien vanaf hun rijstvelden, de stalletjes in de openlucht zijn vol goedkope waren. Kappers knippen hoofden van mariniers, het wemelt er van wasserijtjes, de scholen zijn open. Maar twee kilometer verder, aan de overzijde van de rivier, heeft de Vietcong het gezag in handen.

Dit waren voornamelijk katholieke dorpen, waar de Vietcong weinig succes had met het winnen van de sympathie van de dorpelingen. De mariniers werden met vreugde verwelkomd want zij brachten veiligheid. Maar

...die in het hospital helpen en die zij tot verpleegsters opleiden. In het dorp Hao Vinh bouwde de regering een nieuwe school, maar er was niet genoeg geld voor lesmeesters. De mariniers hebben samen een fonds gevormd om ze te kopen en de school werkt nu al enige tijd. We hebben talloze voorbeelden gevonden van mariniers, die hun familie thuis vragen speelgoed en kleding te zenden voor de kinderen hier, en tevens zijn er voorbeelden van mariniers die zelf kleding kopen voor arme families. In de havenwijk van Da Nang, waar twee mariniers 24 uur de wacht houden bij de radio, delen drie weeskinderen hun tent met hen. Een neger-soldaat heeft een verzoek ingediend om de jongen, een levendige knul van twaalf jaar, te mogen adopteren, en hij geeft reeds honderd gulden per maand uit om hem te kleden, te voeden en hem een goede opvoeding te bezorgen.

Een compagniescommandant zei: „Uiteindelijk is het enige wat hier telt datgene wat de individuele man hier doet. Maar het is hard voor de cavaleristen. De ene minuut zijn ze aan het spelen met de kinderen, de andere minuut zijn ze in felle gevechten gewikkeld. Maar ieder van hen weet, dat wij hier alleen kunnen winnen, wanneer wij in staat zijn het vertrouwen van de bevolking te winnen. Zij trachten dit te doen door de bewoners hier ook als mensen te behandelen..."

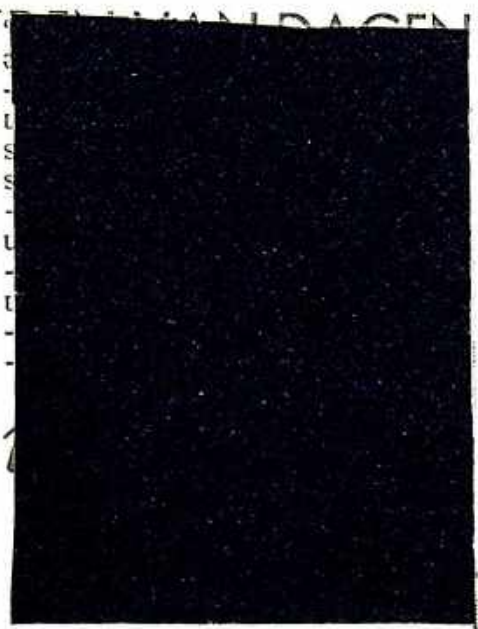
De rol van de mariniers hier is niet bepaald een glorieuze. De verdediging van de basis in Da Nang is belangrijk, maar het betekent tevens dat de mannen voortdurend in het veld zijn en lange patrouilles door de zwaar beboste heuvels moeten maken die soms vijf dagen kunnen duren. Het betekent tevens, dat zij uren tot hun middel door het water moeten waden, aangezien de voet van de heuvels bijna in zee uitkomt: het betekent bloedzuigers en muskieten; dysenterie en prikkelende hitte; een plotselinge dood tengevolge van het vuur van sluipschutters en „booby-traps" (voorwerpen, waarin een verborgen lading, zit). Maar vele mannen blijven vrijwillig nadienen. Waarom? „Omdat ik voel, dat ik hier iets goeds kan doen".

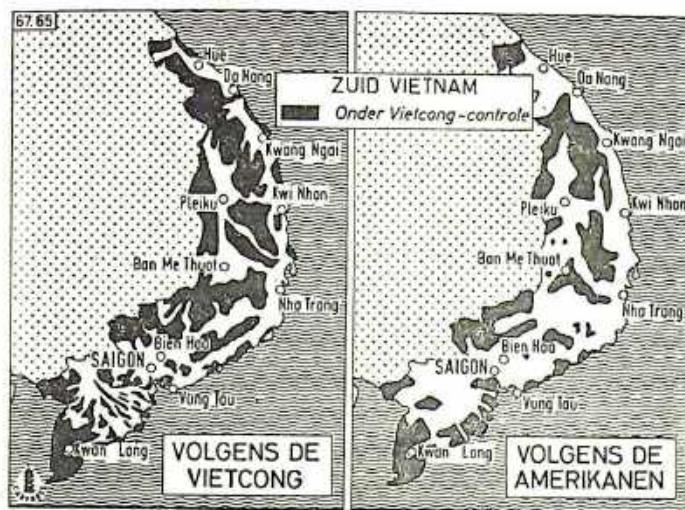
Er is natuurlijk ook een keerzijde van de medaille. Eenheden mariniers en anderen hebben nodeloos dorpen in brand gestoken van waaruit zij beschoten werden. „Wanneer vijf van je kameraden zijn gedood doe je alle mogelijke moeite om de kerels te pakken te krijgen die ze gedood hebben", zei een marinier. „Het interesseert je geen barst wat er met hun huizen of de rest gebeurt." Onschuldige burgers zijn en worden neergeschoten omdat ze worden aangezien voor Vietcong-strijders, terwijl het enige wat zij deden was terugrennen naar de veiligheid van hun huizen. Maar ook hier is een andere zijde. „Mijn mannen zijn zo aarzelend om op iemand te schieten", vertelde een officier, „dat ik leden van de Vietcong hierdoor heb zien ontsnappen. Zij willen werkelijk niemand die geen lid van de Vietcong is verwonden en tenzij er op hen gevraagd wordt, is het voor hen onmogelijk te zeggen wie er nu een lid van de Vietcong is en wie niet. Ik veronderstel dat wij aan beide kanten fouten maken".

Voor de politici en de generaals is de oorlog hier al ingewikkeld genoeg. Voor de gewone soldaat is hij uiterst verwarrend. Het is ook wel veel gevraagd als van de ene kant verwacht wordt dat je dooft en zelf het risico loopt gedood te worden en tegelijkertijd verwacht wordt dat je een goodwill-ambassadeur en een sociaal werker bent onder de bevolking die men moet doden. Te oordelen naar hetgeen ik van de Amerikaanse mariniers gezien heb schijnen ze te proberen, en zelfs erin te slagen, een taak te vervullen, die in het verleden nog nooit van een soldaat is gevraagd.

...te denken, letterlijk. Maar ze worden Deze uitspraken geven op zich a voorbaat uitgesloten".
...ieve interpretatie wordt hierdoor b en inspireren. Een uitsluitend nega die het denken en doen blijft voeden. Veeler is zij een „mystieke" reserve er voortvluchtig een volheid van te maken van is niet de legte te annexeren en omheen beschrijft. De bedoeling hier houdt en er als het ware cirkels dachte zich intus met de legte bezig boek betreft, betekent dat deze ge langste en laatste essay op het hele en kritiek. Dat ik de titel van het wondering en ergernis, geleerdheid wikkelt op het grensgebied tussen ver-

Bundel de
een be
de legte

Weifelend ondergaan gewetenso

Netwerk van geh

DOOR

Sanche de Gramont

ZODRA de Vietcong een dorp beheerst worden de jongere inwoners als plaatselijke guerrilla's of „Du Kich” ingelijfd. Overeenkomstig hun revolutionair elan kunnen ze in regionale strijdgroepen of Bo Doi worden ondergebracht, wat een promotie betekent. Zij worden onderworpen aan eindeloze gedachtenwisselingen waarin hun revolutionaire instelling op de proef wordt gesteld. Zij moeten radio-uitzendingen van Hanoi woordelijk opschrijven; zij moeten hun vertrouwen in de beweging in voorgeschreven volzinnen kunnen opdreunen en zij moeten slogans herhalen zoals: „Wij houden hartstochtelijk van revolutionair optimisme.”

Getrouwde mannen worden aangemoedigd hun kinderen namen te geven zoals „Frontlinie” of „Uiteindelijke Victorie”. Uitgezochte guerrilla's vormen groepen ter ere van Vietcong-helden zoals Nguyen Van Troi, een jonge terrorist die terechtgesteld werd na zijn poging een brug op te blazen waarover de Amerikaanse minister van defensie McNamara moest passeren. Naast de rood-blauwe Vietcong-vlag met een gele ster dragen zij te velde allerlei vlaggen met leuzen zoals *Quyet Thang* (we zullen overwinnen).

Zonder aanvoer verwelkt de Vietcong

ELKE afwijking van het vastgestelde revolutionaire gedragspatroon wordt onmiddellijk onder de aandacht van meerderen gebracht. Een dergelijke weifelende houding wordt hersteld in een zogenaamde „Kiem Thao”, een langdurig gewetenonderzoek op basis van zelfkritiek. Guerrilla's worden zelfs aange-

gen programma's door de hele Mekong-delta. Een meer dan een ton wegende generator werd in Saigon gekaapt en door het oerwoud vervoerd. De Vietcong-krant „Gia Thong Vietnam” (Lang leve Vietnam) wordt ergens onder de grond op een primitieve handpers gedrukt. Het materiaal voor deze pers werd verkregen van opgeblazen bruggen, spoorrails en versterkingen. Het benodigde papier wordt in rollen van 40 kilo met handkracht door de jungle vervoerd. Volgens de Vietcong worden elke dag 5000 exemplaren van deze krant verspreid.

Om de bevolking nóg duidelijker te maken dat de Vietcong de landelijke gedeelten van Zuid-Vietnam beheerst

een communistisch gezinde Australische journalist die twee keer een uitnodiging heeft gekregen om een reis te maken door de door de Vietcong „bevrijde zones”, vertelde mij dat hij de moeilijkste twee uur van zijn leven had doorgebracht in één van deze tunnels.

„Zij zijn niet gemaakt voor grote mensen,” zei hij. „Toen ik mij erin wroog, stakte mijn adem vanwege de opwindende situatie. Wij waren met ons vieren in dezelfde tunnel en er was niet voldoende lucht. Mijn hele lichaam stond op springen. Maar ik wist dat mijn zelfbeheersing verliezen gelijk stond met de dood, nog nooit heb ik me gedwongen mij zo volmaakt te beheersen. Maar zij vonden ons niet.”

Infiltratie

MAAR de beslissende grote kracht van de Vietcong komt van buiten, zoals een bloedtransfusie: de infiltratie van mensen en voorraden vanuit Noord-Vietnam — naar schatting 1500 tot 2000 manschappen per maand en wapens waaronder raketwerpers, mortieren, terugstootloze vuurmonden, houwitzers, zware machinegeweren die worden ingezet als luchtafweergeschut. Als de pijpleiding vanuit het noorden zou worden afgesneden, zou de Vietcong verwelken als een plant die geen water meer krijgt. Infiltratie is een geduldig voortschrijdend proces van maandenlange geforceerde marsen over sluiswegen die al 20 jaar zijn gebruikt voor subversie.

Een typische infiltrant is luitenant Nguyen Do Truc, een carrière-officier in het Noordvietnamese leger, die vorig jaar augustus werd gevangen genomen. Luitenant Truc is getrouwd en vader van vier kinderen. In 1964 was hij bij de basis van de

de guerrilla's in scherp onderzoek de vermeende tunnels

Johnsons geloof

NEW YORK, maart

ALS hij in moeilijkheden zit, keert Lyndon Johnson terug tot zijn oude dromen. Hij is opgegroeid op het harde land van Texas en hij behaalde zijn eerste politieke successen in de crisistijd voor de Tweede Wereldoorlog en in de eerste dagen van de nieuwe sociale politiek van Franklin Roosevelt, de New Deal. Wanneer hij spreekt over deze president, zoals hij dat deed in zijn rede voor de „Vrijheidsstichting” in New York, dan is de band, die hem verbindt met deze strijd uit de dertiger jaren, volmaakt duidelijk.

Zijn rede in New York symboliseert de tragedie van zijn beleid. Hij is zijn ambt begonnen met uit te spreken, dat de Amerikaanse idealen ook door hem zouden worden nagevolgd. Hij sprak over de vier vrijheden van Roosevelt — vrijheid van het woord en de meningsuiting, vrijheid van godsdienst, vrij zijn van armoede en vrees — en als hij spreekt over deze dingen, dan klinkt door de eentonigheid van zijn voordracht toch altijd duidelijk oprechtheid door. Maar toen kwam Vietnam.

Altijd Vietnam. Hij had willen zeggen, dat er iets anders gaande was in de wereld, maar hij kon er niet afblijven en zelfs als hij het had geprobeerd,

door

JAMES RESTON

politicus medewerker van
„The New York Times”

hadden de betogers buiten en binnen het gebouw hem of zijn gehoor niet de kans gegeven het te vergeten.

Toch is het duidelijk dat hij, wat zijn critici ook zeggen, voor zichzelf gelooft dat hij de drager is van een edele traditie. Vietnam heeft nooit werkelijk de vrijheid van meningsuiting gekend, nooit vrijheid van godsdienst, nooit vrijheid van armoede en vrees, maar des te meer reden is er, zo voelt hij, dat hij moet doen wat hij kan om deze zegeningen in Vietnam te brengen.

TEGENSPRAAK

ZIJN opmerkingen over Vietnam waren vol tegenspraak. Hij was boos op zijn critici, maar welsprekend over het recht op meningsverschil. Hij liet vechten voor beperkte doeleinden, maar beloofde generaal Westmoreland elke hulp, die nodig is voor de oorlogvoering. En toch, ofschoon de reikwijdte van zijn ideeën groter is dan zijn bereik, moet van hem worden gezegd, dat hij streeft naar grote idealen.

Roosevelt was een behoudzaam en zelfs cynisch man vergeleken bij deze leerling, Lyndon Johnson. FDR hield een welsprekend betoeg over het „in quarantaine houden” van de vijanden van de vrijheid, maar hij liet Frankrijk vallen en Engeland wankelen, voor hij zelf na Pearl Harbour ten strijde trok. Johnson is evenwel stoutmoediger en veel melodramatischer. Hij maakt, dat de „New Deal” van Roosevelt er uitziet als een aalmoes, tegen wil en dank gegeven. Voordat hij naar New York ging om zijn rede uit te spreken, ging hij op de Andrews luchtmachtbasis in

... van hun dromen te vertelen voor het geval in hun onderbewustzijn contra-revolutionaire gedachten leven. Hun „biecht“ duurt zolang totdat de beschuldigde zijn vergissingen inzielt en toegeeft. Behalve over organisatie-talent beschikt de Vietcong over het vermogen om te leven in een oerwoud, dat vergiftigd wordt met schorpioenen, malaria-muggen, slangen, luizen, duizendpoten en een slopende hitte. Met karakteristieke vooruitziendheid begon zij tien, zelfs 20 jaar geleden, kampen in het oerwoud te bouwen die vandaag hun nut bewijzen (verschillende van deze onderkomens werden in de strijd tegen de Fransen gebruikt).

De Vietcong-strijders hebben grillige, ondergrondse verblijven uitgegraven die een waar netwerk vormen: zij hebben bomen gemerkt die een ontsnappingsroute aangeven en opslagplaatsen gebouwd voor voedsel en wapens die jarenlang verborgen kunnen blijven. Het Bevrijdingsfront beschikt eveneens over een medische commissie die in het oerwoud ziekenhuizen voor gewonden gebouwd heeft. In deze hospitalen vervaardigen dokters zelf hun geneesmiddelen uit planten die in de jungle groeien. Uit metaal van neergestorte vliegtuigen worden chirurgische instrumenten gemaakt. Een vaccin tegen de pokken wordt op de waterbuffel gecultiveerd en een middel tegen de cholera wordt gewonnen in de maag van varkens. Bij gebrek aan glycerine wordt het vaccin ingespoten vermengd met honing van wilde bijen.

Radio Bevrijding, de klandestiene zender ergens in de provincie Tayninh, verspreidt elke dag ne-

worden van tijd tot tijd politieke bijeenkomsten gehouden. Deze congressen, die twee à drie dagen duren, worden met zorgvuldige veiligheidsmaatregelen omringd. Het regime in Saigon is er nog nooit in geslaagd om de hand te leggen op een dergelijke, uitdagende prijs. De laatste algemene vergadering van het Bevrijdingsfront werd in 1964 gehouden in de streek van Tayninh, ten noordwesten van

naar het zuiden wilde gaan „... strijden tegen het Amerikaanse imperialisme“. Truc stemde toe, werd onmiddellijk bevorderd en kreeg de waarschuwing zijn gezin niets te vertellen over de aard van zijn opdracht. Hij werd gestuurd naar een trainingskamp voor officieren die naar het zuiden zouden vertrekken. Daar bestudeerde hij 8 weken lang de politieke en militaire toestand van het

zuiden en leerde hij de gevechtstechniek van de guerrilla-strijders. Zijn bataljon werd ingedeeld in vier compagnieën van elk 130 man, die per truck naar de Laotiaanse grens werden vervoerd.

Iedere man kreeg 300 piasters (ruim 10 gulden) voor onkosten en elke compagnie ontving 30.000 piasters om onderweg rijst te kopen. Vanaf de grens marcheerden de compagnieën met tussenpozen van drie dagen naar de wouden van Laos.

Iedere man had een kaki uniform, een tropenhelm, een paar zwarte pyjama's, twee stel ondergoed, een muskietennet, een paar rubber sandalen, een stuk nylongoed, een knapzak, een hangmat, gezouten en gedroogd voedsel en geneesmiddelen.

In Laos splitsten de compagnieën zich op in kleine pelotons die elkaar volgen op 'n afstand van ongeveer 400 meter. Zij werden geleid door gidsen die hen van station naar station brachten. Elk station kon binnen een dag worden bereikt en na elke drie tot vier dagen rustten ze. Het was verboden met de gidsen te praten. De soldaten wisten dus niet waar zij waren. Zij marcheerden 's nachts achter elkaar en kookten hun rijst onder de grond. Ondanks deze voorzorgsmaatregelen werden zij eenmaal gebombardeerd, maar leden geen

IN DE SCHEMERWERELD VAN DE VIETCONG

Saigon bij de grens van Cambodja. 's Avonds gingen de honderden afgevaardigden uit elkaar om in verschillende dorpen te overnachten. De volgende morgen moesten zij zich op 'n vastgesteld verzamelpunt melden op een scherp afgebakend tijdstip. Hier wachtte een verbindingsgids die opdracht had hen naar de dagelijks wisselende vergaderplaats te brengen. In het gezelschap was een regeringsagent binnengedrongen die — verborgen in het oerwoud — over 'n kleine radio-zender beschikte. Op een morgen slaagde hij erin een boodschap door te geven over de ligging van de verzamelplaats voor die dag. Buiten adem wist hij zichzelf nog net op tijd te melden. Een bataljon Rangers werd er op af gestuurd, maar een verkenningsvliegtuig dat hen voorafging verknoei de oeverval. De leiders van de Vietcong begrepen de waarschuwing en iedereen wist te ontsnappen.

Als de guerrilla-strijders worden verast door vliegtuigen of regeringstroepen, nemen zij hun toevlucht tot hun geheime tunnels. Wilfred Burchett,

Twee guerrilla

verliezen. De maanden, de r

Het bataljon w provincie Kontoe aanvallen uit te Truc merkte dat cent het contact bemoeilijkt. Hij in-één-regel in a de dorpelingen, c doctrineer hen. M gengenomen nog deze regel toe te

... insluiting van de Vietcong geeft „ingelijde“ de... mannen als vrouwen, aan-

Nieuw

MET de opvoe kaanse mank traticer toegenome zich met de Ame man tegen man gens recente inli communisten aan weg die begint in bij de door comm tiaanse stad Tsjep pan Laos naar de zodat zij spoedig direct per truck mese grens kunne

Maar zij reizen zoals ik zag op koe en Ban Me loopt over de wi hoogvlakte van I veelvuldig voorko wen onhandig me len. Het is een om de twee à dr opengebroken stu mijnde stroken, bamboestokken. I van het verwar de oorlog. De w maar de chauffeu tig berijden, wet zijn en markeren

Bruggen zijn chauffeurs impro over de ondiepe en taxichauffeurs mobilisten die nos ge... ma en e

McNamara gelooft niet aan mogelijkheid van grote oorlog om Vietnam

Verklaring voor senaatscommissie

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, McNamara, heeft donderdag gezegd dat de V.S. al het mogelijke gedaan hebben om China duidelijk te maken dat het niet te verdedigen valt wanneer het zich in de Vietnamese oorlog stort. Maar gezien de strijdbaarheid van China in de afgelopen tijden zou ik niet verantwoord zijn wanneer ik zou zeggen dat wij geen gevaar lopen met China in oorlog te raken door onze verdediging van Zuid-Vietnam tegen agressie.

McNamara legde een korte verklaring af voor de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen. Daarna werden hem in een besloten vergadering vragen gesteld door de senatoren die kritiek hebben op de Vietnamese politiek van de Amerikaanse regering. De minister zei te verwachten dat tegen het einde van dit jaar de opbouw van de communistische troepen in Vietnam een hoogtepunt zal hebben bereikt. Hij zei niet te geloven dat

Amerika en Azie voor een grote landoorlog zullen komen te staan.

McNamara verklaarde voorts dat tegen het einde van dit jaar ongeveer 155 Noordvietnamese en Vietcong bataljons in Zuid-Vietnam zouden zijn, 50 procent meer dan nu. Een bataljon wordt op 600 man geschat. Als tegenwicht moeten daarom meer troepen uit de vrije wereld worden ingezet, zo zei hij. Dit jaar komen er nog 70.000 Zuidvietnamese militairen bij, waardoor het totaal op 670.000 komt. Er zullen ook nog meer geallieerde troepen worden ingezet. Hoeveel Amerikaanse soldaten ter aanvulling zullen worden gezonden wilde hij niet zeggen.

Fulbright

De voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, Fulbright, zei na afloop van McNamara's verklaringen: „Het conflict in Vietnam verzwakt ons. De oorlog is een zware last, en ik zie niet hoe wij hem kunnen voortzetten zonder er een hoge prijs voor te betalen.”

Fulbright vond het moeilijk om er achter te komen wat nu precies „de beperkte doelstellingen” waren die de V.S. in Vietnam nastreven en had kritiek op het besluit om nog meer troepen naar Vietnam te zenden. Hij oefende ook kritiek op het besluit van McNamara om zijn verklaringen achter gesloten deuren af te leggen en bestreed voorts de mening van de minister van defensie, dat het in Vietnam ging om agressie van Noord-Vietnam tegen het zuiden.

Beschuldiging

Noord-Korea heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd de wapenstilstand in Korea in gevaar te brengen door Zuid-Korea te verplichten tot deelneming aan de oorlog in Vietnam.

Op een bijeenkomst van de bestandscommissie in Pan-Muen-Djom verklaarde de Noordkoreaanse generaal Park Djungku donderdag, dat de V.S. de Koreanen thans dwongen „kanonnenvlees” voor de Amerikanen in Vietnam te worden. De V.S. zouden „mensenlevens kopen”.

De Noordkoreaanse generaal zei over inlichtingen te beschikken, dat de V.S. 370.000 wom (ongeveer 1400 dollar) zouden willen betalen voor elke gesneuvelde Zuid-Koreaan als Zuid-Korea versterkingen naar Vietnam zou zenden. Deze overeenkomst zou zijn gesloten tijdens het onlangs door vice-president Humphrey van de V.S. aan Seoel gebrachte bezoek.

Verbod

Griekenland heeft alle schepen die de Griekse vlag voeren, verboden naar en van Noord-Vietnam te varen, zo heeft de Griekse minister van koopvaardij donderdag in Athene bekendgemaakt.

Men is tot deze maatregel overgegaan om de bemanningen en de schepen te beschermen gezien de gevaarlijke toestand in Noord-Vietnam. De lopende contracten voor Griekse schepen die in charter varen, mogen afgevoerd worden. De scheepsbevrachters krijgen echter het recht de contracten te verbreken. (Reuter)

IK was op weg naar een rubberplantage bij Tayning, een oppervlakte van 2000 hectare, beheerd door Jean Paoli, een gebruiende Corsicaan met een geschonden gezicht, één van die figuren die de planters „koloniale eieren” noemen. Paoli kwam in 1952 met het Franse expeditieleger naar Indo-China; het land beviel hem en hij besloot er te blijven en er zijn geluk te beproeven op de plantage, liever dan met zijn sergeantstrepn naar Frankrijk terug te keren. Vandaag leeft deze planter in een soort niemandsland tussen de Vietcong en de regering. Zijn enige zorg is het latex eruit te krijgen. Maar de mensen, die als rubbertappers voor hem werken zijn schatplichtig aan de Vietcong en de guerrillastrijders gebruiken zijn plantage als schuilplaats. De regering beschuldigt hem er van de Vietcong te steunen en onderdak te verlenen. Hoewel de Vietcong gunsten accepteert, beschouwen zij de planters in feite als de restanten van het kolonialisme en vele plantages moesten verlaten worden vanwege de terreur van de Vietcong.

Bevolking zit tu

DOOR

Sanche de Gramont

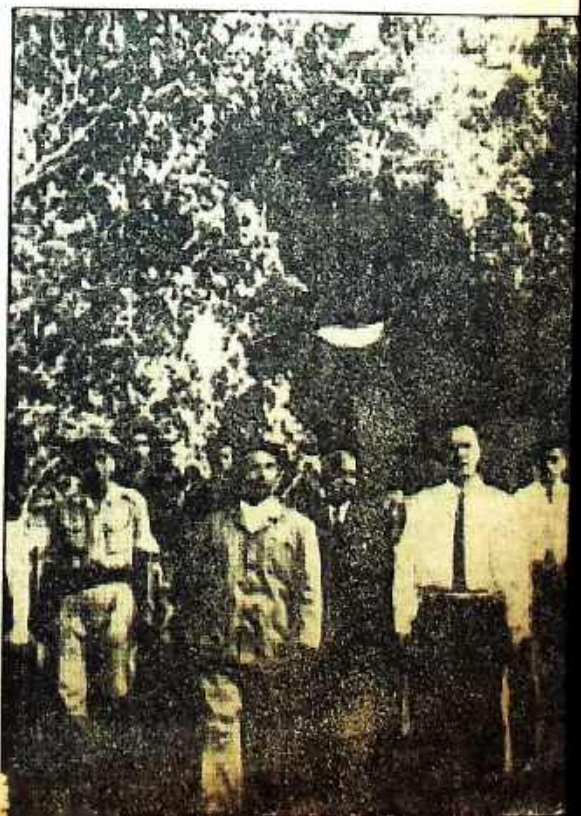
PAOLI is echter een geboren diplomaat en deze eigenschap stelt hem in staat te goochelen met de tegenstrijdige eisen van de Vietcong en de regering. Maar, zegt hij: „Het begint onmogelijk te worden. De Vietcong is erg ontstemd, omdat zij de totale overwinning hadden voorspeld in het jaar van de Slang (1965). Zij zijn overgegaan tot hardere maatregelen, zowel ten aanzien van hun eigen mensen (om het deserteren te voorkomen) als ten aanzien van de plantage. Ik had ongeveer een maand geleden enkele Amerikaanse officieren te eten en enkele dagen nadien kwam een delegatie Viets op bezoek. „Als wij nog een Amerikaan in jouw auto zien, doorzeven wij hem”, zeiden ze”.

Een deel van Paoli's plantage bevindt zich stevig in handen van de Vietcong. „Zij blazen bruggen op en saboteren wegen en ik moet hun toestemming vragen om ze te herstellen”, zei hij. „Er is een tijd geweest dat ze mijn vrachtwagens dagen in hun bezit hielden en ik kon er maar niet achterkomen wat daarvan de reden was. Ik ging naar ze toe en ze zeiden: Wij leiden enkele monteurs op en wij gebruiken jouw wagens voor de praktijk”.

moeilijkheden kom. kan ik dit afvuren en me uit de voeten maken”.

Acht kilometer verder weken de lange, gelijkmatige rijen rubberbomen voor een dicht bebost gebied dat afliep naar een riviertje. Wij stopten bij het logge gevaarte van een roestige ijzeren brug met houten planken, opengereten door ontploffingen. Paoli toeterde drie maal. Al gauw verscheen er een half dozijn gewapende mannen in zwarte pyjama's aan de andere kant van de brug. Verderop de smerige weg, aan de overkant, stond een andere jeep van de plantage te wachten. „Van hier af zijn wij hun gasten”, zei Paoli.

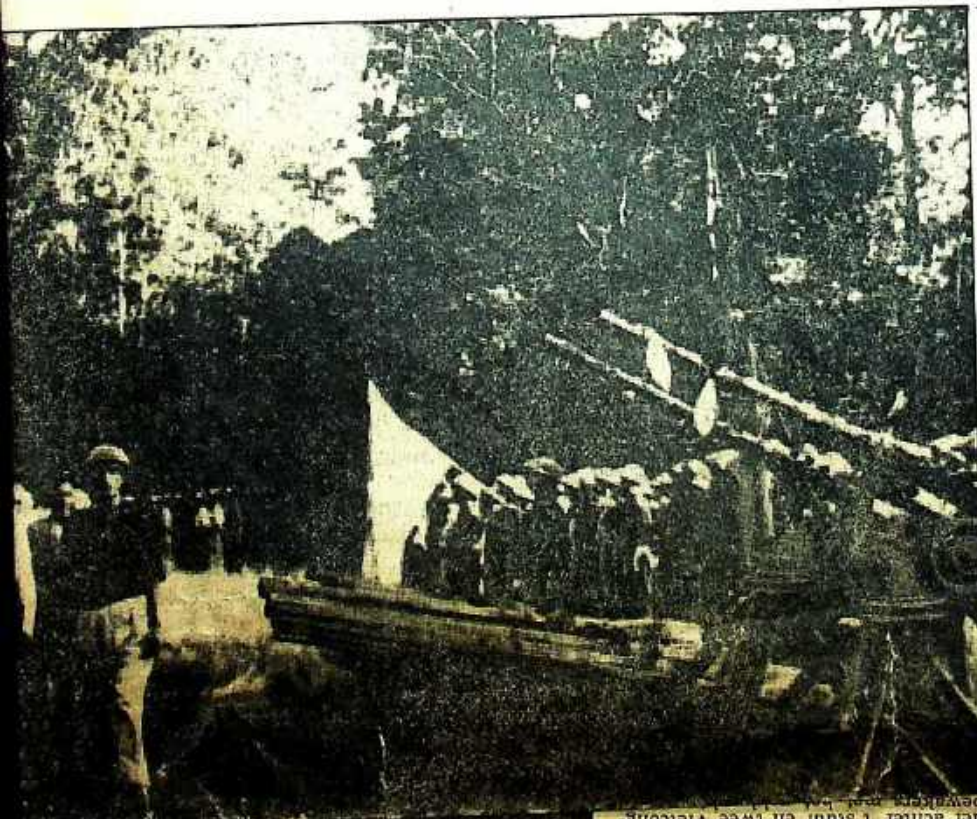
De gewapende mannen staken het riviertje over via platte keien, terwijl zij zich vasthielden aan lianen die tussen twee bomen waren gespannen. Paoli stelde mij voor als een bezoeker van het Parijse kantoor (inspecteurs brengen regelmatig een bezoek aan de plantage en beslissen of er meer bomen moeten worden geplant ondanks de slechter wordende politieke toestand) en wij begonnen om ons heen handen te schudden. Een paar guerrilla-strijders droegen het geld over de rivier naar de jeep aan de overkant. Met een guerrillastrij-

Wij verslaan Amerika oals wij de Fransen ebben verdreven"

ssen twee vuren

gezochte voedingshaarden voor Vietcong-propaganda en -ondermijning.

Meestal sturen dorpingen een paar familieleden vooruit om de toestanden in een kamp te onderzoeken. Vervolgens moeten zij gezamenlijk uitmaken wat het meest draaglijk is: hun land in de steek laten voor de beschermende ellende van een kamp óf in hun dorp blijven met het risico hun leven te verliezen. De Vietcong doet alles om een massale uittocht van dorpsbewoners te voorkomen. Als een dorping verdwijnt krijgt zijn hele gezin huisarrest. De gezinsleden mogen zich niet verder dan 180 meter van hun woning verwijderen. Dikwijls ook worden zij een tijdlang het oerwoud ingestuurd voor „heropvoeding”. Deze belemmeringen voor mensen die willen vluchten heeft tot zonderlinge toestanden geleid: een dorpie in het delta-gebied verzocht de regering om een bombardement waardoor vluchten gemakkelijker zou zijn. Prompt kwamen vliegtuigen die rookbommen gooiden en 25 gezinnen kozen het hazenpad.

Soldaten

DE Amerikaanse soldaten in Vietnam geven onomwonden toe dat de Vietcongs de beste soldaten zijn die ze ooit hebben ontmoet. Zij verbinden hieraan dikwijls weinig vleiende vergelijkingen tussen de Vietcong die zij moeten bestrijden en de regeringstroepen die zij moeten steunen. Amerikaanse militaire commandanten van Polle's gebiedsgebied zeggen dat de Vietcongs de beste soldaten zijn die ze ooit hebben ontmoet. Zij verbinden hieraan dikwijls weinig vleiende vergelijkingen tussen de Vietcong die zij moeten bestrijden en de regeringstroepen die zij moeten steunen. Amerikaanse militaire commandanten van Polle's gebiedsgebied zeggen dat de Vietcongs de beste soldaten zijn die ze ooit hebben ontmoet. Zij verbinden hieraan dikwijls weinig vleiende vergelijkingen tussen de Vietcong die zij moeten bestrijden en de regeringstroepen die zij moeten steunen.

De tappers die het grootste deel uitmaken van Paoli's arbeiders, wonen in dorpen op de plantage en Paoli bezoekt elk dorp eens in de maand op betaaldag. Op een zonnige morgen nam hij mij mee in zijn grijze Land-Rover waarvan het achterzeil was opengeslagen (voorschrift van de Vietcong om te kijken wie er in de auto zitten). Twee canvas-zakken met piasters lagen in de laadbak. Wij reden langs keurige rijen berkachtige bomen waar de tappers reeds aan het werk waren. Ik vroeg Paoli waarom hij ongewapend was en hij zei:

Ballpoint

DE regering staat ons geen wapenbezit toe. Maar zelfs als zij het goedkeurde, zou ik geen wapen dragen. Ik kom elke dag in Vietcong-gebied. Zij kunnen mij elk ogenblik pakken als zij dat willen". Hij toonde mij een voorwerp dat leek op een dikke, zilveren ballpoint en zei: Het enige wat ik bij mij draag is dit pakpistool. Een sergeant van de Amerikaanse luchtmacht heeft het mij voor 400 piasters verkocht. Het heeft een veermechanisme dat deze rode brandpatroon afvuurt. Het wordt geacht 'n grote vlam te geven. Als ik ooit in

ger achter t stuur en twee vietcong-bewakers met het geld achter ons legden wij de resterende kilometers af naar het dorp, waar ongeveer 300 mensen woonden op een open plek in het woud. Het dorp wemelde van gewapende guerrilla-strijders. De tappers werden opgecommandeerd en zij verzamelden zich in ploegen van 15 om hun cai (korporaal). 't Waren meest vrouwen, oudere mannen en kinderen.

Paoli wendde zich tot een lange, schrale, ongewapende man in versleten burgerkleren, met een bos steil zwart haar en een mond vol gouden tanden. Hij was kolonel Toeng, het districtshoofd van de Vietcong, die 15 jaar geleden in dezelfde streek had gevochten tegen de Fransen. Paoli zei: „Zo kunnen wij niet langer doorwerken." Kolonel Toeng antwoordde: „Wij willen dat u hier blijft en doorgaat met werken, wat er ook gebeurt." Paoli zei dat het een stuk gemakkelijker zou zijn, als de bruggen werden hersteld en kolonel Toeng zei: „Zij (een groep van de speciale strijdkrachten) zijn hier opnieuw in de buurt geweest en wij moeten voorzichtig zijn. Vorige week verloren wij net buiten de plantage drie man, onder wie Rode Zon (de bijnaam van een subalterne officier van de Vietcong). Onder toezicht van de Vietcong begon Paoli van een lijst de namen van de Cai voor te lezen en zij namen het loon voor hun ploegen in ontvangst. Later legde hij uit dat ongeveer één derde van de arbeiders op de lijst guerrillastrijders waren, die

krachtens een overeenkomst met de Vietcong op de loonlijst werden gehouden.

Regeling

HET is een vorm van schatplichtigheid," zei hij. De Vietcong int ook een deel van het loon van de tappers en wij worden opnieuw aangeslagen, wanneer wij onze latex over de weg vervoeren. Buiten dat worden wij altijd aangehouden voor bijzondere bijdragen." Paoli zei dat de regeringstroepen er tot nu toe voor hadden gezorgd eigendommen van de plantage niet te vernielen. Zij worden geregeld op patrouille gestuurd om het dorp uit te kammen. „Soms komen zij niet verder dan halverwege en keren dan terug om te zeggen dat zij niets hebben gevonden. Soms laten zij vooraf weten dat zij komen en wanneer zij aankomen treffen zij alleen maar dorpelingen aan die hen een kop thee aanbieden. Al jaren red-

Nguyen Huu
— de politiek

den wij ons met derzijds begrip.

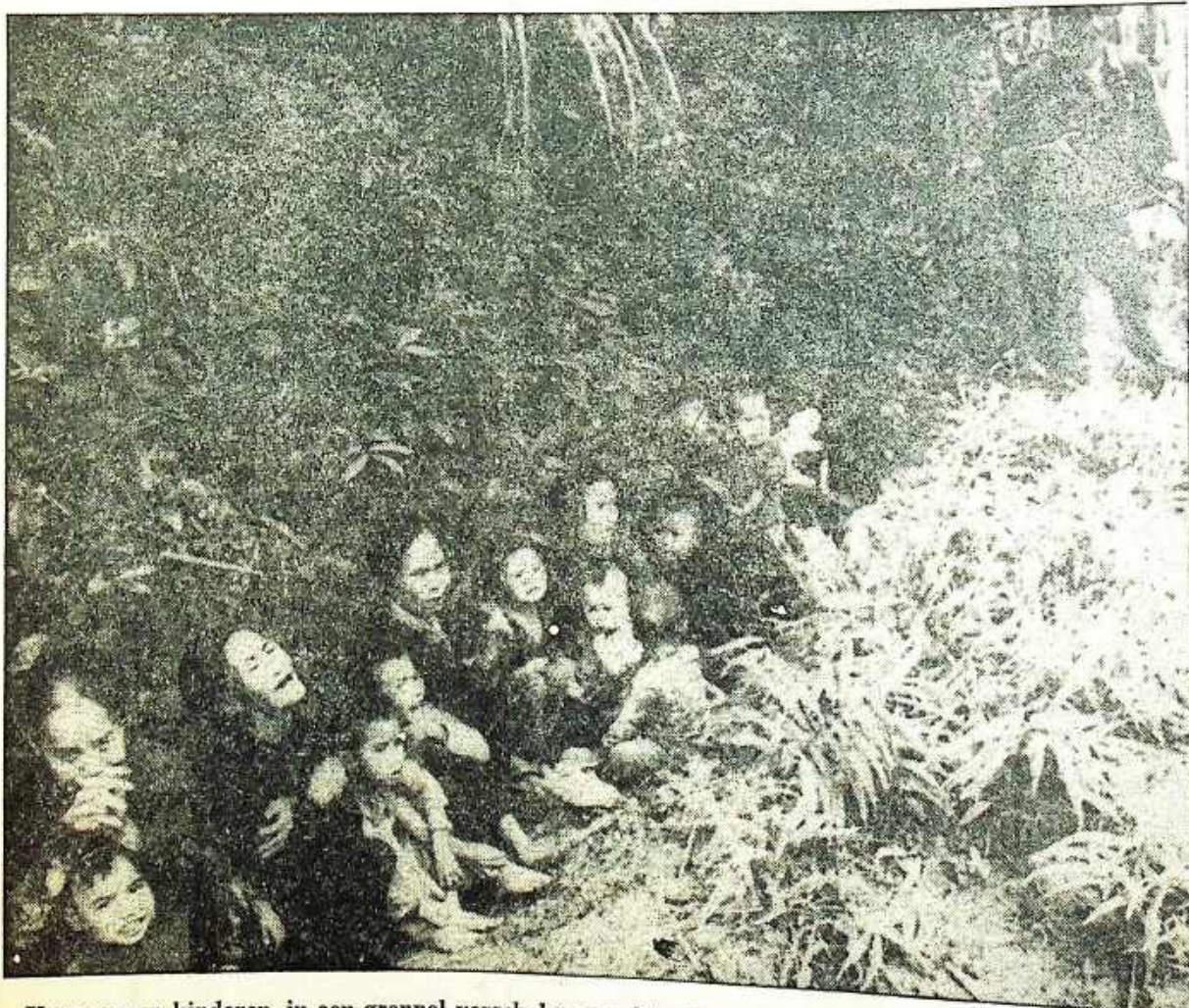
De regeringstroepen
guerrilla's terugals
cong aanvallen. De
kampen van de
ten met Amerika
daadwerkelijk
woonlijk ruikt To
komen. Hij heeft
rusting en voedsel
nels en hij kan
zijn voor iemand

Paoli zei dat T
man was in de p
verteld dat Toeng
beurs kreeg om
deren, op 't vlieg
geleide deed. „De
kunnen gaan en
len," zei Paoli. „E
ren zijn in orde
provinciale vergad
zen zij als ieder
of taxi. De gezond
gaat echter achter
ria, waardoor hij
buiten dienst is."

Ondanks de vri
en de actie van
tekenen dat het
oorlogvoeren hen
plattelandsbevolki
eisen. De controle
heeft ten doel dat
gevoel geeft dat
ter af is in een
zolang hij zijn r
veiligheid kan o
eigen mensen bli
dat. Maar wanne
doelwit van b
operationele zone
eens naar een v
vluchten en in ve
Vietcong zijn ver
nadering staken e
gementen en in

Verlan

ALS eerste van
regelen kwan
vrijwillige bijdra
en sindsdien elk
soms wel met 30
cong heeft voor
de van de drie
wikkeld. Ten een
getaxeerd aan de
vlak. Vervolgens
ting gemaakt va
een door de Viet
ductiviteitsschaal
de opbrengst zou
berekening word
gen, hoe de oog
vallen. Tenslotte
nóg een aanslag
de oogst dat hij
van de theoretisc

Vrouwen en kinderen, in een greppel verscholen, wachten het einde af van een bombardement op hun dorp dat zich in handen bevond van de Vietcong.

vooraan in overhemd en stropdas), voorzitter van het nationale bevrijdingsfront van de Vietcong —, inspecteert 'n eenheid guerrillastrijders die is bewapend met terugstootloze vuurmonden en zware machinegeweren.

de vorm van we-

weten dat de als zij de Viet- nu zijn er strijdkrach- adviseurs die zoeken. Ge- dat zij eraan zijn zware uit- geslagen in tun- meters ver weg dorp bereikt.

eng een beroemd provincie. Er wordt zijn neef, die een Frankrijk te stud- van Saigon uit- Vietcong-leiders an waar zij wil- identiteitspapie- als zij een inter- ring bijwonen, rei- ander met de bus heid van Toeng . Hij heeft mala- ee dagen per week

id van beweging Vietcong zijn er uwe stadium van bring om van de steeds meer te van de Vietcong de dorpeling het veiliger en be- vrid" gebied en in betrekkelijke en onder zijn accepteert hij het gebied een menwerpers een rd, zou hij wel er oord willen evallen moet de ners-achtige toe- vergaan tot drci- atie.

nend

nieuwe maat- schaplicht, die in 1963 verving ar is verhoogd, rcent. De Viet- boer de metho- de heffing ont- wordt het land l van het opper- dt er een schat- e oogst volgens ontworpen pro- vaststelt wat ten zijn. Op die boer aangesla- n ook mag uit- gt de boer dan r dat deel van rken op basis markt-prijzen die

dikwijls hoger zijn dan in werkelijk- heid het geval is.

De Vietcong houdt openbare bij- eenkomsten, waar elke dorpeling de grootte van zijn oogst moet zeggen, waarna de heffing bepaald wordt aan de hand van de schalen van de Viet- cong. Vrouwen vallen flauw, mannen schreeuwen „Waarom neem je de hele bliksemse boel niet in beslag?" De Vietcong antwoordt: „Jullie heb- ben de regering bedrogen, maar ons kunnen jullie niet bedriegen." De Vietcong heeft ook aanvullende hef- fingen bedacht, zoals belasting op marktkraampjes, pluimvee en klein- vee. „Zij heffen belasting op elke eend die ik fok." Deze verlamende belastingen drijven sommige dorpe- lingen naar de vluchtelingenkampen van de regering.

De Vietcong heeft zijn toevlucht moeten nemen tot gedwongen recrui- tering, nadat zij voortdurend hadden afgegeven op de dienstplicht van de regering en hadden beloofd alleen vrijwilligers te recruter. Thans heeft de Vietcong een dienstplicht van drie jaar ingesteld en elk dorp moet een vastgesteld aantal mannen tussen de 18 en 35 jaar leveren. De Vietcong laat niet na er op te wijzen dat een soldaat die bij de guerrillastrijders in dienst treedt, dicht bij zijn dorp en zijn familie blijft en laat hem voelen dat hij hen verdedigt, terwijl de regering hem stuurt naar een afgelegen opleidingsdepot en op de een of andere dag zal laten deel- nemen aan een operatie tegen zijn eigen dorp. Maar als gevolg van het groeiende aantal deserties (volgens een voorzichtige schatting 1000 per maand) en de overplaatsing naar ge- regelde onderdelen, kunnen de recruten van de Vietcong er niet langer op rekenen dat zij dicht bij huis zullen blijven.

„Als ik mijn militaire dienst bij het front had voltooid", zei een vluchte- ling uit een 'bevrijde zone', „zou ik zijn weggevoerd van mijn familie. Als ik bij een gevecht zou sneuvelen, zouden mijn ouders mijn lijk niet kunnen terugbrengen. En in het re- geringsleger worden de soldaten ten- minste nog betaald."

Nog afgezien van de uitbuiting van de dorpelingen, kan de Vietcong niet langer hun bescherming waarborgen. De Vietnamese boer is een praktisch man, die sterk is gehecht aan zijn land en familie en afkerig is van wa- zige denkbeelden. Hij doorziet dat de aanwezigheid van de Vietcong bom- menwerpers aantrekt en dat de Viet- cong niet in staat is om hem te be- schermen. Zijn grootste wrok gaat natuurlijk uit naar degenen die zijn dorp bombarderen en bestoken. Maar de bombardementen zijn er óók de oorzaak van dat de dorpelingen uit de Vietcong-gebieden vluchten om

een veilig heenkomen te zoeken in de door de regering beheerste streken. Omdat de dorpsbewoners inzien dat de aanwezigheid van de Vietcong de bommenwerpers aantrekt, hebben sommige dorpelingen bij de districts- hoofden van de Vietcong verzoek- schriften ingediend om hun man- schappen er van te weerhouden op vliegtuigen te vuren.

Biertje

MILITAIRE overlopers vertellen, dat het niet langer veilig is in de basiskampen van de Vietcong. Een patrouillecommandant zei: „Vroeger konden wij naar een dorp gaan en een biertje drinken. Wij konden een week, soms wel twee weken op dezelfde plaats blijven. Nu moeten we na een of twee dagen op- breken. Vroeger kregen wij om de zes maanden verlof, maar dat wordt een steeds grotere uitzondering. Als ik bij een bombardement omkom, word ik onder een boom begraven

IN DE SCHEMERWERELD VAN DE VIETCONG

en mijn familie zou niet te weten komen waar ik begraven lig."

Om al deze redenen is de dorpsbe- woner wel verplicht zich af te vra- gen welke kant hem bestaan en veil- igheid kan bieden. Als hij tot de con- clusie komt dat zijn heil bij de rege- ring ligt, dan moet hij zijn dorp ver- laten en zijn toevlucht zoeken in een vluchtelingenkamp of een stad. Ruim een miljoen dorpsbewoners heeft dit reeds gedaan (Een Amerikaanse woordvoerder merkte hierover op: „De vluchtelingen vormen voor ons het grootste niet-militaire probleem van 1966).

In zekere zin betekent het een ne- derlaag voor de Vietcong dat het Be- vrijdingsfront er niet in geslaagd is het grootste deel van de bevolking van Zuid-Vietnam achter zich te krij- gen en het is bijzonder pijnlijk dat honderdduizenden dorpelingen de voorkeur geven aan een vluchtelin- genkamp. Maar van de andere kant kan deze ontwikkeling moeilijk ge- zien worden als 'n overwinning voor de regering.

Ruim tien procent van de landelij- ke bevolking is in overbevolkte, door epidemieën geteisterde kampen sa- mengeperst. Deze mensen leven in ellende en ledigheid, wat precies het tegengestelde is van de doelstellingen van de regering, die haar gezag over de landelijke gebieden wil herstellen. In feite zijn vluchtelingenkampen uit-

kundigen zeggen echter dat de tactiek van de Vietcong niets veranderd is sedert de oorlog tegen de Fransen, terwijl de methoden om de guerrilla's te bestrijden aanzienlijk verbeterd zijn.

„De Vietcongs", zo meent een Amerikaanse deskundige, „gedragen zich als de Franse bourgondische vorsten. Zij hebben niets vergeten maar evenmin iets geleerd. Hun lei- ders in Hanoi, veteranen uit de succesvolle strijd tegen de Fransen, houden de Vietcong voor: jullie moeten overwinnen zoals wij deden; stap voor stap, vanuit guerrilla-acties naar complete veldslagen."

Het gevolg van deze instelling is dat de Vietcong precies hetzelfde sche- ma volgt als destijds de Vietminh tegen de Fransen en hun helpers van het vreemdelingenlegioen. Maar dit type oorlog kan als gevolg van de ontwikkeling van de militaire tech- niek niet meer gewonnen worden. Hiervoor zijn drie redenen aan te ge- ven: de mogelijkheid bij de tegenpar- tij om een groot aantal manschappen door de lucht te vervoeren, waardoor zij niet langer slaaf van het terrein zijn; de Amerikanen zijn in staat door het snel aanvoeren van verster- kingen het getij van een slag te doen keren; een nieuw element wordt ook gevormd door luchtaanvallen op bases, posities en aanvalsbewegingen; tenslotte beschikt de tegenpartij van de Vietcong over een aantal nieuwe wapens, zoals een bijzonder effectieve vorm van radar, die zelfs tempera- tuurverschillen vastlegt.

Een overloper van de Vietcong vertelde over zijn ervaringen met dit radar-snuifje, dat in staat is tem- peratuurverschillen van slechts drie graden op te sporen en zorgvuldig te localiseren: „Op een avond hadden

we een uit drie vrachtwagens be- staand convooi, geladen met rijst en munitie ge- formeerd. We voerden geen lichten. De eer- ste vrachtwagen startte zijn motor en na een paar seconden „boem", een bom sloeg in de onmiddellijke nabijheid in. We dachten dat het een toevalstreffer was. De tweede wagen startte en wéér hetzelfde. Daarna hoorden we een vliegtuig boven ons rondcirke- len. Het was spookachtig. (De hitte- radar van de Amerikanen had het temperatuurverschil, veroorzaakt door het draaien van de motoren, vastgelegd).

De Vietcong incasseert tegenslagen en lijdt zware verliezen; de meeste dorpen willen niets met de guerrilla's te maken hebben. Maar ondanks het vasthouden aan een verouderde mili- taire tactiek is de overtuiging bij de Vietcong in de uiteindelijke overwin- ning diep geworteld.

De leiders van de Vietcong houden niet op hun mannen te wijzen op het lichtende histori- sche voorbeeld, de overwinning van de Vietminh op de Fransen. Zij zeggen: „Sinds de Fransen in 1858 in Danang landden, heeft ons land langer dan een eeuw onder de hiel van het kolonia- lisme gezocht. Onze historie is de geschiedenis van onze worsteling tegen onderdrukkers."

SLOT

Volgde afleveringen in de Volkskrant van 19 februari, 26 februari en 1 maart.

Betogingen in Zuid-Vietnam

SAIGON, 17 maart (Reuter) — De agitatie tegen de Zuidvietnamese regering heeft zich gisteren tot de Zuidvietnamese hoofdstad uitgebreid waar duizenden aanhangers van de verenigde boeddhistische kerk in een openluchtbijeenkomst aandrongen op terugkeer naar een burgerlijk bewind. Vooraanstaande boeddhistische monniken eisten, dat de militaire bestuursraad ontbonden zou worden en plaats zou maken voor een democratisch verkozen regering.

De betoging was de eerste op grote schaal in Saigon nadat in het afgelopen weekeinde in de vijf noordelijke provincies demonstraties tegen de regering waren gehouden. In de universiteitsstad Hue eisten tienduizend mensen opheffing van het bewind van vice-luchtmaarschalk Ngoeyen Cao Ky. vijftienduizend studenten en scholieren zijn een staking van een week begonnen om de eisen tot vorming van een burgerlijke regering en het houden van vrije verkiezingen kracht bij te zetten.

De golf van agitatie tegen de regering brak los toen vorige week donderdag de bevelhebber van de noordelijke provincies, de populaire generaal Nguyen Tsjanh Thi, werd ontslagen. Deze heeft gisteren tegenover vijftienduizend aanhangers gezegd, dat de oorlog tegen de Vietcong punt één moest blijven. „Denk aan het land niet aan mij”, aldus de generaal.

Saigon: Vietcong lijdt

zware verliezen

Tsjen Ji over een deelnemen van China aan strijd

Zuidvietnamese troepen hebben bij Saigon en aan de Cambodjaanse grens aanvallende Vietcongenheden zware verliezen toegebracht, zo verklaarde donderdag een Zuidvietnamese militaire woordvoerder te Saigon. Twee Vietcongbataljons deden woensdagavond een aanval op een militair kamp, dat de provinciale hoofdstad Phoe Coeong, in de buurt van Saigon, beschermt. Zij wisten drie tanks buit te maken. Een ervan richtte zijn vuurmonden op de verdedigers van het kamp, de twee andere reden naar een nabijgelegen militair oefencentrum. Vliegtuigen en anti-tankwapens wisten de gevechtswagens echter spoedig uit te schakelen. De Vietcong liet 78 gesneuvelden op het slagveld achter.

Bij een andere aanval van de Vietcong, op een kleine buitenpost in Boe Prang Camn, 240 kilometer ten noordoosten van Saigon, verloren de opstandelingen 151 man, aldus de Zuidvietnamese woordvoerder, die zei dat de verliezen van de regeringstroepen licht waren.

Zuidkoreaanse troepen, die woensdag voor het eerst een zelfstandige operatie uitvoerden, hebben 117 Vietcongstrijders gevangengenomen. De Zuidkoreanen opereren langs de kust van de Zuidchinese zee, waar de Vietcong sedert tal van jaren heer en meester is. De bedoeling is de opstandelingen uit de buurt van de rijstvelden te verjagen, zodat de bevolking de oogst kan binnenhalen.

China

De Chinese minister van buitenlandse zaken, maarschalk Tsjen Ji, heeft gezegd, dat China gerechtigd zou zijn aan de oorlog in Vietnam deel te gaan nemen indien de Verenigde Staten Hanoi of Haiphong zouden bombarderen. Aldus een mededeling van de Filipijnse vrouwelijke senator Maria Ka-

law Katigbak. Minister Tsjen Ji zou die uitlating tegenover haar gedaan hebben toen zij onlangs in China was. Hij had de haven van Haiphong als de „poort van China” bestempeld.

China hielp Noord-Vietnam op het ogenblik met graan, textiel en wapens, zei hij. Noord-Vietnam had nog niet om Chinese troepen gevraagd maar wanneer het dit zou doen zou China het verzoek inwilligen.

Het Chinese ministerie van buitenlandse zaken heeft een verklaring uitgegeven waarin het zegt dat de Verenigde Staten „steeds doldriester worden met het gebruik van diverse soorten giftige gassen en chemicaliën met het doel het volk van Zuid-Vietnam op onmenselijke wijze uit te roeien.” (Reuter)

Zuidvietnamese premier verbiedt demonstraties

Aanval op hotel in Saigon

Premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft vandaag alle toekomstige demonstraties en stakingen onwettig verklaard en gezegd dat hij, of een einde zal maken aan de tegen zijn regering gerichte wanordelijkheden, of zal aftreden.

De regering behoudt zich de vrijheid voor tegen alle van nu af aan voorkomende demonstraties en stakingen op te treden. Voorts zullen stappen worden ondernomen om de radiostations in de noordelijke steden Hué en Da Nang, die de laatste tijd door de studenten waren gebruikt om aanvallen op de militaire regering te doen, weer onder doelreffend beheer te krijgen.

Ook donderdag zijn in Hué, Da Nang en Saigon weer betogingen gehouden tegen de regering. In Da Nang waren evenwel ook vele anti-Amerikaanse betogers, die bordes droegen met de woorden: „Vietnam voor de Vietnamezen” en „Wij protesteren tegen de agressieve daden van de Amerikanen”. Dergelijke leuzen werden ook megedragen in een betoging van 2000 mensen in de Zuidvietnamese hoofdstad.

Aanval

Bij een aanval van de Vietcong met machinegeweervuur en handgranaten op een Amerikaans officierenverblijf in het centrum van Saigon zijn vanmorgen, zes

ma ngedood en 85 anderen gewond.

Tijdens een gevecht kort voor zonnopgang, dat zes minuten heeft geduurd, zijn vijf van de tien verdiepingen van het Victoriahotel, dat a officiersverblijf dienst doet, vernield. De bewakers van het hotel werden gedood. Ongeveer 90 kilo explosieven die met een vrachtwagen voor het hotel werden gebracht, zijn dicht bij de ingang ontploft.

Tweeënzeventig van de gewonden waren Amerikanen. Van de aanvallers zouden ook enigen zijn gedood. Het aantal hiervan is niet genoemd. Een aanvaller is gearresteerd toen hij na het werpen van handgranaten op een bromfiets trachtte te ontkomen.

De aanval was begonnen met het gooien van handgranaten in een dicht bij het hotel gelegen Zuidvietnaams politiebureau.

Muiterij?

In de Zuidvietnamese steden Hué, Da Nang en Saigon zijn ook donderdag weer betogingen gehouden tegen de regering. In Da Nang waren evenwel ook vele anti-Amerikaanse betogers, die bordes droegen met de woorden: „Vietnam voor de Vietnamezen” en „Wij protesteren tegen de agressieve daden van de Amerikanen”. Dergelijke leuzen werden ook megedragen in een betoging van 2000 mensen in de Zuidvietnamese hoofdstad.

Het orgaan van de Russische communistische partij, Prawda, wist donderdag te melden dat vorige week een Zuidvietnaams tankregiment in de omgeving van Saigon aan het muiten is geslagen. De manschappen liepen met hun voertuigen over naar de Vietcong, aldus het blad, dat dit bericht heeft ontvangen van zijn correspondent, die onlangs verscheidene weken bij een Vietcong-eenheid in Zuid-Vietnam heeft doorgebracht.

Plei Me en het bergmassief van Tsjoë Phong, aan de grens van Vietnam met Cambodja, zijn woensdag weer op het eerste plan van de militaire activiteit in Zuid-Vietnam gekomen. Twee compagnieën Amerikanen van de eerste luchtlandingsdivisie leden bij een aanval op een eenheid Vietcongstrijders „lichte tot matige” verliezen. Zij verloren door vijandelijk afweervuur vijf hefschroefvliegtuigen.

In de loop van de dag gelukte het de Vietcong, die zich op een versterkte linie had teruggetrokken, bij een tegenaanval een compagnie Amerikanen in te sluiten. Er moesten versterkingen worden aangevoerd om hen te ontzetten. Er zijn op het ogenblik verscheidene bataljons Amerikanen op dit strijdtoneel. Volgens hun rapporten zijn bij deze gevechten, waarbij gebruik wordt gemaakt van artillerie en vliegtuigen tot dusver tachtig Vietcongstrijders gedood.

Officiële gegevens over de strijd in Vietnam tonen aan, dat de Vietcongstrijders hun acties intensiveren.

Vorige week werd melding gemaakt van 1.064 „incidenten”, variërend van aanvallen tot verspreiding van propagandamateriaal. Ook het verlies aan mensenlevens steeg vergeleken met de week daarvoor. In totaal 1988 opstandelingen werden gedood, hetgeen er 361 meer zijn dan de week daarvoor. Het aantal Amerikaanse verliezen steeg van 80 tot 123. Aan Zuidvietnamese zijde was dit respectievelijk 232 tot 318.

Podgorni ondersteunt de eisen van Hanoi

Nieuwe pleidooien voor eenheid

Op de derde dag van het 23ste Russische partijcongres heeft de Russische president, Podgorni, de Amerikaanse agressie tegen Vietnam en Cuba veroordeeld. Zonder diens naam te noemen kritiseerde Podgorni de vroegere leider Chroesjtsjow, die „een subjectieve benadering van de landbouwvraagstukken had toegestaan.

Podgorni zei dat de Sowjetunie haar vreedzame buitenlandse politiek zal voortzetten, gebruikmakend van iedere gelegenheid om de zaak van het socialisme te bevorderen.

Volgens het Russische persbureau Tass merkte de president op dat zijn land politieke steun verleent aan Vietnam door zich achter de vredesvoorstellen van Hanoi en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront te stellen. Hanoi heeft zonder ophouden om terugtrekking van de Amerikaanse troepen en beëindiging van de bombardementen op Noord-Vietnam gevraagd alvorens vredesonderhandelingen aan te gaan.

Het Russische staatshoofd vervolgde met te wijzen op het streven van de kolonialisten om hun verloren gegane terrein terug te winnen, een streven dat een niet te onderschatten bedreiging voor de vrede vormt.

Kennelijk doelend op het geschil met China zei de president dat de aandacht van de Russische communistische partij voortdurend gericht is op de eenheid en de samenhang in de internationale communistische beweging.

Vervolgens kwamen aan het woord president Novotny van Tsjechoslowakije en de secretaris-generaal van de Franse communistische partij, Waldeck Rochet, van wie eerstgenoemde de Chinese weigering om met de landen rondom Moskou samen te werken onhoudbaar noemde. Hij wees er op dat de imperialisten de geschillen binnen de communistische beweging uitbuiten om contra-revolutionaire en agressieve plannen uit te voeren.

„Onafhankelijk”

De Franse partijleider riep op tot eenheid, maar gaf te kennen dat de Franse communisten van oordeel zijn dat de communistische partijen onafhankelijk moeten zijn en een politiek dienen te volgen die aansluit bij de omstandigheden zoals die in hun eigen land bestaan. Volgens Rochet zijn de goede betrekkingen tussen Frankrijk en de Sowjetunie in het belang van de beide volkeren. Hij sprak zijn instemming uit met het bezoek dat president de Gaulle in juni aan de Sowjetunie hoopt te brengen.

De Hongaarse partijleider Kadar zei in zijn rede voor het congres het vreemd te vinden dat volkeren die zich marxistisch-leninistisch voordoen

kennelijk zinspelend op Roemenië — toch trachten anti-Russische gevoelens aan te wakkeren. „Er heeft nooit tegen de Sowjetunie gericht commu-

nisme bestaan en dat zal nooit het geval zijn”, aldus Kadar.

In tegenstelling tot de Tsjechoslowaakse en Hongaarse leiders hield de Roemeense leider Ceausescu zich afzijdig van het geschil tussen Moskou en Peking. Ceausescu zei dat het nog niet te laat is om verbreding van de kloof te voorkomen.

Oproep voor eenheid

De leider van de Italiaanse communistische partij, Longo, deed in zijn rede tot het congres een oproep voor eenheid onder de communisten, zowel in Europa als overal op aarde.

Ook hij gaf als zijn mening te kennen dat de partijen hun autonomie en onafhankelijkheid dienen te behouden, rekening houdend met de verscheidenheid van omstandigheden waaronder zij werkzaam zijn.

Longo zei dat de Italiaanse partij een politiek ontwikkelt die het mogelijk moet maken een aanzienlijke meerderheid van het volk te winnen voor het socialisme.

Zjiwkow, partijleider en eerste-minister van Bulgarije, drong vervolgens aan op de „consolidatie van de marxistisch-leninistische eenheid in de internationale communistische beweging”.

Een lid van het Cubaanse politiebureau, Armando Hart Davalos, sprak ten slotte de Chinese beschuldiging tegen dat Rusland onvoldoende steun aan Noord-Vietnam verleent. Volgens hem vormt de Russische hulp een waardevolle bijdrage aan de strijd in Vietnam en is zij een voorbeeld van proletarisch internationalisme.

(Reuter-A.F.P.)

Amerikaanse bases

"DOOR Englands terugtrekking van zijn basis in Zuidoost-Azië en de Perzische golf zijn de Europese leden (van de NAVO) ook in staat hun militaire inspanning vollediger op het uropese vasteland te concentreren, terwijl de Ver. Staten nog steeds aanzienlijke verantwoordelijkheden hebben in het westelijk deel van de Stille Oceaan." Afgezien van alle verdere implicaties van deze woorden die Denis Healey, de Engelse minister van defensie, begin deze maand op een Atlantsche bijeenkomst in het Lagerhuis heeft gesproken, blijkt er duidelijk uit, dat Engeland kan besluiten tot terugtrekking zonder dat dat een rimpeling in de wereldpolitiek veroorzaakt. Er verandert niet veel aan het strategische evenwicht in de wereld en er ligt aan dat besluit geen bewuste keuze van een bepaalde Westelijke strategie ten grondslag. Het besluit is hoofdzakelijk ingegeven door zuinigheid en het is mogelijk gemaakt door Amerika's aanzienlijke verantwoordelijkheden in het westelijk deel van de Stille Oceaan.

De Toestand

Aangezien een belangrijk deel Westelijke strategische positie bepaald wordt door de Amerikaanse bases in het buitenland, kan men niet verwachten, dat Amerika ertoe zal kunnen besluiten het Engelse voorbeeld te volgen, ook al zal uit politieke en financiële overwegingen de druk toenemen om de basespolitiek te herzien en troepen terug te trekken.

De vrees in een nieuw Vietnam verstrikt te raken is daarbij niet afwezig, evenmin als de afkeer van de dure politieagentenrol die Amerika in de wereld is toegevallen. Anders dan in het geval van Engeland moet Amerika zijn beleid t.a.v. bases in het buitenland baseren op de beginselen van de wereldstrategie die in eerste instantie berust op de beoordeling van de beste wijze om het hoogste Amerikaanse belang (voorkoming van oorlogen) te verbinden aan kleine materiële en politieke belangen. Het Amerikaanse belang is nl. een gecompliceerde zaak.

* * *

PACKARD, de Amerikaanse onderminister van defensie, heeft opdracht gekregen voor het einde van de zomer een overzicht van de wereldstrategie klaar te hebben, opdat de regering een algemene politieke en militaire richtlijn heeft. Veel van het werk dat Packard zal laten verrichten, is al eens gedaan in opdracht van president Johnson door een groep van 30 deskundigen onder leiding van generaal Wood en McClintock, een hoge ambtenaar van buitenlandse zaken. Hun nog altijd geheime rapport (waarvan The New York Times de voornaamste algemene gegevens

overigens heeft kunnen produceren) is nu ook in handen van de subcommissie van de Senaat die buitenlandse betrekkingen bewaakt. Het rapport zal een belangrijke basis vormen bij het onderzoek, dat deze commissie onder leiding van senator Stuart Symington aan het voorbereiden is naar de oorsprong en de uitbreiding van de Amerikaanse militaire verplichtingen overzee. Hiermee kan het debat over de groei van deze verplichtingen, die tot Vietnamese consequenties kunnen leiden, weer op gang komen.

AMERIKA heeft overzee 429 grote en 2972 kleine militaire bases waar ongeveer een miljoen militairen gevestigd zijn. De kosten worden geraamd op 4 à 5 miljard dollar per jaar.

Een van de conclusies van het rapport is, dat de kosten van een terugtrekking uit een bases hoog zijn, wanneer Amerika blijft vasthouden aan dezelfde militaire kracht tegenover de vijand. Het overbrengen bv. van de Amerikaanse bases in Japan en op Okinawa naar de bases op Guam, Wake, Hawaii of Amerika zelf zou over een periode van tien jaar meer dan 10 miljard dollar kosten, waarvan 7 miljard bestemd moet worden voor de versterking van de vloot wil men dezelfde militaire kracht te behouden.

Enkele jaren geleden is met de operatie Big Lift geëxperimenteerd met de massale overbrenging van Amerikaanse troepen van de Ver. Staten naar Europa, in de hoop, dat dit een vermindering van de in Europa gestationeerde troepen en van de kosten mogelijk zou maken. Deskundigen wijzen er evenwel op, dat technische mogelijkheden de behoefte aan de bases wel zal verminderen; men koppelt dan hoge kosten aan het zeer de vraag is, of deze nieuwe verminderde geloofwaardigheid en bondgenootschappelijke onrust.

Uiteraard zijn er bases die overbodig raken door nieuwe technieken, maar dat zijn meer waarnemingsposten van allerlei aard, welke taak van lieverlee door waarnemingssatellieten wordt overgenomen. Maar de grote militaire bases hebben een andere rol, een dubbele rol: enerzijds het afschrikken van de vijand, anderzijds de geruststelling van de bondgenoot. Hier veranderingen in brengen betekent het doen van een politieke en strategische keuze, die kan lopen van politieagent tot isolationisme en terugtrekking op de vesting Amerika.

Het is in elk geval verhelderend, dat in het rapport duidelijk gesteld wordt, dat deze politiek-militaire keuze niet op bezuinigingsmotieven gedaan kan worden, maar dat men kanse positie in de wereld, waarbij degelijk moet spreken over de Ameri- het detail van het nut van een bepaalde basis buiten beschouwing moet laten. Dat is een heel andere kwestie.

Er is dan ook geen reden om te twijfelen aan een van de conclusies van het rapport, dat een aftocht van enige betekenis onwaarschijnlijk is. Er is nl. geen revolutionaire zwenking in de Amerikaanse buit enlandse en militai-

Japanse communisten voor gemeenschappelijke actie

Aarzeling tussen Moskou en Peking

Van onze correspondent

HONGKONG, apr. — De Japanse communistische partij neemt tegenover de communistische partij van de Sowjetunie niet dezelfde vijandige houding in als de Chinese partij, hoewel ook de Japaners geen delegatie hebben gestuurd naar het recente Russische partijcongres.

De houding van de Japanse partij blijkt vooral uit een hoofdartikel dat op 4 februari is verschenen in Akahata (Rode vlag), het officiële orgaan van de partij.

In dit artikel staat onder meer dat de communisten die hardnekkig weigeren een gemeenschappelijke actie tegen de gemeenschappelijke vijand te voeren, de fouten van het „sectarisme en dogmatisme” maken en een even onjuiste houding aannemen als de revisionisten en opportunisten. Zij zijn daarmee ook schuldig aan de splitting van de communistische wereldbeweging. De woorden „sectarisme” en „dogmatisme” zijn kenmerkend op Peking gemunt.

Al mogen de Japanse communisten zich de laatste tijd in het geschil tussen Moskou en Peking dan steeds aan de zijde van Peking hebben geschaard, met betrekking tot de oorlog in Vietnam doen zij moeite met de Sowjetunie tot een gemeenschappelijke actie te komen die altijd door China is afgewezen.

De verschillen die hieromtrent tussen de Chinese en Japanse communisten bestaan zijn ook duidelijk geworden in gesprekken die een Japanse delegatie onder leiding van de secretaris-generaal van de partij, Kenji Miyamoto, vorige maand in Peking met de Chinezen heeft gevoerd. De Japanse communisten wijzen wel het revisionisme, waar zij in eerste instantie Chroesjov voor verantwoordelijk houden, af, maar zij vallen aan de andere kant nauwelijks de huidige leiders in de Sowjetunie aan.

Zij zijn de mening toegedaan dat de gemeenschappelijke belangen moeten prevaleren boven de in eigen rijen bestaande theoretische en ideologische geschillen.

Kern van voorstel

De kern van de Japanse voorstellen is dat de pro-Moskou- en pro-Peking-groepen in de communistische wereldbeweging tot een gemeenschappelijke actie in Vietnam komen, waarnaast Moskou en Peking dan hun onderlinge ideologische strijd kunnen voortzetten. De Japanse partij noemt dit voorstel „een creatieve toepassing van Lenins verenigde front-tactiek in de strijd om de eenheid”.

Het artikel in Akahata juicht de oproep van de Russische communisten tot een gemeenschappelijke actie in Vietnam toe en geeft voorts toe dat de Russen door hun politiek en hun daden de Verenigde Staten in de Vietnamese kwestie tegemoet zijn getreden, waar tegenover de Chinezen steeds hebben beweerd dat de Russen inzake Vietnam met de Amerikanen samenwerken.

In het artikel in Akahata wordt ten slotte nog gezegd dat als er geen con-

flict Peking-Moskou was geweest, er ook geen oorlog in Vietnam zou zijn, aangezien de V.S. het niet zouden hebben gewaagd tegenover een verenigd Peking-Moskou-front op te treden. (Het artikel in Akahata is in zijn geheel in het Pekingse Volksdagblad gepubliceerd).

De delegatie van de Japanse communistische partij heeft eerst een bezoek gebracht aan Peking, vanwaar zij naar Noord-Korea en Noord-Vietnam reisde om eind maart weer naar Peking terug te keren.

Weinig succes

Verwacht moet echter worden dat de bemoeiingen van de Japanse delegatie, die om Chinese tenen niet te bezeren, niet naar Moskou is gegaan, weinig succes zullen hebben. De spreker van de Chinezen bij de onderhandelingen met de Japanse delegatie, Peng Tsjen (een der belang-

rijke Chinese ideologen) viel tijdens een rede die hij voor zijn Japanse gehoor hield, de Sowjetunie nog eens heftig aan. Peng Tsjen verweet Moskou mee te doen aan een omsingeling van China en met de V.S. samen te werken. In zijn antwoordrede verklaarde de Japanse delegatieleider, Miyamoto, slechts dat de fundamentele vergissing van de revisionisten is dat zij de V.S. in een te rooskleurig licht plaatsen.

De vraag blijft echter of Peking zich zal kunnen blijven verzetten tegen de eis voor een gemeenschappelijke actie in Vietnam, nu ook de Noordkoreaanse communisten een dergelijke actie hebben bepleit.

Rusk over hervormingen in Zuid-Vietnam

Strijd niet alleen kwestie van troepen

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rusk, heeft tegenover de Amerikaanse senaatcommissie voor buitenlandse zaken verklaard het van groot belang te achten dat de politieke, economische en maatschappelijke hervormingen in Zuid-Vietnam voortgang vinden ondanks het feit dat de oorlog voortwoedt. Hij zei dat de strijd in Vietnam niet alleen een kwestie van troepen, kanonnen en vliegtuigen is.

Rusk stelde zich achter het verzoek van de regering-Johnson om buitenlandse hulp voor het fiscale jaar 1966/67, waarin onder meer ongeveer 8,8 miljard gulden voor economische bijstand en ongeveer 3,1 miljard gulden voor militaire hulp is opgenomen. Volgens de minister vertegenwoordigen deze bedragen de minimale behoeften die nodig zijn om de Amerikaanse belangen te dienen. Mochten zij ontoereikend blijken dan zou de president om meer vragen, aldus Rusk, die nog meedeelde dat voor genoemd jaar ongeveer 1,8 miljard gulden zouden worden besteed aan verbetering van de landbouwproductie in Zuid-Vietnam, aan verbetering van de gezondheidsdienst in dat land en aan de instelling van een onderwijsstelsel.

Laos-Japan

Laos en Japan zijn het er over eens, dat er spoedig langs vreedzame weg een oplossing voor het conflict in Vietnam moet worden gevonden. Dit staat in een communiqué dat maandag in Tokio werd uitgegeven na afloop van het bezoek van twee weken van premier Soevanna Phoema van Laos aan Japan.

De onlangs in Tokio gehouden conferentie voor de ontwikkeling van Zuidoost-Azië, waartoe prins Soevanna Phoema het initiatief had genomen, wordt een eerste stap genoemd naar een samengaan van Aziatische landen.

Aanval

„Zelfmoordcommando's" van de Vietcong hebben zondag voor de tweede maal een aanval gedaan op stellingen van Amerikaanse mariniers ten westen van Tsjou Lai, op twaalf kilometer van Da Nang. Volgens een bericht van Amerikaanse zijde drong de Vietcong door tot stukken geschut van 105 en 155 mm. Op het terrein van de strijd werden de lijken van zestien leden van de Vietcong gevonden. De Amerikaanse verliezen werden licht genoemd.

Zaterdag hadden „zelfmoordcommando's" bij een aanval aan de rand van de grote Amerikaanse luchtbasis bij Da Nang „matige" verliezen toegebracht aan een bataljon Amerikaans mariniers.

Volgens een in Hanoi uitgegeven communiqué heeft de Vietcong de uitvoering van een Amerikaans plan verijdeld om in de zojuist geëindigde droge tijd een offensief te beginnen. In totaal had de Vietcong, die nu het initiatief had, in het eerste kwartaal van dit jaar 67.000 tegenstanders, onder wie 27.834 Amerikanen, buiten ge-

14 April 67
vecht gesteld en 940 vliegtuigen neergeschoten of beschadigd.

Vuurwapens

De commandant van politie in Zuid-Vietnam heeft in dit land werkzame journalisten toestemming gegeven vuurwapens te dragen als zij menen dat hun veiligheid gevaar loopt.

Zaterdag werd een journalist van een in Saigon verschijnend blad ernstig door kogels gewond. Hij had in zijn blad de boeddhistische politieke agitatie tegen de regering veroordeeld. Het verbond van Vietnamese uitgeverij en journalisten heeft besloten donderdag geen kranten te laten verschijnen uit protest tegen de censuur en het „terrorisme tegen de pers". (Reuter, A.F.P.)

Johnson steunt plan van Mansfield voor Vietnam

20 APRIL 68

Conferentie in een Aziatisch land

President Johnson heeft dinsdag zijn steun betuigd aan het voorstel van senator Mansfield om een vredesconferentie te beleggen in Japan of Birma. Dit werd bekendgemaakt door de Amerikaanse ambassadeur bij de V.N., Goldberg, nadat deze een onderhoud op het Witte Huis had gehad.

Senator Mike Mansfield, de leider van de democratische fractie in de Senaat, heeft een „rechtstreekse confrontatie van de V.S., Noord-Vietnam, Communistisch China en essentiële elementen uit Zuid-Vietnam rond een vredesafel” voorgesteld.

Goldberg verklaarde dat de president het er mee eens is dat er een conferentie moet worden gehouden. „Wij hopen dat de verklaring van senator Mansfield dit zal bevorderen”, aldus Goldberg.

Volgens Amerikaanse functionarissen weerspiegelt het plan van Mansfield geheel de gedachten van Johnson, zoals deze zijn standpunt heeft uiteengezet in zijn boodschap over de State of the Union op 12 januari jl. Hij verklaarde zich toen bereid aan elke conferentietafel plaats te nemen.

Een van de redenen waarom Mansfield en anderen een Aziatisch initiatief bepleiten, is het feit dat de Sowjetunie er niet voor voelt om samen met Engeland een nieuwe conferentie van Genève bijeen te roepen. Engeland en Rusland waren de voorzitters van de in 1954 gehouden Geneefse conferentie waarop het conflict in Indo-China werd geregeld.

Overigens is er weinig optimisme over de mogelijkheid dat het in de naaste toekomst tot een vredesconferentie zal komen, omdat Noord-Vietnam en China tot dusver niet veel belangstelling voor een dergelijke bijeenkomst hebben getoond.

Centrale

Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben maandagavond de belangrijkste Noordvietnamese centrale gebombardeerd in de buurt van Hanoi. Dit was de eerste aanval dit jaar op industriële installaties in de buurt van

de Noordvietnamese hoofdstad. Twee marine-straalvliegtuigen bombardeerden de thermo-elektrische centrale te Oeong Bi, 22 km ten noordwesten van de haven van Haiphong.

De marinetoestellen wierpen vijftien ton bommen op de krachtcentrale bij Haiphong, waardoor de stroomvoorziening van dit gebied stil kwam te liggen.

Vanmorgen is op 15 kilometer van Haiphong een verkeersbrug door Amerikaanse vliegtuigen aangevallen. Dinsdag en woensdag zijn drie Amerikaanse vliegtuigen verloren gegaan.

Vannacht is een kleine eenheid van de Vietcong er in geslaagd onder dekking van mortiergranaten door te dringen op de vliegbasis bij An Khe (400 km ten noordoosten van Saigon). Zij hebben springladingen aangebracht bij twee transportvliegtuigen die werden beschadigd.

Australiërs

De eerste Australische dienstplichtigen die sinds de Tweede Wereldoorlog naar een strijdtoneel in het buitenland worden gestuurd, zijn dinsdagavond per vliegtuig uit Sydney naar Zuid-Vietnam vertrokken. Zij maken deel uit van de voorhoede van een nieuwe Australische gevechtseenheid van 4.500 man voor de oorlog in Vietnam. (Reuter, A.F.P.)

P.v.d.A. wil andere koers inzake Vietnam

Petitie aan regering

(Van een correspondent)

AMSTERDAM, 29 april — Ter gelegenheid van de eerste mei zal het bestuur van de P.v.d.A. maandag in Den Haag bijeenkomen in een speciale vergadering. Tijdens deze vergadering zal een petitie worden opgesteld over het door de socialisten gewenste Vietnambeleid. Om 11 uur 's morgens zal deze petitie aan minister-president Calhoun worden overhandigd.

Verontrust door de tegenslag bij de verkiezingen voor de provinciale staten willen de socialisten nog voor de gemeenteraadsverkiezingen die 1 juni a.s. worden gehouden een stap doen om de pacifisten althans wat het Vietnam-beleid betreft wat wind uit de zeilen te nemen. Men wil de regering verzoeken wat minder krachtig het beleid van de Verenigde Staten te steunen. In welke woorden de petitie zal worden gegoten en welke wijziging de P.v.d.A. precies wil, wordt door de bestuurders geheim gehouden.

De bedoeling is dat de partijvoorzitter Tans met de heren Franssen en Willems het verzoek van het partijbestuur gaat overbrengen aan de regering. Het is bekend dat de socialisten vinden, dat zij met staatssecretaris Van der Stoep te weinig invloed op het buitenlandse beleid hebben en dat zij nu door een beroep op het gehele kabinet te doen de kiezers duidelijk willen maken, dat zij wat de Amerikaanse politiek in Vietnam betreft een van minister Luns afwijkend standpunt innemen.

De vraag is, hoe de beide andere regeringspartijen op deze socialistische stap zullen reageren. Men gelooft niet, dat de socialisten er op uit zijn een kabinetscrisis op dit punt te forceren, maar wel staat het vast, dat de P.v.d.A. in haar verkiezingspropaganda de kiezers een geheel eigen geluid inzake Vietnam zal laten horen en het aan lieden van de petitie maandag moet dan ook worden gezien als een onderdeel van de socialistische verkiezingscampagne.

Geen bijdrage tot oplossing crisis

(Van onze parlementaire redacteur)

DEN HAAG, 3 mei — Zowel uit de parlementaire debatten als uit de houding van de Nederlandse regering is duidelijk gebleken dat ons land het zijne heeft bijgedragen tot oplossing van het conflict inzake Vietnam, aldus de fractieleider van de KVP, drs. W. K. N. Schmelzer, als reactie op de brief die de Partij van de Arbeid aan de Amerikaanse ambassadeur in Den Haag heeft aangeboden.

Door deze brief wordt kennelijk de eenzijdige voorstelling gewekt als zouden het allereerst en hoofdzakelijk de Verenigde Staten zijn, die een aanvaardbare oplossing in de hand hebben, aldus de heer Schmelzer. Zeker moeten de betrokken volkeren zelf in vrijheid voor hun staatsbestel en politiek beleid kunnen kiezen. Een eenzijdig wijken voor communistische agressie zal echter niet alleen voor de vrijheid en voor de veiligheid van de direct betrokken volkeren in zuidoost Azië ernstige gevolgen hebben. In ruimer verband zou dit een demoraliserende uitwerking in de wereld teweeg brengen. Het beleid van Amerika, waarbij grote offers worden gebracht, moet ook in dat licht worden beoordeeld door hen die de Verenigde Staten adviezen zullen verstrekken.

De Partij van de Arbeid heeft een stap gedaan met voorbijgaan van de fracties in het parlement en de eigen regering. Welke ook de achtergronden en bedoelingen van deze ongebruikelijke stap geweest mogen zijn, ik meen en op grond van de inhoud van de brief en gezien de wijze van handelen, te moeten concluderen dat aldus op geen enkel punt een doelmatige bijdrage wordt geleverd tot oplossing van het zo ernstige probleem. Ik ben overtuigd dat de Nederlandse regering haar verantwoordelijkheid in deze op de juiste wijze heeft gedragen en dit nog doet, aldus het commentaar van drs. Schmelzer.

In ministerraad

Desgevraagd heeft de minister-president, mr. J. M. L. Th. Cals bevestigd, dat de brief van de Partij van de Arbeid inzake Vietnam aan de Amerikaanse regering, nadat deze daarvan had kennisgenomen, in het kabinet te sprake is geweest. De regering blijft zich onveranderd stellen op het standpunt, neergelegd in de door de Tweede Kamer aanvaarde en door de regering onderschreven motie-Ruygers, aldus de minister-president.

In de motie-Ruygers (socialistisch lid van de Tweede Kamer) wordt de mening uitgesproken, dat „de voornaamste oorzaak van de toegenomen spanningen ligt in de houding van Peking-China en dat de Verenigde Staten in hun uiteindelijke politieke doelstelling: een dam op te werpen tegen het opdringen van communistisch China in Azië, recht hebben op begrip en op steun van hun bondgenoten in de NAVO.

Dr. Tans heeft op de toelichting, gegeven naar aanleiding van de officiële overhandiging van de brief aan de Amerikaanse ambassadeur, nadrukkelijk gesteld, dat de Partij van de Arbeid ook nu nog onverkort staat op het in de motie-Ruygers neergelegde standpunt. „Er is geen aanleiding daarop terug te komen”, aldus dr. Tans.

Een woordvoerder van het departement van Buitenlandse Zaken heeft in antwoord op een vraag meegedeeld, dat minister Luns in de Eerste Kamer bij de behandeling van de begroting 1966 van diens departement op 24 en 25 mei het regeringsstandpunt opnieuw uiteen zal zetten.

In de brief van de Partij van de Arbeid aan de Amerikaanse regering

schrijft het bestuur dat aan de oorlog in Vietnam een einde moet komen. Volgens de PvdA wordt de publieke opinie in ons land „in toenemende mate verontrust door het voortduren van de oorlog in Vietnam”. Geconcludeerd wordt dat de bombardementen dienen te worden stopgezet, ook om de gelegenheid te scheppen in Zuid-Vietnam tot oplossingen te komen voor de dreigende politieke chaos. Bij de oplossingen hoort volgens het schrijven het eerste en laatste woord te zijn aan het volk van Vietnam.

De open brief, die de 1 april van de Arbeid aan de Amerikaanse ambassadeur heeft aangeboden, wordt door de KVP-fractievoorzitter Schmelzer noch als gebaar, noch wegens zijn inhoud doelmatig geacht. Uit zo'n oordeel blijkt onmiddellijk, dat de demarche van de heer Tans bij ambassadeur Tyler ook enige binnenlands-politieke betekenis heeft. Dat is de werkelijkheid, zij het een groteske werkelijkheid. Bombardementen in een uithoek van Azië en de beteugeling van Chinees imperialisme blijken raakpunten te hebben met zeer Nederlandse politieke verhoudingen.

Het gebaar van de PvdA is al uitgelegd als een poging om te behagen aan linkse stromingen. En dat zou dan weer samenhangen met de uitslag van de jongste verkiezingen. Ieder te simpel oordeel zou onjuist zijn. Wie beweert, dat de PvdA minder bezorgd is om Vietnam dan om de kiezersgunst, doet onrecht aan de socialistische beweegredenen. Maar het zou ook onjuist zijn te veronderstellen, dat de PvdA in het geheel niet op de binnenlandse politiek heeft gelet. Zij is tot haar opvallend gebaar kennelijk mede geïnspireerd door bepaalde stromingen zowel in het eigen huis als in het links daaraan grenzende.

De minister-president heeft al doen weten, dat de regering zich blijft stellen op het standpunt van de motie-Ruygers, die in mei van het vorige jaar door de vijf grote fracties werd gesteund. In die motie werd de regering uitgenodigd een wapenstilstand te helpen bevorderen ter inleiding van onderhandelingen zonder voorwaarden. De open brief van gisteren spreekt van een onmiddellijk stopzetten van de bombardementen door de Amerikanen en bevat gedetailleerde richtlijnen voor hoe het verder moet in de oplossing van het probleem Vietnam. Tussen de open brief en de motie-Ruygers ligt een jegens Amerika vermanende toespraak van dr. Patijn bij het debat over de begroting van Buitenlandse Zaken. Wie heeft gelet op de tekenen, heeft zich een socialistische koers zien ontwikkelen in linkse richting. Men kan dit opmerken zonder de behoefte te hebben op die koers andere dan volstrekt zakelijke kritiek uit te oefenen. Mocht die koers zijn beïnvloed door politieke stromingen in eigen kring en eigen land, dan is dat geen zonde, of men zou alle politiek zonde moeten achten.

Alleen één ding is vreemd. Waarom heeft de PvdA niet de normale weg bewandeld van parlementair overleg — in enigerlei vorm of via enigerlei initiatief — met de regering? Waarom zo opzichtig met een open brief naar het Amerikaanse luxueuze bastion aan het Lange Voorhout gestapt? De PvdA heeft een duidelijke behoefte gedemonstreerd aan opvallend gedrag. Een opvallender gedrag dan haar binnen het parlementaire kader zou zijn gegund geweest. Van beduchtheid voor zelfoverschatting heeft de PvdA ook thans blijkbaar geen last gehad.

Debat over brief inzake Vietnam

In een debat in het televisieprogramma Brandpunt is drs. G. M. Nederhorst, fractievoorzitter van de P.v.d.A. in de Tweede Kamer, fel aangevallen over de brief van het partijbestuur inzake Vietnam door de heer B. Roolvink, fractievoorzitter van de A.R.P., en de heer C. F. Kleisterlee jr., lid van de fractie van de K.V.P. De heer Nederhorst liet weten dat de fractie het geheel eens is met de inhoud van de brief.

Zowel de heer Kleisterlee als de heer Roolvink waren van mening dat de brief is ingegeven door binnenlandse politieke motieven. De K.V.P.'er zei dat de brief niet de hartelijke samenwerking tussen de drie regeringspartijen bevordert.

De heer Nederhorst merkte op dat de uitslag van de Statenverkiezingen niet van invloed is geweest bij het opstellen van de brief. Hij liet blijken dat de Eerste Kamerfractie van de P.v.d.A. de brief aan de orde zal stellen als de begroting van buitenlandse zaken in de senaat aan de orde komt.

Aan het einde van de uitzending kwam de heer Nederhorst, hoewel het debat eigenlijk al was afgelopen, op eigen verzoek nog even in het beeld voor een nadere verklaring. Hij zei dat de fractie van de P.v.d.A. beslist niet van plan is het kabinet in gebreke te stellen inzake het beleid ten aanzien van Vietnam. De brief behoeft de samenwerking tussen de regeringspartijen niet te schaden, zo zei hij.

Amerikaanse artillerie beschiet Vietcong op Cambodjaans gebied

Canadees voorstel verworpen

Amerikaanse artillerie heeft zaterdagochtend granaten afgevuurd in de richting van Cambodjaans gebied, nadat Vietcongstrijders van over de grens met zware mortieren en automatische wapens hadden geschoten op Amerikaanse militairen, zo heeft een Amerikaanse militaire woordvoerder te Saigon bevestigd. Dit was de eerste maal dat het Amerikaanse opperbevel in Saigon toegaf, dat Cambodjaans gebied van Zuid-Vietnam uit beschoten is.

China heeft dinsdag het voorstel van premier Lester Pearson van Canada voor een bestand in Vietnam verworpen.

Een woordvoerder van de Chinese regering zei tegen journalisten, dat dit voorstel geen commentaar waard was. Hij sprak in dit verband van een „oude Amerikaanse truc“.

Premier Pearson stelde maandag een wapenstilstand voor, die gevolgd zou moeten worden door een terugtrekken in fasen van de Noordvietnamese troepen en de troepen van de Ver. Staten en hun bondgenoten. De bestandsovereenkomst zou moeten worden nageleefd onder toezicht van de internationale controlecommissie voor Indochina, waarin Canada vertegenwoordigd is. Het terugtrekken van de troepen zou ook onder internationaal toezicht moeten geschieden.

Kerkelijke stem

In een gisteren uitgegeven verklaring over de oorlog in Vietnam zegt de Oecumenische raad van kerken in Nederland van mening te zijn, dat het Nederlandse beleid, veel meer dan tot nu toe, gericht moet zijn op het daadwerkelijk bereiken van vrede. De raad, die hierbij aantekent zich niet te ver-

eenzelvigen met „enige partijpolitiek“ brengt de stappen in herinnering die het centrale comité van de Wereldraad van kerken onlangs voorstelde om de weg naar de vrede in Vietnam te vinden.

Deze voorstellen omvatten onder meer het stopzetten van de bombardementen op Noord-Vietnam en de infiltraties in Zuid-Vietnam, bereidverklaring van de V.S. hun troepen geleidelijk terug te trekken onder toezicht van een internationale autoriteit, bereidheid van Noord- en Zuid-Vietnam tot onderhandelingen, bereidheid dat zowel Noord- als Zuid-Vietnam het recht moeten hebben zelfstandig over zijn bestemming te beslissen, herziening van de Amerikaanse politiek van „containment“ (tegenhouden van het communisme met het doel de internationale spanning te verminderen) en het opnemen van China in de Verenigde Naties.

Vrijmoedig commentaar

Nu de PvdA gemeend heeft een brief over de Vietnamese oorlog te moeten afgeven op de ambassade van de Verenigde Staten, vragen wij ons af waarom ook niet een brief werd gericht tot het bureau van de zaakgelastigde van de Chinese Volksrepubliek in Den Haag. Ook met communistisch China onderhoudt Nederland diplomatieke betrekkingen. Of neemt de PvdA op goede gronden aan dat de Chinezen, in tegenstelling tot de Amerikanen, zo'n brief naast zich neer zouden leggen? Die weigering van Peking mee te zoeken naar een oplossing van het Vietnamese conflict is nu juist het grote probleem van Washington. Ruim twee weken geleden heeft de Amerikaanse regering een nieuw voorstel gedaan voor een vredesconferentie met deelname van de Verenigde Staten, China, Noord-Vietnam en „essentiële elementen” van Zuid-Vietnam. Deelname van het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong werd dus niet uitgesloten. Maar de Chinese premier, Tsjoe En-lai, heeft dit Amerikaanse aanbod „bedrog” genoemd. Peking wil zelfs niet over onderhandelingen praten. Zelfs de PvdA zal niet betwijfelen dat de Amerikanen een einde zouden willen maken aan de Vietnamese oorlog, waarvoor zij grote offers aan mensenlevens brengen, nog afgezien van de financieel-economische last. Maar tot welke prijs? China wekt echter de indruk de oorlog tot iedere prijs te willen voortzetten.

De PvdA pleit voor „onderhandelingen waaraan alle strijdende partijen op voet van gelijkheid deelnemen”. Maar Hanoi en Peking eisen, dat het Nationale Bevrijdingsfront erkend wordt als de enige vertegenwoordiging van het Vietnamese volk, en zij wensen met de andere strijdende partijen niets te maken te hebben. Noord-Vietnam en China willen ook een onmiddellijk onvoorwaardelijk terugtrekken van alle Amerikaanse troepen, zonder garanties voor het terugtrekken van de Noordvietnamese troepen in Zuid-Vietnam en voor het staken van de Chinese hulp. Een toegeven aan deze eisen zou betekenen, dat Zuid-Vietnam aan het communisme wordt prijsgegeven en dat het land definitief in de invloedssfeer van Peking komt. Beëindiging van de oorlog is alleen mogelijk met medewerking van zowel China als Amerika. Een eenzijdig Amerikaans staakt-het-vuren brengt geen vrede in Zuid-Vietnam en in Zuid-Oost-Azië. Wij zijn niet minder verontwaardigd dan de PvdA over het voortduren van de oorlog in Vietnam, maar de verantwoordelijkheid voor het voortzetten van de strijd ligt niet op de eerste plaats bij de Amerikanen.

Nederhorst ontkent invloed
in binnenlandse politiek

PvdA-fractie achter open brief Vietnam

(Van onze verslaggever)

DEN HAAG, 4 mei — „De open brief van de PvdA over Vietnam ligt wat strekking en inhoud betreft in het verlengde van het standpunt dat de socialistische fractie in de Tweede Kamer steeds heeft ingenomen. De brief is geschreven aan de hand van de concrete situatie van de laatste weken in Vietnam. Ik ontken volstrekt, dat de politieke verhoudingen in Nederland een rol hebben gespeeld”. Dit verklaarde de socialistische fractievoorzitter drs. G. M. Nederhorst gisteravond in een televisie-interview.

De heer Nederhorst, die zei dat zijn

fractie in de opstelling van de brief gekend is, zag geen tegenstelling tussen het nu geopenbaarde socialistische standpunt en de opvatting van het kabinet-Cals met inbegrip van de socialistische ministers. Er is een gemeenschappelijk uitgangspunt, zo zei hij, namelijk dat een dam moet worden opgeworpen tegen de uitbreiding van het Chinese communisme. „Naar aanleiding van concrete gebeurtenissen meent de PvdA, dat thans een bepaalde methode geboden is om dat doel te bereiken. Ik heb geen aanwijzingen dat de partij op dit punt van mening verschilt met de socialistische ministers in het kabinet.”

Drs. Nederhorst zei nog, dat hij en de zijnen niet van plan zijn het kabinet in gebreke te stellen. Wij zijn vrij onze eigen gedachten te ontwikkelen, zo zei hij. De samenwerking met de regering hoeft er zijns inziens niet door te worden geschaad. Ook met de regeringspartijen heeft de PvdA geen moeilijkheden teweeg willen brengen.

De heren C. F. Kleisterlee (KVP) en B. Roolvink (ARP), die aan de discussie deelnamen, bleken op vrijwel alle punten met de heer Nederhorst van mening te verschillen. Beiden vonden, dat het een bijzonder vreemde indruk zou maken als de partijen er een gewoonte van zouden maken zich buiten de regering om tot andere mogelijkheden te wenden. Als de open brief in het verlengde ligt van het socialistische fractiestandpunt, waarom moest hij dan zo nodig worden opgesteld en overhandigd?

„Ik zie die brief als een slag in de lucht”, zei de heer Kleisterlee. „Niet buitenlands- maar binnenlands-politieke motieven hebben een rol gespeeld. De laatste dagen is duidelijk gebleken, dat de PvdA een geïsoleerde positie inneemt. Een hartelijke samenwerking met de PvdA wordt er niet door bevorderd”. Wat de heer Kleisterlee bijzonder kwalijk vond was, de politieke onduidelijkheid die van het optreden van de PvdA en van de inhoud van de brief zou uitgaan.

Begroting

Ook de rest van de TV-rubriek „Vanavond in Nieuwspoor!” was aan hete hangijzers in de binnenlandse politiek gewijd. Drs. H. Notenboom van de KVP kwam desgevraagd eraan herinneren, dat zijn fractie zich destijds bij het uitgavenbeleid van deze regering had neergelegd omdat de alternatieven nog minder aantrekkelijk waren. De regering zal volgens hem bij de opstelling van de komende begroting rekening moeten houden met Holtrops constatering, dat de overheid mede schuldig is aan de voortgaande inflatie. „De regering heeft haar uitgavenpeil niet te verlengen, maar zal wel voor een minder snelle stijging moeten zorgen”.

De liberale mr. Toxopeus bleef bij zijn al elders verkondigde mening, dat een kabinetscrisis in juni of oktober „er dik inzit”. De PvdA en de KVP huldigen volgens hem elke andere fiscale methoden om het te verwachten begrotingstekort (van bijvoorbeeld een miljard) te dekken. Als het kabinet in een mindere stijging van de overheidsuitgaven zou berusten, zou dat gezichtsverlies betekenen. Als het een beleid zou voeren overeenkomstig dat van het kabinet-De Quay of -Marijnen, zou niemand meer iets van de regeringswisseling begrijpen.

Erger dan ^{U new tk}

Khroesjtsjev

In hun kritiek op Johnsons Vietnam-beleid willen de Russen niet voor de Chinezen onderdoen. De laatste tijd zijn de Sovjet-machthebbers herhaaldelijk door Peking beschuldigd van „collaboratie” met de Amerikanen en van een samenzwering met Washington ten koste van China. De Russen beijveren zich nu om tegenover de hele wereld te laten blijken, dat de Chinese verwijten ongegrond en vals zijn en dat Rusland in de Vietnamese kwestie volledig achter Noord-Vietnam en de Vietcong staat. Tijdens de jongste 1 mei-herdenkingen was Amerika zowel in Moskou als in Peking het voornaamste doelwit van de propagandistische redevoeringen, maar de Chinezen spraken zich niet minder afkeurend uit over hun rode broeders in het Kremlin, dan over hun vijanden in Washington.

De Sovjet-minister van Defensie, Rodion Malinovsky, verklaarde dat de Amerikanen met „de vreedste en meest barbaarse middelen het Vietnamese volk trachtten uit te roeien” en hij beschuldigde president Johnson van het voeren van „een smerige bandietenoorlog tegen het heldhaftige Vietnamese volk”.

In Peking zei de Chinese premier, Tsjoe En-lai, dat de Amerikanen de

BUITENLANDSE KRONIEK

Vietnamese oorlog wilden uitbreiden. Hij sprak ook over het recente voorstel van senator Mansfield voor een Vietnamese vredesconferentie in Japan of Birma en hij noemde dit aanbod „bedrog”. Hij waarschuwde de Amerikaanse „imperialisten” dat China nooit zou ingaan op hun „bedrieglijke vredesvoorstellen”.

Malinovsky hield zijn rede staande op het mausoleum van Lenin, de historische communistische leider die ook door de Chinezen nog altijd vereerd wordt als een van de grondleggers van hun ideologie. Maar de jongste Russische geestelijke erfenamen van Lenin worden door Peking niet vertrouwd. Volgens Tsjoe En-lai zijn de tegenwoordige Sovjet-leiders „erger dan hun voorganger Nikita Khroesjtsjev”. De Chinese regeringsleider merkte op, dat de Sovjet-partijleider, Brezjnev, en de Sovjet-premier, Kosygin, „renegaten”, of afvalligen, waren, die waren „gedegeneerd” tot verraders van het Marxisme-Leninisme. Bovendien hadden zij zich medeplichtig gemaakt aan het Amerikaanse imperialisme. Deze rechtstreekse en persoonlijke aanval van Peking op Moskou was de scherpste die tot nog toe gelanceerd werd.

Zo woedt de politieke strijd van de Chinese Volksrepubliek tegen de Sovjet-Unie voort, waarbij de Chinezen zich feller tegen de Russen keren dan andersom. De 1 mei-viering, die in het teken zou moeten staan van de eenheid van alle communistische partijen in de wereld, heeft ditmaal juist de verdeeldheid benadrukt tussen de twee machtigste communistische partijen, de Russische en de Chinese. De Vietnamese kwestie blijkt zelfs tot de verbreding van de kloof tussen Peking en Moskou bij te dragen.

De socialistische fractievoorzitter Nederhorst is er gisteravond voor de televisie niet in geslaagd aan te tonen, dat de inhoud van de open brief van zijn partij over Vietnam niet afwijkt van het steeds gehuldigde fractie-standpunt. Hij is er ook niet in geslaagd aannemelijk te maken, dat binnenlands-politieke opvattingen geen rol hebben gespeeld. Evenmin kon hij overtuigend weerspreken, dat de verstandhouding met het kabinet enerzijds en met de andere regeringspartijen anderzijds danig moet zijn verslechterd. En tenslotte bleek hij geen goede argumenten te hebben voor de vreemde socialistische methode, het partijstandpunt niet via de fractie ter kennis van de regering, maar via het partijbestuur ter kennis van de Amerikaanse ambassadeur te brengen. Het trieste voor de heer Nederhorst was, dat hij — anders dan bij een vorige gelegenheid — kastanjes uit het vuur moest halen, die niet hijzelf daarin had laten vallen. Wel blijken het steeds brieven te zijn, die de heer Nederhorst in bijkans tragische situaties plaatsen. Arme man.

Gelukkig kon de heer Nederhorst wijzen op een verklaring van de Oecumenische Raad van Kerken, welke verklaring naar haar inhoud een treffende gelijkenis vertoont met de open brief van de PvdA. Maar hij vergat, dat er een groot verschil is tussen een raad van kerken en een politieke partij, respectievelijk tussen de betekenis van beiderlei verklaringen. Hij moest dus tevens vergeten, dat elk van beide meningsuitingen verschillende methoden van adressering en behandeling vergt.

Eind mei zal de socialistische fractie in de Eerste Kamer bij de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken zich laten horen, zo beloofde de heer Nederhorst. Dan gaat dus gebeuren wat wél overeenkomstig de politieke zede is: de fractie zal het partijstandpunt vertolken in het parlement. Een van de twee bewindslieden die dan zullen moeten antwoorden, is de socialistische Staatssecretaris Van der Stoep. Andermaal: arme man.

Aanvoerwegen van Hanoi door Amerikaanse bommen vernield

Senatoren uiten kritiek op beleid van Johnson

De voornaamste aanvoerwegen naar de Noordvietnamese hoofdstad, Hanoi, zijn door Amerikaanse bombardementen afgesneden, zo heeft een Amerikaanse militaire woordvoerder te Saigon zondag meegedeeld. Vier bruggen werden vernield, twee in wegen naar het noorden, een in de spoorlijn naar het zuiden langs de kust en de vierde tussen Hanoi en de haven Haiphong.

De woordvoerder zei dat het afsnijden van de voornaamste wegen vier dagen geleden werd voltooid met het vernielen van de brug bij de stad Bach Giang, 40 km. van de Chinese grens. De andere hoofdwegen en spoorwegen naar Hanoi werden in het midden van de vorige maand met een serie aanvallen uitgeschakeld, aldus de woordvoerder.

Zondag zijn zes Amerikaanse vliegtuigen in Noord-Vietnam neergeschoten, zo is uit Hanoi gemeld. Drie werden er neergehaald in de provincie Kwang Ninh, twee in de provincie Bac Thai en een in de provincie Long Son.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rusk, heeft voor de televisie gezegd niet van mening te zijn dat de Zuidvietnamese premier, Nguyen Cao Ky, nog een jaar aan de macht wil blijven. Hij zei dit naar aanleiding van berichten dat Ky had gezegd te denken nog minstens een jaar aan het bewind te zullen blijven. Volgens Rusk zijn de woorden van Ky door de pers verkeerd uitgelegd.

Een nieuwe coalitie van politieke partijen en religieuze sekten in Zuid-Vietnam wil niet dat er in de herfst algemene verkiezingen worden gehouden zoals toegezegd door de Zuidvietnamese militaire leiders. De coalitie, die zich het Verenigde nationalistische front noemt, heeft zondag op een bijeenkomst in Saigon een manifest goedgekeurd, waarin wordt gezegd dat verkiezingen in de herfst tegen de belangen van het land indruisen omdat de veiligheid op het platteland en in de steden niet verzekerd is.

Op een andere bijeenkomst in Saigon beschuldigde een groep boeddhistische studenten premier Nguyen Cao Ky ervan dat hij talmt met de voorbereidingen voor de verkiezingen. Twintig studenten maakten bekend dat zij in dit verband een „strijdcomité” hadden gevormd.

Rode Kruis

Averell Harriman, president Johnsons reizende ambassadeur, heeft zaterdag te Washington gezegd dat het Internationale Rode Kruis ermee heeft ingestemd nieuwe pogingen te ondernemen ten behoeve van Amerikanen die door de tegenstander in Vietnam worden gevangengehouden.

Hij had met Rode-Kruisfunctionarissen te Genève, waar hij verleden week was, niet gesproken over voorstellen voor een uitwisseling van gevangenen.

In Amerikaanse kringen verklaarden dat men niet over bewijzen beschikt dat Amerikaanse militairen in Vietnam opzettelijk slecht worden behandeld, maar het Rode Kruis heeft tot dusver geen toegang tot Amerikaanse gevangenen in Noord- en Zuid-Vietnam kunnen krijgen.

„Tirannie”

De Democratische senator Ernest Gruening heeft voor een gehoor van duizend personen in de Bucknelluniversiteit van Lewisburg (Pennsylvania) verklaard: „Het valt me moeilijk het toe te geven, maar ik ben genoopt te concluderen dat de Verenigde Staten in feite de agressor in Vietnam zijn. Wij zijn de indringers, de vreemdelingen die zich in een twist tussen Vietnamezen hebben gemengd. Wij zijn daarvoor de halve wereld doorgegaan en wij hebben plechtige verdragen geschonden.” Hij eiste een „intelligente oplossing die een einde aan het doden zou maken”.

De Democratische senator Wayne Morse, een heftige tegenstander van de Amerikaanse politiek in Vietnam, heeft op een persconferentie te New York gezegd dat de V.S. „de tirannie” in Vietnam helpen voortduren door hun steun aan de regering van generaal Ky. Op een bijeenkomst verklaarde hij later dat de Amerikaanse militaire hulp in de afgelopen twintig jaar „meer communisten heeft gemaakt dan wat ook ter wereld”. „Te vaak creëert de Amerikaanse hulp tirannen die de vrijheid verstikken en de communisten in de kaart spelen.”

Arthur Schlesinger jr., die een van president Kennedy's naaste medewerkers is geweest, heeft in een televisie vraaggesprek kritiek geleverd op president Johnson, die naar zijn mening de regering niet vast in handen heeft en niet zeker is van zichzelf. De conferentie op Hawaii met de Zuidvietnamese premier, Ky, is naar het oordeel van Schlesinger verkeerd geweest. Deze conferentie vond plaats op advies van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken. Schlesinger keurt het af dat Johnson zijn invloed heeft aangewend ten gunste van het bewind van Ky.

Schlesinger is het ook niet eens met de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rusk, dat de V.S. in Zuidoost-Azië zich geplaatst zien tegenover stelselmatige agressie, met de Vietcong als gangmaker.

(Reuter — A.F.P.)

Zuidvietnamese premier wil aan de macht blijven tot instelling burgerbewind

Commissie werkt aan kieswet

Generaal Nguyen Cao Ky, de premier van Zuid-Vietnam, heeft vandaag in een gesprek met journalisten opnieuw verklaard, dat zijn regering besloten heeft aan de macht te blijven, totdat een wetgevende vergadering een burgerlijk bewind zal hebben ingesteld. Dit zou pas over een jaar geschieden.

De eerste-minister zei dat nu een commissie bezig is met het opstellen van een kieswet, volgens welke midden september een grondwetgevende vergadering kan worden gekozen. De constitutie welke door dit orgaan wordt opgesteld, zal door middel van een referendum ter goedkeuring aan het volk worden voorgelegd. De nieuwe grondwet zal het mogelijk maken een nieuwe wetgevende vergadering te kiezen, waaruit vervolgens een regering kan worden gevormd die de macht van het huidige bewind kan overnemen, aldus generaal Ky.

Hovercrafts

Volgens welingelichte kringen te Saigon neemt de Amerikaanse marine volgende week in Zuid-Vietnam drie Britse luchtkussenvoertuigen (Hovercrafts) in gebruik. Zij zullen dienst doen in de Mekong-delta, ten zuiden van Saigon, en uitgerust zijn met machinegeweren. Elk voertuig zal vier man aan boord hebben.

Op de vele stromen in de uitgestrekte Mekong-delta zullen de luchtkussenvoertuigen jonken van de Vietcong kunnen achtervolgen op ondiepe plaatsen die gewone patrouilleboten niet kunnen bereiken. In dit gebied varen veel boten van de Vietcong, die guerrillastrijders, wapens en levensmiddelen vervoeren.

De Hovercraft-toestellen kunnen een snelheid van ruim 120 km. per uur bereiken.

Het traangasbombardement dat Amerikaanse vliegtuigen de vorige week in een gebied op ruim honderd kilometer van Saigon, bij de Cambod-

jaanse grens, uitvoerden heeft kennelijk weinig zin gehad. Men dacht dat zich in het gebied een van de hoofdkwartieren van de Vietcong bevond, maar toen Amerikaanse troepen er na afloop van het „bombardement” binnendrongen werd geen spoor van de Vietcong aangetroffen. In totaal was drie en een halve ton traangas in poedervorm verspreid.

Het persbureau Nieuw China heeft uit Hanoi gemeld dat dinsdag boven Noord-Vietnam vier Amerikaanse vliegtuigen zijn neergeschoten.

(Reuter)

Meer troepen naar Vietnam?

Johnson staat voor een moeilijke keus

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 11 mei — De Amerikaanse regering zal er, naar verwacht, deze week over beslissen of er nog meer troepen naar Vietnam gestuurd zullen worden. Men schat, dat men daar een half miljoen man nodig zal hebben oftewel het dubbele van het huidige aantal grondstrijdkrachten. Als zij niet komen zullen Hanoi en Haiphong, benevens doelen in Laos en Cambodja, moeten worden gebombardeerd om de aanvoer van vijandelijke troepenversterkingen vanuit het Noorden tegen te gaan.

President Johnson is in de afgelopen achttien maanden al met verschillende moeilijke beslissingen geconfronteerd, maar het besluit, dat thans genomen moet worden, is verreweg het moeilijkste. Hij zal moeten kiezen tussen een zodanige uitbreiding van de luchtoorlog, dat de Verenigde Staten veel van de voorzichtige steun van hun bondgenoten en misschien ook hun respect zullen verliezen en een grootscheepse herindeling van de Amerikaanse troepenmacht over de hele wereld met de daaruit voortvloeiende reacties in eigen land.

De eerste maatregel voorziet in de vernietiging van de opslagplaatsen van brandstof, waardoor het aantal convoien vrachtwagens, die Noordvietnamese troepen naar het Zuiden vervoeren, verminderd zou worden. Rampen voor de burgerbevolking zijn onvermijdelijk en de uitbreiding van de oorlog tot de omliggende landen zou de internationale aspecten van de strijd kunnen veranderen.

De tweede maatregel zal waarschijnlijk betekenen, dat nog meer Amerikaanse troepen uit West-Europa moeten worden teruggetrokken en dat reserves moeten worden opgeroepen. De kosten van de oorlog, die thans al 12 mln. dollar per dag bedragen, zouden tenminste verdubbeld worden en de noodzakelijke fiscale en economische maatregelen zouden de Verenigde Staten in een oorlogstoestand brengen.

De redenen voor wat men hier de "beslissingscrisis" noemt zijn duidelijk. Ondanks alle kostbare militaire acties te land en de toename van bombardementen en het gebruik van gifgassen, heeft men nog niets bereikt. Het pacificatieprogramma is bijna tot stilstand gekomen en de infiltratie van Noordvietnamese troepen neemt steeds meer toe: van de aanvankelijk geschatte 4.500 man per maand tot omstreeks 7.000.

Men heeft geen pogingen in het werk gesteld om de feiten te verbergen en de nederlaag in de huidige fase van de vijandelijkheden erkend. McNamara, de minister van defensie, heeft openlijk de geleidelijke toename van de Noordvietnamese troepen toegegeven en de leden van de Senaatscommissie verschillende malen gewaarschuwd.

De departementen hebben voorbereidingen voor een beslissing getroffen en Henry Cabot Lodge, de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, is in Amerika aangekomen om aan de besprekingen deel te nemen. President Johnson heeft zijn vertrek uit Texas een dag uitgesteld, maar het uitgebreide apparaat voor het nemen van een besluit is nu in vol bedrijf.

De president is niet aan een van beide mogelijkheden gebonden. Hij kan

de vijandelijkheden op het huidige niveau handhaven, hoewel de militaire toestand in Vietnam en de politieke situatie in eigen land dat zeer onwaarschijnlijk maken.

Oecumenische raad van kerken over Vietnam

De Oecumenische raad van kerken in Nederland heeft, zoals wij op 4 mei reeds in het kort hebben bericht, een verklaring afgelegd over de oorlog in Vietnam. Hij brengt onder ieders aandacht wat het Centrale comité van de Wereldraad van kerken onlangs heeft verklaard. Dit comité stelde als stappen op weg naar de vrede in Vietnam voor:

1. dat de Ver. Staten en Zuid-Vietnam de bombardementen op Noord-Vietnam stopzetten en dat Noord-Vietnam de militaire infiltratie in Zuid-Vietnam stopzet;
2. dat de Ver. Staten nu verklaren bereid te zijn geleidelijk hun troepen terug te trekken op een wijze die door een vredescommissie onder internationale auspiciën en geschikt bevonden door een internationale autoriteit, aangegeven wordt;
3. dat alle partijen de noodzaak inzien van het toekennen van een plaats in de onderhandelingen zowel aan de regering van Zuid-Vietnam als aan het Nationaal bevrijdingsfront (Vietcong) in een nader te bepalen verhouding en dat het treffen van maatregelen om tot onderhandelingen te komen tussen Zuid-Vietnam en het Nationaal bevrijdingsfront wordt gestimuleerd, in de hoop dat een gezagsinstantie wordt gevonden die geheel Zuid-Vietnam, bij de onderhandelingen kan vertegenwoordigen;
4. dat zowel Noord- als Zuid-Vietnam meer bereidheid aan de dag leggen tot het ontvangen en formuleren van onderhandelingsvoorstellen;
5. dat alle partijen de grootst mogelijke bescherming bieden aan de burgerbevolking en zich moeite geven om het door de oorlog veroorzaakte leed te verlichten;
6. dat de gebeurtenissen in Vietnam deel uitmaken van een sociale revolutie en dat — eenmaal bevrijd van buitenlandse interventie — zowel Noord- als Zuid-Vietnam in staat moeten zijn over hun eigen lot te beslissen, rekening houdend met de voor vrede en veiligheid in Zuid-Oost-Azië te stellen eisen;
7. dat alle partijen de ongerijmdheid van militair optreden inzien voor de oplossing van de politieke, sociale en economische problemen van Vietnam, en de noodzaak van omvangrijke en royale ontwikkelingsprogramma's;
8. dat — om de huidige internationale spanning te verminderen — de Ver. Staten hun politiek van „containment” (tegenhouden) van het communisme herzien en wijzigen;
9. dat men alle pogingen aanwendt om de 700 miljoen Chinese door middel van de aan de macht zijnde regering, de volksrepubliek van China, in de gemeenschap der volkeren te brengen, opdat ze hun redelijk deel van de verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen en een wettige gelegenheid hebben om deel te nemen aan de totstandkoming van de vrede en veiligheid, niet alleen in Zuid-Oost-Azië maar in de gehele wereld;
10. dat men snel tot een overeenkomst voor een wederzijds nieuw „staakt het vuren” komt, dat lang genoeg zal duren om een periode van rust te doen ontstaan, waarin onderhandelingen kunnen worden nagestreefd, terwijl een belangrijk versterkt apparaat van de internationale controlecommissie (India, Canada en Polen) voor de

naeving van het „staakt het vuren” zou moeten waken.

De Oecumenische raad van kerken in Nederland wil er bij ieder op aandringen aan de verwerkelijking van de genoemde concrete stappen naar de vrede mede te werken door activiteiten die zich in het bijzonder richten tot hen die politieke verantwoordelijkheid dragen, ofwel in het gesprek met mede-arbeiders of collega's, vrienden of bekenden, in gezin, in vereniging of op school. „Wij allen kunnen een ieder naar plaats, talenten en karakter, uitdrukking geven aan onze verontrusting over de oorlog in Vietnam en aan ons verlangen naar vrede voor het geteisterde Vietnamese volk”, aldus besluit de verklaring.

Zuid-Vietnam

Premier Ky wil nog één jaar regeren

SAIGON, 11 mei (UPI) — De premier van Zuid-Vietnam, Ngoeyen Cao Ky, heeft vandaag zijn verklaring herhaald dat zijn regering nog één jaar aan de macht zal blijven.

Boeddhistische leiders en andere tegenstanders van de huidige Zuidvietnamese regering koesterden de verwachting dat de regering Ky af zou treden als er verkiezingen voor de constitutionele assemblee zullen worden gehouden. Ky had beloofd dat deze verkiezingen niet later dan 15 september zullen plaatsvinden.

Ky heeft echter duidelijk te verstaan gegeven dat hij gelooft dat volgend jaar een tweede verkiezing zal moeten worden gehouden voordat hij het regime overdraagt aan een burgerregering. Hij zei dat de nieuwe assemblee slechts een nieuwe grondwet zou moeten opstellen. Een tweede verkiezing zou in 1967 moeten worden gehouden om een nationale wetgevende vergadering in te stellen die daarop een nieuwe regering zou moeten vormen.

De Zuidvietnamese premier had dit verleden zaterdag reeds verklaard maar in Washington zei de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, dat men Ky's woorden waarschijnlijk verkeerd had uitgelegd. Bij navraag door verslaggevers heeft Ky zijn verklaring van zaterdag echter bevestigd.

Johnson antwoordt op de kritiek van Fulbright inzake Vietnam

McNamara over de militaire situatie

President Johnson heeft woensdag in een rede voor de Woodrow-Wilsonschoon voor openbare en internationale aangelegenheden te Princeton in New Jersey geantwoord op de kritiek van senator William Fulbright en andere intellectuelen op zijn politiek inzake Vietnam. De president zei dat de V.S. hun grote militaire macht met zeer veel zelfbeheersing gebruiken. „Welk land heeft ooit dergelijke beperkte doeleinden bekendgemaakt of verklaard bereid te zijn zijn militaire macht terug te trekken wanneer het doel eenmaal bereikt is? De uitoefening van macht in deze eeuw heeft voor de V.S. geen arrogantie betekend maar pijn. Wij hebben onze macht niet gretig of roekeloos gebruikt, maar aarzelend en met terughouding”, aldus Johnson.

Senator Fulbright, voorzitter van de commissie voor buitenlandse aangelegenheden van de Senaat, had gezegd dat de V.S. in Zuidoost-Azië arrogant optreden.

Wij worden niet gedreven door blind militarisme leidend naar vernietigende agressie. Een der lessen die in de afgelopen jaren zijn geleerd is dat militaire kracht voor beperkte doeleinden beheerst moet worden toegepast. Erkentning van het feit dat vrijheid nog steeds ondeelbaar is en nog tegenstanders heeft tegen wie moet worden opgetreden, vormt zeker geen visie op de plaats van Amerika in de wereld die getuigt van groothedswaan, aldus Johnson, die voorts zei dat de vrede stap voor stap, met moeite en geduld moet worden opgebouwd.

McNamara

De Vietcong is bezig de steun van de Zuidvietnamese bevolking te verliezen, maar de politieke moeilijkheden van de afgelopen weken in het land hebben op de operaties van de regeringstroepen een kwade uitwerking gehad. Dit heeft de Amerikaanse minister van defensie, McNamara, woensdag verklaard voor de senaatcommissie voor buitenlandse zaken in een openbaar debat over economische en militaire hulp aan het buitenland.

Uit verklaringen van gevangengenomen communisten en buitgemaakte documenten blijkt dat de voedselvoorraden van de Vietcong door de lucht- en grondaanvallen zijn verminderd, dat het moreel is gedaald en dat de inlichtingendienst van de Vietcong erdoor wordt gehinderd. Door de politie-

12 nov 68
ke moeilijkheden is echter het verliescijfer van de tegenstander lager geworden, aldus McNamara, die niet wilde zeggen of hij de toestand „ernstig” vond.

Het aantal deserties uit de Vietcongelederen is groter geworden en zij worden niet langer versterkt door „enthousiaste vrijwilligers”, zo heeft de minister uit Saigon vernomen.

McNamara las passages uit een rapport van de Amerikaanse inlichtingendienst voor waarin gezegd wordt dat de Vietcong grotere gevechtseenheden wil gaan samenstellen en de operaties wil intensiveren, ondanks de zware verliezen. Het moreel en de verwachting op een overwinning zijn echter aanmerkelijk zwakker geworden.

Het schijnt dat de Vietcong nu 15-jarigen laat vechten. Ongeveer 900.000 dorpingen zouden vrijwillig naar onder regeringsgezag staande gebieden getrokken zijn om aan de communisten te ontkomen.

McNamara zei dat de V.S. willen vermijden dat de oorlog zich uitbreidt. Ondanks de aanvallen op de verbindinglijnen met Noord-Vietnam blijven er manschappen en materiaal naar het zuiden komen. „Dat kan ik alleen maar opvatten als vastbeslotenheid aan hun kant om hun militaire aanval op het volk en de belangen van Zuid-Vietnam voort te zetten”, aldus McNamara.

Reservisten

Tegen senator Fulbright zei McNamara niet te verwachten dat dit jaar reservisten voor Zuidoost-Azië zullen worden opgeroepen. Hij werd boos toen de senator een persbericht aanhaalde waarin Saigon een groot Amerikaans bordeel werd genoemd. „Dat was het niet toen ik daar in november was en ik denk niet dat het nu wel zo is”, zei hij. De aanwezigheid van 250.000 Amerikaanse soldaten in Saigon en omgeving vormt echter problemen, zo zei de minister, die eraan toevoegde dat bevelhebber generaal Westmoreland van plan is zijn hoofdkwartier en andere Amerikaanse installaties buiten de stad te vestigen.

Aan senator Wayne Morse gaf McNamara ten antwoord dat de Vietcong „nu duizenden en tienduizenden Zuidvietnamezen zou hebben vermoord” en dat „heel Zuidoost-Azië in beroering zou zijn” wanneer de V.S. vorig jaar geen troepen naar Zuid-Vietnam gebracht hadden.

Morse zei ontevreden te zijn over secretaris-generaal Thant van de Verenigde Naties omdat deze er niet in is geslaagd een vredesinitiatief tot stand te brengen. „Wij hebben een tweede Dag Hammerskjöld nodig”, zei hij.

(Reuter - A.F.P.)

Twee visies op

Regering heroverert Da Nang

Revolte tegen Ky neergeslagen

DA NANG, 16 mei (UPI) — Zuidvietnamese regeringstroepen hebben gisteren de havenstad Da Nang op Boeddhistische rebellen heroverd, gewapend met tanks en machinegeweren en na een dag van gevechten de laatste haarden van verzet opgeruimd. De Verenigde Boeddhistische Kerk in Saigon heeft op het vernemen hiervan verklaard dat burgeroorlog thans onvermijdelijk is.

Da Nang, de belangrijkste kuststad ten noorden van Saigon, was het middelpunt van de door Boeddhisten geleide revolte tegen de regering van premier Ngoeyen Cao Ky. Op bevel van Ky werd de stad door twee bataljons mariniers en afdelingen parachutisten — ongeveer vierduizend man — gistermorgen bij zonsopgang aangevallen. In Saigon zelf werden de hoofdkwartieren van de militante Boeddhistische Jeugdorganisaties en een tegen de regering-Ky gekante vakbond door politie en leger ingenomen. Twintig boeddhistische jeugdleiders werden gearresteerd. Van de vakbond werden dertig leden in hechtenis genomen. De he-

le dag door is er in Da Nang gevochten en tot laat in de nacht werden nog schoten gehoord. Volgens voorlopige berichten zouden drie soldaten en een bejaarde vrouw zijn gedood, terwijl tien anderen werden gewond.

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken Wright, heeft inmiddels meegedeeld dat men niet van tevoren op de hoogte is gesteld van de actie tegen Da Nang. Er waren geen Amerikaanse onderdelen bij betrokken aldus Wright. Hij wees erop dat de Amerikaanse leiding in Zuid-Vietnam opdracht heeft alles in het werk te stellen om de verschillende Zuidvietnamese leiders aan te sporen tot onderling overleg ter oplossing van hun geschillen.

Wright zei dat president Johnson, minister van buitenlandse zaken Dean Rusk, minister van defensie Robert McNamara en de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Henry Cabot Lodge, „het nauwste contact met elkaar hebben onderhouden over de huidige gebeurtenissen in Zuid-Vietnam”.

Voor Amerika is Vietnam niet een „ver onbekend land”

Ik weet niet meer op welke luchtbasis het was. Ik heb tijdens mijn korte verblijf in Vietnam op zoveel van die enorme vliegvelden rondgehangen, eindelijk wachtend tot de een of andere machine langs kwam die plaats voor mij had en de juiste kant op ging. „Liften”, niet langs de weg, maar door de lucht vergt veel geduld. Maar er is één ding dat ik niet ben vergeten: de ondoorgrondelijke uitdrukking op de gezichten van de Vietnamese speelgoedsoldaatjes — zo petieterig zijn zij — die ik daar uur in uur uit zag wachten op hun vertrek naar dat front dat overal en nergens is, in de beboste bergen, de rijstpadies en zelfs in de straten van Saigon.

Weer kwam daar de vraag bij mij op: waarom vechten zij, waarvoor vechten zij, waar gaat deze eindeloze oorlog eigenlijk om? Het is een vraag die wel een antwoord benoeft. Juist omdat de oorlog zo lang duurt en zoveel verschillende fases heeft doormaakt, is het gemakkelijk de draad van de tragedie kwijt te raken. Men komt daar des te gereeder toe omdat die oorlog, uit de verte gezien, hopeeloos gecompliceerd lijkt, al was het alleen maar wegens die onmogelijke namen van de *dramatis personae* en hun eindeloos gearreweerd.

Hand in eigen boezem

Vandaar die ontvankelijkheid die zo velen aan den dag leggen voor de communistische voorstelling van zaken. Die gaat er goed in, zelfs in kringen die allerminst van medereizigerschap kunnen worden verdacht, niet alleen omdat zij de zaak zo heerlijk eenvoudig maakt, maar ook omdat zij tegemoet komt aan Europese ressentimenten jegens het oppermachtige Amerika, jaloezie en gefrustreerde superioriteitscomplexen, die vooral bij gewezen wereldmachten als Engeland en Frankrijk sterk leven.

Dat die voorstelling van zaken er tot op zekere hoogte ook goed in gaat bij intellectuele kringen in Amerika zelf, heeft uiteraard een andere oorzaak. De intellectueel is iemand die onafhankelijk probeert te denken en daartoe het „audi et alteram partem” (luister ook naar de wederpartij) in

aan inheemse leiders reeds in 1950 ver genoeg was gegaan om Amerika en Engeland ertoe te brengen het Vietnam van de te vaak als een Franse stroman afgeschilderde Bao Dai als een soevereine staat te erkennen. Bao Dais Vietnamezen, die hun eigen leger hadden, streden zij aan zij met de Fransen, net zoals zij thans zij aan zij met de Amerikanen tegen dezelfde vijand vechten. Van het jaar 1950 dateert ook de aankomst van de eerste Amerikaanse militaire adviseurs.

Dien Bien Phoe vier jaar later was dan ook geenszins, zoals men zo licht zou kunnen geloven, het eind van het Franse streven zijn Indochinese koloniën eronder te houden. Reeds twee maanden eerder waren in Parijs de onderhandelingen begonnen die de laatste hand zouden leggen aan de vervolmaking van Vietnams totale onafhankelijkheid, buiten de Franse Unie.

Dien Bien Phoe was niet het signaal voor de bevrijding van Vietnam, maar precies het tegenovergestelde: het prijsgeven van de helft van het land aan het rood despotisme, tegen de wil van de Vietnamese nationalist die met de Fransen hadden gevochten, tegen de wil ook van dat Amerika dat sindsdien de door Frankrijk ingeruimde plaats als hun beschermheer heeft ingenomen.

Net zoals Dien Bien Phoe geen triomf van de vrijheid was, zo was Genève allerminst de triomf van Europees staatsmanschap waarvoor zijn architecten, in het bijzonder sir Anthony Eden (zoals hij toen nog heette), het zo graag uitgeven. Want de regeling die daar getroffen werd, was in feite van hetzelfde kaliber als München.

Genève 1954

Men herinnert zich hoe onze Europese staatslieden daar de weg baanden voor Hitlers overweldiging van heel Tsjechoslowakije, „dat verre land waar wij”, in Chamberlains bekende woord, „niets van weten”. Vietnam was nog eindeloos veel verder voor Eden en Mendès-France, die er in Genève in toestemden, even doof voor de protesten van hun slachtoffer als Chamberlain en Daladier zich in München hadden getoond, de weg te banen voor Ho Tsjj Minh overweldiging van heel Vietnam.

Net zoals Benes eindelijk moest buigen voor het besluit van zijn Engels-Franse beschermheren om hem in de steek te laten, zo was het ook met

die bij „vrije verkiezingen” heel Vietnam zou hebben veroverd, zich tot een internationaal onschadelijke of zelfs nuttige Aziatische Tito zou hebben ontwikkeld. Wie daar op hoopte bleek echter zowel zijn Zuidvietnamese als Amerikaanse Pappenheimers slecht te kennen. Eerstgenoemden weigerden aan hun eigen liquidatie mee te werken en hadden het geluk een Amerika te vinden dat bereid was de door Frankrijk ontruimde plaats in te nemen.

Amerika's motieven

Het was Amerika voor welks president Vietnam niet „een ver land is waar wij niets van weten”, een Amerika dat „niet ontvankelijk is voor de logica diergenen die zeggen dat tirannie tienduizend mijl ver weg tirannie is waar wij ons niets van behoeven aan te trekken”. Het is een Amerika dat zegt „een volk dat voor zijn voortbestaan op onze belofte vertrouwt, eenvoudig niet aan de wreedheden van zijn vijand te kunnen uitleveren”.

Het is een Amerika dat de moed van zijn anticommunistische overtuiging heeft zowel als het verantwoordelijkheidsbesef dat het aan zijn positie als leider van de vrije wereld, als bewaker van de evenwicht van macht, verschuldigd is. Het is een Amerika dat er, bij monde van Johnson en Rusk, telkens weer rond voor uit komt dat het in Vietnam evenzeer voor zijn eigen nationale belangen als voor ons aller veiligheid en geloofsovertuiging strijdt.

Het is een Amerika dat ongetwijfeld vele fouten heeft gemaakt en nog maakt. Maar gezien onze Europese staat van dienst, toen wij nog verantwoordelijk waren voor de verdediging van de vrijheid en de handhaving van het machtsevenwicht, gezien onze prestaties toen de vrijheid en het machtsevenwicht werden bedreigd in Ethiopië, in Spanje of in Tsjechoslowakije, gezien ook de successen van ons naoorlogse staatsmanschap in Suez en Algerije, mag het twijfelachtig worden geacht of wij veel aanleiding hebben tot superioriteitscomplexen tegenover die „naïeve”, „onbehouwen” of, nog mooier, „agressieve”, „neo-imperialistische” Amerikanen.

J. H. HUIZINGA

(wordt vervolgd)

Dit is het tweede artikel dat de heer Huizinga schreef na zijn bezoek aan Vietnam. Het eerste verscheen in de N.R.C. van 1 mei jl.

praktijk brengt. Daarin onderscheidt hij zich van de bewindsman, die zich dat, althans in het openbaar, in veel mindere mate kan veroorloven. En daaruit vloeit de verleiding voort die wederpartij, door wier erkenning de intellectueel zijn onafhankelijkheid demonstreert, meer gewicht toe te kennen dan zij veelal verdient.

Anders uitgedrukt: omdat de bewindsman welhaast gedwongen is 's lands vijand te zwart af te schilderen, is de „onafhankelijke denker” veelal geneigd hem te veel „benefit of the doubt” toe te kennen en de hand te diep in eigen boezem te steken.

Zie, wat dat betreft, senator Fulbrights recente nationale zelfkritiek: „Amerika is bezig te bezwijken voor die hybris waartoe het bezit van grote macht verleidt, die noodlottige ingebeeldheid die andere grote volken, zoals het Frankrijk van Napoleon en het Duitsland van Hitler, ten val bracht”. Het slaat, met alle respect voor de senator, als een tang op een varken.

Een burgeroorlog

Maar dit terzijde. Waar het hier om gaat, is: door de bomen van het Vietnamese oerwoud het bos weer te zien. Daarvoor is het nodig zich in het geheugen te roepen hoe de oorlog is begonnen. Zijn oorsprongen gaan terug tot de jaren '20, toen de Vietnamese nationalistische beweging te veroveren.

Daarna waren het de geallieerden die, in de laatste fase van de oorlog tegen Japan, deze door de communisten veroverde verzetsbeweging voor een deel aan haar wapens hielpen. En het was wederom Frankrijk dat de communistische leiders de wind in hun zeilen gaf door zijn schoorvoetend optreden bij de ontvoogding van Indo-China in de periode 1945—1954. Daarmee dreef het talloze Vietnamese patriotten in hun armen.

Men vergeet echter gemakkelijk dat de strijd in en om Vietnam in de loop van die periode geheel van karakter veranderde. Het begon als een waarachtige vrijheidsstrijd tegen het koloniale gezag, een strijd waarin Frankrijk vrijwel geheel alleen stond tegenover de door de communisten geleide nationalistische beweging. Maar reeds lang voordat hij eindigde, had hij het karakter aangenomen van die burgeroorlog die ook thans nog steeds doorgaat. Naarmate enerzijds Ho Tsj Minh en de zijnen hun vuurrode kleur bekenden en Frankrijk anderzijds steeds meer macht uit handen gaf, kreeg het de anti-communistische nationalistische beweging steeds meer aan zijn kant.

Dien Bien Phoe

Men dient zich in dit verband te herinneren dat de machtsoverdracht

viëtnams Bao Dai. De passage die Donald Lancaster in zijn standaardwerk The Emancipation of Indo-China aan deze episode wijdt, zou bijna letterlijk kunnen zijn overgenomen uit de geschiedschrijving van München:

„Met droeve waardigheid verklaarde hij (Bao Dais vertegenwoordiger in Genève) ten slotte dat zijn regering zich niet tegen de wapenstilstand zou verzetten, hoewel zij hem zowel catastrofaal als immoreel achtte. (...) Hij drong er echter op aan dat haar bezwaren in de tekst van de overeenkomst zouden worden vermeld. Dit werd door Mendès-France bruusk afgewezen, met ferme steun van Eden”.

Maar laatstgenoemden toonden zich niet alleen bereid om de helft van Vietnam aan de vijand prijs te geven. Zij gingen ook akkoord met een regeling die hem naar alle berekening binnen twee jaar de andere helft in handen zou spelen. De militaire demarcatielijn, zo luidde het, droeg een zuiver tijdelijk karakter en mocht geenszins worden gezien als een politieke of territoriale grens. De eenheid en ongegrephheid van Vietnam moesten zo spoedig mogelijk worden hersteld. Te dien einde moesten er in juli 1956 in beide delen van het land „vrije verkiezingen” worden gehouden om „de nationale wil” tot uitdrukking te brengen en het Vietnamese volk „de fundamentele vrijheden, gewaarborgd door democratische instellingen te verzekeren”.

„Vrije verkiezingen”

Is het wonder dat de Zuidvietnamezen ervoor bedankten hun hoofd in deze strik te steken? Wat voor reden was er te geloven dat „vrije verkiezingen” in Ho Tsj Minh Vietnam een minder droeve klucht zouden blijken dan in Ulbrichts Duitsland? Wie kon Zuid-Vietnams eerste premier, Diem, ongelijk geven toen hij deze tegen zijn wil gemaakte afspraak met de communistische vijand kenschetste als een koehandel?

En toch hadden Eden en Mendès-France, die zich er wel voor zouden hoeden zo'n akkoord aan te gaan met Ulbricht indien deze, net zoals Ho Tsj Minh, zowel de scepter zou zwaaien over de grootste helft van de bevolking als in jaren van burgeroorlog en volgelingschap aan de overkant van de scheidslijn zou hebben weten te kweken — toch hadden zij daar vrede mee.

Waarom? Maakten zij zich werkelijk wijs dat de internationale controle op de verkiezingen, die Ho Tsj Minh had aanvaard, doeltreffend zou blijken? Of deelden zij de mening van „die meerderheid van diplomatieke waarnemers” die, volgens de auteur van het Franse standaardwerk Histoire du Vietnam, zich daarover weinig illusies maakten? Hadden zij er vrede mee dat heel Vietnam in handen van de vijand viel, omdat het niet vlak naast de deur lag, maar aan de overkant van de aardbol?

Dat lijkt wel zo waarschijnlijk. En misschien dat zij daar gelijk in hadden. Misschien dat een Ho Tsj Minh

Leiden, Rijksuniversiteit, Gepromoveerd tot doctor in de godgeleerdheid op het gebied van de geschiedenis der Refor-

Groningen, Rijksuniversiteit, Gepromoveerd tot doctor in de godgeleerdheid op het gebied van de geschiedenis der Refor-

teekbeek, geboren in 1929 te Surhuizum, in de provincie Groningen, B. W. V. F. Dankbaar, gewoon hoogleraar in de geschiedenis van het christendom en de christelijke godsdienst, Dr. Steenbeek is secretaris van de leerstoel van de

ert 1965 hervormd redaktant te Nunspeet, Utrecht, Rijksuniversiteit, Gepromoveerd tot doctor in de wijskunde en natuurwetenschappen op het proefschrift Het isoleren en bepalen van microgram hoeveelheden fluor uit biologisch materiaal, H. van Nieuwen, geboren in 1927 op Curaçao, wonend in Eindhoven, gewoon hoogleraar in de farmaceutische chemie met inbegrip van de speciale analyse, Dr. Van Gogh is als

stenschapelijk medewerker verbonden in het Farmaceutisch Laboratorium van de Universiteit.

Promoties

an de markt.

I met komt de eerste nieuwe haring

it ongeveer 100 schepen. Dinsdag

ta bestaat de Nederlandse treilvloot

er volgen de overige treilers. In to-

elivloot uitvaren. Ongeveer een week

Dinsdag 24 mei zal de helft van de

esteld.

rie van landbouw en vissery is in-

erde schepen, die door het minis-

emie voor deze min of meer ver-

nder meer zijn oorzaak in de sloop-

in de nieuwe teelt deelnemen, vindt

Dat er dit jaar zo weinig vleedloggers

ordzee tegen gereduceerde prijzen.

aar maken van vis en trips op de

monstraties in nettenboeien en pan-

teleerwedstrijden, een muzikale show,

voorbeeld via filmvoorstellingen,

de feestvreugde worden betrokken,

bliek zal ook op andere manieren

Scheveningse haven blijven. Het

Het zal niet bij vlaggenverstiering in

ngen liggen.

enals vorig jaar weer op Scheve-

evissery” aan is toegevoegd, zal

leden de „dag van de Nederlandse

in vlaggetjesdag waar enkele jaren

Het accent van de feestelijkheden

mel.

atum dit jaar is bepaald op zaterdag

met Vlaggetjesdag, waarvan de

ukelijke, feestelijk zal worden inge-

nieuwe haringteelt, die, zoals ge-

er dan tien, begint maandag 23 mei

ntal vleedloggers, in ieder geval min-

Met het uitvaren van een bescheiden

Van onze Haagse redactie

op 21 mei
Vlaggetjesdag

Zegslieden VS over Vietnam:

Washington boos op Ky

WASHINGTON, 17 mei (Rtr) — De Amerikaanse regering, die steeds heeft aangedrongen op een vreedzame regeling van de politieke crisis in Zuid-Vietnam, zou, volgens zegslieden, zeer verbolgen zijn over premier Ngoejen Cao Ky's besluit geweld tegen zijn tegenstanders te gebruiken. Amerikaanse functionarissen deden gisteren duidelijk uitkomen, dat zij in Ky's optreden een bedreiging voor de hoop op een ordelijke terugkeer naar een burgerregering zien.

Deze reactie zou niet moeten worden beschouwd als het kiezen van partij ten gunste van de Boeddhisten, maar als een uiting van ongenoegen over de wijze waarop de regering in Saigon zich distancieert van een politieke oplossing, zoals de VS voorstaan om nationale eenheid te bereiken, naar militaire macht.

De grootste zorg van Amerikaanse functionarissen in Washington is de mogelijkheid dat de politieke crisis tot een chaos zal leiden, waardoor de oorlog tegen de Vietcong zal worden verlamd. Volgens zegslieden zou president Johnson thans zijn betrekkingen met premier Ky aan een nieuw onderzoek onderwerpen in verband met het feit dat Ky de Amerikaanse pogingen afwijst alle godsdienstige en politieke groepen te helpen tot elkaar te komen en zonder moeilijkheden tot een burgerbewind te geraken.

Een woordvoerder van het Witte Huis zei na een vergadering van president Johnson met zijn voornaamste adviseurs: „De president volgt de ontwikkelingen in Zuid-Vietnam en herhaalde op de bijeenkomst dat onze invloed in Zuid-Vietnam moet worden aangewend om de communistische

agressie in Zuid-Vietnam te verslaan en de sociale ellende op te heffen, om de eenheid van alle niet-communistische elementen in Zuid-Vietnam te versterken en te werken in de richting van een constitutionele regering”.

DA NANG, In Da Nang, dat zondag door regeringsgetrouwe Zuidvietnamese mariniers is bezet, zijn vanochtend vroeg weer vuurgevechten uitgebroken. Aan de oostzijde van de Da Nangrivier waar een compagnie muitende „Rangers” ligt, werd hevig geschoten met lichte wapens. De oorzaak was niet bekend. Elders in de stad was het rustig. Mariniers patrouilleerden daar gisteravond en op sommige kruispunten zijn mitrailleurs opgesteld.

Vietnam

Naar aanleiding van de vele vragen in het voorlopig verslag over de strijd in Vietnam zegt minister Luns dat de regering geen medeverantwoordelijkheid voor het Amerikaanse beleid in dit conflict draagt.

Dit betekent echter allerm minst, zo gaat hij verder, dat dit geschil de regering ongeïnteresseerd laat, integendeel. De regering zou dan ook gaarne een actief aandeel nemen in pogingen om dit conflict tot een oplossing te brengen. In de huidige situatie vreest zij echter dat de onverzettelijke houding van China en van het Noordvietnamese bewind een dergelijke poging kansloos maakt.

Als een eerste stap in de richting van een wapenstilstand zou de regering graag een wederzijdse vermindering van het oorlogsgeweld zien. Zij is ook voorstander van een hernieuwde bombardementspauze, wanneer er concrete aanwijzingen zouden zijn dat een en ander Hanoi zou kunnen brengen tot de bereidheid te onderhandelen en tot een conciliantere houding.

Vietnam-brief verontrust K.V.P.-fractie in Senaat

De Niet (PvdA) vraagt begrip voor uitspraak

(Van onze parlementaire redactie)

DEN HAAG, 25 mei — De open brief van het bestuur van de PvdA over Vietnam sluit inhoudelijk aan bij de motie-Ruygers en bij hetgeen de regering aan de Eerste Kamer heeft geschreven in haar Memorie van Antwoord over het buitenlandse beleid. Van deze opvatting gaven gisteren twee socialistische senatoren blijk, toen de begroting van Buitenlandse Zaken in de Eerste Kamer behandeld werd. Zij stonden in die overtuiging echter alleen.

De socialistische fractievoorzitter, ir. H. Vos, die bij verrassing aan het einde van de avondvergadering optrad, nadat zijn fractiegenoot De Niet al gepoogd had het socialistische standpunt te vertolken, was het duidelijkst in zijn uitspraak: „Als ik de brief lees en zowel de motie-Ruygers als de Memorie van Antwoord van de regering er naast leg, verwonder ik mij erover, dat die brief zo'n lawine van kritiek heeft veroorzaakt. Hij behelst geen dingen die niet met de Amerikaanse opvattingen in overeenstemming zijn." De heer Vos kon alleen begrijpen, dat de adressering van de brief (aan de Amerikaanse regering via haar ambassadeur in Den Haag) verontrustend heeft gewekt.

De heer De Niet, die vóór de heer Vos sprak, maar wiens betoog volgens de fractievoorzitter blijkbaar verbetering — althans aanvulling — behoefde, verwees eveneens naar de motie-Ruygers en naar elementen uit de Memorie van Antwoord. Maar De Niet kwam niet verder dan de aarzelande, door mr. Van Riel (VVD) onmiddellijk gehoonde, constatering, dat het bestuur van de PvdA met zijn brief „waarschijnlijk ongeveer hetzelfde heeft bedoeld".

Verontrust

Dr. De Quay (KVP) vond de stellingname van de brief, waarover zijn fractie zich had „verbaasd en verontrust", echter in strijd met de inhoud en de geest van de motie-Ruygers. Hij kwalificeerde de aanbieding van een open brief door een politieke partij aan een bevriende regering als in strijd met de goede democratische en parlementaire gebruiken. Hoewel de heer De Quay het op zich niet ernstig vond als een partij meer naar links wil („Dat is een eigen zaak van die partij"), achtte hij de band tussen de regeringspartijen verzwakt, gelet op de reacties van Schmelzer en Rooivink. „Ook voor de PvdA-leden in de regering moet de brief niet aange-naam zijn."

Dr. Berghuis (ARP) wilde de brief niet in zijn beschouwing betrekken. De brief had een directe buitenlandse bedoeling en geen binnenlandse bestemming. Niettemin heeft hij, aldus de heer Berghuis, een binnenlands-politieke uitwerking, geen buitenlands politiek effect, gehad. „Maar er zijn op het ogenblik nu eenmaal geen algemene binnenlands-politieke beschouwingen aan de orde."

Verwijten

De oppositionele prof. Van Hulst (CHU) verweet de heer Berghuis, dat hij een kans voorbij liet gaan een bruis-

te slaan tussen de heer De Quay en de andere regeringspartijen. En de PvdA verweet hij, de schijn op zich te hebben geladen zowel regeringspartij als oppositiepartij te willen zijn. Niet alleen de heer De Quay, ook prof. Van Hulst en zelfs de liberale heer Van Riel meenden overigens, dat de PvdA haar brief niet met een electoraal doel heeft geschreven. Deze gemeenschappelijke overtuiging bleek de socialistische fractievoorzitter Vos veel genoeg te doen. Wel verweet de heer Van Riel de PvdA dubbelhartigheid en een „moraliserend puritanisme op andermans rekening".

De heer De Niet, die blijkbaar tot taak had de kastanjes voor de PvdA uit het vuur te halen — het was de eerste keer dat de open brief van de PvdA in een parlementaire discussie formeel aan de orde was — sprak aarzelend en wazig. Eerst nadat dit door de christelijk-historische heer Van Hulst was signaleerd, voelde de heer Vos zich gedwongen zijn bijdrage aan de discussie te leveren. De heer De Niet vroeg begrip voor de behoefte van de PvdA om zich als partij uit te spreken over het Amerikaanse beleid ten opzichte van Vietnam. „Door mee te doen aan een coalitie hoeft de partij niet haar individualiteit te verliezen." „De brief is niet van mij noch van onze fractie", zei hij nog, „en behoeft dus eigenlijk geen toelichting onzerzijds. Overigens gaat mijn fractie in grote lijnen akkoord met de visie welke Nederhorst onlangs op de partijraadsvergadering van de PvdA heeft gegeven."

Tot de vele andere zaken die in de senaat ter sprake kwamen hoorde het

gerucht, dat de NAVO één van haar bureaus in Nederland wil vestigen. „Wij voelen niets voor een sollicitatie daarnaar", zei de heer De Niet. „Als het nodig is willen wij medewerken, maar status-overwegingen dienen er buiten te blijven."

Zuid-Afrika

Diverse senatoren spraken over Zuid-Afrika en de ton voor het hulpfonds. Men vond het over het algemeen gunstig, dat het geld is gegaan naar een V.N.-fonds, dat het doel van het hulpfonds dient. De anti-revolutionaire dr. Berghuis bekende, dat zijn vertrouwen in een gesprek met de Zuidafrikaanse regering over een wettelijke verandering in haar beleid sterk is teruggelopen. Toen hij dat vertrouwen nog wel had, koesterde hij bedenkingen tegen een demonstratieve gift aan het hulpfonds. De christelijk-historische prof. Van Hulst bleef zich afvragen waarom de regering zich wel bemoeit met binnenlandse aangelegenheden van Zuid-Afrika maar niet met die van Indonesië.

De stemming jegens de bewindslieden van Buitenlandse Zaken en de minister voor de Ontwikkelingshulp was opvallend vriendelijk, ook van de zijde van de oppositie. Evenzeer opvallend was de milde toon van de heer De Niet, met wie minister Luns vorig jaar bij de begrotingsbehandeling in de zelfde Kamer een ernstige aanvaring heeft gehad. De bewindslieden antwoorden vandaag.

Buurman heeft

geen tijd

James Reston, één van de grootste politieke commentatoren („columnists”) van Amerika, schreef verleden week in The New York Times, dat de Verenigde Staten in Zuid-Vietnam verplichtingen op zich hebben genomen tegenover een wettige regering. De huidige machthebbers in Saigon echter, zo voegde hij daaraan toe, zijn noch wettig noch een regering. En een andere, voor Johnson dodelijke opmerking van Reston was, dat de president steeds meer Amerikaanse soldaten naar Zuid-Vietnam stuurt om Zuidvietnamese soldaten te vervangen, die niet meer tegen de Vietcong maar tegen elkaar vechten.

Reston sloeg, zoals gewoonlijk, de spijker op de kop. Men kan eindeloos twisten over de vraag of de Amerikanen in Vietnam zich al dan niet terecht teweestellen tegen een duidelijke communistische agressie. Het standpunt van deze krant is altijd geweest, en is dat nog, dat de VS in Vietnam het recht aan hun zijde hebben en dat het beter is nú de Chinese expansiezucht in te dammen dan straks, als het te laat is of als de offers, die daarvoor moeten worden betaald, in ieder geval veel groter zullen zijn.

Deze opvatting stoelt niet op een ongenueanceerde anti-communistische of anti-Chinese zwart-wit-mentaliteit die linkse pacifisten en bandebombers anderen zo graag aanwrijven

BUITENLANDSE

KRONIEK

Ook is het niet billijk de Amerikaanse regering een dergelijke gezindheid in de schoenen te schuiven. Wie

kennis neemt van de dagelijkse infame scheldkanonnades van Chinese zijde aan het adres van Amerika, kan er zich slechts

Amerikaanse regering keer op keer nieuwe voorstellen doet om de Amerikaans-Chinese betrekkingen te verbeteren. Maar de Chinezzen willen nergens van weten, zelfs niet van de uitwisseling van journalisten.

De Amerikanen willen de Chinezzen in Vietnam bewijzen dat „agresion doesn't pay”, dat agressie geen voordelen oplevert. Thans echter zitten zij tot over hun oren in een situatie, die men zijn ergste vijand nog niet zou toewensen. President Johnson moet zich voelen als de man die zijn buurman te hulp snelt, omdat diens huis in brand staat, en dan tot zijn verbijstering ervaart dat de buurman geen tijd heeft om gered te worden, omdat hij eerst zijn broer, die ook in dat huis woont, een pak slaag moet geven.

Kort en goed: de Amerikanen staan, als er niet snel iets gebeurt, voor de volledige mislukking van hun beleid in Zuid-Vietnam. Hoe kan men een land redden, dat zichzelf niet wenst te verdedigen? Dat de rebellen in Da Nang maandag hebben gecapituleerd, lost natuurlijk niets op. De boeddhisten zullen niet rusten voordat premier Ky van het toneel is verdwenen. Zij eisen verkiezingen en de vorming van een legale burgerregering. Maar hoe moet dat in een land als Zuid-Vietnam, dat al twintig jaar oorlog binnen zijn grenzen heeft en geen democratische traditie kent?

James Reston verwijt Johnson dat hij doet of er niets aan de hand is en of alles alleen maar draait om de oorlog tegen de Vietcong en de infiltrerende Noordvietnamezen. Hij pleit voor bevriezing van de Amerikaanse hulp en een defensieve pauze. Inderdaad lijkt een „agonizing reappraisal”, een hartverscheurende herwaardering van de Amerikaanse politiek op dit moment noodzakelijk. Hoe? Eerlijk gezegd: ons staat geen duidelijk alternatief voor ogen. Het zal het uiterste vergen van de Amerikaanse staatsmanskunst er één te vinden.

Hoe moet het in Vietnam aflopen?

De kansen op een vergelijk dat geen capitulatie is, zijn zeer gering

volksuitspraak na een „verkiezings-campagne“ die twaalf jaar lang met handgranaten, machinegeweren en napalm is gevoerd, geeft zich over aan het meest doorzichtige zelfbedrog.

Daarbij komt dan nog dat een regering bestaande uit de strak gedisciplineerde communisten en de hopeloos met elkaar overhoop liggende Saigonesse politici, al door eerstgenoemden veroverd zou kunnen blijken te zijn voordat het nog tot de „volksuitspraak“ zou zijn gekomen.

geleidelijke reïntegratie van de Vietcong en zullen de Amerikanen kunnen beginnen te denken aan naar huis toe gaan.

Hoeveel bloed, geld en geduld zal er nog voor nodig zijn om het zo ver te brengen? Op het ogenblik oefent Saigon effectief gezag uit over niet veel meer dan de helft van de bevolking. Kon het hopen nog ten minste één kwart min of meer duurzaam uit de greep van de communisten los te maken en henzelf tot aanvaarding van zo'n toestand, of althans een opgeven van de gewapende strijd, te bewegen?

Veel hangt daarbij af van de vraag of Hanoi ertoe gebracht kan worden terugtrekken te blazen en of Amerika het daarvoor murw genoeg kan maken zonder met China, of zelfs Rusland, slaags te raken, in Zuidoost-Azië zelf of aan een van die andere fronten die zij zouden kunnen openen: Formosa of Korea of... Berlijn. Het is president Johnsons voorrecht de onoverzichtelijke risico's van escalade en capitulatie tegen elkaar af te wegen. In tegenstelling tot die vele stuurlieders die daar niet de minste moeite mee hebben, benijd ik hem het niet.

Burgeroorlog

Dat is dan ook de reden waarom laatstgenoemden het Nationale bevrijdingsfront niet als gesprekspartner bij eventuele onderhandelingen willen erkennen. Daarmee zouden zij immers een eerste stap zetten op de weg naar zijn aanvaarding als een coalitiepartner. En dat durven zij, terecht, niet aan. Ik mag er in dit verband misschien aan herinneren dat de Finnen er bijna twintig jaar voor nodig hebben gehad voordat zij het waagden hun communisten weer in een coalitieregering op te nemen.

Betekent dit alles dat de kansen op een vergelijk dat meer dan een verkapt capitulatie is, zeer gering moeten worden geacht? Inderdaad. Welke burgeroorlog is ooit met een compromis geëindigd? Bij een internationaal conflict kunnen de twee partijen, wanneer zij het vechten moe zijn, besluiten de strijd maar bij te leggen en naar huis te gaan.

De twee partijen in een burgeroorlog daarentegen hebben geen apart huis om zich in terug te trekken. Zij kunnen zich in Zuid-Vietnam ook niet meer van elkaar losmaken, door dit huis ook nog maar weer eens in twee delen op te splijten. Zij zijn gedoemd onder één dak te blijven leven, zo niet in bloedige strijd zoals thans, dan in onderwerping van de ene partij aan de andere. Want dat zij, na al dit bloedvergieten, van vandaag op morgen in staat zouden blijken de macht loyaal te delen, mag wel uitgesloten worden geacht.

Dat wil niet zeggen dat de strijd alleen kan eindigen met onvoorwaardelijke overgave van een van de twee partijen. Daar mogen generaal Ky en de zijnen misschien van dromen, maar daar zullen zij zeker niet de onmisbare steun van de Amerikanen voor krijgen. Dezen weten immers wel beter dan zich te vleien met de hoop dat Zuid-Vietnam, zelfs als Ho Tsj Minh er zijn handen van zou aftrekken, geheel van zijn volgelingen zou kunnen worden gezuiverd.

Reïntegratie?

Het meeste wat men kan hopen te bereiken is, hun invloed terug te brengen tot een peil waar deze te hanteren en stabiliseren valt, zoals bijv. in Griekenland, Finland, Frankrijk of Italië is gelukt. Maar meer is ook niet nodig. Wanneer Saigon het met Amerika's

Andere stellingen?

Maar wellicht dat Saigon hem de beslissing uit handen zal nemen. Wellicht dat zijn politici — terugdeinzend voor de enorme opgaaf waarvan zij zich nog moeten kwijten, willen zij de Vietcong op de hierboven omschreven wijze duurzaam meester worden — hun heil zullen gaan zoeken in een of ander vergelijk, dat bij de huidige politieke machtsverhoudingen in Zuid-Vietnam welhaast onvermijdelijk een gecamoufleerde of geleidelijke capitulatie moet blijken.

Zeker, het is denkbaar dat Washington zou proberen daar tot elke prijs een stokje voor te steken. Maar gezien de repercussies van zo'n gedurfd politiek in de rest van de wereld zowel als in Amerika zelf, lijkt het wel zo waarschijnlijk dat het in dit geval zou besluiten op andere stellingen, bijv. Thailand, terug te trekken.

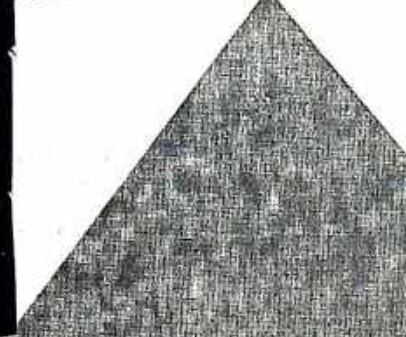
Zullen zijn militairen en belastingbetalers dan voor niets hun bloed en geld hebben geofferd in Vietnam? Niet helemaal. „De lessen die wij te laat in Vietnam leerden“, schrijft David Halberstamm van de New York Times in zijn zeer kritische boek *The Making of a Quagmire*, „zullen ons wellicht in staat stellen meer succes te boeken als wij in andere landen een soortgelijke situatie krijgen te stellen“.

Het is misschien een schrale troost vooral voor al die Vietnamezen die het onschuldig slachtoffer zijn geworden van Amerikaanse bommen. Maar ook als Amerika zou blijken zijn, of andersmans, bloed te hebben vergoten in een even hopeloze zaak en me even blinde halsstarrigheid als Frankrijk in Algerije, dan nog blijft er één kardinaal feit bestaan, dat men, bij alle gewettigde kritiek, niet uit het oog mag verliezen: het bond de strijd aan in Vietnam met geheel andere motieven, in het besef van zijn hoge verantwoordelijkheid voor ons aller lot.

Deze functionaris zal de verantwo
Boekhouding
Budgettering en Nakalkulatie
Analyse
Berichtgeving
Administratieve Organisatie

Internationalaal georiënteerd Chemisch-Pha
Concern vraagt voor directe opvolging een

onderkade 113, Amsterdam, Tel. 020-73086

Wat zoekt Amerika in Vietnam te bereiken? President Johnson heeft keer op keer duidelijk gemaakt dat het hem er niet om te doen is Noord-Vietnam op de knieën te krijgen. Hij streeft, zegt hij, slechts naar herstel van de toestand die in 1954 werd gescha- pen, toen zijn voorgangers de 17e parallel aanvaardden als een zelfde soort scheidingslijn tussen de communistische en niet-communistische wereld als de grens langs Oder en Neisse in Europa

de conclusie kunnen komen dat hij bij een voortzetting van de strijd meer te verliezen dan te winnen heeft.

Met die strijd haalt hij immers tot op zekere hoogte China's kastanjes uit het vuur. Zijn land betaalt de prijs voor de winst die China zal binnenhalen — in de communistische wereld zowel als in de rest van Azië, Afrika en Latijns-Amerika — met een geslaagde „nationale bevrijdingsoorlog“ in Vietnam. Het is dus niet ondenkbaar dat Hanoi ertoe

aan moet dus de externe zowel als de interne aanslag op de status quo Zuidoost-Azië worden verijdeld.

Succes bij de eerste van die twee taken, het terugdringen van Noord-Vietnam, is niet onvoorstelbaar. Juist omdat Ho Tsj Minhs regime en de ongereptheid van zijn grondgebied geen gevaar dreigt van een wiken voor de Amerikaanse druk — intengendeel: Johnson heeft hem immers medebegunstiging onder een groots plan voor economische hulp aan geheel Zuidoost-Azië in het uitzicht gesteld — zou hij vroeger of later tot

murw genoeg zou kunnen worden gemaakt om water te gaan doen in een wijn die thans nog voor Washington zowel als voor Saigon te enenmale ondrinkbaar is.

Overgave

Wat Hanoi tot nu toe blijft eisen is immers niet anders — hoe misleidend het ook mag worden aangekleed — dan onvoorwaardelijke overgave: de Amerikanen moeten vertrekken en hun stropoppen in Saigon moeten het veld ruimen voor een regering uitsluitend gevormd door het zg. Nationaal bevrijdingsfront, onder wier auspiciën dan verkiezingen zullen worden gehouden teneinde de wil van het Zuidvietnamese volk tot uiting te laten brengen. Wij hebben werkelijk genoeg gezien van de communistische techniek, in Oost-Europa en elders, om er niet aan te twijfelen wat het resultaat zou zijn van een dergelijke „wilsuiting“.

Ook het compromis dat in brede kringen veel opgeld doet, kan voor Saigon en Washington nauwelijks in aanmerking komen, bij de huidige militaire stand van zaken. Het komt hierop neer dat men de strijd zou moeten staken, teneinde hem te laten beslechten door een volksuitspraak, te houden onder auspiciën van een coalitie-regering waarin beide partijen, het Nationale bevrijdingsfront en de autoriteiten van Saigon, vertegenwoordigd zouden zijn.

Dit lijkt op het eerste gezicht misschien even billijk als redelijk. Maar wie heeft er ooit gehoord van een burgeroorlog die tot een einde kwam doordat de beide partijen, het vechten mee, besloten hun lot maar in de handen van het kiezersvolk te leggen en — nog mooier — loyaal samen te werken teneinde het in staat te stellen in alle vrijheid en onbevangenheid zijn keuze te doen? Wie heeft er ooit aan gedacht Franco op het hoogtepunt van de strijd in Spanje te vragen een coalitieregering met de tegenpartij te vormen, teneinde zijn geschil met haar ter beslissing aan het volk voor te leggen?

Volksuitspraak

Hiermee wil niet gezegd worden dat Hanoi zich niet tot dit idee zou kunnen bekeren. Net zoals Ho Tsj Minhs in 1954 bereid werd gevonden de strijd te staken teneinde zijn heil in een volksuitspraak te zoeken, zou hij nu, om dezelfde reden, ook thans weer toe kunnen komen. Dat wil zeggen: als hij meent de strijd daarmee te kunnen winnen.

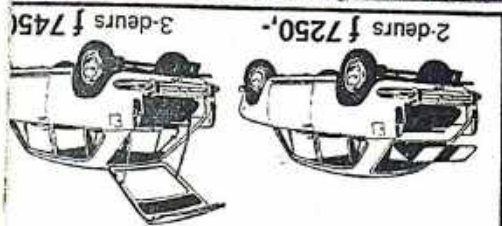
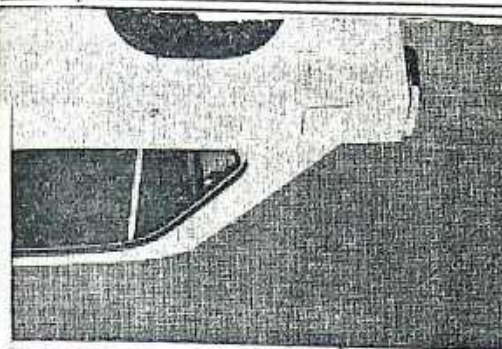
Maar net zoals Diem, gesteund door zijn Amerikaanse vrienden, om dezelfde reden weigerde de volksuitspraak nogelig te maken, zo zullen Diems opvolgers de wapenen slechts voor het stembiljet willen verwisselen als zij menen daarmee de overwinning te kunnen bereiken — tenzij dan dat zijn hun strijdwil zouden hebben verloren, de onvermijdelijkheid van een nederlaag accepteren en het idee van een capitulatie via een coalitieregering en een „democratische“ volksuitspraak als een „gezicht reddende“ oplossing aanvaarden.

Met meerdere of mindere democratische gezindheid heeft dit alles niets uit te staan. Wie meent dat er sprake kan zijn van een democratische, d.w.z. vrije, eerlijke en onbevreesde

voldoende dorpen heeft terugveroverd, genoeg van de militair-politieke infrastructuur van de Vietcong heeft ontmanteld en genoeg voor de bevolking heeft gedaan om haar immuun te maken voor de aantrekkingskracht zowel als de dreigementen van de Vietcong, dan zal men kunnen beginnen met een

J. H. HUIZINGA

Dit is het laatste artikel in een reeks van elf die de heer Huizinga schreef na zijn recente bezoek aan Vietnam. De tien vorige artikelen verschenen in de N.R.C. van 14, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 28, 31 mei en 3 juni jl.

De Primula combineert de werk met de technische tot een gratis proefrit.

Weet u - er zijn meer auto's auto's zijn met een uitzonderlijke. Het is vooral de totale auto maakt - en het zijn de diversiteit onderkennen en waar de weg zien dan er ware autotabel aantal). Wij bieden ad

U zult nooit dan auto

R. SPRUIT
 orthopedisch chirurg
 in Ziekenhuis
 onessorfweg 1
 6 juni 1966

---

van SPANJE
 Arts
 ZIG TOT 4 JULI
 Dr. J. D. East, Noord-
 of dokterstet. 122000

J. PISO
 Internist
 maandag 6 juni 1/m
 17 juni
 EN SPREEKUR
 ens reeds gemaakt-
 raken.

P. KUGEL
 Rhenusoloog
 16 TOT 6 JULI

C. VAN ECK
 Tandarts
 Bergweg 185
 7 JUNI AFWEZIG

POSTENDE:
 Gemeubelde
 tementen te huur.
 callotus aan AGENCE
 UL. 48, Albert I Wandel-
 POSTENDE. Tel.: 639/

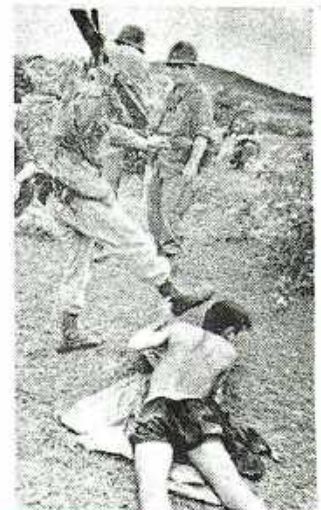
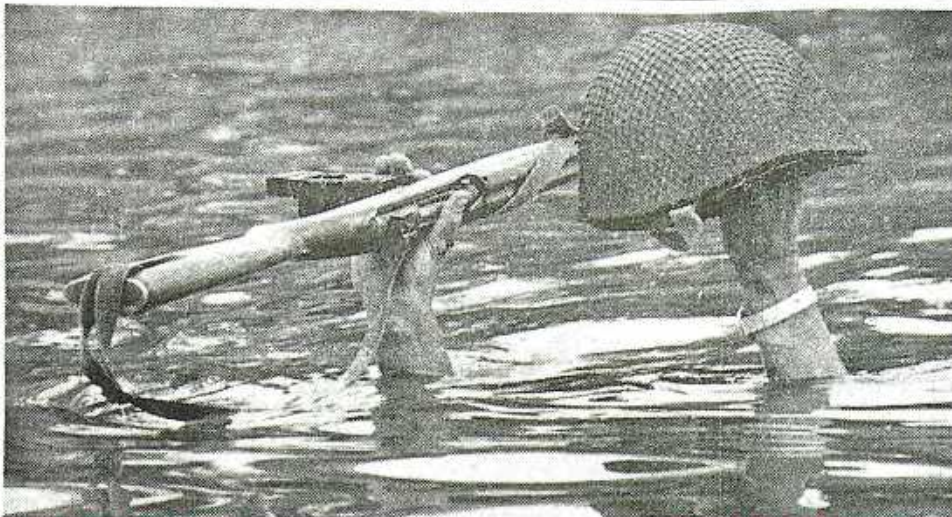
WELIJK
 Bureau
 ELF PROVINCIE
 Singel 87 - Hartlem
 Telefoon 51894
 door Radio en Pts.
 vend Inlichtingen in
 olanco couverte.

MONTE
 geven de hoogste prijs
 uw oud goud, zilver,
 lant en sieraden.
 e Binnenweg 286
 on 232613

ANGEBODEN
 GROTE VERZAMELING

BLIJVEND PROTEST

De Nationale Raad van Kerken in Amerika, het Central Committee van de Wereldraad van Kerken, in Nederland de Partij van de Arbeid en de Anti-Revolutionaire Partij, hebben duidelijk uiting gegeven aan hun mening dat de oorlog in Vietnam, hoe dan ook tot een einde moet komen.

Achttien Nederlandse groepen van jongeren van zeer verschillende levens- en wereldbeschouwing hebben zich aan een gesloten tot het 'Comité voor Vrede en Zelfbeschikking in Vietnam'.

Het Comité stelt vier eisen:

1. Definitieve stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam.
2. Erkenning van het Nationale Bevrijdingsfront als on-

SLAAP ZACHT, MIJNHEER DE PRESIDENT

Politiek is voor veel mensen niets anders dan de stompzinigheid van ene Koekoek, de high-brow-grapjes van Cals en wordt de belasting nou lager of niet. Politiek is een zaak van kleine slimme mannetjes die op een of andere vreemde manier onuitroeibaar zijn en die royaal kunnen leven van onze centen. 'Met politiek bemoei ik me niet', zegt de bakker achter de theebroodjes en mevrouw van Dalen heeft er geen verstand van. Dat komt dan op de buis en het zijn de lachertjes van de avond. Want de buis blijft clean, zodat mevrouw alleen maar 'wat een schatje' hoeft te zeggen bij een close-up van een bruin jongetje in een verre delta. Dat dit schatje voorbestemd is om vandaag of morgen hijgend te stikken in gaswolken in naam van menselijkheid of wat dan ook, wordt veel minder duidelijk.

Het Grote Blauwe Oog is nu gedooft en vanuit mijn raam zie ik de kaners tijd voor de

3. ~~erug re ing van alle buitenlandse troepen in vietnam.~~
4. Zelfbeschikking door het volk in Vietnam.

Deze eisen zijn ondertekend door:
 Algemeen Nederlands Jeugd Verbond
 Nederlandse Studentenvakbeweging afd. Amsterdam
 Comité 29 november 1963
 Federatie van Jongeren Groepen van de P.v.d.A.
 afdeling Haarlem en Utrecht
 Jongeren Werkgroep 'Kerk en Vrede'
 Studenten Sociëteit Olofpoort
 Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd
 Federatie van Democratisch-Socialistische Studenten
 Disputen DEMOS
 Pacifistisch Socialistische Jongeren Werkgroep
 Perhimpunan Peladjar Indonesia di Negerei Belanda
 Vereniging voor Vooruitstrevende Studenten Perikles
 Democratisch Socialistische Studentenvereniging Politeia
 Socialistische Jeugd Nederland
 Socialistische Ontmoetingskernen
 Sjaloomgroep
 Vereniging Surinaamse Studenten in Amsterdam
 Oecumenische Jeugd Raad in Nederland

Het lijkt onbegonnen werk vanuit een land dat Nederland daadwerkelijke invloed uit te oefenen op een conflict van wereldomvang. Maar een begin is er, als het lijkt om druk uit te oefenen op onze eigen regering op meer afstand te nemen van het Amerikaanse standpunt en te weigeren mede-verantwoordelijk te zijn voor het voortduren van deze oorlog.

Wie er ook zo over denkt, kan een kaartje sturen aan:
 Jongerencomité voor Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam, Postbus 2056, Amsterdam

sc iemerlampjes, tijd voor liefde of voor: 'laat me nou, ik ben moe ...'

Wie aan Vietnam denkt in de nacht, 'ist um den Schlaf gebracht', en dat kan eigenlijk niet want morgen is het weer vroeg dag. Het valt niet mee om aan die vroege morgen te denken als je zojuist het Vietnam-nummer van de Stichting Oecumenische Jeugdraad uit je vermoeide handen hebt laten vallen. Verbijsterd vraag je je af, hoe ongelooflijk dankbaar wij de Amerikanen wel moeten zijn voor onze eigen bevrijding, dat wij al bijna twintig jaar achter hun onmogelijk geworden standpunten aan blijven hollen. De Oecumenische Jeugdraad heeft er goed aan gedaan dit Vietnam-nummer uit te geven, vooral omdat ze zich niet beperkt heeft tot de obligate kreten van hoe afschuwelijk het allemaal is, maar de keiharde feiten nuchter opsomt.

Het gevaar is te groot dat de gemiddelde burger (ook de zeer jonge burger) de indruk krijgt dat Vietnam een zaak is waar alleen jongens en meisjes warm voor lopen, die niet willen deugen, waar ongewassen jongens protestsongs over zingen en te goed gewassen slimmerikken smartlappen van maken.

'Iedere week worden in mijn bisdom 1000 mensen vermoord door Amerikaanse bommen' zei een Vietnamees bisschop in Rome. Die duizend mensen spelen ook een rol bij iedereen die in het stemhokje het rode potlood in zijn vingers neemt. Die duizend mensen iedere week zijn óók zaak van politiek, die verachte, verguisde en vervelende politiek. Politici doen niet meer dan kiezers hen laten doen. En wie geen poot uitsteekt, niet eens om een hokje rood te maken, krijgt ook vuile handen. Het gaat om andere dingen dan om Koekoek ('kén je lache . . .') of dat een kleine auto eindelijk vervangen kan worden door een grotere.

Buiten zijn alle lampen bijna gedoofd. Het is belangrijk te weten dat ook deze rust, de rust van een warme zomernacht, verstoord kan worden door wat in een ver Vietnam gebeurt. Want zo ver is dat helemaal niet.

gerard stikkelbroeck

juni/66

M66 - no. 6 - juni - pag. 6

VIETNAM

DIT ZIJN DE FEITEN IN VIETNAM

Vietnam was en is een land met enorme tegenstellingen. Eeuwenlang werd negentig procent van de bevolking uitgezogen door een kleine groep heersers, die de schone naam 'mandarinen' droegen. De Fransen die bijna een eeuw de heersers over dit land waren, hebben nooit een poebt uitgesproken om aan deze situatie een einde te maken. Ze hebben de mandarinen gesteund zoveel ze konden: ze stelden prijs op rust in hun gebieden, niet op sociale rechtvaardigheid.

In dit land stichtte Ho Tsj Minh in 1941 zijn Vietminh-beweging. Zijn bedoelingen: eerst de Fransen en de Japanners verjagen en dan eindelijk een begin maken met de sociale revolutie. Ho Tsj Minh is niet de haerlijke duivel met communistische idealen, zoals hij in onze pers te lang is afgeschilderd. Hij is patriot, verzetsstrijder en voor de uitgezogen bevolking van Noord- en Zuid-Vietnam de enige man die een einde kan maken aan de uitbuiting.

Als in 1945 de Japanners kapituleren, wordt de situatie dermate verward dat het noodzakelijk is enkele feiten zakelijk aan jaartallen op te hangen:

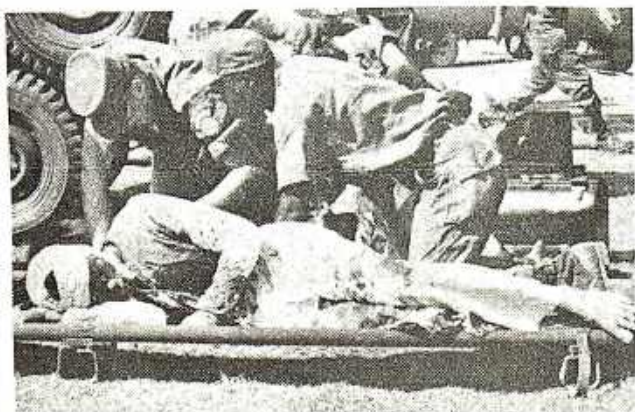
Augustus 1945: Ho Tsj Minh geeft het sein tot de opstand en proclameert op 2 september de onafhankelijke 'Democratische Republiek Vietnam' met Hanoi als hoofdstad en Ho Tsj Minh als president.

1946: De teruggekeerde Fransen onderhandelen met Ho Tsj Minh, maar ze bereiken geen overeenstemming. In december van dat jaar begint de strijd tussen de Vietminh en de Fransen, een strijd die zo lang en zo wreed is dat een totale uitputting van het land onvermijdelijk lijkt.

1949: De Fransen roepen een eigen onafhankelijk Vietnam uit met Saigon als hoofdstad. Er zijn nu twee regeringen in Vietnam: die van Ho Tsj Minh in Hanoi en die in Saigon met aan het hoofd de Franse marionet Bao Dai. De Vietminh vecht door en Frankrijk verliest in enkele jaren meer dan 100.000 man.

1954: In mei begint de conferentie van Genève, die in de d leidt. Een van de be-

Indien u uitgebreid wilt worden voorgelicht over Vietnam en de mening wilt leren kennen over deze zaak van o.a. prof. Vondeling, prof. Delfgouw en vele anderen, kunt u het Vietnam-nummer van Oikoumene bestellen door / 0,50 te gireren op 510930 t.n.v. Stichting Oecumenische Jeugdraad in Nederland, met de bijvoeging: 'voor Vietnam-nummer'.

langrijkste bepalingen is dat er vóór juli 1956 algemene verkiezingen moeten worden gehouden om de bevolking van geheel Vietnam zelf te laten beslissen hoe en door wie zij geregeerd wens te worden. Maar Amerika onder leiding van de felle anti-communist Foster Dulles weigert de resultaten van deze conferentie te aanvaarden. Amerika had ook al geweigerd aan de conferentie zelf deel te nemen, omdat ook de Volksrepubliek China uitgenodigd was.

In Zuid-Vietnam komt nu de katholiek Ngo Dinh Diem aan 't bewind, gesteund door Amerikaans kapitaal, dat bedoeld is om een snelle ontwikkeling mogelijk te maken. Maar Diem en zijn familiekliek doen niets om veranderingen aan te brengen, laat staan verbeteringen. Hij blijft de gehate mandarijnen steunen en zijn schrikbewind weigert algemene verkiezingen te laten houden. Niet Ho Tsj Minh, maar Zuid-Vietnam heeft de akkoorden van Genève gesaboteerd. Het gevolg ligt voor de hand: De Vietminh in Noord-Vietnam en de communistische beweging in Zuid-Vietnam (de Vietcong) en alle andere krachten die zich verzetten tegen de nieuwe uitbuiting, sluiten zich aaneen in een Nationaal Bevrijdingsfront.

Amerika blijft Diem steunen tot het werkelijk niet meer kan. Als Diem in 1963 is vermoord, holt de ene staatsgreep na de andere alles uit wat er aan bestuur nog over is. De generaal Nguyen Cao Ky, die op dit ogenblik minister-president is, blijkt een door Hitler geïnspireerde play-boy en daar veranderen alle innige omhelzingen van president Johnson niets aan. De Amerikaanse 'adviseurs' zijn uitgroeid tot een leger van 200.000 man. Maar zelfs tot de president van Amerika schijnt het door te dringen dat hij betrokken is geraakt bij een burgeroorlog die tot een wereldoorlog kan uitgroeien. Even star als in de dagen van Eisenhower en Foster Dulles blijft hij echter weigeren het Nationaal Bevrijdingsfront als gesprekspartner te erkennen.

Zo gaat een uitzichtsloze oorlog verder met iedere dag opnieuw duizenden mensen die onder napalmbommen verbranden, met een land dat één grote puinhoop wordt en daardoor nog verder in zijn ontwikkeling wordt geremd. gerard stikkelbroeck

m 66

krant voor jonge mensen

M66 - No. 6 - juni 1966.

Verschijnt maandelijks.

Losse nummers 50 ct.

In dit nummer:

Johnson pijpt - King moet dansen.

Jehova's dienstweigeraars.

De jongste wereldreligie.

Slaap zacht, Mijnheer de President.

Haarlem Nicols.

Blues.

Haute couture.

Boeddhisten onverzoenlijk

Edmond C. C. van

HET UITZICHT op een voorlopig bestand tussen boeddhisten en de regering van Nguyen Cao Ky is vrijdag te niet gedaan door blijken van toenemende onderlinge geschillen tussen de boeddhisten, die hebben geleid tot een overwinning van het militante, onverzoenlijke deel van het boeddhistische genootschap. De gematigde Thich Tri Quang, die leider was van de boeddhistische delegatie die met Ky onderhandelde, heeft zijn ontslag aangeboden als voorzitter van het boeddhistische instituut voor seculaire zaken. Hij maakt daarmee de weg vrij voor militante figuren als Thich Tri Quang, die de regering-Ky vervangen wil zien voordat in september de verkiezingen voor een wetgevende vergadering beginnen en die de boeddhisten heeft opgeroepen die verkiezingen te boycotten als zij worden georganiseerd door de militaire junta. De strijd van de boeddhisten voor

het houden van verkiezingen om zo doende tot de instelling van een burgerlijk bewind te komen, schijnt zich aldus, thans toe te spitsen op het onmiddellijke vertrek van Ky en de zijnen. De gematigde Thich Tam Chau is het slachtoffer geworden van een verkeerde interpretatie van Ky's bedoelingen. Ky had de boeddhisten aangeboden zijn militaire regering met vertegenwoordigers van verschillende niet-militaire stromingen in Zuid-Vietnam uit te breiden, welk aanbod Thich Tam Chau blijkbaar heeft opgevat als een terugtreden van Ky.

De militaire junta is echter vastbesloten zo lang mogelijk in het zadel te blijven en zeker tot aan de verkiezingen die zij aldus kennelijk hoopt te beïnvloeden.

Inmiddels heeft de regering in het noorden van het land, waar de tegen de regering gerichte onrust zich ook begon te richten tegen de Amerikanen, wie hun steun aan Ky wordt verweten, enige successen geboekt. Nadat vorige week het opstandige Da Nang gewapenderhand was veroverd, is thans Hué zonder wapengeweld in handen van de regeringstroepen geraakt. De militaire leiders in het noorden schijnen tot een soort compromis met Ky bereid te zijn.

De boeddhisten, wier campagne een tragische begeleiding krijgt door het toenemende aantal gevallen van zelfverbranding, zijn tot een dergelijk compromis niet bereid. Op het internationale vlak krijgen zij steun door de ongeneigdheid van bijv. Rusland mee te werken aan een verzoek van Ky aan de Verenigde Naties om waarnemers te sturen bij de verkiezingen in september. Ook secretaris-generaal Thant, die zich reeds enige malen heeft verzet tegen inmenging van de V.N. in het Vietnamese conflict, schijnt niet veel voor het denkbeeld van Ky, dat door president Johnson wordt toegejuicht, te voelen. De Russische betiteling van de verkiezingen als "schertsvertoning" wordt door

Hoewel het bijna onmogelijk schijnt wordt de toestand in Zuid-Vietnam met de week ingewikkelder. De boeddhisten blijven onverzoenlijk, eisen het aftreden van de regering-Ky, dreigen de verkiezingen te boycotten en willen de Amerikaanse bombardementen gestaakt zien. 4 juni 66

Indonesië en Maleisië hebben op hun conferentie te Bangkok een zekere mate van overeenkomst bereikt, die vermoedelijk zal leiden tot wederzijdse erkenning.

viet nam BULLETIN

eerste herdruk

No.1 11 juni 1966

Versnijnt om de 14 dagen

Redactie: P. van Dorp
P. Korver
O.D.v.d.Muyzenberg
Tineke Nijenhuis
A.A. Regtien

Red./adm.adres: Vietnam Bulletin
ASVA, Weesperstraat 51, Amsterdam
Gironr. 13500 t.b.v. A 2599
t.n.v. ASVA, onder vermelding
Vietnam Bulletin

Abonnement f 5.- per half jaar

Het probleem Vietnam lijkt langzamerhand in een zodanig stadium gekomen dat grotere groepen van de Nederlandse bevolking zich hiervoor gaan interesseren. Een aantal berichten en achtergrondgegevens die voor een goed begrip van het grootste belang zijn, komt om verschillende redenen in Nederland niet voldoende aan de orde en blijft zelfs voor de geïnteresseerden veelal onbekend.

De redactie hoopt in het Vietnam Bulletin een evenwichtige selectie te bieden van feiten en beschouwingen uit de nationale en internationale pers, aangevuld door achtergrondgegevens van deskundige aard. Het Bulletin zal korte aankondigingen van boeken en brochures over Vietnam opnemen.

De redactie die onafhankelijk van enige organisatie werkt, stelt zich achter de volgende vier punten:

1. Stopzetting van de bombardementen
2. Terugtrekking buitenlandse troepen
3. Erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner
4. Zelfbeschikking voor het Vietnamese volk

die ook door het Jongerencomité voor Vrede en Zelfbeschikking in Vietnam en de Actiegroep Vietnam onderschreven worden.

Het Bulletin stelt zich verder ten doel om de verschillende Vietnam-activiteiten en acties in eigen land aan te kondigen en zonodig in de vorm van een kort verslag in bredere kring bekendheid te geven.

De redactie

Deze eerste uitgave van het Vietnam Bulletin besteedt vooral aandacht aan de Boeddhisten, geeft een chronologisch overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in Vietnam vanaf 16 mei tot 4 juni, geeft enkele berichten die ingaan op de directe of indirecte invloed van de oorlog in Vietnam op landen als West-Duitsland, Zweden, Thailand en Australië.

Het is de bedoeling een dergelijke methodiek in de opzet in de toekomst enigszins te handhaven, in die zin dat telkens een bepaald onderwerp dat op dat moment in de pers over Vietnam sterk in de belangstelling staat met zoveel mogelijk achtergrondinformatie te behandelen.

Om verzekerd te zijn van een regelmatige en uitgebreide informatie over Vietnam in bovenomschreven zin hebben we uiteraard een groot aantal betalende abonneés nodig. Er zijn er al flink wat, maar we hebben er nog meer nodig. Wij vragen U, ons te helpen bij deze werving van abonnementen.

DE BOEDDHISTEN IN ZUID VIETNAM

Achtergrond

- Terwijl de crisis in Vietnam voortduurt, komt een politiek patroon naar voren dat maar al te bekend is in de geschiedenis van Azië. De maatschappij van Vietnam verdeelt zich in toenemende mate langs godsdienstige lijnen. Maar, zoals in andere landen die onder vreemde heerschappij geleden hebben, is de religie vaak ook een symbool van nationaal gevoel en politieke houdingen. De meerderheid van het Vietnamese volk heeft een verwarde godsdienst, samengesteld uit Boeddhisme, Tacisme en voorouderverering. De religie is vaag, en als zij doordringend is, is zij moeilijk af te grenzen. Maar belangrijker dan dit is het feit dat er groeperingen bestaan die nauwkeuriger bepaald zijn en die zich veel meer bewust zijn van hun geloof. De religieuze gemeenschappen zijn ook kandidaten voor politieke macht geweest. Onder hen zijn de Boeddhisten. De meesten van hen zijn vrij excentrieke typen, gezien in het deel van de wereld waar zij wonen. Het Boeddhisme dat in Zuidoost Azië in het algemeen gevonden wordt, is het Hinayana-Boeddhisme. In Zuid Vietnam overheerst het Mahayana-Boeddhisme ...

Mahayana-Boeddhisme - het Boeddhisme van het 'Grote Voertuig' - is minder leven-verloochenend dan het Hinayana Boeddhisme. Het ligt meer in de aard van de Mahayana-Boeddhisten strijdlustig te zijn op politiek gebied en ze staan meer op hun rechten ...

De tegenstanders van de Boeddhisten in Vietnam zijn de Katholieken wier aantal ongeveer één-tiende van de bevolking bedraagt. De vasthoudendheid, de vastberadenheid en de geestesgesteldheid van de Vietnamese katholieken vormen een sleutel tot het begrip van de recente gebeurtenissen...

Onder de Katholieken is iets van een geregeide cultus (het 'Personalisme') gegroeid rond de ideeën van de Franse theoloog Emmanuel Mounier. Dit is niet te verwonderen. De Vietnamezen hebben altijd voor cultussen opengestaan.

Terwijl een analyse van het religieuze patroon in Vietnam tien jaar geleden melding zou hebben moeten maken van allerlei vreemde sekten, is het voornaamste conflict de laatste tijd dat tussen de Boeddhisten en de Katholieken. Tijdens het bewind van de Fransen waren de Boeddhisten van politieke macht beroofd en daarna duurde hun gevoel van buitengesloten zijn voort tijdens de dictatuur van de katholieke Ngo Dinh Diem, de eerste erfgenaam van de Franse heerschappij.

Het voornaamste element in de strijd was de mate van organisatie. De katholieken met hun felle, onvermoeibare bisschoppen waren zeer goed georganiseerd, de Boeddhisten minder. Toch waren het de Boeddhisten die uiteindelijk het regime van Ngo Dinh Diem vernietigden. Hun kracht lag in de instinctieve massale actie.

Deze was spontaan, onvoorbereid en daarom des te ontzagwekkender. Hun geduldig verzet, zonder een gevierde leider of een georganiseerde politieke partij die effectief bestreden en vernietigd zou kunnen worden, versloeg Diem uiteindelijk en gaf hun, theoretisch althans, dezelfde rechten als de katholieken.

Sinds de datum van Diems val is de invloed van de Boeddhisten ver-groot. Maar zij zijn in hun opmars gestuit omdat ze zelfs na hun succes nog steeds de organisatie van hun tegenstanders misten. De laatste tijd is de strijd enigermate beïnvloed door de communisten uit het Noorden. Dit heeft de katholieken in de kaart gespeeld die het hebben doen voorkomen alsof de Boeddhisten geheel geïnfiltreerd zouden zijn. In feite verklaren zij met kracht dat zij even natio-nalistisch zijn als wie dan ook. Hun vurige wens is die van de meeste mensen in Vietnam, namelijk om met rust gelaten te worden, om vrij te zijn hun eigen strijd te leveren zonder rekening te hoeven houden met een vreemde vijand of een vreemde bondgenoot.

De Boeddhistische zetten zijn nog voorzichtig en weifelend, maar ze kunnen nauwelijks vermijden dat ze samen zullen moeten werken met de krachten die vóór neutraliteit zijn ...

Tijdens de burgeroorlog in China steunde de derde macht die opkwam tussen 1945 en 1947 tenslotte het Communisme en vervreemde geheel van de Verenigde Staten. Het vooruitzicht is somber voor de Amerika-nen, als ze niet in staat zullen zijn te voorkomen dat het Chinese patroon zich herhaalt in Vietnam. -

(Guy Wint, The Observer, 17 april 1966)

Hoe zijn de Boeddhisten georganiseerd ?

- In de eerste negen maanden na de militaire staatsgreep die Diem ten val bracht op 1-2 november 1963 concentreerden de Boeddhisten zich op de opbouw van de Verenigde Boeddhistische Kerk die op 3 januari 1964 gevormd werd. Deze heeft twee afdelingen, de Raad voor Geestelijke Zaken met de bejaarde Thich Tinh Khiet als min of meer titulair hoofd en Tri Quang als secretaris-generaal en de Raad voor de Verwezenlijking van het Dharma, die veelal Boeddhistisch Instituut of Instituut voor Wereldlijke Zaken genoemd wordt, waarvan Tam Chau de voorzitter is. -

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

- Er zijn vijf groeperingen buiten de Kerk:

1. De Mahayana groepering van Mai Tho en Tru Yen, waarvan het hoofdkwartier in de Chua Xaloi pagode in Saigon gevestigd is. Deze factie geniet een grote aanhang in de hoofdstad en het zuidelijk deel van de delta.
2. De Theravada (= Hinayana-) Boeddhisten van Saigon en Danang.
3. De Chinese Mahayana-belijders van Cholcn (tweelingsstad van Saigon)
4. De Cambodjaanse belijders van het Theravada-Boeddhisme in Saigon en de delta.
5. De Hoa Hao sekte

Van deze groeperingen steunen alleen de Cambodjanen de Verenigde Boeddhisten. Maar de Kerk voert de krachtigste agitatie onder de Boeddhisten en daarom zijn andere groeperingen niet geneigd zich ertegen te verzetten, aldus de schijn wekkend het standpunt van de Verenigde Kerk te steunen, wat geenszins altijd het geval is.

Achter de schermen wenden de Amerikanen hun invloed aan om Boeddhisten die niet aangesloten zijn bij de Kerk enigerlei vorm van coöperatie te doen gaan met voorstanders van de Katholieken en de strijdkrachten. -

(C.L. Sulzberger, New York Times International Edition
13 april 1966)

Wie zijn de leiders ?

- Er zijn vier belangrijke monniken in de organisatie, ieder van hen draagt de titel 'thich', een religieuze eretitel die 'eerwaarde' betekent....

Tam Chau, 45 jaar, hoofd van het machtige Instituut voor Wereldlijke Zaken die zijn steun vooral onder de Noord-Vietnamese refuges die in Saigon wonen, vindt, niet onder de Vietnamezen uit Midden-Vietnam die Tri Quang steunen. Hij is een schuwe, kleine, brildragende man met slaperige ogen en wordt gewoonlijk als minder militant dan Tri Quang aangemerkt.

Thien Minh, een man met een rond gezicht en van bijna vrouwelijk voorkomen die aan het hoofd staat van de Boeddhistische Jeugd Beweging. Hij is assistent en plaatsvervanger van Tri Quang. Een militant man, aan wie de organisatie van de heftige demonstraties (in april) wordt toegeschreven.

(1 juni slachtoffer van een bomaanslag)

Quang Lien, 40, een raadselachtige kleine man die aan de Yale University studeerde en graag aan Amerikaanse correspondenten vraagt welke universiteit zij bezochten. Hij heeft een aantal neutralistische campagnes geleid in het verleden, maar zijn invloed schijnt te zijn afgenomen. -

(R.W. Apple Jr., New York Times International
Edition 16-17 april 1966)

Tri Quang. Zijn geschoren hoofd en rond gezicht doen hem jonger schijnen dan zijn 44 jaren. Hij wordt door sommige waarnemers als typische representant van een nieuw type Boeddhistische leiders beschouwd. Hij is energiek, houdt zich op de hoogte van culturele en intellectuele stromingen in het Westen, en is sterk beïnvloed door dertig jaren van politieke onrust en revolutie in Zuidoost Azië.

Hij werd geboren in de provincie Quangbinh, in het huidige Noord Vietnam. Hij studeerde aan het Boeddhistisch instituut in Hue dat eens de keizerlijke hoofdstad was. Hij heeft een broer die officier in het Noord-Vietnamese leger is en een andere die Boeddhistisch monnik in Noord-Vietnam is.

Op zijn 24e jaar werd hij lector aan het Boeddhistisch Instituut in Hanoi. Vervolgens gaf hij een Boeddhistisch tijdschrift uit en bezocht eenmaal Japan ter gelegenheid van een Boeddhistische conferentie.

Tri Quang werd tweemaal door de Fransen gearresteerd omdat hij contacten had gehad met de strijdmacht van de Vietminh die tegen de Fransen streed. Toen het regime Ngo Dinh Diem in één grote razzia op 21 augustus 1963 alle oppositionele Boeddhistische leiders probeerde op te pakken, ontsnapte Tri Quang ternauwernood en ontving politiek asyl in de Amerikaanse ambassade in Saigon, wat stormen van protest van de zijde van de Zuidvietnamese regering deed opsteken.

Sedert de geslaagde staatsgreep tegen het Diem-regiem hebben Tri Quangs oproepen tot actie drie opeenvolgende regeringen ten val gebracht.-

(New York Times International Edition, 21 april 1966)

Tri Quang en Tam Chau die in het verleden rivalen waren, hebben steeds één front gemaakt als het om belangrijke zaken ging, zoals op enkele korte perioden na, bij de recente confrontatie met de regering Nguyen Cao Ky.

- Als de Boeddhisten binnen de komende paar maanden aan de macht komen, zou Tri Quang waarschijnlijk een dominante figuur in de regering zijn. Sommige mensen menen dat hij, evenals Aartsbischop Makarios, in het openbare leven zou treden, terwijl anderen menen dat hij door zal gaan zijn invloed indirect uit te oefenen. - (R.W. Apple, New York Times International Edition, 16-17 april 1966)

Tri Quang en de toekomst van Vietnam

Zeker is dat Tri Quang een machtige positie in het Zuidvietnamese leven zal blijven bekleden, zodat het van belang is, zijn mening over de toekomst te leren kennen, met name op het stuk van de verhouding tot het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid Vietnam.

Tri Quang is een moeilijk te benaderen man, maar in maart en april zijn journalisten van verschillende bladen erin geslaagd hem interviews af te nemen:

- Vraag: Uw tegenstanders beweren dat U een communistisch oudstrijder bent en dat Uw broer een belangrijke functie heeft in het bestuur van Noord Vietnam.

Antwoord: Ik heb gestreden om mijn land te bevrijden van de oorlog en van de vreemdelingen. Daar ga ik mee door. Het is juist dat mijn broer een verantwoordelijke functie vervult in het Noorden. En trouwens, wie heeft er vandaag de dag in Vietnam geen broer die bij de Vietcong is ? -

(l'Express, 20 april 1966)

- Wij zijn niet op het Communisme gesteld omdat het atheïstisch is en wij zijn tegen de regering omdat die geen rekening houdt met de behoeften van het volk.-

(New York Times, 21 april 1966)

In het voorjaar van 1965 zei men dat Tri Quang

- een staakt het vuren (wenste) en vrije algemene verkiezingen die zouden leiden tot een regering met een onaantastbaar volksmandaat om te onderhandelen met het 'Nationale Bevrijdingsfront'.

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

De Boeddhisten waren er in het begin van 1965 van overtuigd dat het grootste deel van de aanhangers van de Vietcong dit waren niet uit communistische sympathie, maar uit nationalisme. Het zou dus makkelijk zijn, in een van buitenlandse inmenging vrijgemaakt Zuid Vietnam de niet-communisten van de 'handlangers van Hanoi' los te weken en aan de zijde van de Boeddhisten te krijgen.

In dezelfde tijd verklaarde Tri Quang:

- Wij Vietnamezen zijn er ons volledig van bewust dat wij nooit in vrede met de Vietcong kunnen leven - of met welk soort communisme ook.

(Adam Roberts, Peace News, 20 mei 1966)

Ook in recente interviews, zoals dat met de hoofdredacteur van de Saigon Daily News, blijkt een anti-communistisch standpunt:

- ... De Nationale Vergadering en de regering die door die vergadering gekozen zal worden, moeten de onafhankelijkheid en de wil zelf te beslissen volledig tot uiting brengen. Om deze reden mogen marxisten en vermomde slaven niet tot die vergadering toegelaten worden. -

(News from Vietnam, no.290, 15 april 1966)

Hiermee lijkt de interpretatie van een journalist van l'Express van Tri Quangs toekomstverwachtingen enigszins in strijd:

- De eerwaarde Tri Quang vreest de mededinging van de Viet Cong niet. Zijn redenering is vrij eenvoudig: In het Vietnam van morgen zullen slechts twee machten bestaan: het Bevrijdingsfront en de Boeddhisten. De Boeddhisten beschikken over een ideologie die minstens even sterk is als het marxisme. Zij moeten zich alleen nog organiseren tot een partij zoals de Christendemocraten in Italië en dan zal de coëxistentie van de twee machten mogelijk zijn zonder dat de één de ander zal overheersen. (l'Express, 20 april 1966)

Als men C.L. Sulzberger mag geloven, hebben de Boeddhisten in de afgelopen maanden minstens eenmaal contact gehad met de 'Viet Cong':

- Eind maart vond een ontmoeting plaats tussen Che Viet Tan, voorzitter van het ondergrondse 'Gemeentelijk Comité' van de Vietcong in Danang en Ha Xuan Ky, voorzitter van het (pro-Boeddhistische) 'Strijdcomité' van Danang. Zij bespraken het volgende gezamenlijke actieplan. Het Strijdcomité zou uitgebreid worden tot nationale omvang met als uiteindelijke doel, de Amerikanen eruit te gooien. De Vietcong zou dan het vuren staken en een coalitieregering met de Boeddhistische politieke activisten organiseren. Er is nog geen aanwijzing dat dit programma reeds tot uitvoering wordt gebracht. -

(C.L. Sulzberger, New Yorks Times International Edition, 22 april 1966)

De laatste opmerking van Sulzberger verkrijgt relief door de uitleg die Todd geeft:

- Tri Quang, op de hoogte gesteld van deze onderhandelingen door twee van zijn assistenten, Thien Minh en Ho Giac heeft zich tegen de plannen verzet. De bonze meent dat de Boeddhisten nog niet sterk genoeg georganiseerd zijn als partij om voldoende tegenspel te kunnen leveren aan de kaders van het Front. In Washington zeggen bepaalde deskundigen dat Tri Quang het nog niet zonder Ky als tegenwicht tegen de communisten kan stellen. Dat zal ingrijpend veranderen zodra de Boeddhistendhisten hun interne problemen hebben opgelost. - (Olivier Todd, Nouvel Observateur, 4-10 mei 1966)

DE 'SMERIGE' OORLOG

In 'Le Monde' verscheen een vijftal artikelen van Robert Guillain over Vietnam onder de titel 'La seconde "sale guerre"'. De artikelen verschenen op 21, 22-23, 24, 25 en 26 mei 1966. Uit het tweede artikel nemen we het volgende over:

Een essentieel kenmerk van de situatie in Vietnam is het feit dat de Vietcong is binnengedrongen in alle regeringsinstellingen. De Vietcong heeft begrepen dat het in zijn belang is geen parallel-organisaties in het leven te roepen, maar zich zoveel mogelijk in de officiële organisaties te nestelen zoals een microbe in het bloed. Op welke manier ze hun proviand krijgen ?

Wel, voornamelijk met Amerikaanse schepen. Hun wapens? Van het Zuidvietnamese leger. Hun geld? Dat is hetzelfde als dat van Saigon. Hun politie? Die is zeker voor een gedeelte die van het regime. Militaire inlichtingen krijgen ze ruimschoots van militairen van het regeringsleger.

De schijn is dus bedrieglijk en het spel is vals. Dat de rivier van Saigon niet geblokkeerd is - het zou voldoende zijn een boot dwars tot zinken te brengen - komt niet omdat de Vietcong dat niet kan, maar omdat ze zichzelf daarmee zou benadelen. Dat de grote metalen brug bij Hué niet opgeblazen wordt, is omdat de 'Viets' hem nodig hebben. Als een of andere weg niet afgesneden is, is dat omdat het voor het moment nuttiger is de reizigers en de koopwaar te laten passeren, maar tegen betaling van een belasting.

Niet ver van Saigon, dichtbij een Franse rubberplantage, controleren guerilla-strijders in zwart uniform, op klaarlichte dag midden op de weg het verkeer, sinds maanden op dezelfde plaats. Hetzelfde gebeurt, en dat is welbekend, op de weg naar Dalat. De Vietcong heeft er een echt belastingkantoor bij kilometerpaal 138 en geeft hem die belasting betalen een reçu af. Er komen tot 5000 mensen per dag voorbij en ook alle proviand en groenten voor Saigon. De dagelijkse inkomsten moeten, naar men meent, meer dan 700.000 piasters zijn. Heel vaak is de post van het regeringsleger die aan dit alles een eind zou kunnen maken, vlakbij, in het geval van genoemde plantage op 1 km. Maar het garnizoen komt niet in actie. Het is duidelijk dat er dus inderdaad tussen regeringstroepen en Vietcong op zeer veel plaatsen een modus vivendi bestaat. Dit is zeer vaak het geval met de Zuidvietnamese 'burgermilitie', de slecht betaalde militairen (ongeveer f 40.- per maand) die de versterkinkjes van de dorpsverdediging bewaken. Als de 'viets' binnen schotsafstand voorbijtrekken, kijken ze de andere kant op. In ruil daarvoor worden ze voorlopig met rust gelaten.

Wat het gewone leger betreft: men rekent er volgens een Vietnamese bron op dat er tenminste 10 % clandestiene Vietcong-leden in zitten en die schatting is waarschijnlijk nog optimistisch. De infiltratie vindt plaats tot in de hoogste rangen. Men heeft er een bewijs van gehad onder het kabinet van generaal Khanh, toen men twee leden van de Vietcong heeft ontmaskerd in de hoogste raad van het leger.

Nadat men ze in stilte in de gevangenis gezet had en men ze een half jaar vergeten had, zijn ze vrijgelaten wegens goed gedrag. Een ander zot voorbeeld van een stille afspraak: in Saigon leveren clandestiene bureaus vrijgeleides aan soldaten van het regeringsleger die hun verlof bij hun familie willen doorbrengen in dorpen van het 'Viet' gebied.

De administratie zit vol 'cellen'. De Vietnamese autoriteiten hebben wat dat betreft niet veel illusies. Een minister van het kabinet-Ky maakte, aan het eind van een goede lunch, deze verbazingwekkende opmerking tegen mij: 'Wat wilt U dat ik doe? Mijn administratief personeel bestaat voor 40 % uit leden van de Vietcong.'

Ergens anders gaf een hoge ambtenaar mij de spoorwegen als voorbeeld. Het is onmogelijk treinen te laten lopen. De guerrilla-strijders blazen niet alleen de spoorbaan op (per dag worden gemiddeld 20 spoorbruggen opgeblazen) maar hun vrienden, de spoorwegarbeiders, helpen hen bij het opblazen van treinen. Van hen weet de Vietcong hoe een convooi wordt samengesteld, en op die manier laten ze de kneedbom niet zomaar onder een wagen ontploffen, maar juist onder de pantserwagen die het convooi beschermt. Verandert men, op het laatste moment, de volgorde der rijtuigen? Degenen die met kneedbommen langs de spoorweg staan, weten het onmiddellijk en houden er rekening mee.

De infiltratie van de Vietcong in de grote steden baant de Amerikanen die daar zeer op bedacht zijn, veel zorgen. De relletjes onlangs hebben hen er toch wel een beeld van moeten geven, want die zijn stellig ernstiger geworden door de aanwezigheid van geheime Vietcongliden. In februari schatte men dat er in Saigon 4000 cellen van de Vietcong waren, in principe elk van 5 man. Deze 20.000 agenten zijn tegelijkertijd agitators en gewapende krachten, dus zij vormen een hele wachtende divisie in de hoofdstad. Men dacht dat er een tweede divisie was geïnfiltrerd in Gia-Dinh, een voorstad van Saigon. In Hué is de infiltratie in de hele administratie, volgens niet-Amerikaanse en zeer goed geïnformeerde zegslieden, zó groot dat er niets in de gemeente beslist wordt zonder medeweten, of liever, zonder toestemming van de Vietcong. Hun agenten, gecamoufleerd als regeringsambtenaren geven hen een soort vetorecht tegen elke maatregel die ongunstig voor de zaak zou zijn.

In onverschillig welke stad die belegerd wordt door de Vietcong, en dat worden ze allemaal, ziet men elke dag autobussen volgepropt met mensen die letterlijk huiveringwekkende bestemmingen opgeven, d.w.z. plaatsen midden in het vijandelijke gebied. Als ook maar één regeringsfunctionaris in het voertuig zou stappen, dan zou hij bij de eerste de beste controlepost gearresteerd worden; een Amerikaan zou al na enige kilometers in mootjes gehakt zijn. Maar de gewone mensen hebben het recht te passeren, en ook dit is een stille afspraak met de 'Viets'.

Uit het derde artikel uit dezelfde serie in 'Le Monde':

De bouw van enorme Amerikaanse installaties maakt van de onafhankelijkheid van Zuid-Vietnam een zinledig begrip. Van deze onderneming is een belangrijk aspect in het buitenland slechts weinig bekend: de Amerikaanse maatschappij die het monopolie heeft gekregen van alle openbare werken in Zuid-Vietnam is een plaats gaan innemen die buiten alle proportie is.

De vier grootste ondernemingen voor publieke werken in de Verenigde Staten hebben gezamenlijk de Maatschappij VIETNAM BUILDERS opgericht, die een nieuwe macht is gaan vormen naast de grote, maar al te vaak met elkaar rivaliserende Amerikaanse diensten (State Department, US Aid, CIA, US Army, enz.) Het werkprogramma van de VIETNAM BUILDERS overtreft in belangrijkheid het beroemde Manhattan Project dat de atoombom gemaakt heeft.

Honderd bouwobjecten op meer dan 30 verschillende plaatsen verstoren de interne structuur van Zuid-Vietnam totaal. Er zijn op het ogenblik 25.000 Vietnamezen, 1.700 buitenlanders en 1.800 Amerikanen in dienst. Maar deze cijfers zullen stijgen tot resp. 50.000, 8.000 en 5.500. De omzet, voorzien voor 1966 bedraagt 240 miljoen dollar, waarvan 97 voor havens, 72 voor vliegvelden en 47 voor gebouwen en kampen.

Er gaat in Saigon een hardnekkig gerucht dat de regering van generaal Ky de basis Camranh voor 99 jaar aan de Amerikanen heeft overgedragen. Het feit dat ze er gigantische werken uitvoeren die van Camranh één van de grootste marinebases ter wereld moeten maken, maakt deze bewering niet onwaarschijnlijk.

- 'De minister van buitenlandse zaken van Indonesië, Adam Malik, heeft verklaard dat de Verenigde Staten hun strijdkrachten uit Zuid-Vietnam moeten terugtrekken en dat de regeling van Vietnam een zaak is van de Vietnamezen zelf.

In een belangwekkende toespraak voor het parlement zei Mr. Malik 'dat Indonesië de strijd van de Vietnamezen tegen de interventie van de Verenigde Staten' steunt.

Mr. Malik sprak tot een gehoor waaronder de ambassadeur van de Verenigde Staten, Marshall Green.

(Christian Science Monitor, 11-5-66)

BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN 16 MEI - 4 JUNI

- 16-5-66 Ky zet luitenant-generaal Ton That Dinh af als bevelhebber van het noordelijke militaire district. Dinh zoekt bescherming bij de Amerikaanse mariniers in Danang.
- 17-5-66 Ky trekt een divisie uit de Mekongdelta naar het gebied van Saigon terug teneinde de veiligheid van de hoofdstad te verzekeren. Ky bevestigt dat de divisie gereed wordt gehouden om tegen boeddhistische rellen op te treden.
- 18-5-66 Ky installeert luitenant-generaal Huynh Van Cao (r.k.) als de vierde bevelhebber van het noordelijke militaire district in twee maanden. Ky zet 2000 man troepen in tegen het opstandige Danang. De Verenigde Boeddhistische Kerk zegt haar bestand met Ky op.
- 20-5-66 De pasbenoemde generaal Cao weigert het bevel van de regering in Saigon, om de pagodes in Danang aan te vallen, uit te voeren. Hij wordt van zijn kommando ontheven en zoekt bescherming bij de Amerikaanse mariniers in Danang. Het Bevrijdingsfront besluit de aanvallen op de Ky-troepen op te voeren bij wijze van steun aan de bevolking van het noorden van Zuid-Vietnam. De opstandige troepen in Danang dreigen de Amerikaanse vliegbasis bij deze stad te vernietigen, als de Amerikanen niet onmiddellijk de regeringstroepen uit Danang terugtrekken. De Amerikanen trekken hun vliegtuigen van de basis terug. De luchtmacht van Ky bombardeert versterkingen van het Bevrijdingsfront in de buitenwijken van Saigon.
- 23-5-66 Twee pagodes, de laatste bolwerken van het verzet in Danang, worden door Ky-troepen ingenomen. De Amerikanen waarschuwen dat Zuidvietnamese vliegtuigen die Amerikaanse posities beschieten, zullen worden neergeschoten. In Saigon vinden felle anti-Amerikaanse betogingen plaats. Het Amerikaanse opperbevel stelt een nieuwe avondklok in voor Amerikaanse militairen in Saigon.
- 27-5-66 De Amerikaanse bibliotheek in het opstandige Hué wordt uit protest tegen de Amerikaanse steun aan Ky geplunderd. De Amerikaanse burgers worden uit Hué geëvacueerd; het Amerikaanse consulaat wordt ontruimd.
- 30-5-66 Drie boeddhisten en een student verbranden zichzelf uit protest tegen de regering-Ky. De boeddhistische leider Thich Tri Quang verklaart dat Johnson door zijn steun aan Ky alle sympathie bij de boeddhisten heeft verspeeld.
- 1-6-66 Het Amerikaanse consulaat in Hué wordt geplunderd. In Saigon wordt een moordaanslag gepleegd op een van de boeddhistische voormannen, Thich Thien Minh.
- 4-6-66 Ky vraagt waarnemers van de Verenigde Naties bij de door hem op 11 september te houden verkiezingen. Rusland en U Thant wijzen het voorstel af. De boeddhisten verklaren verkiezingen die door Ky worden georganiseerd, te zullen boycotten. Ze eisen het onmiddellijke aftreden van Ky en het instellen van een burgerregering.

KORTE BERICHTEN

Thailand heeft besloten om militaire hulp te verlenen aan Zuid-Vietnam zo wordt officieel meegedeeld in Bangkok. Vlootenheden en eenheden van de luchtmacht zullen binnen twee maanden naar Vietnam gaan. Een communiqué deelt mee dat 'de regering van Thailand van mening is dat de situatie in Vietnam zijn weerslag zal hebben op de andere landen in die streek en zeer in het bijzonder op Thailand als de vrije landen niet in staat zouden zijn om de communistische agressie te stoppen.-

(Le Monde, 5 mei 1966)

Geheel onofficieel en zonder enige strijdkrachten te leveren, is Thailand een van de meest behulpzame bondgenoten (van de USA) in de oorlog in Indo-China. Vijfenvestig procent van alle bomaanvallen op Noord-Vietnam, en vele acties tegen de opstandelingen in Laos worden uitgevoerd vanuit bases in Thailand, die ter beschikking van de Amerikaanse vliegtuigen gesteld zijn. Deze vermetele afspraak is nooit officieel bevestigd, maar het is een van de best verborgen geheimen van Azië. Zowel Hanoi als Peking laten er dan ook geen twijfel aan bestaan dat ze willen proberen het gezag van de regering van Thailand te ondermijnen en het regime omver te werpen.

(C.L. Sulzberger in de New York Times
15-4-66)

Voor de Amerikaanse vliegers in Vietnam is de zogenaamde Ho Chi Minh route een bron van frustratie. Laos heeft toestemming gegeven dat Amerikaanse piloten de paden bombarderen die door Laos van Noord- naar Zuid-Vietnam lopen. Maar de toestemming is slechts gegeven onder vele beperkingen. Hoe verdacht de dorpen er ook uit mogen zien, ze mogen niet worden gebombardeerd. De vliegers zijn er echter van overtuigd dat sommige dorpen geen echte dorpen zijn. Onder de 'hutten' zijn communistische vrachtwagens vol manschappen en voorraden verborgen. Als er luchtalarm gegeven wordt, stoppen de vrachtwagens en veranderen in een 'dorp'. Laos heeft ook uitdrukkelijk gesteld dat doelen die meer dan 60 meter van open paden en wegen verwijderd zijn buiten het te bombarderen gebied liggen. Zo trekken de soldaten naar het zuiden, op een afstand van honderden of duizenden meters van de paden, zonder dat ze door aanvallen van Amerikaanse vliegtuigen gehinderd worden. En wat erger is, ze stellen hun ak-ak's, machinegeweren en geweren op en wachten rustig af, veilig van de kant van de weg, tot de vliegtuigen komen. (Christian Science Monitor, 15-4-66)

Senator Wayne Morse zei tegen McNamara dat hij graag zou zien dat president Johnson 'naar New York zou gaan en de Veiligheidsraad zou vragen een resolutie aan te nemen waarin wordt aangedrongen op een staakt het vuren in Vietnam. Dat zou de Fransen en Russen in een moeilijke positie brengen.'

Maar in feite zou een oproep het vuren te staken Washington evenzeer in een moeilijk parket brengen. Het zou er op neer komen dat we de theorie van de enclaves die door de regering is verworpen, moeten aanvaarden. Een staakt het vuren zou de leiders van het Nationale Bevrijdingsfront de controle over grote gebieden geven. Dit zou hen in een zeer goede positie plaatsen bij eventuele onderhandelingen.

(Christian Science Monitor, 14-5-66)

- Voor de eerste maal werd het gas - in poedervorm - neergeworpen in vaten van 40 kilo elk, die voorzien zijn van een explosieve lading die 25 seconden na het uitwerpen ontploft. Als de heli-copters op 1000 meter hoogte vliegen, moeten de vaten ontploffen als ze de boomtoppen bereiken, net voordat ze de grond raken. Majoor Dismore (chemisch expert van de Amerikaanse eerste infanterie divisie) verklaarde dat na de eerste dichte wolken van traan-gas, er kristallen van het poeder op de bladeren achterblijven die nog een week werkzaam blijven. Als ze worden aangeraakt, bijv. door de voeten van een soldaat, scheiden ze opnieuw hetzelfde traanverwekkende gas af. Na de gasaanval van afgelopen donderdag spoelde een gaswolk over het land; de mensen in het hoofdkwartier 8 km verderop moesten hun gasmaskers op zetten. - (New York Times, 11-5-66)

Over de laatste opiniepeiling van Gallup in de USA:

- 54 % van de ondervraagden is in feite van mening dat als de Zuid-vietnamezen niet snel een einde maken aan hun onderlinge strijd, de USA onmiddellijk hun troepen terug moeten trekken. Het aantal voorstanders van een Amerikaans vertrek loopt op tot 72 voor het geval dat de regering in Saigon de strijd tegen de Vietcong zou staken. - (Le Monde, 24-5-66)
- Amerikaanse vliegtuigen hebben vorige week een eigen infanterie-eenheid te velde gebombardeerd. Twee Amerikanen sneuvelden en 58 werden gewond, zo is door een Amerikaans woordvoerder medegedeeld. (N.R.C., 18-5-66)
- President Johnson gispte tijdens een partijbijeenkomst in Chicago diegenen ' die zich in hun zenuwachtigheid tegen de eigen leiders, het eigen land en de eigen soldaten keren'. (N.R.C., 18-5-66)
- Zweden heeft geweigerd om wapens aan de V. - enigde Staten te ver-kopen vanwege de Amerikaanse politiek in Vietnam. Een woordvoer-der van de regering had geen commentaar. Een Amerikaanse bron ver-meldt dat verschillende U.S.-missies Zweden hebben bezocht om wapens te kopen en daarbij ervan op de hoogte zijn gesteld dat de regering besloten had om export van oorlogsmateriaal naar de Verenigde Staten niet toe te staan. Zweden is officieel tegen de oorlog en is van mening dat het alleen maar opgelost kan worden door onderhandelingen met alle betrokken partijen, de Vietcong inbegrepen. (New York Herald Tribune, 26-5-66)

Westduitsland en Vietnam

De minister van defensie van de V.S., McNamara zei met betrekking tot de rol van Westduitsland in de oorlog in Vietnam tijdens het Senaatsdebat in januari van dit jaar: 'Wij kunnen binnen afzienbare tijd verwachten dat ... in het bijzonder Duitsland, afgezien van West-Europa, een veel grotere rol dan tot nu toe ... (en) een belang-rijkere militaire rol dan tot nu toe bij de verdediging van de vrije wereld over zal nemen.'

Op de vraag van Senator Thurmond: 'Ik neem toch aan dat U Uw inspan-ningen zult voortzetten om de Duitsers ertoe te bewegen met voldoende kracht deel te nemen en in Vietnam werkelijk te helpen?' antwoordde McNamara: 'Dat zal inderdaad gebeuren'.

(Uittreksel uit het protocol van het senaatsdebat zoals weer-gegeven in 'Der Spiegel' van 21-2-66)

LITERATUUR OVER VIETNAM

'Vietnam, achtergronden van een konflikt', door Harry Haas. Uitgave van de Christen Studenten Associatie, januari 1966. Prijs f 2.--
Te bestellen op giro 67086 t.n.v. NCSV, Zeist. Het boekje geeft een historisch overzicht van de verschillende partijen in het konflikt.

'Vietnam-rapport, moord of missie?', samengesteld door de Socialistische Jongeren Groep Winschoten, mei 1966. Prijs f 1.-, te bestellen via giro 1214555, t.n.v. M.G. Dekker, Blijham (Gr.)
Het rapport bevat een grondige studie van de Vietnamese oorlog. Ook de houding van de Nederlandse regering en de Nederlandse politieke partijen wordt besproken.

'Der endlose Krieg, Bericht über Vietnam', door Heinz Abosch. Uitgave van 'Stimme der Gemeinde', 6 Frankfurt am Main, Finkenhofstr. 4.
Voor deze brochure is gedeeltelijk gebruik gemaakt van gegevens uit de Westduitse pers.

'The Viet-Nam Reader, articles and documents on American Foreign Policy and the Viet-Nam crisis.' Edited by Marcus G. Raskin and Bernard B. Fall. Uitg. Random House, New York. Prijs \$ 5.95.
Dit boek is een verzameling documenten en verklaringen van vooraanstaande politici over de oorzaken en de gevolgen van de oorlog in Vietnam.

MEDEDELINGEN

Actiegroep Vietnam (Belieslaan 2, Heiloo)

Zondag, 19 juni. Stille protestmars tegen de oorlog in Vietnam.
Verzamelen half acht bij Domela Nieuwenhuis, Nassauplein, Amsterdam.

Jongerencomité voor Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam (postbus 2056, Amsterdam). De brochure van het Jongerencomité is te bestellen voor f 0.50 op postgiro 611302.

D R U K W E R K

H.G.J. Zonnenberg

Postbus 187

UTRECHT 1

25

Afz. Vietnam Bulletin
ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam

Thailands regime: autoritair, maar niet impopulair

29 Jun. 66 M

Weinig problemen in stad of land

In vroeger dagen waren de klassentegenstellingen al pijnlijk genoeg. De welgestelden aten tot zij barstten, en de armen hadden honger. De eersten zaten 's winters lekker bij de kachel, en de laatsten verrekten van de kou. Maar daar is nu, in grote delen van de wereld, nog een derde lichamelijke reden voor klassenijd bijgekomen. De gegoede standen hebben het lekker koel, en het gewone volk is dag en nacht amechtig van de broeiende, gena-

te pakken te krijgen. Maar hunkeren zij thans naar de verwezenlijking ervan? Hebben de laatste acht jaar, waarin er van deze schone beloften minder dan ooit terecht is gekomen, een stemming van broeiend verzet geschapen?

Geenszins. Alle bevoegde waarnemers (onder wie ik in de eerste plaats de Amerikaan David A. Wilson, auteur van het boek *Politics in Thailand*, zou willen aanbevelen) zijn het erover eens, dat er weinig of niets te merken is van een revolutionaire stemming (wat niet wil zeggen dat het niet onverwacht weer eens tot een staatsgreep, tot een worsteling om de macht binnen de heersende klasse, zou kunnen komen).

Hoe het te verklaren? Wat betreft de berusting van de massa, om niet te zeggen haar gerede aanvaarding van het tegenwoordige regime, is het antwoord gemakkelijk genoeg. Zij is in overgrote meerderheid verspreid over veertigduizend dorpen, die heel weinig contact met de buitenwereld hebben en wier inwoners, juist omdat zij de zo

Het Klooster van de dageraad in Bangkok.

weinig klasse-obstakels te stellen heeft in het streven carrière te maken. De Thais combineren nl. een bijna slaafs aandoend gezag voor ambtelijke, erfelijke of religieuze status met een buitengewone maatschappelijke mobiliteit.

De studenten, die overal altijd de lont van revolutie vormen, worden bovendien onschadelijk gemaakt met ambtelijke baantjes en het prestige en de verrijkmogelijkheden die daar maar al te vaak aan verbonden zijn. Ook diegenen die tegen die verleidingen bestand zijn, ontkomen niet aan de omhelzing door het „establishment“, althans wanneer zij, zoals de meesten van hen, met een beurs hebben gestudeerd. Want in ruil daarvoor moeten zij zich verplichten twee keer zo lang in het ambtelijk apparaat te dienen.

Ten slotte is er dan nog het feit dat er in stedelijk Thailand goed verdiend wordt waardoor de middenstand, die

bazn
top
va
he
ka
t m
str
der
en
n u
het
yk
in
rd
n
al
de
m
eg
d
de
cel
rk
st
we
al
17

omstandigheden niet toe komen
revolutie te kraaien?

Die vraag kwam bij mij op toen ik in Bangkok uit mijn air-conditioned hotel in een air-conditioned auto stapte om, na enige bezoeken aan air-conditioned bureaus, air-conditioned winkels, air-conditioned bank en een air-conditioned kapper, in een air-conditioned restaurant te gaan eten.

Ik kon mij bij het zien van de zwetende, met kleren aan het lijf geplakte massa's op straat, die zelfs 's nachts nauwelijks verlossing vinden in hun povere huizen zonder douches, maar één reden bedenken waarom zij nog niet in opstand zijn gekomen: omdat zij het daar te warm voor hebben.

Geen revolutiestemming

Er zijn echter ook wel een paar andere verklaringen voor de verrassende afwezigheid (behalve in het noordoosten des lands, waarover later meer) van een revolutionair klimaat in het tegenwoordige Thailand. Waarom dat zo verrassend is, werd in het vorige artikel reeds uiteengezet: het regime heeft, oppervlakkig gezien, alle kenmerken van een hooghartig, repressief en reactionair klassebewind.

En dat dit zo weinig weerstanden bij het volk opwekt, wordt nog des te merkwaardiger, wanneer men er zich rekenschap van geeft dat dit volk van tijd tot tijd wel degelijk revolutionair, of althans radicaal, bloed heeft geroeken. De samenweerders, die de koning in 1932 zijn almacht afhandig maakten, deden het in naam van de „democratie“.

Een van hun twee voornaamste leiders, Phanomyong Pridi maakte kort daarna een plan aanhangig voor de collectivisatie van alle land: de staat zou het opkopen, en de boeren zouden zijn employées worden. Dat plan werd afgeketst. Maar Pridi genoot genoeg aanzien om het na de oorlog tot premier te brengen en het drie jaar lang te blijven.

Verspreide massa

Het volk heeft voorts sinds 1932 meermalen naar de stembus mogen gaan. Kortom, de Thais hebben wel degelijk de gelegenheid gehad de smaak van democratie en radicalisme

veerde stijl:
geving

nauwelijks klassen, weinig tot klasse-
nijd geprikkeld worden.

Geen agrarisch probleem

Zij hebben daar nog te minder aanleiding toe omdat zij voor 85 pct. eigenaren van hun land zijn en per familie gemiddeld 6 hectare bezitten, het hoogste cijfer voor geheel Azië. En net zoals Thailand nauwelijks een agrarisch probleem heeft, in de zin van grootgrondbezit en absentisme, met alle misère, die daarbij komt kijken, zo heeft het dank zij een bevolkingsdichtheid van slechts 50,4 per vierkante kilometer grotendeels vruchtbare grond, ook geen demografisch probleem.

Daarbij komt ten slotte nog dat het gewone volk geneigd is het verre gezag te vereenzelvigen met de koning, die van oudsher een diepe verering geniet (voor de boeddhist is hij een van de hoogste incarnaties van de deugd en de wijsheid); dat de Thais van nature een volgzzaam volk zijn; dat het klimaat, de bodem en het overal aanwezige water, waarin het wemelt van de vis, een bescheiden levensstandaard, zonder al te veel inspanning, binnen het bereik van een groot deel der plattelandsbevolking brengen.

Maar als dit alles een verklaring biedt voor het conservatisme van de landman, dan blijft nog de vraag waarom het ook in de traditionele haard van revoluties, de steden, zo rustig blijft. Wat betreft de revolutionaire troepen is, het antwoord alweer heel eenvoudig. Bangkok kent nauwelijks een industrieel proletariaat. Slechts 2 pct. van de arbeidende bevolking werkt in de industrie. Deze arbeiders hebben, zoals in het vorige artikel reeds werd uiteengezet, geen mogelijkheid tot onafhankelijke organisatie. En de meerderheid van hen bestaat uit Chinezen, op wie de autoriteiten, om voor de hand liggende redenen, nog een extra waakzaam oog houden.

Tamme intellectuelen

Maar hoe staat het met het officieren-corps voor een potentiële revolutie: de intellectuelen? Wat mij in Bangkok het meest verrastte was dat ook in die milieus zo weinig van een rebelse gezindheid was te bespeuren.

Zeker, men moppert en men ergert zich aan de vrijheidsbeperkingen waaronder men moet werken. „Ik moet oppassen“, zei een Thaise intellectueel mij, „ik zou tegen de lamp kunnen lopen als ik bijv. met gematigd socialistische opinies in druk verscheen.“ Maar er was geen bitterheid in zijn stem toen hij mij het „monument voor de democratie“ toonde, dat ter gedachtenis aan de revolutie van 1932 werd opgericht, en spottend zei: „Het hoorde de grazerk van onze democratie te heten.“

Ik vroeg hem hoe het kwam dat hij en zijns gelijken, vooral de studenten, zo weinig revolutionair gezind waren. Hun vaders, die de absolute monarchie ten val brachten en door een soort oligarchie van militairen, ambtenaren, politici, hovelingen en „gros bourgeois“ hadden vervangen, waren niet zo tam geweest. Waaraan was het toe te schrijven dat de huidige generatie ógenshijnlijk nog steeds weinig haast had haar thans door democratie of zelfs sociaal-democratie te vervangen?

Zijn antwoord was dat vrijwel elke Thaise student, na beëindiging van zijn studie, niet alleen een ambtelijk baantje wacht, maar dat hij het ook met

in de huidige fase van 3 jaren evolutie de natuurlijke drager van een nieuwe revolutie zou moeten zijn, er gemakkelijker toe komt zijn belangen, althans tot op zekere hoogte, met die van de oligarchie te vereenzelvigen.

Economische groei

Dank zij de liberale economische politiek en de conservatieve fiscale politiek, waaraan de Thaise valuta haar kracht ontleent, stroomt het buitenlands kapitaal toe en kan het land, dat intellectuele noch proletarische werkloosheid kent, op een groei van 7 pct. bogen.

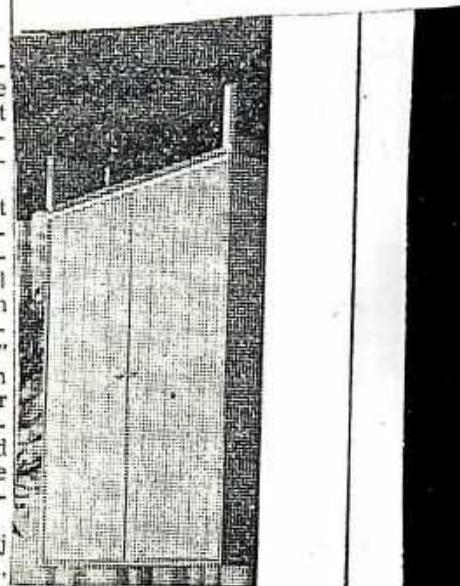
Bangkok, met zijn enorme boulevards, zijn talrijke voortreffelijke hotels, zijn ontelbare gloednieuwe Japanse taxi's — zo heel anders dan de miserabele „Quatre chevaux“ waar Saigon het mee moet stellen — is dan ook een van die moderne Aziatische wereldsteden die de Europeaan plotseling doen beseffen, dat Azië, stedelijk Azië althans, niet meer tegen zijn materiële prestaties behoeft op te kijken. En misschien ook niet tegen zijn politieke ditto's.

Dat was in ieder geval de mening van de minister van buitenlandse zaken, die mij grondig op mijn nummer zette, toen ik in ons gesprek een kritische opmerking waagde over het dictatoriaal karakter van het Thaise regime. „Dictatoriaal?“, zei hij, „nu, mijnheer, op dat gebied hebben wij nog heel wat van uw Hitlers en Mussolini's te leren.“ En daarin had de man geer ongelijk. Want zoals mijn intellectuele vriend het uitdrukte, het regime is we repressief, maar, omdat het er geer positieve ideologie op nahoudt, niet oppressief.

J. H. HUIZINGA

(wordt vervolgd)

Dit is het tweede artikel dat onze reis correspondent schreef over Thailand, dat hij bezocht na zijn recentste bezoek aan Vietnam. Het eerste artikel verscheen in de N.R.C. van 21 juni.

viet nam BULLETIN

Verschijnt om de 14 dagen

Redactie: P. van Dorp
P. Korver
O.D.v.d. Muyzenberg
Tineke Nijenhuis
A.A. Regtien

Red./adm.adres: Vietnam Bulletin
ASVA, Weesperstraat 51, Amsterdam
Gironr. 13500 t.b.v. A 2599
t.n.v. ASVA, onder vermelding
Vietnam Bulletin

Abonnement f 5.- per half jaar
Los nummer f 0.40

No. 2 25 juni 1966

Keuze uit de Handelingen van de Eerste Kamer, Vietnam-debat, 38-ste vergadering (25 mei 1966) en 39-ste vergadering (7 juni 1966).

Aan het woord zijn de heren Luns en v.d.Stoel voor de regering, de heren de Quay (KVP), de Niet (PvdA), van Hulst (CHU), van Riel (VVD), IJmkers (CPN), v.d.Spek (PSP), Berghuis (ARP).

Verder een kort citaat van de heer Bot over ontwikkelingshulp aan Vietnam.

De keuze uit de Handelingen betreft een aantal uitspraken over de Viet-brief van het partijbestuur van de Partij van de Arbeid en het debat rond de motie v.d.Spek (PSP).

De bedoeling van de keuze was om zoveel mogelijk de actuele Vietnam-standpunten van de verschillende politieke partijen te verzamelen.

- Minister LUNS: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nu aanvangen met mijn beschouwingen over politieke vraagstukken, in de eerste plaats de zo belangrijke, iedereen aansprekende en iedereen met zorg vervullende kwestie Vietnam. Met voldoening heeft de Regering vastgesteld, dat een zeer grote meerderheid van de Kamer instemming heeft betuigd met het beleid van de Regering ten aanzien van Vietnam, zoals in de memorie van antwoord is uiteengezet. De Regering is ook verheugd te constateren, dat bij de beschouwingen tevens is gebleken, dat er in de Kamer in aanzienlijke mate begrip en steun voor de door de Verenigde Staten gevolgde politiek bestaan.

Over de befaamde brief van het bestuur van de P.v.d.A. kan ik kort zijn. Uiteraard hebben wij - de Staatssecretaris en ik en ongetwijfeld ook de Minister zonder Portefeuille - met belangstelling de diverse reacties in deze Kamer beluisterd, maar wat de Regering betreft, behoef ik slechts te verwijzen naar de reactie van de Minister-President onmiddellijk na de publikatie van deze brief, waarbij de heer Cals de opvatting van de gehele Regering - ministers en staatssecretarissen - heeft weergegeven.

(Handelingen 38-ste vergadering, blz. 844-845)

Minister LUNS: Allereerst wil ik herhalen, dat volgens de inlichtingen waarover de Regering beschikt, Noord-Vietnam in augustus 1964 geen aanbod heeft gedaan, zodat de Regering hiervan dus ook niet op de hoogte kon zijn. De geachte afgevaardigde bedoelt ongetwijfeld een aantal ook in New York doorgekomen geruchten over de mogelijkheid, dat men elkaar wellicht zou kunnen ontmoeten. De Staatssecretaris de heer Van der Stoel en ik hebben deze berichten zorgvuldig nagegaan. Ik kan dus herhalen, dat van een concreet vredesaanbod geen sprake was; helaas, wil ik er aan toevoegen. Ik wil er ook van afzien met de geachte afgevaardigde te speculeren over de vraag, of de Verenigde Staten op de hoogte waren van de recente actie van de regeringstroepen tegen Da Nang en zo neen, waarom niet. Wel kan ik constateren, dat de Amerikaanse autoriteiten en de Amerikaanse troepen zich ervan hebben onthouden partij in dit conflict te kiezen en dat zij alles in het werk hebben gesteld en nog stellen om de partijen tot elkaar te brengen.

(Handelingen 38ste vergadering, blz. 845)

Minister LUNS: Ik kom thans bij de de drie vragen, waarmee de geachte afgevaardigde zijn betoog besloot. Hij begon met de Regering te vragen er bij de Verenigde Staten op aan te dringen de bombardementen opnieuw te staken. In de memorie van antwoord is duidelijk uiteengezet, waarom dit niet van de Verenigde Staten kan worden verwacht, zolang er geen begin van een concrete aanwijzing is, dat het staken van de bombardementen Hanoi zou kunnen brengen tot onderhandelingsbereidheid en tot een enigszins tegemoetkomende houding.

De tweede vraag betref de deelname van het Nationaal Bevrijdingsfront aan eventuele onderhandelingen. Deze vraag is reeds beantwoord in de mondelinge aanvulling op de memorie van antwoord, die ik gisteren in de Kamer gaf. Ik zou eraan willen toevoegen, dat tijdens een onderhoud, dat ik in februari van dit jaar met de Amerikaanse president heb gehad, president Johnson nog eens zeer duidelijk heeft verklaard, dat uiteraard het deelnemen van de Vietcong aan de onderhandelingen voor de Verenigde Staten nooit een beletsel zal zijn om te onderhandelen.

De laatste vraag betref de deelname van het Nationaal Bevrijdingsfront aan een interimregering. De Regering is van mening, dat dit een gelegenheid is van binnenlandse politieke aard van Zuid-Vietnam. Ik meen, dat in de huidige situatie niet van de Nederlandse Regering kan worden verwacht, dat zij hierover een oordeel uitspreekt. Ik wil mij daarom beperken tot het onderstrepen van de door de Amerikaanse Regering duidelijk en herhaaldelijk geformuleerde wens, dat een zo representatief mogelijke regering in Saigon tot stand komt.

(Handelingen 38ste vergadering, blz. 845)

De heer VAN DER STOEL: Mijnheer de Voorzitter! De geachte afgevaardigde de heer Van Hulst heeft mij de vraag gesteld, of ik nog sta achter het regeringsbeleid inzake Vietnam en heeft daaraan de wens verbonden, dat ik op dit punt persoonlijk zou antwoorden.

Ik vind dit eigenlijk een wat wonderlijke vraag. Als een staatssecretaris het oneens is met het regeringsbeleid en de betrokken minister of ministers niet kan overtuigen van de juistheid van zijn inzichten, dan blijft hem maar één weg open, nl. aftreden. Uit het feit, dat ik hier naast Minister Luns achter de regeringstafel sta, kan de geachte afgevaardigde zijn conclusies trekken.

Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken, dat de geachte afgevaardigde bij zijn opmerkingen eigenlijk is uitgegaan van de constatering van een fundamentele tegenstelling tussen de opvatting van de P.v.d.A. en die van de Regering ter zake Vietnam.

Uit hetgeen de geachte afgevaardigden de heren De Niet en Vos gister-

Aktiegroep Vietnam

Den Haag 3 juli 1966

Aan de minister van Buitenlandse
Zaken van Nederland,
Den Haag.

Excellentie,
Hierbij doen wij U toekomen de brief, die wij heden, via de Ambassade van V.S. te den Haag, hebben gericht, betreffende de oorlog in Vietnam.

Aangezien U als minister van buitenlandse zaken optredend namens de Nederlandse regering, zich zonder restrictie achter de Amerikaanse politiek in Vietnam schaart, zijn wij van mening, dat U als medeplichtige t.a.v. deze oorlog, dient te weten, dat een steeds groeiend aantal Nederlanders met stijgende verontwaardiging deze politiek volgt. Zoals U weet is dit niet beperkt tot enige kleine partijen en politiek-bewuste groeperingen. De laatste maanden zijn tal van akties dienaangaande van diverse aarden achtergrond opgekomen. Een daarvan is onze Aktiegroep Vietnam, die zich ten doel stelt de Nederlandse publieke opinie te alarmeren aan gaande de agressie, die in steeds ernstiger vorm op het naar zelfstandigheid en sociale rechtvaardigheid strevende Vietnamese volk wordt losgelaten.

Een feodale en militaristische klik wordt hierbij gesteund door nu reeds 300.000 Amerikaanse soldaten, uitgerust met de modernste vernietigingsmiddelen voor mensen, landbouwgewassen en fabrieken. Zij zaaien dood en verderf, nu ook in dichtbevolkte streken als rondom Hanoi, dat hierdoor tot een tweede Guernica dreigt te worden.

In dit verband betuigen wij onze adhaesie aan de aktie en het telegram van de 85 gearresteerden van vrijdagavond jl. te Amsterdam.

Het minste wat de Nederlandse regering en u als haar minister van buitenlandse zaken zouden kunnen doen is langs diplomatieke weg, zoals Engeland en enige andere westeuropese landen reeds hebben gedaan, de ongerustheid over deze verder escalatie van de Amerikaanse regering over te brengen. Hoewel dit een eerste blijk van inzicht zou zijn in de onmogelijkheid om langs de weg der escalatie iets te bereiken, zijn wij hiermee echter nog niet tevreden. Een werkelijk realistische politiek in kwesties als die van Vietnam ligt o.i. in de erkenning van de sociale achtergrond van deze revoluties. Zolang de kwestie slechts als een machtsstrijd tussen politieke grootmachten wordt gezien kan slechts uitmoording van het Vietnamese volk Uw resultaat zijn.

Het is verbijsterend, dat de strijd tegen het Vietnamese volk, die thans nog met Uw instemming wordt gevoerd, gedekt wordt met schoon-klinkende namen van Vrijheid, Democratie, Christendom en Humaniteit en dergelijke.

Wij vragen ons af, wanneer de dag eindelijk zal aanbreken, dat de medeplichtigen met beschaamd gezicht zullen moeten erkennen dat de gevoerde politiek in volstrekte tegenspraak stond met deze waarden.

Aktiegroep Vietnam.

Contactadres: Belieslaan 2 Heiloo.

Nederlandse vertaling van de brief
van de Aktiegroep Vietnam
aan de Amerikaanse regering ter
gelegenheid van haar onafhankelijkheidsdag-
viering.

Den Haag 3 juli 1966

Aan de Regering van de
Verenigde Staten van Amerika
p/a Ambassade, den Haag.

Morgen vierde de Verenigde Staten wederom hun Onafhankelijkheidsdag.
Morgen zal het 190 jaar geleden zijn, dat de Onafhankelijkheidsverklaring voor het
eerst officieel werd uitgesproken en verklaard werd als de basis voor het naar
zelfstandigheid strevende Amerikaanse volk. Deze onafhankelijkheidsverklaring
spreekt van de gelijkwaardigheid van alle mensen en van de onvervreembare
rechten van elke mens, waaronder begrepen het recht op leven, vrijheid en het
streven naar geluk.
190 jaar zijn sindsdien verstreken en nog is dit ideaal niet tot werkelijkheid
geworden voor alle inwoners van Uw land. Nog worden miljoenen Amerikanen niet
erkend als gelijkwaardige en gelijkberechtigde medeburgers. En terwijl dit zo is
werpt Uw land zich op om gelijkwaardigheid en gelijkberechtigtheid te brengen
aan een volk, dat al tientallen jaren voor zijn vrijheid en zelfstandigheid
vecht tegen buitenlandse en binnenlandse overheersers van koloniaal, danwel
feodaal type. In deze strijd van het Vietnamese volk heeft U de verkeerde kant
gekozen door de feodale en militairistische klik te steunen, die gekant is
tegen elke sociale revolutie, omdat zij haar eigen machtspositie wil handhaven.
U heeft hierbij achtereenvolgens de partij gekozen van de reeds afgezette keizer
Bao Dai, van de feodale heer Diem en nu van generaal Ky, die openlijk verklaard
heeft een aantal Hitlers nodig te hebben om zijn orde in Vietnam te brengen.
Door dit alles heeft u de weg van het Vietnamese volk naar vrede, vrijheid en
zelfstandigheid geblokkeerd. De verkiezingen, die in 1956 volgens de overeenkomsten
van Geneve zouden worden gehouden zijn voortdurend uitgesteld, omdat de huidige
en voorgaande officiële regeringen van Zuid-Vietnam (en ook Uw president
Eisenhower erkende dit) wel wisten dat 80% van het Vietnamese volk anders wil.
Als grote boeman fungeert, evenals bij Hitler: het Chinese communisme, terwijl
iedere Azie-kenner wel weet, dat het Vietnamese volk in de eeuwen van haar
geschiedenis slechts geleerd heeft Chinese overheersing te vrezen. Op deze
manier wordt het Vietnamese volk verscheurd door twee angsten, waarbij U bezig
bent de ene te representeren, daarmee dit volk drijvend in de armen van de andere.
En ook in de afgelopen Jagen is de escalatie, die opvoering van de strijd, die
U toepast weer verder gegaan: meer troepen, meer bombardementen op Noord-Vietnam,
ook op niet-militaire doelen om de sociale en economische opbouw van dit deel
van Vietnam te verhinderen. "Een golf van verontwaardiging is over de gehele
wereld (ook in Uw land) gegaan toen U enige dagen geleden de bombardementen op
Noord-Vietnam hebt uitgebreid tot doelen in dicht-bevolkte streken als Hanoi."
U ontmaskert hiermee Uw eigen portret als .agressief en genocide volkenmoord.
Wij vragen ons bij dit alles af, of het dan niet mogelijk is, dat het Amerikaanse
volk met haar eigen onafhankelijkheidsverklaring in de hand tot het inzicht kan
komen dat het op de manier der escalatie niet gaat, dat leven, vrijheid, geluk
en zelfstandigheid op deze manier volledig onmogelijk worden gemaakt. Wij,
Nederlanders voelen ons verontrust, neen verontwaardigd, dat dit alles maar door
kan gaan, dat Uw regering en de onze, die de Uwe nog maar steeds ondersteund
in de kwestie Vietnam, Uw eigen onafhankelijkheidsverklaring dag en dagelijks
op deze wijze verkracht. In vele delen van de wereld groeit de tegenstand tegen
de Amerikaanse politiek in deze en dergelijke zaken . . . De V.S. zijn
zodoende bezig zich te maken tot het meest gehate land van de wereld.
En dat terwijl Uw onafhankelijkheidsverklaring de mooiste is der wereld.
Pas op, dat het niet spoedig te laat is om van deze heilloze weg om te keren!!

Aktiegroep Vietnam.

Protestaties tegen de V.S.

tegen de bombardementen

in Den Haag

van onze correspondent

DEN HAAG, 4 juli — Bij een demonstratie voor de Amerikaanse ambassade tegen bombardementen van Noord-Vietnam werden gisteren 35 arrestaties verricht; vijf politieagenten liepen verwondingen op.

De demonstratie werd gehouden na een door de communistische partij georganiseerde massabijeenkomst op Trafalgar Square, die ordelijk was verlopen; men trok na afloop naar de Amerikaanse ambassade in Grosvenor Square, waar Gollan, de secretaris der communistische partij, een protest overhandigde. Hij spoorde de demonstranten vervolgens aan om rustig naar huis te gaan; deze raad werd niet door allen opgevolgd, waarna de ongeregelde heden plaatsvonden.

Het zag er gisteravond naar uit dat de regering thans toch zal toegeven aan de aandrang om nog deze week een debat over Vietnam te houden, hetwelk vermoedelijk op donderdag zal worden gehouden. Daarvoor zal Wilson dan woensdag in de wekelijkse fractievergadering in besloten kring zijn beleid verdedigen; hij zal stellig scherp stelling nemen tegen iedere poging om de Britse politiek ten aanzien van Vietnam verder van de Verenigde Staten te distantiëren dan hij zelf vorige week in zijn verklaring over de bombardementen heeft gedaan. (Wilson bleef in die verklaring de doelstellingen van de Amerikaanse politiek in Vietnam ten volle ondersteunen.)

Het zou ongetwijfeld in Wilsons kraam goed te pas komen als hij donderdag een hint zou kunnen geven dat Engeland een nieuw initiatief onderneemt om de partijen aan de conferentietafel te brengen. Er is echter nauwelijks iemand die gelooft dat een dergelijke stap op dit ogenblik ook maar enige kans van slagen zou hebben.

Als protest tegen de Amerikaanse politiek in Vietnam hebben naar schatting 250 personen, voornamelijk jongeren, uit Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zondag aan het einde van de middag op twee punten in de residentie een sit-downdemonstratie gehouden. Dit gebeurde bij de Amerikaanse ambassade aan het Korte Voorhout en bij het ministerie van buitenlandse zaken aan het Plein.

De demonstranten hadden borden bij zich met onder meer de leuzen „Independence for Vietnam“, „Hanoi geen Guernica 1936, Rotterdam 1940“ en „Bommen op Hanoi, begin van het einde“.

De demonstranten stelden zich klokslag vijf uur op voor het gebouw van de Amerikaanse ambassade. Even later gingen ze luid in de handen klap-

pend en „Johnson-moordenaar“ scanderend op het Schelpenpad zitten. Dit duurde circa vijf minuten, waarna de heer J. Blok, bestuurslid van de Actiegroep Vietnam, de inhoud voorlas van een protestbrief, die daarna door een in het ambassadegebouw aanwezige politieman in ontvangst werd genomen. De demonstranten schreeuwden daarbij in koor „L. B. J., how many kids did you kill today?“

In optocht gingen zij vervolgens naar het gebouw van het ministerie van buitenlandse zaken aan het Plein, waar eveneens een sit-downdemonstratie werd gehouden. Daar werd, onder het toezicht van de Haagse politie, de inhoud voorgelezen van een voor minister Luns bestemde brief, die even later door een bode van het departement in ontvangst werd genomen.

In deze brief wordt onder meer gezegd dat steeds meer landgenoten met stijgende verontwaardiging de politiek volgen van de regering met betrekking tot de houding van de V.S. in Vietnam. „Het minste wat de Nederlandse regering en u, als minister van buitenlandse zaken, zouden kunnen doen, is langs diplomatieke weg, zoals Engeland en enige andere Westeuropese landen hebben gedaan, de ongerustheid over de steeds toenemende bombardementen door de V.S. over te brengen“, aldus de brief van de Actiegroep Vietnam.

In Rotterdams centrum zijn zaterdagavond vier jongemannen aangehouden die tegen de oorlog in Vietnam protesteerden. Zij hadden borden bij zich met anti-Amerikaanse leuzen. De politie gaf hun een proces-verbaal.

Het jongerencomité Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam, waarin 22 jeugd- en studentenorganisaties zich hebben georganiseerd, zegt in een brief aan de Nederlandse regering o.m. met verontwaardiging kennis te hebben genomen van de uitbreiding van de Amerikaanse bombardementen tot dichtbewolkte gebieden bij Haiphong en Hanoi. Het uitstrooien van vernietiging over dichtbevolkte gebieden karakteriseert deze bombardementen nog meer dan tevoren als afschuwelijke terreur- en vergeldingsacties“, aldus de brief.

Het jongerencomité dringt er bij de regering opnieuw op aan zich uit te spreken tegen de bombardementen op Noord-Vietnam als eerste stap tot een positieve bijdrage om de vrede in Vietnam te helpen bevorderen.

Jongeren schrijven regering over Noord-Vietnam

AMSTERDAM, 4 juli. — Het „Jongerenkomitee Vrede en zelfbeschikking voor Vietnam”, waarin 22 jeugd- en studentenorganisaties zich hebben georganiseerd, zegt in een brief aan de Nederlandse regering onder meer met verontwaardiging kennis te hebben genomen van de uitbreiding van de Amerikaanse bombardementen tot dichtbevolkte gebieden bij Haiphong en Hanoi. Het uitstrooien van vernietiging over dichtbevolkte gebieden karakteriseert deze bombardementen nog meer dan te voren als afschuwelijke terreur- en vergeldingsacties” aldus de brief. Het jongerencomité dringt er bij de regering opnieuw op aan zich uit te spreken tegen de bombardementen op Noord-Vietnam als eerste stap tot een positieve bijdrage om de vrede in Vietnam te helpen bevorderen.

De Vietnamese kwestie

Vervolg van pagina 1

De president „hoeft zich er echt niet over te verbazen wanneer Amerikanen, Britten, Fransen en vele anderen bezorgd zijn, want de oorlog in Vietnam heeft nu nieuwe en onheilspellende afmetingen aangenomen”, aldus het blad. Het karakter van die oorlog is met het besluit tot bombardering van de olieopslagplaatsen aan de randen van Hanoi en Haiphong gewijzigd. Daar is iedereen, in en buiten de Verenigde Staten, het wel over eens — behalve de woordvoerders van de regering-Johnson, zo zegt The New York Times.

De eens zo krachtige nadruk op onderhandelingen is langzaam aan verdwenen. The New York Times acht het onlogisch de oorlog uit te breiden

„zoals de Verenigde Staten gestaag doen”, en dan nog te verwachten dat de Noordvietnamezen en de Vietcong willen onderhandelen. Ook vindt het blad het geen prettige gedachte dat er nu kennelijk op gerekend wordt dat Peking niet in actie zal komen.

Johnson lijkt nu aan te sturen op een militaire overwinning in Vietnam „tot elke prijs en hoelang het ook mag duren”. Hij schijnt er nu yezekerd van te zijn dat de oorlog „uitsluitend in Zuid- en Noord-Vietnam kan worden uitgevochten en gewonnen, met steun van landen als Thailand”.

„Het zou een droeve dag zijn voor de Verenigde Staten en de gehele wereld wanneer deze beoordeling onjuist zou blijken te zijn”, aldus The New York Times.

AP. D.P.A.

Reactie van de Chinezen op de bombardementen

'Teken van zwakte'

Als antwoord op de Amerikaanse bombardementen van doelen in de directe omgeving van Hanoi en Haiphong in Noord-Vietnam heeft de Chinese regering zondag verklaard dat deze aanvallen haar van beperkingen bij de steun aan Noord-Vietnam ontheffen. Wij zullen datgene doen wat wij nodig achten, aldus de Chinese verklaring. De bombardementen worden uitgelegd als teken van zwakte van de Amerikanen, die met hun agressie tegen Vietnam „aan het einde van hun Latijn zijn”. De mogelijkheid vredesbesprekingen af te dwingen met bombardementen wordt in de Chinese verklaring als dagdromerij van de hand gewezen.

China heeft, aldus de verklaring, zijn best gedaan om Vietnam politiek, moreel, materieel en op ander gebied te steunen. De overgang van de imperialistische agressie in een nieuw en ernstiger stadium heeft Peking nog meer ontheven van beperkingen bij deze hulpverlening. In overeenstemming met de wensen en de belangen van het Vietnamese volk zal de Chinese volksrepubliek die stappen ondernemen die zij noodzakelijk acht. Dit is de plicht van Peking, aldus de verklaring, waarin krachtig tegen de recente bombardementen wordt geprotesteerd.

De Chinese regering herhaalt „plechtig” haar eerder afgelegde verklaringen dat China gereed is en dat wanneer het tot een oorlog komt, deze geen grenzen zal kennen.

Het in Hanoi verschijnende blad Nhandan schrijft dat, hoewel president Johnson van de Verenigde Staten zegt dat de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong tot doel hebben de Noordvietnamezen tot onderhandelingen te dwingen, zij in werkelijkheid de Vietnamezen tot capitulatie moeten dwingen. Maar hierin, aldus het blad, zullen de Amerikanen nimmer slagen.

Walt W. Rostow, bijzonder raads-

man inzake buitenlandse aangelegenheden van de Amerikaanse president, gelooft niet dat de Verenigde Staten een oorlog met China riskeren door het bombarderen van olieopslagplaatsen in de buitenwijken van Hanoi en Haiphong.

In een vraaggesprek voor de Amerikaanse televisie zei hij de alomtrezende bezorgdheid voor een oorlog met China niet te kunnen delen. Zoals president Johnson heeft verklaard hebben wij niets in China te zoeken. Wij verlangen niets van communistisch China. Naar mijn mening heeft men hier in China begrip voor, aldus Rostow.

De zondag in Peking gepubliceerde verklaring had bij hem niet de indruk gewekt dat Peking zich rechtstreeks in het geschil zal mengen. „Wij bombarderen niet de steden Hanoi en Haiphong. Wij bombarderen olie”, aldus de medewerker van president Johnson.

Van Amerikaanse regeringszijde is meegedeeld dat bij de luchtaanvallen van woensdag op de olieopslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong waarschijnlijk niet meer dan een of twee burgers het leven hebben verloren. Deze veronderstelling is gebaseerd op foto's en op inlichtingen uit Hanoi.

Een Amerikaanse woordvoerder heeft verklaard dat vrijdag vier Amerikaanse vliegtuigen door afweervuur zijn neergeschoten tijdens 53 bombardementsvluchten boven het Noordvietnamese vasteland. Een der aanvallen was gericht tegen een brandstofopslagplaats nabij Haiphong.

„Oorlogsschepen en vliegtuigen van de Amerikanen zijn vrijdag provocerend opgetreden tegen Noordvietnamese vissersschepen, die zich in de territoriale wateren bij Haiphong bevonden”, zo meldt het Noordvietnamese persbureau. Het voegt daaraan toe dat Noordvietnamese marineschepen een Amerikaans oorlogsschip hebben beschadigd en een vliegtuig hebben neergeschoten.

Amerikaanse vliegtuigen hebben zondag wederom bombardementen uitgevoerd op Noordvietnamese olievoorraden in de nabijheid van de havenstad Haiphong.

Het Noordvietnamese persbureau meldt dat bij een aanval van de Vietcong van 5 juni op een Amerikaanse

basis van helikopters 70 Amerikaanse militairen sneuvelden en 12 toestellen vernield werden. Op 29 juni werd een bataljon Zuidvietnamese mariniers vernietigd en zaterdag jl. werd een bataljon van de eerste Amerikaanse infanteriedivisie volkomen vernietigd, aldus het Noordvietnamese persbureau.

Boeddhisten

De leidende monniken van het boeddhistisch genootschap in Zuid-Vietnam zijn zondag overeengekomen hun strijd tegen de Zuidvietnamese regering te staken in afwachting van een landelijke boeddhistische bijeenkomst waarop de te volgen gedragslijn zal worden bepaald. Op de vergadering van zondag was de boeddhistenleider Tri Quang uit Hué niet aanwezig. Hij zet zijn hongerstaking voort in een ziekenhuis te Saigon.

De hoge raad van het boeddhistische genootschap heeft in een verklaring tot kalmte en geduld gemaand. De verklaring was ondertekend door de gematigde leider Tam Chau. Verwacht wordt dat de landelijke bijeenkomst binnen twee weken zal worden gehouden.

President Johnson heeft een commissie benoemd om een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop dienstplichtigen worden opgeroepen. De laatste tijd is er veel kritiek geweest. Er is gezegd dat de economisch-zwakken en de minst ontwikkelde eerder een oproep krijgen dan de anderen. Ook de negers zouden naar verhouding een te groot deel van de last dragen.

New York Times

The New York Times schreef zondag in een hoofdartikel dat de politiek die nu door de Verenigde Staten in Vietnam wordt gevolgd „in wezen dezelfde is als die welke tijdens de campagne voor de presidentsverkiezingen in 1964 door senator Goldwater werd gepleit en toen door Johnson werd bekritiseerd.”

(Zie voor ver volg en demonstraties uit Londen en Den Haag p. 4)

Incidenten bij viering van onafhankelijkheidsdag VS

Demonstraties in verband met de strijd in Vietnam

Tijdens een receptie in de Amerikaanse ambassade te Londen ter gelegenheid van de Amerikaanse onafhankelijkheidsdag beklom maandag op een gegeven ogenblik een Engelse student een verhoging en verzocht de aanwezigen, onder wie vele prominente Britse politici als vice-premier George Brown, minister van buitenlandse zaken Stewart en oppositieleider Edward Heath, een toast uit te brengen op de doden en stervenden in Vietnam. Daarna riep hij dat alle Amerikaanse troepen uit Vietnam moesten verdwijnen.

Samen met een medestandster werd hij de ambassade uitgezet. De student, lid van het Comité van honderd (een Britse ban-de-bom-beweging), was met het meisje in een auto met Zweeds nummerbord en diplomatieke kentekens voor komen rijden en had zich als Zweeds diplomaat aan de ambassadeur laten voorstellen.

Eerder op de dag waren in Londen vier personen die zondag aan een heftige massabetoging voor de Amerikaanse ambassade hadden deelgenomen, veroordeeld tot gevangenisstraffen van twee weken tot twee maanden. Zeven anderen kregen boetes van 20 tot 100 gulden.

Te Rebild in de buurt van de Deense stad Aalborg zijn maandag enkele personen gearresteerd die een plechtigheid in verband met onafhankelijkheidsdag verstoorden. De televisieuitzending van de plechtigheid werd enkele minuten onderbroken doordat saboteurs elektriciteitskabels doorsneden. Een jongeman schreeuwde „Vietnam” toen bisschop Erik Jensen het over president Johnson had en een meisje zwaaide met een Noordvietnamese vlag toen de vlag van de staat Michigan gehesen werd.

In West-Duitsland concentreerden de betogingen tegen de Amerikaanse politiek inzake Vietnam zich op de Amerikaanse consulaten. De voorgevel van de Amerikaanse bibliotheek te Heidelberg werd met rode verf besmeurd en voor het consulaat-generaal te Frankfurt verzamelden betogers handtekeningen voor een protestbrief aan president Johnson. (Reuter)

Maandagavond is de politie in Hamburg opgetreden tegen studenten die bij het Amerikaanse consulaat tegen de oorlog in Vietnam protesteerden. De politie maakte gebruik van gummiknuppels en brandslangen.

Onze correspondent uit Bonn meldt ons, bij een demonstratie tijdens het weekeinde van Duitsers in Bad Godes-

berg tegen de oorlog in Vietnam werd het bord meegedragen „Vietnam — het Auschwitz van de Amerikanen”. De demonstratie werd georganiseerd door een Duitse afdeling van de internationale van dienstweigerars.

Verder werd in een oproep geëist dat president Johnson, minister Rusk, minister McNamara en ambassadeur Lodge moesten worden gestraft door een internationaal gerechtshof in Parijs (zoals destijds de Duitse oorlogsmisdadigers in het proces te Neurenberg).

Wereldfederalisten zijn ernstig bezorgd over strijd in Vietnam

Ernstig bezorgd over de zijns inziens gevaarlijke toeneming van de vijandelijkheden in Vietnam heeft het Wereldverbond van wereldfederalisten gisteren een dringend beroep gedaan op de meer dan 600 aangesloten parlementsleden in dertien landen, invloed op hun regeringen aan te wenden teneinde een wederzijdse vermindering van de vijandelijkheden te bereiken.

Een dergelijke vermindering van de vijandelijkheden zou bereikt moeten worden hangende een wapenstilstand en spoedige vredesonderhandelingen, aldus de wereldfederalisten.

Het wereldverbond heeft parlementaire aanhang in Canada, Denemarken, Frankrijk, West-Duitsland, Italië, Iran, Japan, Noorwegen, Nederland, Pakistan, Zweden, Engeland en de V.S.

De Pacifistische-socialistische partij

Installatie van een adviesraad te Saigon

Vanmorgen is te Saigon de 80 tellende Zuidvietnamese leger- en volksraad officieel geïnstalleerd in tegenwoordigheid van het staatshoofd, Nguyen Van Thieu, en premier Nguyen Cao Ky.

Het orgaan zal de premier van advies dienen op economisch, cultureel, sociaal en binnenlands politiek gebied.

In de raad zijn alle etnische en religieuze minderheden vertegenwoordigd met uitzondering van het verbond van het verenigde boeddhisme.

In Saigon zijn maandag 285 boeddhistische mannelijke en vrouwelijke bonzen en gelovigen die de afgelopen weken waren gearresteerd, vrijgelaten.

Het officiële orgaan van de Chinese regering, het Pekingse Volksdagblad, schrijft dat China zeker die maatregelen zal nemen die het noodzakelijk acht in verband met de belangen en verlangens van het Vietnamese volk.

Terwijl „het Amerikaanse imperialisme” geen grenzen stelde aan uitbreiding van zijn aanvalsoorlog tegen Vietnam zou China ook geen grenzen in acht nemen voor zijn hulp aan Vietnam, aldus het blad.

Het blad beschuldigt de Sowjetunie van samenspanning met de V.S. en vindt dat de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong voortvloeien uit „hun smerige politieke transactie”. (A.F.P. - Reuter)

heeft in een telegram ministerpresident Cals gevraagd zich achter het standpunt van premier Wilson van Engeland te stellen, die zich duidelijk distantieert van de Amerikaanse bombardementen in Noord-Vietnam.

Europeanen betogen tegen VS-politiek

LONDEN, 5 juli (Reuter, UP) — Terwijl men in de Verenigde Staten onafhankelijkheidsdag vierde zijn in verschillende Europese landen demonstraties gehouden tegen de Vietnam-politiek van Amerika in het algemeen en tegen de toenemende bombardementen op Noord-Vietnam in het bijzonder.

In Moskou bleven alle hoge Russische leiders demonstratief weg van de receptie, die de Amerikaanse ambassade ter gelegenheid van onafhankelijkheidsdag hield. De laatste jaren is dit niet vaak voorgekomen. Weliswaar zijn vele Russische kopstukken momenteel in Boekarest om er de topconferentie

van het Warschau-Pakt bij te wonen, maar president Podgorny bijvoorbeeld verblijft wel in de hoofdstad en ook hij verscheen niet.

In een toespraak tot derlgemiddeld personen veroordeelde de Deense premier Otto Krag de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam. Hij verklaarde dat hij de afkeurende houding van de Britse premier in deze volkomen deelt. In Oslo stroomden duizend personen samen voor de Amerikaanse ambassade. Zij eisten het vertrek van de Amerikanen uit Vietnam. In Stockholm zijn twintig jongeren in hongerstaking gegaan nadat zij zich op een heuvel bij de Amerikaanse ambassade hadden verzameld. Zij droegen spandoeken bij zich met leuzen als „Amerikanen uit Vietnam“. De communistische jongerenbeweging in Zweden heeft voor de Amerikaanse ambassade in de hoofdstad een demonstratie gehouden.

In West-Duitsland concentreerden de betogingen zich op de Amerikaanse consulaten. De voorgevel van de Amerikaanse bibliotheek in Heidelberg werd met rode verf besmeurd en voor het consulaat-generaal in Frankfurt verzamelden betogers handtekeningen voor een protestbrief aan president Johnson. Het aantal demonstranten was echter gering. Ook in Bonn, Hamburg en Düsseldorf is gedemonstreerd.

„Diplomaat“

Tijdens een receptie in de Amerikaanse ambassade te Londen beklom een Engelse student op een gegeven moment een verhoging en verzocht de aanwezigen, onder wie Britse politici als vice-premier George Brown, minister van buitenlandse zaken Stewart en oppositieleider Heath, een toost uit te brengen op de doden en stervenden in Vietnam. Hij werd de ambassade uitgezet. Hij had voorgewend een Zweedse diplomaat te zijn. Later probeerden twee jongemannen de vlag van de ambassade te verbranden.

In Parijs vierde een kleine groep Amerikanen de onafhankelijkheidsdag voor de Amerikaanse ambassade in „stil protest“ tegen de oorlog in Vietnam. Zij werden hierbij gezelschap gehouden door een klein aantal Fransen. In Rome hebben communisten een grote anti-Amerikaanse betoging gehouden. Voor morgen is een massale demonstratie aangekondigd in Rome op de basiliek van Sint Jan van Lateraan.

„Hij heeft alles gedaan wat hij niet zou doen“

Felle aanval op Johnson in The New York Times

James Reston beschuldigt hem van volksmisleiding

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 5 juli — James Reston, een van de meest gerespecteerde politieke commentatoren van de Verenigde Staten, heeft president Johnson openlijk de oorlog verklaard. In zijn befaamde kolom in de „New York Times“ schrijft hij, dat de regering-Johnson het vertrouwen, dat men steeds in haar beoordelingsbekwaamheid en waarheidsliefde, heeft verspeeld en waarschijnlijk niet meer zal terugwinnen. De regering heeft niet alleen haar vijanden, maar ook haar vrienden misleid.

Met de bombardementen op de olieopslagplaatsen nabij Hanoi en Hai-phong, aldus Reston, heeft de regering-Johnson „thans bijna alles gedaan, waarvan zij heeft verklaard dat zij het niet zou doen, met uitzondering van het bombarderen van China. Het einde van deze droefgeestige episode uit de Amerikaanse geschiedenis is nog niet in zicht“.

De regering heeft gezegd dat zij niet streefde naar een militaire oplossing van het Vietnamese vraagstuk, maar streeft daar nu duidelijk wel naar. Zij heeft verklaard dat de VS alleen in Vietnam zijn om een wettige regering te helpen zichzelf te verdedigen, maar is er tenslotte toe overgegaan een militaire klik te steunen, die helemaal geen regering is, niet wettig is en zichzelf ook niet werkelijk verdedigt.

„Het bedrog van deze regering, gepleegd in naam van verheven en zelfs nobele principes, is moeilijk te evenaren“, aldus Reston. „Zij heeft de 17de breedtegraad overschreden na te hebben verklaard dat zij dit niet zou doen. Zij is in het offensief gegaan, na te hebben gezegd dat zij alleen een aanval van de vijand zou beantwoorden. Zij zou zich nooit in een grote oorlog op Aziatisch grondgebied mengen, maar heeft dit wel gedaan.“

De president heeft zich zelfs niet gehouden aan zijn besluiten die onjuist waren. Hij heeft gezegd dat hij niet zou onderhandelen, maar deed vervolgens wel een aanbod in die richting. En hij heeft vervolgens die kans weer tenietgedaan door te weigeren te onderhandelen met de leidende figuren van de vijand. „Hij heeft niet alleen zijn vijanden, maar ook zijn vrienden misleid.“

Reston beweert, dat het resultaat is, dat er bij de „haviken“ evenveel verwarring bestaat over wat nu zal volgen als bij de „duiven“. Er is „geen enkele grote natie ter wereld, die het laatste avontuur van Johnson in Hanoi en Hai-phong steunt“.

JAMES RESTON
... in de aanval ...

Reston besluit het meest verbitterde, boze en mogelijk moedigste commentaar dat hij waarschijnlijk ooit tegen de president geschreven heeft, met de woorden: „Zijn handelingen schijnen niet door een bepaald beginsel geleid te worden. In Washington heeft men weinig vertrouwen in de officiële verklaringen. De macht van Amerika is groot, maar het vertrouwen gering, betelste dan in het feit, dat die macht

door Lyndon Johnson waarschijnlijk tot 20 januari 1973 zal worden uitgeoefend.“

Restons collega Tom Wicker, het hoofd van de redactie van de „New York Times“ in Washington, is van die slotconclusie niet zo overtuigd. In een andere kritische analyse van de Vietnam-politiek van president Johnson en de politieke consequenties daarvan, schrijft Wicker dat hij de positie van Johnson en zijn partij op dit ogenblik door de bombardementen op de olieopslagplaatsen van Hanoi en Hai-phong verbeterd acht. Maar tenzij men snel een overwinning weet te behalen, zou deze beslissing en haar waarschijnlijk consequenties bij de presidentsverkiezingen van 1968 wel eens in het nadeel van Johnson kunnen uitvallen.

Volgens Wicker wijzen de bombardementen op de olieopslagplaatsen en de toespraak van de president in Omaha er duidelijk op, dat Johnson nu besloten heeft „te streven naar een militaire overwinning met grotere militaire inspanningen“.

In Omaha heeft Johnson het nauwelijks over onderhandelingen gehad en „er weinig tijd over laten bestaan, dat hij niet alleen een sterke militaire politiek wil volgen, maar dat hij ook met alle beschikbare middelen steun voor die politiek in eigen land wil verwerven“.

Minder direct dan Reston suggereerde ook Wicker, dat de president zich heeft schuldig gemaakt aan volksmisleiding. Johnson liet in zijn toespraak in Omaha uitkomen, dat zijn zege bij de presidentsverkiezingen in 1964 door hem wordt opgevat als een mandaat voor zijn huidige politiek inzake Vietnam of dat die hem tenminste min of meer vrij spel gegeven had.

„Roekeloos“

Maar Wicker stelt, dat het in 1964 Berry Goldwater was, die voorstelde aanvoeren te bombarderen en andere gewelddadige acties tegen Noord-Vietnam te ondernemen. Het was Johnson, die toen verklaarde: „Wij gaan niet naar het Noorden en wij gaan niet naar het Zuiden.“ Hij noemde een uitbreiding van de oorlog destijds „roekeloos“ en verklaarde van plannen om de oorlog naar het Noorden uit te breiden niets af te weten.

De Democratische Partij, aldus Wicker, roept nu, in 1968, de verkiezingsstrijd voor het Congres met een sterke militaire politiek in Vietnam. Johnson heeft geen ruimte opengelaten om die politiek om te buigen, als de huidige aanpak niet de verhoopte resultaten oplevert. Elke andere aanpak van het probleem heeft hij bij voorbaat met hoon overladen.

„Als de prijs van de oorlog aanzienlijk hoger wordt of als het beloofde succes uitblijft, zou de president later, misschien in 1968, ter verantwoording geroepen kunnen worden. Zoals hij heeft verklaard, zijn de beslissingen de zijne geweest.“

Het zou natuurlijk geheel niet juist zijn te veronderstellen, dat de standpunten van Reston en Wicker die van de meerderheid van het Amerikaanse volk vertegenwoordigen.

Wereldfederalisten bezorgd over toestand in Vietnam

DEN HAAG, 5 juli — Ernstig bezorgd over de zijns inziens gevaarlijke toename van de vijandelijkheden in Vietnam heeft het Verbond van Wereldfederalisten gisteren een dringend beroep gedaan op de meer dan zeshonderd aangesloten parlementsliden in dertien landen invloed op hun regeringen aan te wenden om een wederzijdse vermindering van de vijandelijkheden te bereiken. Dit zou bereikt moeten worden hangende een wapenstilstand en spoedige vredesonderhandelingen.

Het Wereldverbond heeft parlementaire aanhang in Canada, Denemarken, Frankrijk, West-Duitsland, Italië, Iran, Japan, Noorwegen, Nederland, Pakistena, Zweden, Engeland en de V.S. Het communiqué is getekend door de voorzitter van het dagelijks bestuur, Francis Gerard.

Offensieven *5/11/68* tegen Johnson

President Johnson is in moeilijkheden. Met zijn beslissing de bombardementen op Noord-Vietnam uit te breiden tot de grote olie-opslagplaatsen nabij Hanoi en Haiphong heeft hij zich de tegenstand op de hals gehaald van een aantal zeer invloedrijke mensen in binnen- en buitenland, die tot nu toe óf achter hem stonden óf een welwillende neutraliteit in acht namen.

De eerste „afvalligen” waren premier Wilson van Engeland en secretaris-generaal Oe Thant van de Verenigde Naties, die beiden de nieuwe bombardementen openlijk afkeurden. Bij de critici heeft zich nu ook de Amerikaanse senator Robert Kennedy gevoegd. Zondag zei hij, dat het gevaar van een oorlog met China nu groter is geworden. De militaire voordelen zinken daarbij in het niet. Bovendien, aldus Kennedy, zal de vastberadenheid van de Noordvietnamese regering door de bombardementen alleen maar worden versterkt, terwijl de positie van de Russische regering steeds moeilijker wordt.

Kortom, Kennedy is radicaal tegen, al was hij wel zo vriendelijk (of voorzichtig) op te merken, dat Johnson zijn beslissing ongetwijfeld „met een zuiver geweten” heeft genomen en dat hij onder enorme druk staat.

Men mag het belang van Kennedy's kritiek niet onderschatten. Zijn invloed in het gehele land is enorm.

**BUITENLANDSE
KRONIEK**

nieuwe machtsstrijd achter de schermen binnen de Democratische partij in de staat New York. De senator is thans de onbetwistbare leider van alle Democraten in de staat. Hij is bovendien de erfgenaam van de Kennedy-legende en volgens velen, die hem goed kennen, is hij een nog veel scherpzinniger en bekwamer politicus dan zijn vermoorde broer.

En Kennedy staat niet alleen. Zo langzamerhand mag men wel zeggen dat alles in Amerika, wat links van het centrum staat, zich keert tegen Johnsons Vietnam-beleid. Zonder meer opzienbarend was de recente, zeer scherpe aanval van James Reston in *The New York Times*. Hij schreef dat de president in Vietnam alles heeft gedaan waarvan hij had gezegd, dat hij het niet zou doen. Reston, die een zeer grote reputatie heeft, beschuldigde Johnson zelfs van volksmisleiding en schreef in feite, dat de president kennelijk helemaal geen beleid heeft: hij doet maar wat.

Johnson zelf praat nog steeds uitvoerig over het afdwingen van de vrede als eerste doel van de Amerikaanse politiek. Hij laat er echter tevens geen twijfel aan bestaan, dat hij vastbesloten is deze oorlog te winnen, aangezien nu wel duidelijk is dat de vijand toch niet naar de conferentietafel komt. De ware Texas-aard van Johnson is nu boven gekomen, schreef de correspondent van *Le Figaro* zaterdag. „De Verenigde Staten hebben een nieuwe president. Dit is niet meer de man, die in 1964 een triomfantelijke overwinning behaalde op senator Barry Goldwater.”

Uit al Johnsons redevoeringen blijkt dat hij het gehele Amerikaanse volk achter zich wil verenigen. Hij meent dat een andere politiek in Vietnam niet mogelijk is. Misschien heeft hij daarin gelijk. Misschien. Maar de feiten beginnen te pleiten tegen hem.

China bevestigt evacuatie Hanoi

TOKIO, 5 juli (UPI) — Het persbureau „Nieuw China” meldt dat vanuit Noord-Vietnam opdracht is gegeven tot de evacuatie van Hanoi. Alle personen, die beschouwd worden als „niet essentieel voor de strijd en de productie” zullen de stad moeten verlaten. Het bevel is op 1 juli, na de Amerikaanse aanvallen op Hanoi en Hai phong, uitgevaardigd.

Het bevel maande alle lagen van de bevolking uit de hoofdstad aan tot het tonen van standvastigheid waardoor de Amerikaanse indringers zullen worden verslagen en de roemrijke strijdlustige traditie van de nationale revolutie en het patriottisch enthousiasme wordt ontwikkeld.

Verder werd de inwoners meegegeeld, dat het een noodzaak was zich bij de bevolking van het gehele land aan te sluiten om samen glorieus de Amerikaanse agressie te verslaan, het land te redden door alle moeilijkheden te overwinnen waarbij geen offermochten worden gespaard.

Johnson: Noordvietnamese olie voor 86 pct. verloren

Demonstraties te Rome en Calcutta

President Johnson heeft dinsdag op een persconferentie gezegd dat de bommen die bij Hanoi en Haiphong zijn gevallen ongeveer 57 procent van de Noordvietnamese olieopslagplaatsen hebben vernield, voor zover deze bekend zijn. Van de olievoorraden is 86 procent in vlammen opgegaan. Alle betrokken hoofd-officieren in Vietnam en Washington en hoge Amerikaanse diplomaten zijn het erover eens dat deze aanvallen noodzakelijk waren om de infiltratie van manschappen en materiaal in Zuid-Vietnam tegen te gaan, aldus Johnson.

Alle militaire benodigdheden voor Vietnam zijn ruimschoots voldoende aanwezig. De produktie van militair materiaal is zoveel groter dan het verbruik dat minister McNamara van plan is de produktie in te krimpen. Dat betekent niet dat de V.S. ervan zouden afzien nieuwe troepen en meer materiaal naar Vietnam te zenden, aldus Johnson, die voorts zei dat uit de laatste diplomatieke rapporten die hij heeft ontvangen valt op te maken dat de communistische krachten die bij de oorlog zijn betrokken niet langer hopen op het behalen van de overwinning in Zuid-Vietnam.

De president zei dat Amerika na de bombardementen zeer bemoedigende reacties heeft ontvangen van een groot aantal bondgenoten, maar dat het teurgesteld is door de reacties van enige van hen.

De luchtaanvallen op brandstofopslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong zullen de bevoorrading in communistisch Noord-Vietnam verlammen en de militaire capaciteit van de Noordvietnamezen doen instorten. Dit heeft premier Ky van Zuid-Vietnam dinsdag gezegd bij de installatie van de nieuwe Raad van het volk en de strijdkrachten. Ky voegde hieraan toe: „Ik ben er zeker van dat de communisten zeer spoedig zullen zijn verslagen”.

Wereldoorlog

De premier van Australië, Harold Holt, heeft dinsdag gezegd dat een wereldoorlog wel eens onvermijdelijk zou kunnen worden wanneer de V.S. zich uit Vietnam zouden terugtrekken. Hij zei dit op een lunch in New York. De oorlog in Vietnam moet niet gezien worden als een plaatselijke burgeroorlog, maar als streven naar machtsuitbreiding van het Chinese communisme, waarbij de veiligheid van het gehele gebied van de Stille Zuidzee op het spel staat, aldus Holt. „De gedachte dat vrede, veiligheid en vrijheid in Zuid-Vietnam zouden worden gevestigd wanneer de V.S. al hun strijdkrachten zouden terugtrekken en in feite Zuidoost-Azië zouden verlaten is

zijn zachtst gezegd, naïef en niet realistisch”.

Wanneer de V.S. zich zouden terugtrekken zou eenzelfde soort conflict als in Zuid-Vietnam zich in de buurlanden van het land voordoen. Binnen korte tijd zou de strijd zich naar Thailand verplaatsen; wanneer Thailand zou worden opgegeven zou Maleisië als volgende slachtoffer op de lijst staan. Birma zou worden bedreigd en Indonesië zou snel in de machts- en invloedssfeer van Peking worden betrokken. In die situatie zou niet Australië direct worden bedreigd maar zou een wereldoorlog letterlijk onvermijdelijk kunnen worden, aldus premier Holt, die de pers verweet een „onvolledig en misleidend” beeld van de oorlog in Vietnam te geven.

Het Russische Tass meldde dinsdagavond dat de massa-evacuatie van Hanoi, de Noordvietnamese hoofdstad, in volle gang is. De nauwe straten zijn vol mensen die met huisraad geladen op fietsen en handkarren de stad verlaten. Volgens de correspondent van Tass was de evacuatie in feite reeds in april van het vorige jaar begonnen, toen men vreesde voor Amerikaanse luchtaanvallen op de stad. Reeds toen was een begin gemaakt met de evacuatie van scholen en andere onderwijsinstellingen naar het oerwoud en waren al veel kinderen van hun ouders gescheiden.

Gevechten

In de Golf van Tonkin hebben Amerikaanse vliegtuigen dinsdag strijd geleverd met twee snelle schepen. Een Amerikaanse Skyhawk werd neergeschoten. In de ochtendschemering had men niet kunnen vaststellen of de schepen waren geraakt.

Volgens het persbureau Nieuw China heeft de Vietcong in de provincie Bien Hoa op 29 en 30 juni een compagnie Amerikanen en een compagnie Zuidvietnamezen buiten gevecht gesteld en aan een derde compagnie zware verlie-

zen toegebracht. De aanval was een represaille voor de Amerikaanse bombardementen op de olie-opslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong. Er zouden door de Vietcong grote hoeveelheden Amerikaanse wapens zijn buitgemaakt.

Volgens het Chinese persbureau Nieuw-China bereiden Chinese militiemanschappen in het gebied van Kwangsi zich voor om te eniger tijd tegen de Amerikanen in actie te komen.

De mensen in het gebied van Kwangsi volgen volgens Nieuw-China de „krankzinnige nieuwe Amerikaanse stappen” (het bombarderen van Hanoi en Haiphong) op de voet. Op bijeenkomsten in het gebied wordt steun bepleit voor de Noordvietnamese strijd.

Het Franse financiële blad Entreprense beweerde dinsdag dat Noord-Vietnam Peking en Moskou ervan in kennis heeft gesteld dat het tegen eind 1967 zijn huidige gevechtskracht niet langer zou kunnen handhaven. Volgens het blad zou de regering te Hanoi de Sowjetunie en China hebben verzocht om toestemming om vredesonderhandelingen te beginnen. In tegenstelling tot Moskou zou Peking afwijzend hebben geantwoord.

Betogingen

Bij een betoging van linkse demonstranten die naar de Amerikaanse ambassade te Rome wilden gaan om tegen de bombardementen van de S.V.B., te protesteren, uit de secretaris-sociaal, Jar gen met de voorzitter, Jan Popken, er joeg de o.schef, Mart Vogten, hebben vrouwen voorzitter van de Tweede Kamer van de fractievoorzitters een pro massabijeenkomst aangeboden, waarin de waarop zij uitvoerig ingaat op het beurd kers en lid van de minister.

Negen S.V.B. geeft in de brief als zij den. te kennen dat het rijksstudie

In Calcutta systeem niet voldoet aan de denden de meisen van rechtvaardigheid, imatigheid, terwijl, zo meent de de mogelijkheid om aan dez

Oorlog in Vietnam zal feller worden

6 juli 66

Amerikaanse volk aanvaardt dat om er af te komen

PREMIER WILSON
... kritiek ...

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 6 juli — Politieke correspondenten in de hoofdstad van de Verenigde Staten hebben bericht, dat de haven van Haiphong als het volgende doel van de Amerikaanse bommenwerpers in Noord-Vietnam wordt beschouwd. Er wordt gesproken over uitbreiding van de aanvallen op krachtcentrales en ook over een scheepsblokkade.

Er is hierover klaarblijkelijk nog geen beslissing genomen, maar de bombardementen van de vorige week op de olie-installaties nabij Hanoi en Haiphong hebben een dergelijk besluit wel dichterbij gebracht. Er is een drempel overschreden, niet alleen wat de intensivering van de strijd aangaat, maar ook wat betreft de opinie van de grote meerderheid van het Amerikaanse volk.

De meerderheid haat de oorlog, naar wij begrepen hebben, en wil niets liever dan er zo spoedig mogelijk een eind aan maken. Terugtrekking van de troepen is nooit een reëel alternatief geweest, maar thans wordt niet eens meer over die mogelijkheid gesproken. Daarentegen hoopt men steeds vuriger de strijd te kunnen beëindigen door de

den, die samen met de Amerikanen vechten, mogen kritiek uitoefenen. De gewetensbezwaren van vele blanke en niet-blanke neutrale landen kent men zo langzamerhand wel.

Een man, die zeer duidelijk achter de Amerikaanse politiek staat, is de Australische premier Harold Holt. Tijdens zijn bezoek aan de Verenigde Staten, vorige week, wist hij geen kwaad woord over de Amerikaanse buitenlandse politiek te zeggen. Hij verklaarde ervan overtuigd te zijn, dat de strijd in Vietnam een kritieke fase is in de geschiedenis van de mensheid.

Deze rondborstige verklaringen werden in Washington vanzelfsprekend goed ontvangen. En dat geldt ook voor Holts kritiek op de weigering van de Westeuropese landen aan de zijde van Amerikanen en Australiërs mee te vechten in de goede strijd tegen het communisme in Azië. Hij noemde die weigering op zijn zachtst uitgedrukt „ondankbaar”. Naar verwacht zal hij dat standpunt even rondborstig kenbaar maken, wanneer hij deze week Londen bezoekt.

Dit zou Wilson weer een kleine crisis binnen het Gemeenbest kunnen opleveren, hoewel Holt naar alle waarschijnlijkheid genoeg zal nemen met de verzekering, dat na de beëindiging van de confrontatie van Indonesië tegen Maleisië niet te veel Britse troepen uit Zuidoost-Azië zullen worden teruggetrokken.

Hinderlijke kwesties

Wij willen er aan herinneren, dat toen Wilson, in zijn kwaliteit van oppositieleider, zijn laatste bezoek aan Washington bracht, de Amerikanen zich er ten volle van bewust waren, dat de Labour Party een openlijke discussie over de defensiepolitiek had vermeden.

In die tijd was de oorlog in Vietnam niet veel meer dan een hinderlijke kwestie, die naar men dacht wel tot een oplossing gebracht kon worden door het zenden van nog meer militaire adviseurs en door de Zuidvietnamese troepen een betere training en uitrusting te geven.

Thans is die „hinderlijke kwestie” een volledige oorlog geworden, die mogelijk een confrontatie tussen de grote mogendheden tot gevolg zal hebben hetgeen door de Amerikaanse inmenging nu juist voorkomen had moeten worden.

De oorlog is vaak omschreven als een strijd, die is bedoeld om de Chinese expansiezucht in te perken, hoe wel nog nooit een Chinees in Vietnam is gesignaleerd. Dat de agenten van Peking in Boekarest, Djakarta en de Afrikaanse hoofdsteden geen voet aan

de grond hebben gekregen, heeft geen wijziging gebracht in de Amerikaanse opvattingen.

Moeilijke positie

Zo langzamerhand staat wel vast dat de oorlog zich steeds verder zal uitbreiden, wat premier Wilson ook mag beweren. Na zijn recente protesten tegen de bombardementen nabij Hanoi en Haiphong bevindt Wilson zich in een moeilijke positie, als hij over enkele weken naar Washington komt.

De uitbreiding van de oorlog zal op de eerste plaats worden gezocht in de intensivering van de bombardementen. De reden hiervoor is een ontdekking van de inlichtingendienst. De Amerikaanse troepen, die zonder twijfel de beste en het overvloedigst uitgeruste leger ter wereld zijn, moeten het in vuurkracht op de grond afleggen tegen de Vietcong, die, beschikt over Oosteuropese automatische geweren, die minstens tweemaal zoveel vuurkracht hebben als de Amerikaanse geweren van het type M-14.

PRESIDENT JOHNSON
... doorgaan ...

Johnson rekent op steun van 85 pct. der bevolking

Nieuwe aanval op critici

Van onze correspondent

WASHINGTON, 6 juli. — Voor de tweede maal in een week tijd heeft president Johnson de critici van zijn politiek inzake Vietnam aangevallen door een beroep te doen op het patriotisme van de Amerikanen. Dit gebeurde tijdens een door de televisie uitgezonden persconferentie die de president hield op het bordes van zijn ranch in Texas.

Verklaarde hij vorige week in Nebraska en Iowa dat de communisten de oorlog in Washington

hoopten te winnen, thans zei hij dat de leiders in Hanoi geen militaire overwinning meer verwachten, daar 57 procent van hun olievoorraden zijn vernietigd. Aangezien echter, zo zei president Johnson, hij niet betaald werd om te speculeren, kon hij niet garanderen dat er niet nog meer soldaten en materieel naar Vietnam zullen gaan. De kritiek op zijn beleid van de kant van een aantal andere landen noemde hij „fel, gemeen en onjuist” omdat bij de recente bombardementen alleen militaire doelen waren geraakt.

In een duidelijke aanval op de Britse houding zei hij het onbegrijpelijk te achten dat „landen die nog enige jaren geleden hulp van Amerikaanse soldaten vroegen om zichzelf te verdedigen, nu niet inzien wat de V.S. in Vietnam doen”.

De verkiezingscampagne leidde hij

in toen hij zijn binnenlandse critici verweet niet dankbaar te zijn voor wat Amerikaanse soldaten doen „terwijl wij voor ons huis in welvaart zitten”. Eerder had hij in Chicago zijn binnenlandse tegenstanders „nervous nellys” genoemd en had hij hun in Nebraska verweten de vijand te helpen en hemzelf een maagzweer te bezorgen. Gisteren verklaarde hij dat 85 procent van de Amerikanen de nieuwe bombardementen goedkeuren. Uit het hoofd noemde hij een aantal staten waar de goedkeuring van zijn algemeen beleid boven de 60 procent lag. Het te veel geciteerde nationale gemiddelde van 55 procent vond hij bevredigend, daar indertijd de overwinning met 55 procent van de stemmen door Eisenhower op Stevenson een „landslide” werd geacht.

„Onoprechtheid”

Natuurlijk bracht Johnson ook met deze tweede aanval de binnenlandse oppositie niet tot zwijgen. Deze verwijt hem onoprechtheid aangezien, zoals Krock en Reston in The New York Times constateren, ook wanneer de Amerikanen een communistische overwinning voorkomen, bij het uitblijven van een politiek compromis met Hanoi de instabiliteit in het zuiden toch een jarenlange Amerikaanse aanwezigheid noodzakelijk maakt.

Maar Alsop merkt op dat de critici slechts een kleine doch luide intellectuele minderheid vertegenwoordigen.

Intussen blijkt uit alles dat Johnson waarschijnlijk heeft berekend dat de scherpe koers in Vietnam hem wat stemmen van de Democratische critici zal kosten, doch dat dezen daarom nog niet Republikeins zullen stemmen, terwijl hij tegelijkertijd een groter aantal ongeduldigen wint die in de Republikeinse hoek dreigden te kruipen. De hier uitgesproken verwachting dat de kritiek van de zijde van Fulbright en Mansfield averechts werkte, blijkt uit de meerderheid van 85 procent die Johnson voor zijn hardere koers kreeg.

De Washington Post, die sinds vele maanden de politiek met betrekking tot Vietnam afkeurt, meent nu plotseling dat de vijand niet meer kan rekenen op Amerikaanse aarzeling of op een morele ineenstorting van de regering zoals in Frankrijk in 1954.

Gouverneurs

Op de gouverneursconferentie te Los Angeles bleken 23 gouverneurs — van wie 17 Democraten — voor Johnsons koers inzake Vietnam te zijn en slechts 3 tegen.

Zelfs Romney, de vermoedelijke Republikeinse presidentiële kandidaat, durft zich niet goed meer uit te spreken over Vietnam, al weigert hij Johnson een blanco volmacht te geven.

Ten slotte viel het op dat een dagelijks nieuwsprogramma van de televisie dat anders dertig miljoen kijkers op felle kritiek op de regering placht te tracteren, gisteren was „om gegaan”. Na de beelden van de demonstraties tegen de Amerikaanse politiek met betrekking tot Vietnam die waren gehouden in Londen, Parijs en München, eindigde het met de woorden: „Waar waren toch al die protesterenden toen de communisten tien jaren lang dorpelingen in Zuid-Vietnam vermoordden?”

Wie de Amerikanen in de huidige gecompliceerde situatie aan zekerheid helpt, kan kennelijk op een snelle ommezwaai en een flinke steun rekenen.

Dezer dagen

G. Subb

Enige dagen geleden gaf het nieuws op de televisie enige beelden van president Johnson, die in Omaha een rede hield over zijn Vietnampolitiek. Wat ons opviel was dat hij, in de overgeseinde passages, het herhaaldelijk, en met grote nadruk, had over „de communisten”, niet nader aangevend welke communisten hij bedoelde.

Nu ligt inmiddels voor ons op tafel de tekst van die rede, zoals de Amerikaanse ambassade in Den Haag die verspreid heeft. De desbetreffende passages zijn er in terug te vinden, maar het herhaald gebruik van de woorden „de communisten” niet.

Dat verschil tussen gesproken en geschreven tekst is op zichzelf niet belangrijk. Het is heel gewoon dat een spreker afwijkt van de tekst die hij voor zich heeft, en in dit geval moet men bepaald geen grote waarde hechten aan het verschil. Toch geeft de tekst zoals president Johnson hem uitgesproken heeft, aanleiding tot commentaar.

Volgens de geschreven tekst luiden de passages als volgt: „De communisten verwachten dat wij de moed zullen verliezen. Zij zijn van plan ons uit te putten. Zij geloven dat politieke onenigheid in Washington en verwarring en twijfel in de Verenigde Staten hun de overwinning in Zuid-Vietnam — en daarna in Azië — zullen bezorgen. Ze vergissen zich.”

Overal nu waar in de geschreven tekst „zij” staat, zei president Johnson met grote nadruk „de communisten”. Ongetwijfeld heeft hij met deze afwijking van de geschreven tekst niet meer dan een retorisch effect willen bereiken, maar ons kwam al dadelijk dat herhaald gebruik van de woorden „de communisten” onverstandig voor.

★

Wat is namelijk het geval? President Johnson beijvert zich al geruime tijd om, in navolging van het streven van zijn voorganger, betere relaties te krijgen met de landen van Oost-Europa, inclusief de Sowjetunie. En als men minister McNamara mag geloven, is

dat zelfs het geval ten aanzien van China.

In zijn befaamde rede te Montreal, op 18 mei van dit jaar, heeft deze immers gezegd dat „het doorbreken van het isolement van grote landen als rood China (...) het gevaar van potentieel rampzalige misverstanden vermindert en de prikkel aan beide zijden vermeerderd om geschillen eerder door rede dan door geweld uit de weg te ruimen”.

Nu zijn, zoals men weet, al die landen communistisch, al verstaan ze niet allemaal hetzelfde onder communisme. Die verschillen in interpretatie, die zich ook uiteten als verschillen in politiek, vergroten juist voor het Westen de mogelijkheid tot contact met die landen.

Maar wanneer president Johnson in zo'n rede zonder enige nuancering spreekt over „de communisten”, verkleint hij die mogelijkheid weer; maakt hij het zichzelf moeilijker om de relaties met de landen van Oost-Europa, en eventueel China, tot stand te brengen die hij wenselijk acht.

★

Want die moeilijkheden liggen niet alleen bij die landen. Ze liggen ook in Amerika, waar het publiek gewend is alles wat communist is als duivels en immoreel te beschouwen en waar, om die reden, de grootste bezwaren bestaan tegen een politiek van „bruggen bouwen” (zoals president Johnson het genoemd heeft) met welk communistisch land dan ook.

En wanneer de president dan in zo'n rede, die door miljoenen Amerikanen op hun televisiescherm gevolgd wordt, „de communisten” zonder onderscheid naar het verdoemhoekje verwijst, dan stijft hij slechts die miljoenen in hun morele afwijking van alles wat communist is — en dat maakt het hem alleen maar moeilijker wanneer hij straks aan die miljoenen de noodzaak moet „verkopen” van een krediet aan, zeg, Roemenië of zelfs Joegoslavië, laat staan een akkoord van grotere politieke betekenis.

Daarom is het te betreuren dat president Johnson, in zijn rede te

Omaha, hetzij uit sleur, hetzij om het retorisch effect, hetzij omdat hijzelf sterk door ideologische en morele beweegredenen gedreven wordt, niet de Vietcong of Hanoi of desnoods Peking tot het mikpunt van zijn verontwaardiging heeft gemaakt, maar domweg „de communisten”.

★

Heel anders, veel genuanceerder, had hij gesproken in zijn jaarlijkse rede over de „staat van de Unie”, op 12 januari van dit jaar. Het woord „communist” komt daar drie maal in voor, maar dan nooit als verzamelterm, die opgevat kon worden te slaan op alle communisten — van Mao tot Tito.

Zo sprak hij over Hanoi als een „onafhankelijke communistische regering” (uit het woord „onafhankelijk” blijkt al, dat hij niet alle communisten over één kam schoor); de Vietcong waren „sommigen in Zuid-Vietnam die hun eigen volk een communistisch regime wilden opdringen”.

Zelfs toen hij het had over het alternatief van Amerika's strijd in Vietnam, noemde hij dit „het overlaten van een groot deel van Azië aan de heerschappij van communisten” — niet „de” communisten! Aan die rede was kennelijk met zorg gedokterd.

In die rede legde hij ook weer de nadruk op het belang van „bruggen bouwen” naar Oost-Europa en vroeg hij het Congres om volmacht tot afschaffing van de bijzondere tariefbeperkingen die gelden op de handel met Oost-Europa. (Iets waarvoor het Congres weinig voelt, omdat vele Congresleden juist geen onderscheid kunnen maken tussen communisten en communisten.)

Hij wees op de „hardnekkige zucht naar nationale onafhankelijkheid”, die nu ook de „eenheid aan het eroderen was van wat eens een stalinistisch rijk was”. Ook hier werd het woord „communistisch” zorgvuldig vermeden.

President Johnson ziet dus wel wat de juiste tactiek is die gevolgd moet worden ten opzichte van de communistische landen, en blijktens zijn rede van 12 januari is hij zich er ook wel van bewust dat dit ook een opvoeding van het Amerikaanse volk vereist, maar in zijn rede te Omaha — en misschien ook in andere redevoeringen die hij de laatste tijd heeft gehouden — heeft hij dit laatste aspect helaas uit het oog verloren.

Hanoi's grootste olie-depot thans totaal vernield

SAIGON, 7 juli (UPI) — Bommenwerpers van de Amerikaanse marine hebben vandaag op drie kilometer ten noordoosten van Haiphong de grootste olieopslagplaats van Noord-Vietnam totaal vernield. Dit is door een woordvoerder in Saigon bekendgemaakt.

Chinese minister Tsjen Ji:

Geen middenweg in Vietnam

Militie-troepen gevechtsklaar

PEKING, 7 juli (AFP, Reuter, UPI) — De Chinese minister van Buitenlandse Zaken, Tsjen Ji, heeft in een verklaring, die in alle Chinese bladen is afgedrukt, verklaard, dat er in Vietnam geen middenweg is en dat China alle gevaren zal trotseren om het Vietnamese volk te steunen bij de strijd tegen de Verenigde Staten. Voorts is gemeld dat de militie-troepen in de provincie Kwangsi, die aan Noord-Vietnam grenst op volle gevechtssterkte zijn gebracht en voorbereidingen treffen om indien nodig onmiddellijk tegen de Amerikanen in actie te komen.

Inmiddels hebben Amerikaanse vliegtuigen in Noord-Vietnam met succes raketbases buiten gevecht gesteld. Voorts hebben zij ten noordwesten van Hanoi, in het Dal van de Rode Rivier, vier miljoen pamfletten uitgeworpen waarin de Noordvietnamese militairen worden aanbevolen te deserteren wanneer zij als versterking van de Vietcong naar Zuid-Vietnam worden gezonden. Uit Hanoi is gemeld dat vijftig gevangengenomen Amerikaanse piloten te voet door de hoofdstad zijn geleid.

De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken, George Ball, heeft gisteren op een persconferentie in Washington gezegd rapporten van de inlichtingendienst te hebben ontvangen, volgens welke het Noordvietnamese volk oorlogsmoe wordt en niet meer gelooft in de overwinning. Dit sluit aan op hetgeen wij gisteren meldden, namelijk dat het bewind in Hanoi geneigd zou zijn vredesonderhandelingen aan te knopen. Ball waarschuwde echter niet te optimistisch te zijn. Hij zei te menen dat er in de huidige omstandigheden geen gevaar bestaat voor rechtstreeks militaire interventie van de zijde van China.

Op de slotzitting van gisteravond hebben de zeven landen van het Pact van

Warschau in een gezamenlijke verklaring de Verenigde Staten veroordeeld wegens „hun nieuwe misdadige optreden in Vietnam” (bedoeld wordt waarschijnlijk de recente bombardementen op Hanoi en Haiphong — red.). De avondzitting verraste Westelijke journalisten. Men speculeerde dat de gedelegeerden moeilijkheden hadden onderhouden bij het opstellen van de Vietnam-verklaring, waarover al eerder op de dag was bericht dat ze tot stand was gekomen.

In de Japanse stad Kyoto hebben de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Rusk en zijn Japanse ambtgenoot Sjina gesproken over de oorlog in Vietnam en de zuiveringen in China. Men bleek het eens te zijn dat Peking dit jaar buiten de Verenigde Naties moet worden gehouden. In VN-kringen in New York is verklaard, dat het plan van secretaris-generaal Oe Thant de spanning tussen Cambodja en Thailand te verminderen, is mislukt door tegenwerking van Cambodja.

Antwoord op vragen

Regering bezorgd over Amerikaanse bombardementen

In antwoord op schriftelijke vragen van het Tweede-Kamerlid Ruygers (soc.) deelt minister Luns mee dat de Nederlandse regering met bezorgdheid kennis heeft genomen van het feit dat de Amerikaanse regering heeft besloten de bombardementen in Vietnam tot militaire doelen in het gebied van Hanoi en Haiphong uit te breiden.

Dit is ook aan de Amerikaanse ambassadeur meegedeeld. Bij die gelegenheid is herinnerd aan het standpunt van de Nederlandse regering dat al het mogelijke moet worden gedaan om uitbreiding van het conflict in Vietnam te voorkomen.

De Amerikaanse regering heeft harerzijds laten weten dat zij zich tot uitbreiding van de bombardementen tot met name olie-installaties gedwongen achtte als gevolg van de uitbreiding van de infiltraties van Noordvietnamese troepen in Zuid-Vietnam, waarbij een toenemend gebruik werd gemaakt van gemotoriseerd vervoer, aldus de minister.

Ball: Noordvietnamese hoop op overwinning vervlogen

„Geen gevaar voor interventie van de Chinezen”

De Amerikaanse plaatsvervangende minister van buitenlandse zaken, George Ball, heeft woensdag op een persconferentie te Washington gezegd rapporten van de inlichtingendienst en uit diplomatieke bron te hebben ontvangen volgens welke het Noordvietnamese volk oorlogsmoe wordt en niet meer gelooft in een militaire overwinning. Ball wilde echter geen „te optimistisch beeld geven”. Een mogelijke Noordvietnamese beslissing om aan onderhandelingen deel te nemen zou nog tamelijk lang op zich kunnen laten wachten.

De Amerikaanse minister zei voorts te menen dat er in de huidige omstandigheden geen gevaar bestond voor rechtstreekse militaire interventie van China.

„Er bestaat een groot verschil tussen een psychische houding of stemming en een politieke beslissing”, aldus Ball. „Wanneer dat politieke besluit komt en welke vorm het zal hebben of hoe het zal komen, kan ik niet zeggen. Dat kan nog lang duren.”

Dinsdag had president Johnson verklaard over diplomatieke berichten te beschikken waaruit bleek dat de communistische strijdkrachten in Vietnam niet langer op een militaire overwinning rekenden.

De Chinese bladen brachten woensdag onder grote koppen een verklaring van minister van buitenlandse zaken Tsjen Ji waarin deze zegt dat er in de Vietnamese kwestie geen middenweg is en dat China alle gevaren zal trotseren om het Vietnamese volk te steunen bij de strijd tegen de Verenigde Staten. De Chinese minister had de verklaring dinsdagavond afgelegd.

Tegelijkertijd meldde het Chinese persbureau Nieuw China dat het Noordvietnamese leger en het volk Hanoi tot een onverwoestbaar fort hebben gemaakt. „In Hanoi heerst een geest van militaire paraatheid. Het volk verricht rustig zijn taak en als er vijandelijke

vliegtuigen verschijnen breekt het artillerievuur los. Leger en volk in de stad zijn vastbesloten om te vechten ter verdediging van de hoofdstad.”

Het Pekingse Volksdagblad heeft berichten volgens welke China Russische militaire hulp en goederen voor Noord-Vietnam ophoudt „fantastische leugens” genoemd. Volgens het blad verzint „de revisionistische leidende groep van de Sowjetunie” voortdurend leugens tegen China ten behoeve van „het Amerikaanse imperialisme”.

Raketten

Amerikaanse vliegtuigen hebben dinsdag talrijke aanvallen gedaan op Noordvietnamese raketbases in een gebied tussen Hanoi en de grens met China. Volgens het militaire hoofdkwartier van de Amerikanen te Saigon stuurden de Noordvietnamezen de gevechtsvliegtuigen keer op keer raketten tegemoet, maar deze slaagden er niet in ook maar één toestel te beschadigen. Dit zou een gevolg zijn van een speciale tactiek die de Amerikaanse vliegers thans toepassen om de raketten te ontwijken.

Volgens een Amerikaanse woordvoerder te Saigon hebben de Amerikaanse vliegers de beschikking over een speciale elektronische uitrusting om de raketten tijdig te ontdekken. Hun manoeuvreercapaciteiten moeten hen vervolgens helpen de raketten te ontwijken, aldus de woordvoerder.

In totaal zouden woensdag zestien raketten op Amerikaanse vliegtuigen zijn afgevuurd.

De Amerikaanse supersone F-105 Thunderchiefs, die opdracht hadden hun aanvallen speciaal op de raketlanceerplaatsen te richten, meldden verscheidene hiervan vernietigd te hebben. Andere vliegtuigen deden opnieuw aanvallen op olieopslagplaatsen in de omgeving van Hanoi.

In Zuid-Vietnam schoten Vietcongstrijders drie Amerikaanse verkenningstoestellen naar beneden.

Bij de operatie El Paso, die 1 juni begon, zijn reeds 418 guerrillastrijders gedood en 29 gevangen genomen. Deze operatie vindt plaats 120 kilometer ten noorden van Saigon. Ten zuiden van Da Nang hebben Amerikaanse mariniers bij een zuiveringsoperatie een twintigtal leden van de Vietcong gedood.

In de provincie Vinh Long, 100 kilometer ten zuidwesten van Saigon, sneuvelen 85 man van de Vietcong.

Amerikaanse toestellen hebben dinsdag vier miljoen pamfletten uitgeworpen in het dal van de Rode rivier,

ten noordwesten van Hanoi. In deze pamfletten wordt Noordvietnamese militairen aanbevolen te deserteren wanneer zij als versterking van de Vietcong naar Zuid-Vietnam worden gezonden.

Jean Sainteny, voormalig vertegenwoordiger van Frankrijk te Hanoi heeft dinsdag opnieuw een onderhoud gehad met president Ho Tsji Minh en premier Pham Van Dong. Over het besprokene zijn geen bijzonderheden bekendgemaakt.

Amerikanen in Hanoi

Een vijftigtal gevangengenomen Amerikaanse vliegers is woensdagavond te voet door de Noordvietnamese hoofdstad, Hanoi, geleid. Zij werden door de bevolking uitgeworpen. Het was de eerste maal dat de Noordvietnamese autoriteiten een zo groot aantal Amerikanen aan de bevolking toonden.

Het Noordvietnamese persbureau meldde dat tienduizenden zich verdrongen om de Amerikanen te zien. Zij riepen „Dood aan de Amerikaanse luchtpiraten.” „De burgers van Hanoi sidderden van woede over de misdader van de Amerikanen, maar door hun discipline hadden zij aan de verleiding om de Amerikanen in stukken te trekken weerstand kunnen bieden”, aldus het persbureau. (Reuter - A.F.P.)

Korea anders dan Vietnam

Het overschrijden van de 38-ste breedtegraad door Noordkoraanse troepen bracht in West-Europa een grote vrees te weeg. De gebeurtenissen in Vietnam van 1951 deden hun invloed gelden op de binnenlandse politiek van Frankrijk en tegelijk ook op de kansen tot ratificatie van de Europese defensiegemeenschap door de Franse Nationale Vergadering. De politiek blijft ook vandaag de dag bestaan naar de oorlog in Korea, vijf jaar na de Geneefse afspraken, weerdovencuttend. Zonder de Cubanase crisis van najaar 1962 en zonder de beëindiging van de Berlijnse crisis zou men zich de rol van generaal De Gaulle naar de Sovjet-Unie niet kunnen voorstellen. Het thans bestaande evenwicht op het gebied van de kernbepanning der beide grote machten in de wereld vormt nog altijd de basis van de bestaande wereldpolitieke ordening.

door
Raymond
Aron

Maar het contrast wordt er niet zwakker door tussen de vorderingen, die er in Europa gemaakt worden op het gebied van vrede en ontspanning van de politieke situatie enerzijds en de intensivering, beter gezegd de „escalatie“ van de oorlog in Vietnam.

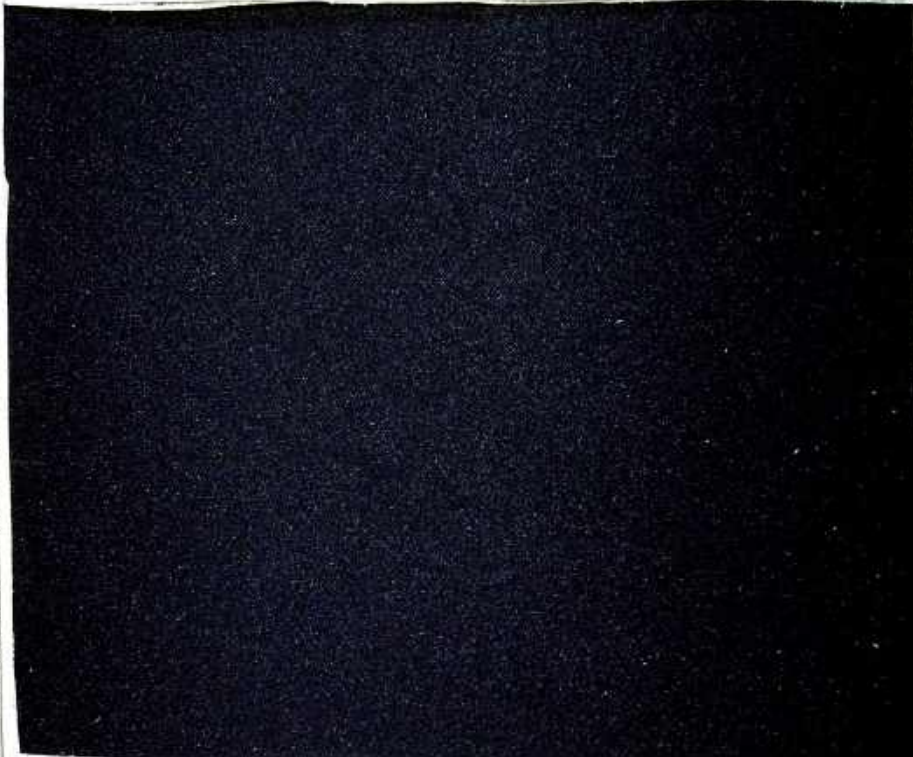
Het heeft er alles van, als of er een scheiding is opgetreden tussen Azië en Europa: in 1950 liadden de West-Europeanen, tenminste zij, die geen communisten waren het gevoel, dat de Amerikaanse soldaten het Oude Werelddeel verdedigden in de oorlog om Korea. In 1966 daarentegen hebben de meeste West-Europeanen geheel tegengestelde gevoelens jegens de Amerikanen: ze staan zonder meer vijandig ten opzichte van een oorlog, die hre ook onmenselijk is en die voor hun gevoel bij wijze van spreken uit de tijd is. Iedereen vraagt zich af, of de inzet, het verbinden van de communistische opmars in Zuid-Vietnam, de officie rechtvaardigt, die de oorlog van beide partijen voort.

De regering van de Westduitse bondsrepubliek mag dan de politiek van Washington officieel goedkeuren, de Britse premier Wilson keurt het optreden van de Amerikanen al evenmin over de gehele linie af, ook al heeft hij dan de recente serie bombardementen bij Hanoi en Haiphong willen betreuren. Wilson kan zich geen volkomen afkeurend standpunt permitteren terwille van de Britse verplichtingen „ten oosten van Suez“, die hij gecirid heeft van Britten om imperiale verliezen. De regeringen in Bonn en Londen zouden echter geen troepencontingenten naar Vietnam kunnen zenden omdat de openbare mening in hun landen dit in geen geval zou toestaan. In Korea bestond het grootste deel van de VN-strijdmacht uit Amerikanen, maar de meeste Westeuropese landen stelden er een eer in minstens symbolische bijdragen tot die troepenmacht te leveren. Het verschil is duidelijk genoeg: de West-Europeanen gevoelen geen enkele solidariteit met de Amerikanen in hun oorlog tegen Noord-Vietnam en tegen het Noord-Vietnamese communisme, terwijl ze dit gevoel juist wel hadden in de strijd, die onder de vlag van de V.N. gevoerd werd tegen Noord-Korea.

Deze verandering is naar men zegt een gevolg van de volkomen andere omstandigheden, waarin zich beide conflicten afspelen. In Korea was of, wat op hetzelfde neerkomt, schepen, de agressie overduidelijk. Het leger van Noord-Korea had openlijk de diplomatieke overschreden, die bij overeenkomst tussen de Grote Twee getrokken was. De Verenigde Naties hadden al hun lidstaten opgeroepen het slachtoffer te hulp te komen. De Verenigde Staten, regering en publieke opinie, hadden een zuiver geweten, ze hadden geen geheel overeenkomstig het internationale recht, zonder enig onoverkomelijk dan de handhaving van het recht en de bescherming van de zwakkere, de zonden vriend en vijand wat een belofte van de Verenigde Staten waard is. Tevens werden opperden toen sommige commentaren, zoals Walter Lippmann, dat de oorlog in Korea ondanks dat alles beschouwd kon worden als een burgeroorlog, in plaats van als een oorlog van Koreaan met buitenlanders. Dit argument kon niet ogaan: in het geval van een verdeeld

REGERING IN HANOI MOET OP DE KNIEËN

President Johnson vertrouwt op goede afloop in Vietnam

op de bombardementen reageren met een golf van terreur in Saigon?

Als men de eerste vraag wil beantwoorden, is het de moeite waard te herinneren aan de enorme vergesingen van de Amerikaanse inlichtingendienst in 1950 en 1961. In 1950 vielen de Chinezen binnen in Korea, hoewel de Amerikanen er vast van overtuigd waren, dat zij dat niet zouden doen, en in 1961 bleek Fidel Castro sterk genoeg om een door de Verenigde Staten georganiseerde invasie af te slaan. Het enige wat wij kunnen zeggen is dat de meeste adviseurs van president Johnson er vrijwel zeker van zijn, dat zij de situatie van het ogenblik juist beoordelen.

De tweede vraag is uiteraard moeilijk te beantwoorden. Wel kan men er zeker van zijn dat een serie terreurdaden in Saigon door de Verenigde Staten zou worden opgevat als een nieuwe uitdaging. De Amerikanen zouden het antwoord niet schuldig blijven, met al uiteindelijk resultaat wèer uitbreiding van de oorlog.

Kortom, indien men alle factoren tegen elkaar afweegt, wordt duidelijk dat de toekomst onzeker is en dat een verdere intensivering van de oorlog door beide partijen, tot de mogelijkheden behoort.

Vredesgesprek blijft mogelijk, maar aanpak wordt feller

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 7 juli — President Johnson heeft een metamorfose ondergaan. Hij is, onder applaus van de grote meerderheid van het Amerikaanse volk, uit de gebeurtenissen van de laatste tijd te voorschijn gekomen als de zelfbewuste leider van een supermogendheid. Hij is vol vertrouwen dat zijn heil in zake Vietnam juist is en dat de Verenigde Staten hun doel kunnen bereiken. Dat doel is nog steeds: de oorlog winnen of de tegenstander dwingen plaats te nemen aan de conferentietafel.

Johnson heeft zijn oude voorzichtigheid, een overdreven voorzichtigheid zelfs, die hem werd aangepraat door adviseurs in binnen- en buitenland, afgeworpen. Natuurlijk is hij zich heel goed bewust van de beperkingen, waaraan de macht van een supermogendheid in deze tijd onderworpen is. Zijn vertrouwen is juist gebaseerd op zijn overtuiging, dat hij een uitstekend inzicht heeft verworven in én zijn macht én de beperkingen ervan.

Dit alles werd deze week extra duidelijk, toen de president vanuit Texas kort voor de TV-camera's verscheen. Hij gaf hij die gelegenheid een omschrijving van Amerika's supermacht in termen, die ook voor gewone stervelingen zeer goed te begrijpen waren.

Wat dit betekent voor Vietnam, laat zich denken. De president heeft in het verleden zijn landgenoten, en misschien ook Noord-Vietnam en China, in verhuizing gebracht door alomtegenwoordig met zeer grote zelfbeheersing te gebruiken. Nu is dat anders.

De president spreekt sinds...

gen beschouwen de oorlog in Vietnam nog altijd als een kleine oorlog. Zij erkennen dat de nieuwe bombardementen nabij Hanoi en Haiphong een verdere uitbreiding van de strijd betekenen, een nieuwe stap omhoog op de escalatie-ladder, maar dat gold ook voor de gevechten in de Golf van Tonkin en de eerste grote landingen van Amerikaanse troepen. In het huidige stadium echter, zo menen de deskundigen, heeft de oorlog nog lang niet een zodanige omvang bereikt dat een internationale oorlog met kernwapens er het gevolg van zou kunnen zijn.

De Amerikaanse regering ziet in, dat een land als China er geen bezwaar tegen zou hebben een nucleaire oorlog te ontketenen, als het daartoe de kans zou zien. Niettemin rekent men er op, dat de Chinezen in de huidige fase in Vietnam niet tussenbeide zullen komen. Men gaat ervan uit, dat het revolutionair vuur in China, en dat de machthebbers in Peking van de Koreaanse oorlog, druk hebben met hun eigen binnenlandse moeilijkheden (machtafstrijd en zuivering).

Enkele Amerikanen...